

T.C.
GAZİ ÜNİVERSİTESİ
EL SANATLARI EĞİTİMİ ANA BİLİM DALI
DEKORATİF SANATLAR EĞİTİMİ BİLİM DALI

KÜTAHYA İLİ GEDİZ İLÇESİ FOLKLORİK KADIN
KIYAFETLERİ

YÜKSEK LİSANS TEZİ

HAZIRLAYAN
Reyhan İlknur (BAŞYİĞİT)
YOLDAŞSEVEN

TEZ DANIŞMANI
Yrd. Doç. Dr. Hülya (KÖKLÜ) KASAPLI

ANKARA

2010

JÜRİ ÜYELERİNİN İMZA SAYFASI

Reyhan İlknur YOLDAŞSEVEN'e ait “ Kütahya ili Gediz ilçesi Folklorik Kadın Kıyafetleri“ isimli tezi/....../2010 Tarihinde, jürimiz tarafından El Sanatları Eğitimi Anabilim Dalında Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

Adı Soyadı

İmza

Üye (Tez Danışmanı):Yrd. Doç. Dr. Hülya (KÖKLÜ) KASAPLI

Üye: Prof. Fatma ÖZCAN

.....

Üye: Doç. Dr. Melda ÖZDEMİR

.....

ÖNSÖZ

Yurdumuzun bütün bölgelerinin kendilerine has güzellikte yöresel giysileri vardır. Bu giysilerin ortak noktaları bulunsa da hepsi birbirinden farklıdır.

Kütahya ili Gediz ilçesi folklorik kadın kıyafetleri gerek süslemelerindeki zevk ve ahenk, gerekse kalite ve sanat değeri bakımından, bu tarz kıyafetlere kayıtsız kalanlara dahi tesir edecek özellikte ve zenginliktedir. Ne yazık ki yüzyılımızın zevk ve sanat anlayışı karşısında bu değerlerimiz hızlı bir şekilde terk edilmiştir. Dikiminde kullanılan kumaşların temininin bugün hemen hemen imkânsız olması, bu kıyafetleri vücuda getirecek sanatkârların artık yetişmemesi ve kıyafetlerin maliyetinin yüksek oluşu bu kayboluşu hızlandırmaktadır.

Geçmişe geri dönmek imkansız lâkin geçmişin ışığını geleceğimize yansıtmak bizim elimizdedir.

Bu araştırma ile sandıklarda saklanan geçmişimizi günümüze taşımak amaçlanmıştır. Çünkü; geçmişi öğrenmek, geleceği görmektir.

Bu araştırmanın yürütülmesinde bilgi ve desteğini esirgemeyen hocam, Sayın Yrd. Doç. Dr. Hülya (KÖKLÜ) KASAPLI'ya sonsuz teşekkür ederim.

Çalışmalarım sırasında benden desteğini esirgemeyen; anneme ve babama, eşim Yalçın YOLDAŞSEVEN'e ve yöre halkına, kıyafetleri bulmamda çok yardımcı olan Hayriye İSTEĞE teşekkür ederim.

Ankara 2010

Reyhan İlknur YOLDAŞSEVEN

ÖZET

KÜTAHYA İLİ GEDİZ İLÇESİ FOLKLORİK KADIN KIYAFETLERİNİN İNCELENMESİ

YOLDAŞSEVEN, Reyhan İlknur

Yüksek Lisans, El Sanatları Eğitimi Ana Bilim Dalı

Tez Danışmanı: Yrd. Doç. Dr. Hülya (KÖKLÜ) KASAPLI

Mart-2010

“Kütahya İli Gediz İlçesi Folklorik Kadın Kıyafetleri” isimli araştırmanın amacı; ilçede bulunan ve geleneksel el sanatlarımız içerisinde yer alan kıyafetleri çeşit, malzeme, teknik, motif ve kompozisyon özellikleri bakımından inceleyerek özelliklerini kayıt altına alıp, kaybolmalarını engellemektir.

Araştırma evrenini; Kütahya ili, Gediz ilçesinde bulunan kıyafetler ile ilçede yaşayan ve kıyafetleri kullanan bireyler oluşturmaktadır. Örneklemin ise ilçede yaşayan folklorik kadın kıyafetine sahip ya da kullanan 40 kişi oluşturmaktadır. İlçede ulaşılabilen 15 takım geleneksel 2 takım modernize kıyafet örneklem olarak seçilmiştir.

Verilerin toplanmasında, literatür taraması yapılmış, bilgi formları ve anket formları kullanılmıştır. Bilgi formunda örneklerin çeşit, malzeme, renk, teknik, motif ve kompozisyon özellikleri hakkında bilgilere yer verilmiştir. Anket formundan elde edilen veriler ise tablolara aktarılmış ve yüzdeleri alınarak bilgiler yorumlanmıştır.

Araştırmadan elde edilen bulgular şunlardır. Araştırma kapsamına alınan bireylerin genelde ilkokul mezunu olduğu görülmüş, okur-yazar olmayan bireye rastlanmamıştır. Evli bayanların kıyafetlere daha yoğun ilgi gösterdiği, yöre halkının çoğunun kıyafetleri diktirerek temin ettiği saptanmıştır. Buna bağlı olarak yeni gelir imkanları oluşturulması açısından olumlu karşılanmıştır. Yeni sahip olunan kıyafetlerin çoğunlukta olması, yöre halkının kıyafetlere ilgisinin devam ettiğini göstermiştir. Araştırma açısından olumlu karşılanmıştır. Kıyafetlerin günlük olarak kullanılmadığı, tamamen özel anlam ifade ettiği ve bu doğrultuda kullanıldığı görülmektedir. Folklorik kadın kıyafetlerinin parçalarının yöresel adlarının çevre, fes, içlik, iç donu, şalvar üstü, şalvar, uzun entari, sarka (cepken), terlik ve kemer olarak benimsendiği görülmüştür. Kıyafetlerin yapımında kullanılan kumaşların asıllarının bulunmasında sıkıntı yaşandığı ve ekonomik olarak külfetli olduğu tespit edilmiştir. Gelişen teknoloji ile birlikte

kullanılan kumaşların ekonomik ve aslına benzer türlerinin tercih edildiği gözlenmiştir. Kullanılan malzemeler hususunda da aynı durumun geçerli olduğu görülmüştür. Folklorik kadın kıyafetleri süslemelerinde çoğunlukla nakış teknikleri kullanılmakla beraber bu tekniklerin yanında dikiş tekniklerinin ve hazır malzemelerle uygulanan tekniklerinde tercih edildiği ayrıca kenar temizleme tekniği olarak yoğun bir şekilde hazır malzemelerle uygulanan tekniklerin kullanıldığı tespit edilmiştir. Yazılı bezemelerin kullanımına rastlanmamıştır. Yörede en çok bitkisel bezemelerin kullanıldığı görülmüştür. Eski kıyafet desenlerinin bireylerin en önemli desen kaynağı olduğu görülmüş, yeni kıyafetlerin eski kaynakların ışığında ve çizgisinde hazırlanması araştırma açısından olumlu ve takdirle karşılanmıştır. Folklorik kadın kıyafetlerinin değişime uğrama sebepleri ekonomik koşullar, modanın etkileri, modernizelerin daha çok rağbet görmesi, eski malzemelerin bulunmayışı olarak belirlenmiştir. Folklorik kadın kıyafetlerini kullanan bireylerin bu kıyafetleri kullanırken kendine güven, hoşlanma, onur duyma, alışkanlık duygularını hissettikleri ifade edilmiştir. Folklorik kadın kıyafetlerini genç kuşaklara modernize yapılarak, eski kıyafetlerin evlatlara devredilmesiyle, yöre halkının çoğunun her iki yöntemi de kullanarak aktarıldığını belirlenmiştir. Folklorik kadın kıyafetlerini korumak için sandıkta saklandığı, kıyafetin arasına temiz bir örtü serip katlayarak bohça içinde saklandığı belirlenmiştir. Bireylerin çoğunun kıyafetin üzerindeki süslemelerin zarar görmesini engellemek amacıyla kat yerlerine bir örtü serip katlayarak bohça içinde muhafaza ettiği tespit edilmiştir. Folklorik kadın kıyafetlerini yaşatmak için kıyafetlerin özel günlerde kullanılmaya devam edildiği, aile büyüklerinden kalan kıyafetlerin özenle sakladığı, genç kuşakların kıyafetleri kullanmaya teşvik edildiği belirlenmiştir. Kıyafetleri yaşatmak adına çoğunluğun özel günlerde kıyafetleri kullanmaya devam ettikleri, gençlerin kıyafetleri kullanmaları konusunda teşvik edildiği, mevcut kıyafetlerin özenle saklanıp korunduğu görülmüştür. İncelenen folklorik kadın kıyafetleri ilçenin kültürünü yansıtmaktadır. Kıyafetlerin çeşitliliği dikkat çekmektedir. Kullanılan malzemelerde günümüz şartlarına göre büyük değişiklik olduğu göze çarpmaktadır. Kıyafetlerde kullanılan teknik, motif ve kompozisyon özellikleri bakımından geçmişe bağlı kalındığı, günümüzde çok fazla değişiklik yapılmadığı tespit edilmiştir.

Bu araştırma bulgularına dayalı olarak; folklorik kadın kıyafetlerinin orjinallerine sadık kalarak modernize çalışmalarının yapılması, bireylerin satış yapabilecekleri piyasaların oluşturulması ile bireylere yeni gelir imkanlarının sağlanması, folklorik kadın kıyafetlerinin konu alındığı turistik objelere yönelik

Çalışmaların yapılması, yöreye ait etnoğrafik eserlerin bir müzede toplanıp sergilenmesine yönelik önerilere yer verilmektedir.

ABSTRACT

FOLKLORIC WOMEN CLOTHES OF GEDIZ COUNTY OF KUTAHYA

YOLDASSEVEN , Reyhan İlknur

Master's Handcrafts Educations Department

Advisor Asist. Prof. Doc. Hülya (KÖKLÜ) KASAPLI

March- 2010

“Folkloric Women Clothes of Gediz County of Kütahya” purposes of this research are local and traditional handcrafts in Gediz. And then, this Project search class, material, technique, motif and composition of clothes and block wanishment of these clothes.

Gediz county of Kütahya’s folkloric clothes are consisted in Project. First of all, thir Project consrit of 40 women who have 15 different typer of folkloric clother and 2 modernize clother.

In data collection, scaning of litarature is maked, information and conversation formsa re used. This Project examples consist of material, colour, technique, motif and composition according to information form and databases commented and take percentages of these databases according to conversation forms.

According to resarch, married women interest clothes and most of them make these clothes by their selves. On the other hand, these women are generally graduated from primary school and not coincide uneducated person in Gediz. New clothes are mostly in Gediz but, local folk interest old folkloric clothes. To receive databasesfavarably in project. These clothes are not used daily but, these clothes used entirely for special days. Folkloric women clothes name consist of tez, longline bra, underwear, baggy trousers long dress-gown, slipper and belt. Original fabric is not found easily because these fabrics are very expensive. According to observations, women prefer imitation of these fabrics because of low prices. Embroidery techniques, seam techniques and ready materials are prefered in folkloric women clothes, in addition to this edge cleaning technique is used for ready materials. Written bedecks are not coincided but, herbal bedecks are. Old clothes patterns seem in todays clothes and this is recieve favorably. Reasons of changes folkloric women clothesare economical conditions, effects of fashion, modernization and economical old age materials. After

use these folkloric clothes women feel proud, enjoyment, trust themselves. There are 2 methods to transfer new generation. First method these women clothes are modernize and the other method old folkloric clothes are heritage their own children. Folkloric women clothes are protected in cheses. These folkloric clothes are used in special days continuesly, local people keep heritaged clothes diligently and buck new generation up to use these folkloric clothes. These women clothes show culture of the county. Types of clothes are draw attention. According yo today's conditions, folkloric clothes are changed but, technically and motify are not changed too much.

To sam up, remain true to original folkloric women clothes, provide opportunity to local person, folkloric women clothes exhibit as turistic objects in museums in this project.

İÇİNDEKİLER

	Sayfa No
JÜRİ ÜYELERİNİN İMZA SAYFASI	ii
ÖNSÖZ	iii
ÖZET	iv
ABSTRACT.....	vii
İÇİNDEKİLER	ix
TABLolar LİSTESİ	xii
ŞEKİLLER LİSTESİ	xiii
DESENLER LİSTESİ.....	xxiii
ÖRNEKLER LİSTESİ.....	xx
1. GİRİŞ	1
1.1. Problem	1
1.2. Amaç	3
1.3. Önem	4
1.4. Sayıtlılar	5
1.5. Sınırlılıklar	5
1.6. Tanımlar	5
2. KURAMSAL ÇERÇEVE VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR	7
2.1. Kuramsal Çerçeve	7
2.1.1 Kütahya İli Hakkında Genel Bilgi	7
2.1.2. Gediz İlçesi Hakkında Genel Bilgi	8
2.1.2.1 Gediz İlçesinin Tarihçesi	9
2.1.2.2 Gediz İlçesinin Coğrafi Yapısı	10
2.1.2.3 Gediz İlçesinin Kültürel Yapısı	12
2.1.2.3.1 El Sanatları.....	12
2.1.2.3.2 Giyim Kuşam Kültürü	13
a. Kullanılan Kumaşlar	16
b. Kullanılan Malzemeler	16
c. Kullanılan Teknikler	17
2.1.2.4.3 Düğün Gelenekleri	23
2.1.3 Giyim – Kuşam Tarihi	29
2.1.3.1 Türklerde Giyim Kuşam	29
2.1.3.1.1 Selçuklular Dönemi Giyim Kuşam Özellikleri.....	31

2.1.3.1.2 Osmanlılar Dönemi Giyim Kuşam Özellikleri	32
2.1.3.1.3 Cumhuriyet Dönemi Giyim Kuşam Özellikleri.....	33
2.1.4 Kütahya İli Gediz İlçesi Folklorik Kadın Kıyafetleri Özellikleri	34
2.1.4.1 Günlük Kadın Giyimi	34
2.1.4.1.1 Başa Bağlanan ve Takılan Giyim Parçaları	34
a. Yazma	34
b. Çevre.....	36
c. Fes	37
2.1.4.1.2 Bedene Giyilen Giyim Parçaları	37
a. Uzun Entari	37
b. Sarka	39
c. Don Entari	40
d. Şalvar	41
2.1.4.1.3 Takı ve Süsler	42
a. Kemer.....	42
b. Takılar	42
2.2. İlgili Araştırmalar	42
3. YÖNTEM	44
3.1. Araştırmanın Modeli.....	44
3.2. Evren ve Örneklem	44
3.3. Verilerin Toplanması	44
3.4. Verilerin Analizi	45
4. BULGULAR VE YORUMLAR	46
4.1. Anket Formundan Elde Edilen Bulgular ve Yorumlar	46
4.1.1 Folklorik Kadın Kıyafeti Sahibi Bireylerin Yaş Durumları	46
4.1.2 Folklorik Kadın Kıyafeti Sahibi Bireylerin Öğrenim Durumları	47
4.1.3 Folklorik Kadın Kıyafeti Sahibi Bireylerin Medeni Durumu.....	48
4.1.4 Folklorik Kadın Kıyafeti Sahibi Bireylerin Kıyafeti Temin Etme Şekilleri.	49
4.1.5 Folklorik Kadın Kıyafeti Sahibi Bireylerin Kıyafete Sahip Olma Süreleri..	50
4.1.6 Folklorik Kadın Kıyafetinin Kullanım Amaçları.....	51
4.1.7 Folklorik Kadın Kıyafetini Oluşturan Parçaların Yöresel Adlandırılma Durumları	52
4.1.8 Folklorik Kadın Kıyafetini Oluşturan Parçalarda Kullanılan Kumaş Türleri	53

4.1.9 Folklorik Kadın Kıyafetini Oluşturan Parçalarda Kullanılan	
Süsleme Malzemeleri.....	54
4.1.10 Folklorik Kadın Kıyafetini Oluşturan Parçalarda Kullanılan Nakış	
Teknikleri.....	55
4.1.11 Folklorik Kadın Kıyafetini Oluşturan Parçalarda Kullanılan Desen	
Özellikleri	56
4.1.12 Folklorik Kadın Kıyafetini Oluşturan Parçalarda Kullanılan Desenlerin	
Kaynakları.....	57
4.1.13 Folklorik Kadın Kıyafetlerinin Değişime Uğrama Sebepleri	58
4.1.14 Folklorik Kadın Kıyafetlerini Kullanmanın Uyandırdığı Duygular	59
4.1.15 Folklorik Kadın Kıyafetlerinin Genç Kuşaklara Aktarılma Şekilleri	60
4.1.16 Folklorik Kadın Kıyafetlerini Korumak İçin Yapılan Çalışmalar	61
4.1.17 Folklorik Kadın Kıyafetlerini Yaşatmak İçin Yapılan Çalışmalar	62
4.2. Bilgi Formundan Elde Edilen Bulgular ve Yorumlar	63
4.2.1. Bilgi Formları	63
4.2.2. Kütahya İli Gediz İlçesi Folklorik Kadın Kıyafetlerinin Teknik ve	
Kalıp Çizimleri	267
5. SONUÇ VE ÖNERİLER.....	267
5.1. Sonuç	267
5.2. Öneriler	270
KAYNAKÇA.....	271
EKLER	281
EK-1. Kaynak Kişi Künyeleri	282
EK-2. Anket Formu Örneği	286
EK-3. Folklorik Kadın Kıyafeti Bilgi Formu Örneği	289

TABLÖLAR LİSTESİ

Tablo 1:	Folklorik kadın kıyafeti sahibi bireylerin yaş durumları	46
Tablo 2:	Folklorik kadın kıyafeti sahibi bireylerin öğrenim durumu.....	47
Tablo 3:	Folklorik kadın kıyafeti sahibi bireylerin medeni durumu	48
Tablo 4:	Folklorik kadın kıyafetini nasıl temin ettikleri	49
Tablo 5:	Folklorik kadın kıyafetine sahip olma süreleri	50
Tablo 6:	Folklorik kadın kıyafetini bugüne kadar hangi amaçla kullandıkları	51
Tablo 7:	Folklorik kadın kıyafetini oluşturan parçaların yöresel adları.....	52
Tablo 8:	Folklorik kadın kıyafetini oluşturan parçalarda kullanılan kumaşlar	53
Tablo 9:	Folklorik kadın kıyafetini oluşturan parçalarda kullanılan süsleme malzemeleri.....	54
Tablo 10:	Folklorik kadın kıyafetini oluşturan parçalarda kullanılan nakış teknikleri	55
Tablo 11:	Folklorik kadın kıyafetini oluşturan parçalarda kullanılan desen özellikleri	56
Tablo 12:	Folklorik kadın kıyafetini oluşturan parçalarda kullanılan desenlerin kaynakları.....	57
Tablo 13:	Folklorik kadın kıyafetlerinin değişime uğrama sebepleri	58
Tablo 14:	Folklorik kadın kıyafetlerini kullanmanın sizde uyandırdığı duygular	59
Tablo 15:	Folklorik kadın kıyafetlerinin genç kuşaklara aktarılma şekilleri	60
Tablo 16:	Folklorik kadın kıyafetlerini korumak için neler yapıldığı.....	61
Tablo 17:	Folklorik kadın kıyafetlerini yaşatmak için neler yapıldığı.....	62

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil No 1:	20. Yüzyıldan bir hatıra	13
Şekil No 2:	Gediz’de 20. yüzyıla ait kadın kıyafetleri.....	15
Şekil No 3:	Elde şekline göre sim sarma tekniği ile çalışılmış kıyafetten detay.....	17
Şekil No 4:	Makinede kum iğnesi tekniği ile çalışılmış kıyafetten detay.....	17
Şekil No 5:	Aplike tekniği ile çalışılmış kıyafetten detay	18
Şekil No 6:	Türk işi tekniği ile çalışılmış kıyafetten detay.....	18
Şekil No 7:	Kordon tutma tekniği ile çalışılmış kıyafetten detay	19
Şekil No 8:	Makine dikişi (sim yürütme) tekniği ile çalışılmış kıyafetten detay.....	19
Şekil No 9:	Harç dikim tekniği ile çalışılmış kıyafetten detay	20
Şekil No 10:	Pul boncuk dikim tekniği ile çalışılmış kıyafetten detay.....	20
Şekil No 11:	Biye tekniği ile çalışılmış kıyafetten detay	21
Şekil No 12:	Tığ oyası tekniği ile çalışılmış kıyafetten detay	21
Şekil No 13:	Birit dikim tekniği ile çalışılmış kıyafetten detay.....	22
Şekil No 14:	Çıt çıt dikim tekniği ile çalışılmış kıyafetten detay	22
Şekil No 15:	Fermuar dikim tekniği ile çalışılmış kıyafetten detay	23
Şekil No 16:	Gediz yöresi düğünü	26
Şekil No 17:	Folklorik kıyafetli gediz kızları	27
Şekil No 18:	Çayır zambağı motifi yakından görünüm	34
Şekil No 19:	Çayır zambağı motifi yazma oyları.....	34
Şekil No 20:	Badem çiçeği motifli yazma oyası.....	35
Şekil No 21:	Menekşe motifli yazma oyası	35
Şekil No 22:	Malaksattıran yazma oyası.....	35
Şekil No 23:	Paşanişanı yazma oyası.....	35
Şekil No 24:	Çalıçiçeği motifli yazma oyası	35
Şekil No 25:	İnce küpe yazma oyası.....	35
Şekil No 26:	Karanfil, inci, yedidağ çiçeği, iğde çiçeği motifli yazma oyası.....	36
Şekil No 27:	Çalı çiçeği motifli yazma oyası ve nişan terliği.....	36
Şekil No 28:	Kasımpatı motifli yazma oyası	36
Şekil No 29:	Çevre.....	37
Şekil No 30:	Çevre.....	37
Şekil No 31:	Fes.....	37

Şekil No 32:	Uzun entari önden görünümü	39
Şekil No 33:	Uzun entari arkadan görünümü.....	39
Şekil No 34:	Çuha sarkanın önden görünümü	39
Şekil No 35:	Çuha sarkanın arkadan görünümü	39
Şekil No 36:	Kadife sarkanın önden görünümü.....	40
Şekil No 37:	Kadife sarkanın arkadan görünümü	40
Şekil No 38:	Yazlık don entarinin görünümü	41
Şekil No 39:	Hareli kumaş don entarinin görünümü	41
Şekil No 40:	Kadife don entarinin görünümü.....	41
Şekil No 41:	Kemerin görünümü	42
Şekil No 42:	Sarkalı şalvarın önden görünümü	64
Şekil No 43:	Sarkalı şalvarın arkadan görünümü	64
Şekil No 44:	Sarkalı şalvarın yandan görünümü	64
Şekil No 45:	Sarkanın (cepken) önden görünümü	65
Şekil No 46:	Sarkanın (cepken) arkadan görünümü	65
Şekil No 47:	Sarkanın işleme detayından görünüm.....	65
Şekil No 48:	Şalvar üstünün önden görünümü	68
Şekil No 49:	Şalvar üstünün arkadan görünümü	68
Şekil No 50:	Şalvar üstünün işleme detayından görünüm	68
Şekil No 51:	Şalvarın önden görünümü	71
Şekil No 52:	Şalvarın yandan görünümü	71
Şekil No 53:	Sarkanın işleme detayından görünüm.....	71
Şekil No 54:	Sarkanın işleme detayından görünüm.....	71
Şekil No 55:	Sarkanın işleme detayından görünüm.....	71
Şekil No 56:	Çevrenin genel görünümü	74
Şekil No 57:	Çevrenin işleme detayından görünüm	74
Şekil No 58:	Don entarinin önden görünümü	84
Şekil No 59:	Don entarinin arkadan görünümü	84
Şekil No 60:	Don entarinin yandan görünümü	84
Şekil No 61:	Şalvar üstünün önden görünümü	85
Şekil No 62:	Şalvar üstünün desen detayından görünüm	85
Şekil No 63:	Şalvarın genel görünümü	88
Şekil No 64:	Kemerin görünümü	90
Şekil No 65:	Kemerin detayından görünüm	90

Şekil No 66:	Don entarinin önden görünümü	92
Şekil No 67:	Don entarinin arkadan görünümü	92
Şekil No 68:	Don entarinin yandan görünümü	92
Şekil No 69:	Şalvar üstünün önden görünümü	93
Şekil No 70:	Şalvar üstünün işleme detayından görünüm	93
Şekil No 71:	Şalvarın genel görünümü	96
Şekil No 72:	Çevrenin genel görünümü	98
Şekil No 73:	Çevrenin işleme detayından görünüm	98
Şekil No 74:	Don entarinin önden görünümü	102
Şekil No 75:	Don entarinin arkadan görünümü	102
Şekil No 76:	Don entarinin yandan görünümü	102
Şekil No 77:	Şalvar üstünün önden görünümü	103
Şekil No 78:	Şalvar üstünün işleme detayından görünüm	103
Şekil No 79:	Şalvarın genel görünümü	105
Şekil No 80:	Don entarinin önden görünümü	108
Şekil No 81:	Don entarinin arkadan görünümü	108
Şekil No 82:	Don entarinin yandan görünümü	108
Şekil No 83:	Şalvar üstünün önden görünümü	109
Şekil No 84:	Şalvar üstünün arkadan görünümü	109
Şekil No 85:	Şalvar üstünün işleme detayından görünüm	109
Şekil No 86:	Şalvarın genel görünümü	112
Şekil No 87:	Şalvarın işleme detayından görünüm	112
Şekil No 88:	Sarkalı şalvarın önden görünümü	118
Şekil No 89:	Sarkalı şalvarın arkadan görünümü	118
Şekil No 90:	Sarkalı şalvarın yandan görünümü	118
Şekil No 91:	Sarkanın (cepken) önden görünümü	119
Şekil No 92:	Sarkanın (cepken) arkadan görünümü	119
Şekil No 93:	Sarkanın işleme detayından görünüm	119
Şekil No 94:	Şalvarın genel görünümü	122
Şekil No 95:	Şalvarın işleme detayından görünüm	122
Şekil No 96:	Çevrenin genel görünümü	125
Şekil No 97:	Çevrenin işleme detayından görünüm	125
Şekil No 98:	Fesin görünümü	127
Şekil No 99:	Sarkalı şalvarın önden görünümü	134

Şekil No 100: Sarkalı şalvarın arkadan görünümü	134
Şekil No 101: Sarkalı şalvarın yandan görünümü	134
Şekil No 102: Sarkanın (cepken) önden görünümü	135
Şekil No 103: Sarkanın (cepken) arkadan görünümü	135
Şekil No 104: Sarkanın işleme detayından görünüm	135
Şekil No 105: Şalvarın genel görünümü	138
Şekil No 106: Şalvarın işleme detayından görünüm	138
Şekil No 107: Şalvarın işleme detayından görünüm	138
Şekil No 108: İçliğin görünümü	141
Şekil No 109: İçliğin işleme detayından görünüm	141
Şekil No 110: Çevrenin görünümü	143
Şekil No 111: Fesin görünümü	145
Şekil No 112: Ayakkabının görünümü	147
Şekil No 113: Ayakkabının işleme detayından görünüm	147
Şekil No 114: Uzun entarinin önden görünümü	151
Şekil No 115: Uzun entarinin arkadan görünümü	151
Şekil No 116: Uzun entarinin yandan görünümü	151
Şekil No 117: Uzun entarinin önden görünümü	152
Şekil No 118: Uzun entarinin arkadan görünümü	152
Şekil No 119: Uzun entarinin işleme detayından görünüm	152
Şekil No 120: Uzun entarinin işleme detayından görünüm	152
Şekil No 121: Uzun entarinin işleme detayından görünüm	152
Şekil No 122: Uzun entarinin önden görünümü	158
Şekil No 123: Uzun entarinin arkadan görünümü	158
Şekil No 124: Uzun entarinin yandan görünümü	158
Şekil No 125: Uzun entarinin görünümü	159
Şekil No 126: Uzun entarinin desen detayından görünüm	159
Şekil No 127: Al gömleğin görünümü	162
Şekil No 128: Al gömleğin işleme detayından görünüm	162
Şekil No 129: Şalvarın genel görünümü	164
Şekil No 130: Uzun entarinin önden görünümü	167
Şekil No 131: Uzun entarinin arkadan görünümü	167
Şekil No 132: Uzun entarinin yandan görünümü	167
Şekil No 133: Uzun entarinin görünümü	168

Şekil No 134: Uzun entarinin işleme detayından görünüm	168
Şekil No 135: Don entarinin önden görünümü	171
Şekil No 136: Don entarinin arkadan görünümü	171
Şekil No 137: Don entarinin yandan görünümü	171
Şekil No 138: Şalvar üstünün önden görünümü	172
Şekil No 139: Şalvar üstünün desen detayından görünüm	172
Şekil No 140: Şalvarın genel görünümü	174
Şekil No 141: Sarkalı uzun entarinin önden görünümü	176
Şekil No 142: Sarkalı uzun entarinin arkadan görünümü	176
Şekil No 143: Sarkalı uzun entarinin yandan görünümü	176
Şekil No 144: Sarkalı uzun entarinin farklı bir kullanım şekli	177
Şekil No 145: Sarkanın (cepken) önden görünümü	177
Şekil No 146: Sarkanın (cepken) arkadan görünümü	177
Şekil No 147: Sarkanın işleme detayından görünüm	178
Şekil No 148: Sarkasız uzun entarinin önden görünümü	181
Şekil No 149: Sarkasız uzun entarinin arkadan görünümü	181
Şekil No 150: Sarkasız uzun entarinin yandan görünümü	181
Şekil No 151: Uzun entarinin önden görünümü	182
Şekil No 152: Uzun entarinin işleme detayından görünüm	182
Şekil No 153: İçlik ve şalvarın önden görünümü	185
Şekil No 154: İçlik ve şalvarın arkadan görünümü	185
Şekil No 155: İçlik ve şalvarın yandan görünümü	185
Şekil No 156: İçliğin önden görünümü	186
Şekil No 157: İçliğin arkadan görünümü	186
Şekil No 158: İçliğin işleme detayından görünüm	186
Şekil No 159: Şalvarın genel görünümü	189
Şekil No 160: Şalvarın işleme detayından görünüm	189
Şekil No 161: Çevrenin genel görünümü	191
Şekil No 162: Çevrenin işleme detayından görünüm	191
Şekil No 163: Fesin görünümü	193
Şekil No 164: Fesin süsleme detayından görünüm	193
Şekil No 165: Uzun entarinin önden görünümü	200
Şekil No 166: Uzun entarinin arkadan görünümü	200
Şekil No 167: Uzun entarinin yandan görünümü	200

Şekil No 168: Uzun entarinin görünümü	201
Şekil No 169: Uzun entarinin işleme detayından görünüm	201
Şekil No 170: Uzun entarinin işleme detayından görünüm	201
Şekil No 171: Uzun entarinin işleme detayından görünüm	201
Şekil No 172: Uzun entarinin işleme detayından görünüm	201
Şekil No 173: İçlik ve şalvarın önden görünümü	204
Şekil No 174: İçlik ve şalvarın arkadan görünümü.....	204
Şekil No 175: İçlik ve şalvarın yandan görünümü.....	204
Şekil No 176: İçliğin görünümü	205
Şekil No 177: İçliğin işleme detayından görünüm.....	205
Şekil No 178: Şalvarın genel görünümü	207
Şekil No 179: Şalvarın işleme detayından görünüm.....	207
Şekil No 180: Çevrenin genel görünümü.....	209
Şekil No 181: Çevrenin işleme detayından görünüm	209
Şekil No 182: Fesin görünümü	211
Şekil No 183: Fesin süsleme detayından görünüm.....	211
Şekil No 184: Uzun entarinin önden görünümü	216
Şekil No 185: Uzun entarinin arkadan görünümü	216
Şekil No 186: Uzun entarinin yandan görünümü.....	216
Şekil No 187: Uzun entarinin görünümü	217
Şekil No 188: Uzun entarinin işleme detayından görünüm	217
Şekil No 189: İçliğin önden görünümü.....	220
Şekil No 190: İçliğin arkadan görünümü.....	220
Şekil No 191: Şalvarın genel görünümü	222
Şekil No 192: Çevrenin genel görünümü.....	224
Şekil No 193: Çevrenin işleme detayından görünüm	224
Şekil No 194: Uzun entarinin önden görünümü	227
Şekil No 195: Uzun entarinin arkadan görünümü	227
Şekil No 196: Uzun entarinin yandan görünümü.....	227
Şekil No 197: Uzun entarinin görünümü	228
Şekil No 198: Uzun entarinin işleme detayından görünüm	228
Şekil No 199: Büstiyerin görünümü	231
Şekil No 200: Şalvarın görünümü.....	233
Şekil No 201: Uzun entarinin önden görünümü	236

Şekil No 202: Uzun entarinin arkadan görünümü	236
Şekil No 203: Uzun entarinin yandan görünümü.....	236
Şekil No 204: Uzun entarinin görünümü	237
Şekil No 205: Uzun entarinin desen detayından görünüm	237
Şekil No 206: Büstiyerin görünümü	240
Şekil No 207: Şalvarın görünümü.....	242
Şekil No 208: Çevrenin genel görünümü.....	244
Şekil No 209: Çevrenin desen detayından görünüm.....	244
Şekil No 210: Modernize edilmiş sarkalı şalvarın önden görünümü	246
Şekil No 211: Modernize edilmiş sarkalı şalvarın arkadan görünümü	246
Şekil No 212: Modernize edilmiş sarkalı şalvarın yandan görünümü	246
Şekil No 213: Sarkanın (cepken) önden görünümü	247
Şekil No 214: Sarkanın (cepken) arkadan görünümü	247
Şekil No 215: Sarkanın işleme detayından görünüm	247
Şekil No 216: Modernizenin sarkasız kullanım şeklinin önden görünümü	250
Şekil No 217: Modernizenin sarkasız kullanım şeklinin arkadan görünümü	250
Şekil No 218: Modernizenin sarkasız kullanım şeklinin yandan görünümü	250
Şekil No 219: Büstiyerin önden görünümü.....	251
Şekil No 220: Büstiyerin arkadan görünümü.....	251
Şekil No 221: Şalvarın genel görünümü	253
Şekil No 222: Şalvarın işleme detayından görünüm.....	253
Şekil No 223: Şalvarın işleme detayından görünüm.....	253
Şekil No 224: Şalvarın işleme detayından görünüm.....	253
Şekil No 225: Modernizenin sarkasız kullanım şeklinin önden görünümü	256
Şekil No 226: Modernizenin sarkasız kullanım şeklinin arkadan görünümü	256
Şekil No 227: Modernizenin sarkasız kullanım şeklinin yandan görünümü	256
Şekil No 228: Sarkanın (cepken) önden görünümü	257
Şekil No 229: Sarkanın (cepken) arkadan görünümü	257
Şekil No 230: Sarkanın işleme detayından görünüm.....	257
Şekil No 231: Büstiyerin görünümü	260
Şekil No 232: Şalvarın genel görünümü	262
Şekil No 233: Şalvarın işleme detayından görünüm.....	262
Şekil No 234: Şalvarın işleme detayından görünüm.....	262
Şekil No 235: Astar donun görünümü	264

ÖRNEKLER LİSTESİ

Örnek No:1	Sarkalı şalvar.....	64
Örnek No:1.1	Sarka	65
Örnek No:1.2	Şalvar üstü.....	68
Örnek No:1.3	Şalvar	71
Örnek No:1.4	Çevre.....	74
Örnek No:2	Don entari	84
Örnek No:2.1	Şalvar üstü.....	85
Örnek No:2.2	Şalvar	88
Örnek No:2.3	Kemer.....	90
Örnek No:3	Don entari	92
Örnek No:3.1	Şalvar üstü.....	93
Örnek No:3.2	Şalvar	96
Örnek No:3.3	Çevre.....	98
Örnek No:4	Don entari	102
Örnek No:4.1	Şalvar üstü.....	103
Örnek No:4.2	Şalvar	105
Örnek No:5	Don entari	108
Örnek No:5.1	Şalvar üstü.....	109
Örnek No:5.2	Şalvar	112
Örnek No:6	Sarkalı şalvar.....	118
Örnek No:6.1	Sarka	119
Örnek No:6.2	Şalvar	122
Örnek No:6.3	Çevre.....	125
Örnek No:6.4	Fes.....	127
Örnek No:7	Sarkalı şalvar.....	134
Örnek No:7.1	Sarka	135
Örnek No:7.2	Şalvar	138
Örnek No:7.3	İçlik	141
Örnek No:7.4	Çevre.....	143
Örnek No:7.5	Fes.....	145
Örnek No:7.6	Ayakkabı.....	147

Örnek No:8	Uzun entari.....	151
Örnek No:8.1	Uzun entari.....	152
Örnek No:9	Uzun entari, şalvar	158
Örnek No:9.1	Uzun entari.....	159
Örnek No:9.2	Al gömlek	162
Örnek No:9.3	Şalvar	163
Örnek No:10	Uzun entari, şalvar	167
Örnek No:10.1	Uzun entari.....	168
Örnek No:10.2	Şalvar üstü.....	172
Örnek No:10.3	Şalvar	174
Örnek No:11	Sarkalı uzun entari	176
Örnek No:11.1	Sarka	178
Örnek No:11.2	Uzun entari.....	181
Örnek No:11.3	İçlik	185
Örnek No:11.4	Şalvar	189
Örnek No:11.5	Çevre.....	191
Örnek No:11.6	Fes.....	193
Örnek No:12	Uzun entari.....	200
Örnek No:12.1	Uzun entari.....	201
Örnek No:12.2	İçlik	204
Örnek No:12.3	Şalvar	207
Örnek No:12.4	Çevre.....	209
Örnek No:12.5	Fes.....	211
Örnek No:13	Uzun entari.....	216
Örnek No:13.1	Uzun entari.....	217
Örnek No:13.2	İçlik	220
Örnek No:13.3	Şalvar	222
Örnek No:13.4	Çevre.....	224
Örnek No:14	Uzun entari.....	227
Örnek No:14.1	Uzun entari.....	228
Örnek No:14.2	Büstiye.....	231
Örnek No:14.3	Şalvar	233
Örnek No:15	Uzun entari.....	236
Örnek No:15.1	Uzun entari.....	237

Örnek No:15.2	Büstiyer.....	240
Örnek No:15.3	Şalvar	242
Örnek No:15.4	Çevre.....	244
Örnek No:16	Sarkalı şalvar – modernize.....	246
Örnek No:16.1	Sarka	247
Örnek No:16.2	Büstiyer.....	251
Örnek No:16.3	Şalvar	253
Örnek No:17	Sarkalı şalvar – modernize.....	256
Örnek No:17.1	Sarka	257
Örnek No:17.2	Büstiyer.....	260
Örnek No:17.3	Şalvar	262
Örnek No:17.4	Astar don.....	264

DESENLER LİSTESİ

Desen No:1	Sarkanın ön beden işleme deseni çizimi	76
Desen No:2	Sarkanın arka beden işleme deseni çizimi	77
Desen No:3	Sarkanın kol işleme deseni çizimi	78
Desen No:4	Şalvar üstünün ön beden işleme deseni çizimi	79
Desen No:5	Şalvarın paça üstü işleme deseni çizimi	80
Desen No:6	Şalvarın bordür işleme deseni çizimi.....	81
Desen No:7	Şalvarın bordür işleme deseni çizimi.....	82
Desen No:8	Çevrenin işleme deseni çizimi	83
Desen No:9	Şalvar üstünün ön beden işleme deseni çizimi	100
Desen No:10	Çevrenin işleme deseni çizimi	101
Desen No:11	Şalvar üstü ve şalvarın işleme deseni çizimi	107
Desen No:12	Şalvar üstünün ön beden yaka işleme deseni çizimi.....	114
Desen No:13	Şalvar üstünün ön beden yaka bordür işleme deseni çizimi	115
Desen No:14	Şalvar üstünün arka beden işleme deseni çizimi	116
Desen No:15	Şalvarın işleme deseni çizimi	117
Desen No:16	Sarkanın ön beden işleme deseni çizimi	129
Desen No:17	Sarkanın arka beden işleme deseni çizimi	130
Desen No:18	Sarkanın kol bordürü işleme deseni çizimi.....	131
Desen No:19	Şalvarın işleme deseni çizimi	132
Desen No:20	Çevrenin işleme deseni çizimi	133
Desen No:21	Sarkanın ön, arka beden işleme deseni çizimi	149
Desen No:22	Çevre ve şalvarın işleme deseni çizimi.....	150
Desen No:23	Çevre, içlik, şalvar ve ayakkabının işleme deseni çizimi	150
Desen No:24	Uzun entarinin yaka işleme deseni çizimi	156
Desen No:25	Uzun entarinin kol işleme deseni çizimi.....	157
Desen No:26	Al gömleğin ön beden işleme deseni çizimi	166
Desen No:27	Sarkanın ön beden işleme deseni çizimi	195
Desen No:28	Sarkanın arka beden işleme deseni çizimi	196
Desen No:29	Uzun entarinin işleme deseni çizimi.....	197
Desen No:30	İçliğin yaka işleme deseni çizimi.....	198
Desen No:31	Şalvarın paça işleme deseni çizimi	198
Desen No:32	Şalvarın bordür işleme deseni çizimi.....	198

Desen No:33	Çevrenin işleme deseni çizimi	199
Desen No:34	Uzun entarinin işleme deseni çizimi	213
Desen No:35	Uzun entarinin, şalvarın ve paçanın işleme deseni çizimi	214
Desen No:36	Uzun entarinin, içliğin, çevrenin ve fesin işleme deseni çizimi	215
Desen No:37	Uzun entarinin bordür işleme deseni çizimi	215
Desen No:38	Uzun entarinin çevrenin işleme deseni çizimi	226
Desen No:39	Uzun entarinin işleme deseni çizimi	235
Desen No:40	Sarkanın ve şalvarın işleme deseni çizimi	245
Desen No:41	Sarkanın ve şalvarın işleme deseni çizimi	255
Desen No:42	Sarkanın ve şalvarın işleme deseni çizimi	255
Desen No:43	Sarkanın ve şalvarın işleme deseni çizimi	266
Desen No:44	Sarkanın ve şalvarın işleme deseni çizimi	266

1. GİRİŞ

Bu bölümde, araştırmanın problemi, amacı, önemi, sayıtlılar, sınırlılıkları açıklanarak araştırma ile ilgili tanımlara yer verilmiştir.

1.1.Problem

İnsanların yaşam biçimlerini, bulundukları yerler, var oldukları zaman dilimi, çeşitli sanat ve sanat ürünleri ile kültür değerlerinin oluşmasının sağlamıştır.

“Sanat, insanların hayatına faaliyetine hâkim olan kuvvet ve icraat faaliyetidir” (Mustafa Kemal Atatürk).

“Sanat hiçbir fayda gözetmeksizin, güzellik ihtiyaçlarının tatminine yarayan konuları meydana getirmek ve bu güzellik karşısında duyulan heyecan ve hayranlığı uyarmak maksadıyla insan sevgi yolu ile kullandığı yaratıcılıktır” (Emiroğlu- 1961, s:13).

“El sanatları insanların günlük ihtiyaçlarından doğmuştur. El sanatlarından işleme insanoğlunun, iki parçayı birbirine ekleme, düz bir dikişi bile dekoratif anlamda yapma fikri ile gelişmiş bir sanat dalıdır”(Akbi1,1970, s:24).

El sanatları bir milletin kültürünü temsil etmekte ve tanıtmaktadır. Bu nedenle el sanatları ürünleri o ülkenin kültürel kimliğinin en canlı belgeleridir. Bir ülkenin gelenek ve göreneklerinin, yaşama biçiminin kuşaktan kuşağa aktarılmasında, gelişerek devam etmesinde en büyük rolü yine el sanatları oynamaktadır. Bu nedenle bütün milletler el sanatlarına önem vermekte ve geçmişten geleceğe uzanan bir kültür hazinesi olarak korumaktadır (www.kulturizm.gov.tr).

İnsanoğlu, var oluşundan itibaren ve var olmayı sürdürdüğü sürece el sanatları ile iç içe yaşamıştır. Yiyecek, barınma, avlanma, giyecek, süslenme ve eğlence tüm gibi ihtiyaçlarını gidermede el sanatlarından yararlanmıştır. Bu ihtiyaçların karşılanmasından doğan el sanatları, aynı zamanda kültürel birer olgudur (Köklü,2002).

Bilindiği gibi insanoğlu var olduğundan bu yana yaşamın her anında içinde bulunduğu her ortamda ortamın ve sosyal statünün gerektirdiği şekilde kişilik özelliklerine uygun olarak giyinir. Giyim insanoğlunun ve toplumda var olmanın

gereğidir. Yani insanoğlu ilk insan olan Âdem'den bu yana gerek ahlaki, gerekse iklim koşullarına karşı koruma amaçlı giyinme etkinliğini göstermiştir. Geçmişte olduğu gibi günümüzde de giyim insanoğlu için gereklilik arz etmektedir.

Folklorun konuları arasında yer alan folklorik kıyafetler gösterişli maddi kültür ürünleridir. Giyim kuşam insanın içinde yaşandığı zamana, topluma, geleneklere ve zevklere göre biçimlenmektedir. Günümüzde yöresel kıyafetler sandıklarda yer almakta ancak özel günlerde giyilmektedir. Yöresel ve folklorik kıyafetler aynı zamanda birer el sanatı örnekleridir. Kadınlar giyecekleri kıyafetleri yıllarca kendi dokuma tezgâhında el emeği göz nuru dökerek dokumuşlar hatta ihtiyaç fazlasını satarak evlerinin geçimine de katkıda bulunmuşlardır. Kıyafetleri aksesuarlarla süslemişler, duygu ve düşüncelerini nakışla ve oya ile dile getirmişlerdir (www.tarihielbise.com).

“İpek, yün, keten, pamuk, metal vb. iplikler kullanılarak çeşitli iğneler ve uygulama biçimleri aracılığıyla, keçe, deri, dokuma vb. üzerine yapılan bezemelere işleme denir”(Barışta,1995, s:1).

İşleme sanatı toplumların kültürlerini, yaşam biçimlerini yansıttığı gibi, giysiler ve giyinme şekilleri de geçmişte yaşamış olan toplumlar ile ilgili bilgileri bize sunabilmektedir. Önceleri doğa koşullarından korunmak amacı ile ortaya çıkan giyinme ihtiyacı, yapraklar ve hayvan postlarıyla giderilmekteydi. Zaman geçtikçe yaprak ve hayvan postlarının yerini hayvansal ve bitkisel kaynaklı liflerden elde edilen kumaşlar almıştır.

İnsanların gün geçtikçe gelişen beceri ve yaratıcılığı giyim anlayışına ve giyinme şekline de yansımıştır. Giyinmenin sadece doğa koşullarından korunma amaçlı değil süslenme ve statü belirleme, savunma vb. amaçlarla da kullanıldığı bilinmektedir.

Günümüzde folklorik kıyafetler olarak adlandırdığımız kıyafetler Türk kültürünün en zengin ve gösterişli dallarından birini oluşturmaktadır. Bunda en önemli unsuru, tarihinde göçebe bir yaşantıya sahip olan Türk milletinin Orta Asya'dan Anadolu'ya gelene kadar farklı toplumların yaşam biçimlerinin, farklı coğrafyaların ve değişik iklim şartlarının giyinme şeklini, giysi süslemelerinin etkilemesi oluşturmaktadır.

Bugün bir giysi üzerindeki nakışlardan, süslemelerden, renk ve malzeme seçiminden onun hangi bölgeye ya da hangi topluğa ait olduğunu söyleyebilmemiz, o topluluğun geçmişteki yaşam biçimini ve yaşadığı yer ile ilgili önemli bilgilere sahip olabilmemiz bu konuyla ilgili ne kadar köklü bir tarihe ve kültüre sahip olduğumuzu gösterir.

Folklorik kıyafetler her yörenin kendine ait özelliklerini o yörenin yaşam biçimini, değerlerini ve anlayışını yansıtır. Folklorik kıyafetlerin yoğun olarak bulunan illerimizden biride Kütahya'dır. Fakat günümüzde tarihi kültürü yansıtan folklorik kıyafetlerin giderek azaldığı ve yok olmaya yüz tuttuğu dikkati çekmektedir.

Bu nedenle kaybolmaya yüz tutan Kütahya ili Gediz ilçesi folklorik kadın kıyafetlerinin özelliklerinin incelenmesi araştırmanın problemi oluşturmaktadır.

Bu araştırma; Kütahya ilinin Gediz ilçesi folklorik kadın kıyafetlerini tesbit etmek, incelemek ve kayıt altına almak üzere planlanmış ve yürütülmüştür.

1.2.Amaç

Yöresel folklorik kıyafetler, diğer el sanatları ürünlerinde de olduğu gibi tarihe tanıklık etmiş ve kültürümüzün belgesi olarak günümüze kadar gelmiştir. El sanatlarımıza sahip çıkmak, geçmişe sahip çıkmak, geleceğe ışık tutmak demektir.

Bu araştırmanın genel amacı; Kütahya ili Gediz ilçesi folklorik kadın kıyafetlerinin özelliklerini bilimsel olarak araştırmak, incelemek günümüzde kullanım alanlarını belirlemektir.

Bu amaç doğrultusunda aşağıdaki sorulara cevap aranmıştır;

1. Folklorik kadın kıyafetleri hangi amaçlar için kullanılmaktadır?
2. Folklorik kadın kıyafetlerini oluşturan parçalar nelerdir ve yörede hangi isim ile kullanılmaktadır?
3. Folklorik kadın kıyafetlerinin yapımında kullanılan kumaşlar nelerdir?
4. Folklorik kadın kıyafetlerinde kullanılan süsleme malzemeleri nelerdir?
5. Folklorik kadın kıyafetlerinde kullanılan nakış teknikleri nelerdir?
6. Folklorik kadın kıyafetlerinde kullanılan desen özellikleri ve kaynakları nelerdir?
7. Folklorik kadın kıyafetlerinin değişime uğrama sebepleri nelerdir?
8. Folklorik kadın kıyafetlerinin genç kuşaklara aktarılma şekilleri nelerdir?
9. Folklorik kadın kıyafetlerini korumak ve yaşatmak için neler yapılmalıdır?

1.3.Araştırmanın Önemi

Geleneksel kültürümüzü yeni kuşaklara aktaran el sanatları, aynı zamanda bir ulusun kültürel kişiliğinin de en önemli belgelerindendir. Bu anlamda el sanatları yaşadıkları çağa tanıklık ederler. O dönemin insanların yaşam şartları, ihtiyaçları, coğrafi koşulları ve en önemlisi duyguları, mutlulukları, hüznüleri, öfkelerinin etkisiyle oluşan yaratıcılıkları ile yapılan el emeği göz nuru el sanatlarımız, kültürel dokumuzun yapı taşları olmaktadır.

Geleneksel sanatlarımız her dönemde önemini korumuş, muhafaza edilmiş, araştırılmış, farklı yanları, farklı teknikleri keşfedilmiş, günümüzde de orijinalliğini koruyarak uygulamaya çalışılmıştır.

“Son yıllarda hızlı bir kültürel değişim sürecine giren insan için sanat, zaman ve mekan bakımından tanımlanabilen belli eğitim aşamaları sonucu elde edilen bilgi birikiminin ürünü olarak ele alınabilir. El sanatı ürünler açısından bu bilgi birikimine tarihsellik ve süreklilikte katılınca, söz konusu birikim, aynı zamanda o sanatı üreten toplumu tanıma ve yorumlama olanağı da verir” (Öztürk, 1998, s:87).

Geleneksel giysilerimiz ve aksesuarlarımız, Türk halını, diğer topluluklardan ayıran niteliklerini, süsleme ve süslenme kültürünü, örf ve adetlerini, yaşam biçimlerini, ekonomik durumlarını, el sanatlarını kısaca milletimizin kendine özgü değerlerini geçmişten geleceğe en doğru biçimde aktarılmasını sağlayacak olan önemli ve kalıcı belgelerdir.

Geçmişte günlük yaşamın her alanında ve saatinde kullanılan geleneksel kıyafetlerimiz, günümüzde yetişen yeni nesil, ekonomik etkiler ile yaşam biçimlerinin değişmesi sonucu, düğün eğlence ve toplantılar da kullanılarak bu kültürümüzü yaşatılması için çalışılmaktadır.

Çok eski uygarlıkların yerleşim yerlerinden biri olan Kütahya ili sanatsal ve kültürel anlamda zengin bir dokuya sahiptir. Yaklaşık son yirmi yıldır değişen yaşamsal şartları, beklentileri kişileri sanattan, emek vermekten uzaklaştırıp kolay olana yönlendirmiştir.

Yapılan bu araştırmada Kütahya ili Gediz ilçesinde bulunan folklorik kadın kıyafetlerini tespit edip, bu kıyafetlerin özelliklerini belirlemek, kıyafetlerin bugünde kullanılma nedenleri ile ilgili bilgileri kayıt altına alması açısından önemlidir.

1.4.Sayıtlılar

Bu araştırmanın temelinde aşağıdaki sayıtlılar yer almaktadır;

- 1- Araştırma için seçilen folklorik kadın kıyafetleri evreni temsil etmede yeterlidir.
- 2- Bu araştırmada başvurulacak kaynaklar doğru ve güvenilir niteliktedir.
- 3- Kütahya ili Gediz ilçesi folklorik kadın kıyafetlerinin özelliklerini belirlemek amacıyla kullanılan bilgi formları geçerli ve güveniliridir.
- 4- Araştırma için hazırlanan anket formu uzman kişilerin görüşlerine göre geçerli ve güveniliridir.

1.5.Sınırlılıklar

Bu araştırma;

Kütahya ili Gediz İlçesi'nde

- Geçmişte ve günümüzde kullanılan folklorik kadın kıyafetleri ile sınırlıdır.
- Anket formundan elde edilen verilerle sınırlıdır.
- Bilgi formları ile elde edilen verilerle sınırlıdır.
- Yöre halkından elde edilen bilgilerle sınırlıdır.

Araştırma tez süresi ile sınırlıdır.

1.6.Tanımlar

Çevre: Krep, tül, ipekli gibi ince kumaşlardan yapılan genelde krem renkli olup, üzerine renkli iplik veya tel ile sim sarma yapılan bir baş örtüsüdür.

Çuha: Yörede genelde sarka işlemelerinde kullanılan yünlü bir kumaştır.

Don Entari: Şalvar ve entari olarak iki parçadan oluşan kadın takımıdır.

Fes: Değişik kumaşlardan yapılan takke gibi başa takılan bir giyim parçasıdır.

Gümüş Kemer: Yörede iç entarileri veya şalvarlı takımların üzerine takılan gümüşten yapılmış oldukça kıymetli bir kemerdir.

Kompozisyon: Ayrı ayrı parçaları bir araya getirerek bir bütün oluşturma biçimi ve işi(www.tdk.gov.tr).

Motif: Yan yana gelerek bir bezeme işini oluşturan ve kendi başlarına birer birlik olan öğelerden her biri.

Sarka: Uzun yıllar kadınlar ve erkekler tarafından giyilen, günümüzün ceketine benzeyen halk giyimini yansıtan bir giyim parçasıdır.

Şalvar: Kadın ve erkeklerin giydiği üst kısmı bol büzgülü genişçe dikilmiş dış dondur.

Uçkur: Uzun şalvarın beline takılarak toplanmasını sağlayan bir tür iptir.

Uzun Entari: Belden aşağı kısmı üç dilimden meydana gelen, boyu ayak bileğine kadar tasarlanmış bir kadın giysisidir.

Yazma: Mermerşahi bezin üzerine baskı ile yapılan motiflerle süslenmiş kenarları oyalı bir giyim parçasıdır.

2.KURAMSAL ÇERÇEVE VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

2.1. Kuramsal Çerçeve

2.1.1. Kütahya İli Hakkında Genel Bilgi

Anadolu 'nun eski yerleşim yerlerinden birisi olan Kütahya 'nın kuruluş tarihini kesin olarak belirlemek mümkün olmamıştır. Ancak tarihinin çok eskilere dayandığı anlaşılmaktadır. Sırasıyla Hitit, Frigya, Lidya, Pers, Makedonya, Roma, Bizans, Germiyanogulları ve Osmanlı medeniyetine ev sahipliği yapmıştır. (Kütahya İl Yıllığı,1967, S.12).

Eski kaynaklara göre; Kütahya 'nın Antik Çağ' daki adı Katiaenion'dur. Ünlü Antik Çağ coğrafyacısı Strabon 'a göre bu ad "Kotis'in Kenti" anlamına gelmektedir. Kotiaeion adı temel sözcük aynı kalmak şartı ile, farklı dönem ve yazılışlara göre "Kotiaion", "Cotyaecum" ve "Cotyaium" olarak da kullanılmıştır. Kuruluş tarihi kesin olarak bilinmemekle beraber, ilin tarihi MÖ VI. yüzyıla dayanmaktadır (Kütahya İl Yıllığı,1967, S.13).

İzmir 'in 15 Mayıs 1919 'da Yunanlılar tarafından işgali ve düşman kuvvetlerinin Anadolu içlerine doğru ilerlemeye başlaması üzerine bütün yurttaki gibi Kütahya' da da Kuvayi Milliye teşkilatı kuruldu ve 20 Eylül 1919' da faaliyetlerine başladı. Kurulan teşkilat halktan maddi ve manevi büyük destek gördü. Teşkilat başkanı askeri şube reisi Nüzhet Bey 'di (Kütahya İl Yıllığı,1967, S.156).

Çerkez Ethem Bey' in maiyetindeki müfreze kumandanlarından Piriştineli İsmail Hakkı Bey, Kütahya' ya gelerek "Müdafaai Hukuk Merkezi" ile müştereken faaliyet göstermeye başladı. Silah, cephane ve para tedarikine ve asker toplanmasına başlandı. 21 Temmuz 1920' de başlayan çalışmalar sonucunda kısa süre sonunda "Kütahya Milli Taburları" teşkil edildi (Kütahya İl Yıllığı,1967, S.157).

Kütahya-Eskişehir muharebeleri sırasında hazırlıklarını henüz tamamlayamamış olan Türk ordusunun muharebe şartları gereği Sakarya nehrinin doğusuna çekilmesi sonucunda 17 Temmuz 1921 tarihinde Kütahya Yunanlılar tarafından işgal edildi. Bu karanlık günler çok sürmedi. yaklaşık bir yıl sonra 26 Ağustos 1922 'de başlayan Büyük

Taarruz ve 30 Ağustos tarihinde yapılan Başkumandan Meydan Muharebesi sonucunda Yunan ordusu dağıldı. Aynı gün (30 Ağustos 1922) Türk birlikleri Kütahya 'ya girdi. Böylelikle işgal devresi sona erdi ve Kütahya ebediyen Türk hakimiyetine girdi (Kütahya İl Yıllığı,1967, S.160).

Kütahya ve çevresi, Ege Bölgesinin (İç Batı Anadolu) bölümünde yer alır. Ege Bölgesinin bu bölümü, İç Anadolu Bölgesiyle asıl Ege Bölgesi arasında bir eşik durumundadır. Eşiğin bariz karakteri ortalama yüksekliği 1200 metre civarındaki yaylalardan ibaret oluşudur. Bu sebepten coğrafya diliyle "Kütahya Yaylaları" diye anılır (Kütahya İl Yıllığı,1967, S.210).

Kütahya, kuzeyinde Bursa, kuzey doğusunda Bilecik, doğusunda Eskişehir ve Afyon, güneyinde Uşak, batısında Manisa ve Balıkesir illerimizle çevrilidir (Kütahya İl Yıllığı,1967, S.211).

38° 70' ve 39° 80' kuzey enlemleri ile 29° 00' ve 30° 30' doğu boylamları arasında yer alan Kütahya İli 11 875 km² lik yüzölçümüyle Türkiye topraklarının % 1.5 'nu kaplamaktadır (Kütahya İl Yıllığı,1967, S.212).

Kütahya' nın iklimi Ege, Marmara ve İç Anadolu arasında "geçiş iklimi" özelliğini gösterir. İkliminde her üç iklim tipinin özelliklerini görmek mümkündür. Sıcaklık şartları daha çok İç Anadolunun karasal iklim şartlarını andırmakta ise de sep ikliminin dışında kalır. Kurak iklim ile nemli iklim arasındaki "geçiş iklimi" tipine girer (Kütahya İl Yıllığı,1967, S.213).

Kütahya' da ortalama sıcaklık ölçümleri aylara göre değişir. Yıllık ortalaması 10,6 °C 'dir. Yüksekliği 1000 metrenin altında olan ovalar Kütahya 'nın en ılıman yerleridir. Buralardan yaylalara ve dağlık kesime doğru girdikçe sıcaklık yavaş ve düzenli bir biçimde azalma gösterir (Kütahya İl Yıllığı,1967, S.215).

2.1.2. Gediz İlçesi Hakkında Genel Bilgi

Gediz'in kimler tarafından, ne zaman kurulduğu konusundaki bilgiler net olmamakla beraber Frigler tarafından M.Ö. 1000 ile 700 yılları arasında kurulmuş olması ihtimali ağır basmaktadır (M.YEŞİL Tarihte Kütahya S.27).

Antik çağda Gediz, “Kadoi” veya “Kadi” adını taşıyordu. Bizans, Selçuklu Germiyanlı, Osmanlı medeniyetlerine ev sahipliği yapan Gediz, 1845 de Uşak’a bağlı

bir nahiye oldu.1851 yılında ise Kütahya sancağına bağlı bir kaza haline getirildi. Günümüzde Kütahya ilinin önemli ilçelerindendir (Kütahya Yıllığı 1967 S.14).

2.1.2.1. Gediz İlçesinin Tarihçesi

Kütahya'nın güneybatısında 90 km. uzaklıkta, birçok özelliklere sahip, eski ve büyük ilçelerdendir. Uşak, Kütahya ve Simav üçgeni arasında yer alır.Önceleri Kodsî adıyla bilinirmiş (Gediz Belediyesi, <http://www.gediz.bel.tr/>).

Gediz kasabası milattan önce Frigyalılar tarafından kurulmuş ve adına (Kadi) denilmiştir... Şarl Teksiye burası hakkında şu malumatı vermiştir: Makedonya muhacirleri ile iskan edilen Bilat Meydanındadır. (Pelin) Makedonyalıları (Kadoeni, yani Kadiskenesi) diye temsiye eder. (Kadi' de ikamet eden diye adlandırır.) Bizans hükümdarları zamanında piskopos merkezi oldu. Başpapa' sı "Filif" beşinci meclisi kebirde mukayyedir. Şehrin (Ermüs=Gediz) Nehri üzerindeki köprüsü pek eski bir eserdir. Hakikatte sivri kemer üzerine yapılmış Kurunu Vusta eserdir. Çıkıntı taşı üzerinde başları nakış biri erkek, değeri kadın iki heykel vardır (Küçük Asya C.8 S. 341 Tarihte Kütahya M. YEŞİL S. 11).

Gediz bir süre Selçuklular'ın eline geçmiş Germiyanogulları zamanında bir sancak olarak yönetilmiştir. 1381 yılında Kütahya-Tavşanlı-Emet çeyiz olarak Osmanlılar'a verildiği halde, Gediz'in verilmemesi o dönemde ayrı bir önem taşıdığını gösterir (Cumhuriyetin 50. Yılında Kütahya İl Yıllığı S. 73).

1428 tarihinde kasaba olarak Osmanlılar'ın eline geçmiş ve 1851 yılında ilçe merkezi olmuştur. Gediz 1911'de çıkan bir yangın neticesinde tamamen yandığı zaman kasabanın inkişafı bakımından yeri değiştirilmesi düşünülmüşse de kalan kısımla cami ve hamamın metruk bırakılması doğru görülmemiş ve diğer bazı mülahazalarla şehir eski yerinde kurulmuştur (M.YEŞİL Tarihte Kütahya S.11).

Kurtuluş savaşı sırasında birkaç defa Yunan işgaline uğrayan ilçe son olarak Ağustos 1921'de işgal edilmiş ve 1 Eylül 1922 tarihinde kurtarılmıştır (Kütahya Yıllığı 1967 S.158).

Halk, geçimini tarım, hayvancılık ve ormancılıkla yapmaktadır. Linyit kömürü ve çeşitli madenler, ilçenin ekonomik durumunu olumlu etkilemektedir. Termal suların ayrı bir özelliği vardır. Ilıca ve Muratdağı kaplıcaları aynı zamanda çeşitli hastalıkların tedavisinde kullanılmaktadır. Muratdağı yeşilin her tonunu bulabileceğiniz 2312m.

Yükseklikte Kütahya bölgesinin en yüksek dağlarından. Bu yörenin bir diğer özelliği aynı bölgede sıcak ve soğuk suyun bir arada çıkmasıdır. Dağ turizmi bakımından görülmeye değer bir yerdir (Gediz Belediyesi, <http://www.gediz.bel.tr/>).

Gediz ilçesi 28.03.1970 tarihinde şiddetli bir depremle yerle bir olmuş, daha sonra Bakanlar Kurulunun kararı ile, eski Gediz'e 7km. uzaklıkta bulunan (Karılar Pazarı Bölgesi) bugünkü yeni Gediz inşaa edilmiştir (Gediz Belediyesi, <http://www.gediz.bel.tr/>).

2.1.2.2. Gediz İlçesinin Coğrafi Yapısı

Gediz 39 derece, 03 dakika kuzey enlemi ile 29 derece, 25 dakika doğu boylamları arasında yer alır. İlçenin denizden yüksekliği 736 metre, yüzölçümü 1468 km²'dir. Kütahya ilinin 91 km güneydoğusunda yer alan ilçe, İç Anadolu ile "İç Batı Anadolu Eşiği" diye adlandırılan geçit alanının üzerindedir (Gediz Belediyesi, <http://www.gediz.bel.tr/>).

Gediz ortalama 1100-1200 metre yükseltide dalgalı bir plato üzerinde kurulmuştur. Akarsuların açtığı derin vadiler arasından yükselen dağlar, 2300 metrelere kadar ulaşır. Dağlar arasında sıkışıp kalmış ovalar ise ancak dar şeritler halinde akarsu vadileri boyunca uzanır. İlçe topraklarının büyük bir bölümünü oluşturan çöküntü ovaları ve platoların jeolojik yapısının II. Zaman Ne ojen (yeni oluşmuş) oluşumları oluşturur (Gediz Belediyesi, <http://www.gediz.bel.tr/>).

Gediz doğuda Murat Dağı, batıdan Şaphane Dağı, Kuzeyden de Mihrioğlu Dağı ile sınırlanmıştır. Güney yönünde Gediz Nehri akar ve bu bölgenin coğrafi yapısını, çok yüksek olmayan arazi şekilleri oluşturur. Gediz'in kurulduğu alan, bu dağlar arasında dalgalı bir çanak görünümündedir. Bu çanağa, kuzeyden Derbent Boğazı yolu ile girilir (Gediz Belediyesi, <http://www.gediz.bel.tr/>).

Kütahya'nın en yüksek , Ege Bölgesinin dördüncü yüksek noktası olan Murat Dağı (Kartaltepe Zirvesi 2312m) ilçenin doğusunda, kuzey-güney doğrultusunda uzanır. Kuzeybatı, güneydoğu doğrultusunda fay ile kesilen dağın kütle yapısı permokarbon kayalar ve granitten oluşur. Dağ turizmine açık olan Murat Dağı çam ormanları ve meşeliklerle kaplıdır. Şaphane Dağı (Ulugedik Zirvesi 2120m) Gediz'in batısında yer alır. Dağın güney ve batı yamaçları faylarla sınırlı olup yapısında şistler (yapraklar

halinde parçalanabilen kaya) ve kayaçlar yer alır. Şaphane Dağı'nda çam ve meşeliklerle kaplıdır (Gediz Belediyesi, <http://www.gediz.bel.tr/>).

Kuzeydoğuda Balca, kuzeybatıda Çinge, güneyde Erdoğmuş ve Abide ovaları Gediz'in dağlar arasında sıkışıp kalmış ovalarıdır. Geniş alanlar kaplamasa da ilçenin sebze ve meyve ihtiyacı bu ovalardan karşılanır (Gediz Belediyesi, <http://www.gediz.bel.tr/>).

Gediz, Ege Bölgesinin en önemli akarsu kaynaklarının çıktığı bir su bölümü noktasıdır. Ege Bölgesinin ikinci en önemli akarsuyu olan Gediz Nehri ile hayat bulan ova adını bu nehirden alır. Murat Dağı üç ayrı yöne, bir göl ve iki ayrı denize su verir. Dağın kuzeydoğusundaki yamaçlardan inen kaynak kollarının birleşmesinden oluşan Porsuk Nehri Kütahya Ovasını geçip Eskişehir Alpu ve Beylikahır ovalarını sular. Polatlı yakınlarında Sakarya'ya kavuşarak denize ulaşır. Dağın kuzeydeki bölgeden çıkan başka bir kaynak, Kocasa adıyla önce Tavşanlıya yönelir, oradan da Kaya Köy'den kaynağını alan Emet Çayı ile Mustafa Kemal Paşa'nın güneyinde birleşir. Kemalpaşa Çayı adıyla Ulubat Gölüne dökülür. Murat Dağının güney ve güneydoğusundaki kaynak kolları da Banaz Çayı, çoğu yerde kanyon biçimli bir vadide akarak Ulubeyin güneyinde B.Menderese karışarak Adıgüzel Baraj Gölü'ne dökülür (Gediz Belediyesi, <http://www.gediz.bel.tr/>).

Gediz Nehri kaynağını Murat Dağının Karapınar, Çaylak, Kesiksöğüt, Çokran gibi kaynaklarından alır. Ilıca ve Gediz Çayı'nı içine aldıktan sonra ilçe topraklarını terk eden nehir, güneybatıya doğru ilerlerken kuzeyden Kunduzlu, Selendi, Deliniş ve Demre çaylarını, güneyden ise Kula volkanik yöresinden gelen küçük dereleri sularına katar. Nehir, Salihli'nin kuzeydoğusundan Gediz Ovası'na girer ve güneyden Kemalpaşa Ovasına gelen Nif Çayını alarak Foça Tepelerinin güneydoğusundan İzmir Körfezine dökülür (Gediz Belediyesi, <http://www.gediz.bel.tr/>).

Antik çağlarda adı HERMOS olan Gediz Nehri, Anadolu'dan Ege Denizine dökülen B.Menderesten sonraki ikinci akarsudur. Taşkın dönemlerine sık sık yatak değiştiren Gediz Nehri, 4000 hektarlık bir delta oluşturur. Zamanla İzmir Körfezindeki bazı adalar kara ile birleşince delta ovası içinde kaldı. Geçen yüzyılda Çamaltı Tuzlası yakınlarında denize dökülen Gediz Nehri, taşıdığı alüvyonlarla körfezi doldurmaya başlayınca, yatağı 1886'da değiştirildi. Ortalama akımı 59m³/si'dir. En çok ocakta, en az suyu ağustosta taşır. Uzunluğu 401 km olan Gediz Nehrinin su toplama havzası 17500 km²'yi bulur. Gediz Nehri üzerinde; sulama, taşkından korunma ve elektrik enerjisi sağlama amacıyla 1960 yılında Demirköprü Hidroelektrik Santrali yapıldı

Manisa İlinin Salihli İlçesinde kurulan barajın gövdesi toprak dolgu tipindedir. Su toplama hacmi 1320milyon m³, göl alanı 47.66 km², sulama alanı ise 62500 hektardır (Gediz Belediyesi, <http://www.gediz.bel.tr/>).

Gediz'deki akarsular sel karakterli olup özellikle ilkbaharda taşarak büyük zararlara neden olur (Gediz Belediyesi, <http://www.gediz.bel.tr/>).

2.1.2.3. Gediz İlçesinin Kültürel Yapısı

2.1.2.3.1. El Sanatları

İğne Oyası:İlçede yaşayan kadınların yaptığı işlerdendir. Gediz'li kadınlar ince ruhunu el sanatlarına yansıtmış, iğne oyalarını yaparken tabiatı kısıktırarak kadar, gerçeğe yakın olacak şekilde gerekli özeni göstermiştir. Genç kızların sandığına evlenmeden önce otuza yakın iğne oyalı yazma konur. Hala bu gelenek yaşatılmakta ve anadan kıza bohça şeklinde yenileri ilave edilerek aktarılmaktadır.

Tahta Kaşık: Gediz'e bağlı Saruhanlar Köyü ürettiği tahta kaşıkları ile ünlüdür. Saruhanlar'da kaşıkçılık, geçmişi çok uzun yıllara uzanan ve kuşaktan kuşağa aktarılan bir meslektir.

Köyde hemen herkes birer kaşık ustasıdır ve günlük işlerden arda kalan zamanın tamamı kaşık yapımına ayrılır. Yemeklerin tahta kaşıkla yendiği ve metal kaşık kullanımının henüz yaygınlaşmadığı yıllarda, kaşık ustalarının özenle yapıp, üzerine ince bir zevkle bezeyerek, çeşitli dualar ve maniler yazdığı Saruhanlar kaşığı, çevrede en çok aranan kaşıkların başında geliyordu. Metal kaşık kullanımının yaygınlaşmasından sonra gerilemeye yüz tutan kaşıkçılık, son yıllarda artan taleplerle yeniden canlanmıştır.

Köyde hediyelik eşya amaçlı kaşıkların yanı sıra, halk danslarında oyun kaşığı ile yemek kaşığı da üretilmektedir.

2.1.2.3.2. Giyim Kuşam Kültürü

1950’li yıllara kadar Gediz’de kentli ve köylülerin giyim tarzı, birbirinden çok farklıydı. Birbirine yakın köyler arasında bile biçimsel tercihlerden doğan çok zengin bir çeşitlilik göze çarpardı. O kadar ki, kadınların hangi köyden oldukları, bekar veya evli oluşları giyim tarzlarından anlaşılabilirdi (PINAR Mehmet, Çağlar Boyu Gediz, S.17).

Şekil No:1 20.Yüzyıldan bir hatıra

Bazı köylerde kadınlar başlarına giydikleri tepeliklerin üzerine kenarları pullu beyaz tülbent bağlarken, bazıları ise pamuk ya da yünden yapılmış, sarı rengin hakim

olduğu kenarları püsküllü bir örtü örterlerdi (PINAR Mehmet, Çağlar Boyu Gediz, S.17).

Bekar köylü kızları başlarını, kenarları pullarla bezenmiş örtüyle örter, evlendikten sonra bu örtünün üzerine çember biçiminde bir başka örtü bağlarlardı ki, bu tür baş bağlama o kadının evli olduğunu sembolize ederdi (PINAR Mehmet, Çağlar Boyu Gediz, S.18).

Üstü bedene oturan, belden büzgülü, fırfırlı ve pullarla bezenmiş pazen bir fıstınlı, bol kesimli, paçadan boğumlu bir çeşit don giyen köylü kadınlar, bellerine yandan ya da arkadan üçgen biçiminde sarkan ponponlu bir kuşakla, önlerine bir önlük kuşanırlardı. Ayaklarına zarif motiflerle bezenmiş yün çorap ve lastik ayakkabı giyen köy kadınları, köy dışına çıktıklarında yünden dokunmuş geleneksel kilim desenli ekmek torbası taşırlardı (PINAR Mehmet, Çağlar Boyu Gediz, S.18).

O yıllarda kentli kadınların küçük bir bölümü batılı giyim tarzını tercih ederken, çoğunluğu oluşturanlar korak-bez ya da etek-bez denen, pamuktan yapılmış siyah bir giysi giyerdi (PINAR Mehmet, Çağlar Boyu Gediz, S.19).

Anadolu'nun çoğu yerinde "kıvrak" olarak anılan önden düğmeli, bele oturan ve yakasız pardesü benzeri bir giysi olan korak, bakırcıların kullandığı bir çeşit örsün adı olmasına karşın, Gediz halk dilinde kıvrığın yerine kullanılıyor, siyah renkli baş örtüsü ise "bez" diye anılıyordu (PINAR Mehmet, Çağlar Boyu Gediz, S.20).

Etek ise; belden aşağı giyilen, büzgülü ve çıtçıtli siyah renkli bir giysi türüydü. O yıllarda evlenme çağına giren genç kızların bu tarz giyinmeye başlamasını halk "korağa girme" deyiimi le ifade ederdi (PINAR Mehmet, Çağlar Boyu Gediz, S.20).

Kentli kadınlar ev içi kıyafeti olarak ağırlıkla don entari denen iki parçalı bir giysi türünü tercih ederdi. Don entari 7-8 metre kumaştan çıkan bir şalvarla, bedene oturan bir gömlektten oluşur, kıyafet başa örtülen iğne oyali bir yazma ile tamamlanırdı (PINAR Mehmet, Çağlar Boyu Gediz, S.20).

Don entari ile iş yapmak kolay olmadığı için, kadınlar iş sırasında "arabacak don" denen şalvara göre daha hafif ve belden aşağıya doğru daralan bir kıyafet giyerlerdi (PINAR Mehmet, Çağlar Boyu Gediz, S.21).

Ev içinde giyilen don entarilerin kışlık olanları pazen, yazlık olanları basma kumaşlardan, nişan, düğün, bayram gibi özel günlerde giyilenleri ise, göz alıcı geleneksel motiflerle bezenmiş lame ve kadife kumaşlardan dikilirdi (PINAR Mehmet, Çağlar Boyu Gediz, S.22).

1950’li yılların sonunda köylerden kentlere doğru başlayan göç dalgası, özellikle kadın giyiminde belirgin bir değişimin de başlangıcı olmuştur. 1960’lı yıllarda hazır giyim sanayinde görülen hızlı gelişmeler ve naylon giysilerin kadın ve erkek giyimine girmesi, kıyafetlerde büyük bir çeşitliliğe yol açmıştır (PINAR Mehmet, Çağlar Boyu Gediz, S.22).

Şekil No: 2 Gediz’de 20.yüzyıl kadın kıyafetleri

Önce Gediz’de görülen,daha sonra köylerde kendini göstermeye başlayan batılı giyim tarzı, Gediz depremi sonrasında Avrupa’ya işçi gönderilmesiyle hız kazanıp, yaygınlaşmıştır (PINAR Mehmet, Çağlar Boyu Gediz, S.22).

Gediz insanının giyim kuşamında belirgin olan özelliklerden biri de, kadın giysilerinde gösterilen özen ve ihtimamdır. Geçmişten günümüze sınıf farklılıkları, giysi

çeşitliliği, süs ve takı zenginliği hemen fark edilmektedir. Sosyal statü yönü ile bakıldığında, evli kadınların gösterişli giysi ve takıları seçtikleri, genç kızların doğal ve canlı renk ama sade giyimi, dul kadınların ise gösterişsiz koyu renkleri tercih ettikleri ve sıcak havada ince, açık, soğuk havada ise kalın ve koyu renklerin kullanıldığı tespit edilmiştir (PINAR Mehmet, Çağlar Boyu Gediz, S.22).

a. Kullanılan Kumaşlar

Gediz'in İpek Yolu üzerinde bulunması bu yörede kadınların ipek türü kumaşlara daha çok ilgi gösterdiği anlamına gelmektedir. Günümüzde ise el dokumacılığının azalması ve ekonomik koşullar sebebi ile bulunamayan eski kumaşlar yerine, eskiye benzeyen kumaşlar kullanılmaktadır.

Kullanım alanları ve türleri yönüyle kullanılan kumaş ve özellikleri aşağıda verilmiştir.

Çuha: Değerli ve çok kullanılan bir kumaştır. Tamamı yünlü olup keçe gibidir.

Kadife: Günümüzde kullanılan ipek ya da adi ipek olmak üzere iki çeşittir. Çeyiz olarak önemli bir yeri vardır. Türk kumaş dokumacılığının en güzel örneğidir.

Hareli: Taftadan, saf ipek veya pamuk karışımı, kadın günlük giysilerinde kullanılan bir kumaş türüdür.

Canfes: Saf ipek olan, kırmızı renkleri tercih edilen çok kullanılan bir kumaştır. Ağır işlemeli giysilerin bir çoğunda görmek mümkündür.

Saten: Parlak ve kaygan bir kumaş türü.

Pamuklu: Yörede, pamuktan dokunmuş mat kumaş türlerinin tümüne verilen isimdir.

b. Kullanılan Malzemeler

Sırma: Günümüzde ekonomik nedenlerle çok az kullanılan bir malzemedir. Bunun yerine gümüş sırma veya sim işlemesi yapılmaktadır. En iyisi altın olanıdır.

Pul: Kadın giysilerinde, ağır elbiselerin daha canlı görünümünü sağlamak için işlemelerin kesişim noktalarına dikilir. Bozulmayan madeni pullar tercih edilir. Altın ve gümüş olanları da vardır.

Tırtıl: Gümüş ya da paslanmayan madendir. Kadın giysilerinde işleme tamamlayıcı olarak kullanılır.

İnci: Çok kıymetli olup, ağır elbise işlemlerinde görmek mümkündür. İşlemlerde incinin büyüklüğü ve sıklığı o giysinin zenginliğini gösterir.

Boncuk: Muhtelif renklerde olup kadın giysilerinin işlemlerinde görülür.

Tel: Önceleri işlemlerde kullanılmakta iken günümüzde ekonomik nedenlerden dolayı rastlanmamaktadır.

c. Kullanılan Teknikler

Kütahya ili Gediz ilçesinde kullanılan süsleme teknikleri şunlardır:

Elde Şekline Göre Sim Sarma Tekniği: Kıyafetin işlenecek kısmı kasnağa gerildikten sonra, işlenecek olan desen şekline göre sarılır.

Şekil No:3 Elde şekline göre sim sarma tekniği ile çalışılmış kıyafetten detay

Makinede Şekline Göre Sim Sarma Tekniği: Kıyafetin işlenecek kısmı kasnağa gerildikten sonra, kasnak sallayarak ya da disk yardımıyla işlenecek olan desen şekline göre sarılır.

Şekil No:4 Makinede şekline göre sim sarma tekniği ile çalışılmış kıyafetten detay

Aplike Tekniği: Kumaşa çizilmiş desen üzerine kendi cinsinden veya çeşitli gereçlerin yerleştirilip kenarlarının makinede çeşitli iğne teknikleri yardımı ile tutturularak yapılan işlemeye aplike denir (Yılmaz Kurt, 2002, s:124).

şekil No:5 Aplike tekniği ile çalışılmış kıyafetten detay

Türkişi Tekniği: Deseni kumaşa çizilerek geçirilen kendine özgü çeşitli iğne tekniklerinden oluşan milli bir işlemedir.

şekil No:6 Türkişi tekniği ile çalışılmış kıyafetten detay

Kordon Tutturma Tekniği: Bir ip üzerine dizilen başka bir işleme ipi ile belli aralıklarla dikilmesi ile meydana gelen iğne tekniğidir (Köklü,2002, s:159).

Şekil No:7 Kordon tutturma tekniği ile çalışılmış kıyafetten detay

Makine Dikişi (Sim Yürütme) Tekniği: Sağdan sola doğru işlenen makine dikişi özellikle Çin İğnesi ve Beyaz İş tekniklerine yardımcı iğne tekniği olarak kullanılır (Köklü, 2002, s:56).

Şekil No:8 Makine dikişi (sim yürütme) tekniği ile çalışılmış kıyafetten detay

Harç Dikim Tekniği: Hazır harçların kumaş üzerine makine dikişı, sarma ya da çeşitli pul boncuk tutturma teknikleri ile süsleme ve kenar temizleme amacı ile kullanılır

Şekil No:9 Harç dikim tekniği ile çalışılmış kıyafetten detay

Pul-Boncuk Dikim Tekniği: Sentetik ve ya metal pul-boncuklar kıyafet üzerine süsleme amacı ile çeşitli dikiş teknikleri ile tutturulur.

Şekil No:10 Pul-boncuk dikim tekniği ile çalışılmış kıyafetten detay

Kıyafetlerde kullanılan kenar süsleme teknikleri şunlardır;

Biye Tekniği: Verev kesilen kumaşlardan hazırlanan biye, makine dikişi ve ya çeşitli pul-boncuk dikimi teknikleri ile kenar temizleme ve süsleme amacı ile kullanılır.

Şekil No:11 Biye tekniği ile çalışılmış kıyafetten detay

Tığ Oyası Tekniği: Sentetik iplikler, simli iplikler ile tığ yardımı ile kenar temizleme ve süsleme amacıyla kullanılır.

Şekil No:12 Tığ oyası tekniği ile çalışılmış kıyafetten detay

Brit Dikimi Tekniği: Kıyafetin şekline göre muhtelif yerlerde daha rahat giyilip çıkarılmasını sağlamak ve göze hoş görünmesi istenen bölümlerde çalışılır.

şekil No:13 Brit dikimi tekniği ile çalışılmış kıyafetten detay

ıtıt Dikim Tekniği: Yakalarda, kol ve ayak manşetlerinde giysinin daha rahat giyilip çıkarılmasını sağlamak için çalışılır.

şekil No:14 ıtıt dikim tekniği ile çalışılmış kıyafetten detay

Fermuar Dikim Tekniği: Kıyafetin şekline göre muhtelif yerlerde daha rahat giyilip çıkarılmasını sağlamak amacıyla çalışılır.

şekil No:15 Fermuar dikim tekniği ile çalışılmış kıyafetten detay

2.1.2.3.3. Gediz Düğün Gelenekleri

Evlenme

Yaşamın kutlu eşiklerinden biri olan evlilikler, Anadolu’nun hemen her yerinde olduğu gibi, Gediz’de de sosyal yaşamın merkezindeki yerini hep korumuştur.

Baba ocağının tttrlmesi ve soyun devamı anlamına gelen evlenmeler, gerek kentte ve gerekse kırsalda, en göz alıcı eğlenceler için de bir fırsat olarak görülmüştür.

Gediz’de geçmiş zaman düğünleri, genellikle harman sonu ve kışın yapıldı. Bunda hanenin neredeyse bir yıllık gelirine denk düşen düğün masraflarının, hasat sonunda elde edilecek gelirle karşılanmasının önemli payı vardı.

Gediz’de evlenmelerin hemen tamamı, görücü usulü ile yapıldı. Malın ele gitmesi kaygısı ile yapılan akraba evliliklerine ve kız kaçırma yolu ile evlenmelere çok az rastlanırdı. Evlenmelerde, başlık veya süt hakkı geleneği olmadığı gibi, beşik kертmesi evlenmeler de yoktu.

Gediz’deki bir başka evlenme usul de, hemen her yerde görülen ve dulların evlenmeleriyle birlikte, oğul ve kızlarının da birbirleriyle evlendirilmesi anlamına gelen “taygeldi” evliliği idi.

Geleneksel aile tipinde, gelin erkek evine gider, erkeğin kız evinde yaşaması anlamına gelen “iç güveyliği” zorunlu haller dışında pek tercih edilmezdi.

Gediz’de kızın evlendirme, köylerde “çırak çıkarmak” deyimi ile, ilçede ise “gelin etmek” biçiminde ifade edilirdi.

Kız Alma

Gelin olarak seçilecek kızı seçme görev ve hakkı, oğlanın ana babasına aitti. Oğlanın gönlünde bir kız varsa, bunu anasına anlatır ve durum onun aracılığı ile babaya aktarılırdı.

Evlenmede sülaleye önem verilir, oğlan ve kızın güzellikten çok iyi ahlaklı, çalışkan ve üretken olması istenirdi. Meslek sahibi olmuş erkek evlatlar, genellikle askerlik dönüşü evlendirilirken, kızlar 16-18 yaşında evlendirilirdi.

Kız arama, akraba ve komşuların da yardımı ile yakın çevreden uzağa doğru yapılır, tavsiyeler dikkatle değerlendirilirdi.

Gediz’de kız beğenme için fırsatlar yaratan en önemli mekanlar, düğünler, hamamlar ve geleneksel bahar şenliklerinin düzenlendiği Kayıcak gezmelerydi.

Görücülük ve Kız İsteme

Gelin adayı belirlendikten sonra, her iki tarafı iyi tanıyan bir kadının aracılığı ile kız evinden ziyaret için izin istenirdi.

Kız evinden, “buyursunlar, gelsinler” cevabı, evliliğe açılan kapının aralandığı anlamına gelirken, olumsuzluk genellikle; “kızımız daha küçük” biçiminde ifade edilirdi.

Görücü olarak, oğlanın anası ile birlikte aileye yakın kadınlar gider, gelin adayı kızın dışında, evin tertip ve düzeni de, hissettirilmeden incelenirdi. Ziyaret olumlu geçmişse; eve kız için, “bakmaya doyamazsın”, ev için de “yağ dökülse yalanacak” gibi övgülerle dönülürdü.

Görücülük seremonisinin ardından, her iki tarafın birbirini araştırdığı bir döneme girilirdi. Araştırmalar her iki taraf için olumlu ise, kız evinden “kız isteme” için izin alınır ve o gün her iki ailenin büyükleri kız evinde toplanırdı. Kız istemede oğlan bulunmaz, mahallenin önde gelenlerinden birinin aracılık etmesine özen gösterilirdi.

Kız evi bu evliliğe razı olsa bile hemen “evet” demez, “düşünelim” ya da “Allah yazdıysa olur” diye cevaplandırılırdı. Bu, 10-15 gün sonra gerçekleşecek olan ikinci ziyarette “evet” deneceğine işaret sayılırdı.

Nişan

Gediz’de geçmiş zamanın nişanları, kadın ve erkeklerin ayrı odalarda ağırlandıkları sade bir törenle yapılır, nişan yüzükleri dualarla takılırdı. Nişanda karşılıklı nişan bohçaları alınıp verilirken, oğlan evi, kız evine çerez gönderirdi.

Nişanla düğün arasının, çıkabilecek olumsuzlukları önlemek amacı ile fazla uzun olması istenmezdi. Olası bir ayrılıkta verilen hediyeler geri gönderilirdi ki, buna Gediz’de “bohça atma” denirdi.

Nişanlılar, gönüllerince birlikte gezip tozamadığı gibi, yalnız kalmaları da hoş karşılanmazdı.

Nişan ve düğün arasına dini bayramlar girerse, gelin kıza ve damada hediyeler alınması, Kurban Bayramı’nda kız evine kurbanlık hayvan gönderilmesi adettendi.

Düğün Hazırlıkları

Okuyucu çıkarma

Eski günlerin düğünlerinde basılmış davetiye geleneği olmadığı için, düğüne davet, okuyucu (okucu) denen kadınlar tarafından sözle yapılırdı. Okuyucu kadınlar ev ev dolaşır ve; “Gelecek hafta kız düğününe buyurun” ya da “... gün çeyiz sergisine, ... gün oğlan düğününe buyurun” diyerek daveti duyururdu. Davet edilenlerin, okuyucu kadına bahşiş vermesi adettendi.

Düğün evleri

1940’lı yıllarda Tepe Park Gazinosu’nun yapılmasına değin, Gediz’de özel ya da resmi bir düğün solunu yoktu. Bu yüzden düğünler mahalledeki uygun evlerde yapılırdı. Evini boşaltıp düğün için açan komşular, bunun için herhangi bir ücret almaz, bunu bir görev olarak görürlerdi.

Sağdıç (Sadıç)

Gediz düğünlerinde sağdıçlığın ayrı bir yeri ve önemi vardı. Düğünün geleneklere uygun olarak yapılmasından sorumlu olan sağdıç, damada da kılavuzluk yapardı. O yüzden, sağdıç olarak seçilen kişinin, sağlam karakterli ve sevilen bir dosttan olmasına özen gösterilirdi.

Kına Gecesi ve Düğün Günü

Gediz’de kız düğünleri ve kına gecesi Cuma günleri yapılırdı. Oğlan evinin 10-15 kişiyle temsil edildiği bu düğünlerde, misafirlere çörek ve çerez ikram edilirdi.

Düğünler kız evi için mutluluk ile hüznün bir arada yaşandığı günlerdir. Kız düğünü akşamında düzenlenen kına gecelerinde gelin kıza kına yakılırken söylenen şu türkü de yaşanan bu karmaşık duyguların dışa vurumu gibidir;

Kınalar karılır tasta,
Oğlan evi pek heveste,
Kız anası kara yasta,
Gelin kınan kutlu olsun.
Tuz taşını tuzsuz koyan,
Anaları kızsız koyan,
Vardığın yerde dilin tatlı olsun,
Gelin kınan kutlu olsun.

Şekil No:16 Gediz yöresi düğünü

Şekil No:17 Folklorik kıyafetli Gediz kızları

Kız ve Oğlan Hamamı

Düğünden önce kızın ve oğlanın kendi arkadaşlarıyla hamama gidip eğlenmesi Gediz'in düğün geleneklerindendi. Kızlar Gazenferağa Hamamı'nı tercih ederken, erkekler Ilıca'daki hamamda eğlenirlerdi.

Çeyiz Serme ve Gelin Evi (Gelin Odası) Döşeme

Gediz'de çeyiz, kız evinin adeta bir aynası gibi görülür. O yüzden aile kızının çeyizi için olanaklarını bile zorlamaktan çekinmez, yapabileceğinin en iyisini yapmaya çalışırdı. Bunda yaşanacak güzel günlere duyulan özlemin yanında “anası uyumuş, kız büyümüş” denir, endişesinin de payı vardır (PINAR Mehmet, Çağlar Boyu Gediz, S.27).

Çeyiz, düğünden bir hafta önce oğlan evine getirilir, komşu ve akrabaların beğenisine sunulmak üzere sergilenirdi. Çeyizi getirenlere oğlan evince bahşiş ve yemek verilmesi Gediz'e ait geleneklerden biriydi (PINAR Mehmet, Çağlar Boyu Gediz, S.27).

Çeyiz serme işinin sonunda gelin odası düzenlenirdi. O günlerin gelin odalarında bir karyola, bir çeyiz sandığı, ayna, halı vb. gibi eşyalarla, özenle hazırlanmış bir kap içinde muhafaza edilen Kur'an-ı Kerim bulunurdu (PINAR Mehmet, Çağlar Boyu Gediz, S.27).

Düğün günü gelin yatağında bir oğlan çocuğunun yuvarlanması geleneği, doğacak çocuğun oğlan olması dileğini ifade ederdi (PINAR Mehmet, Çağlar Boyu Gediz, S.27).

Düğün Günü

Osmanlı döneminde Perşembe günleri yapılan düğünler, Cumhuriyet döneminde Pazar günleri yapılmaya başlanmıştır (PINAR Mehmet, Çağlar Boyu Gediz, S.28).

Sabahtan darbuka, keman, cümbüş eşliğinde söylenen şarkılarla başlayan düğün, İslamoğlu ve Gediz Pazarı zeybekleriyle devam eder, gelen misafirlere lokum ikram edilirdi (PINAR Mehmet, Çağlar Boyu Gediz, S.28).

Öğleye doğru tıraş olan damat (damat tıraşı) güveyi ervabını (damat elbisesi) giyer ve eğlencelere katılırdı (PINAR Mehmet, Çağlar Boyu Gediz, S.28).

Kız Çıkarma - Gelin Alma

Öğlen namazından çıkan kız tarafına mensup erkekler, kız evinin önünde toplanıp, oğlan tarafını karşılar, baba evinden çıkarılan gelin, dualar eşliğinde, bezlerle perdelenerek düğün evine gideceği araca bindirilirdi. Gelinin araca bindirilmesiyle, kayın peder ve kayınlar havaya para, şeker veya çerez saçarlardı (PINAR Mehmet, Çağlar Boyu Gediz, S.29).

Gelin arabası, düğün evine doğru yol alırken, müjdeciler de damada koşar ve gelinin çıktığını ilk haber verenler yüklü bir bahşişi hak ederdi. Gelin arabasının önünü kesip bahşiş almak da düğün geleneklerindendi (PINAR Mehmet, Çağlar Boyu Gediz, S.29).

Erkek tarafının düğününün bu ilk bölümü, tebrikleşmenin ardından verilen Gediz güveci ile sona ererken, damatla sağdıç, kadın düğün evine gidip el öperlerdi (PINAR Mehmet, Çağlar Boyu Gediz, S.29).

Köy düğünlerinde, gelin yeni evine at üstünde götürülürdü. Gelin alayının önünde bayrak tutan bir delikanlı yürür, davul-zurna eşliğinde şarkılar söylenirdi. Bayrak direğinin tepesine takılan ayva veya elma, bolluk ve bereketi simgelerdi (PINAR Mehmet, Çağlar Boyu Gediz, S.29).

Damat Salma

Yatsı namazının ardından; damat imamın önderliğinde “tekbir” getiren bir kalabalıkla evinin önüne değin getirilirdi. Kapı önünde yapılan duanın ardından, damadın yumruklanarak eve sokulması Gediz’e ait düğün geleneklerinden biriydi. Bu geleneklerden biri de, gerdek gecesinde gelin ve damadın kız tarafının hazırladığı, bereketi ve ağız tadını temsil eden tavuk ve baklavadan oluşan yemeği yemeleriydi (PINAR Mehmet, Çağlar Boyu Gediz, S.30).

Gelin Yanısı

Düğünün ertesi günü, gelinle damat oğlanın akrabalarını ziyaret edip el öperdi. Kız tarafınca bir bohça içine konmuş hediyeleri de beraberlerinde getiren gelin ve damadın bu ziyareti karşılıksız kalmaz, ziyaretten duyulan memnuniyet, verilen bahşişlerle ifade edilmek istenirdi (PINAR Mehmet, Çağlar Boyu Gediz, S.30).

Öğleden sonra ise, erkek tarafının katıldığı ve Gediz’de “gelin yanısı” denen eğlenceler tertiplenirdi. Kız evine ziyaret ise Salı günü yapılırdı. Kız tarafı o gün “damat yemeği” verir ve ziyafet ertesi güne de sarkardı ki, buna “artık yemeği yeme” denirdi (PINAR Mehmet, Çağlar Boyu Gediz, S.30).

Gediz’in sosyal yaşamında önemli yer tutan bu geleneklerin pek çoğu değişen yaşam koşulları içinde unutulmuştur. Günümüzde kısmen sürdürülen kimi geleneklerin, yakın gelecekte tıpkı diğerleri gibi yerlerini yeni geleneklere bırakacağı kesindir. Çünkü kültür, Stotkin’in dediği gibi “devam eden, değişip gelişen davranış biçimlerinden başka bir şey değildir” (PINAR Mehmet, Çağlar Boyu Gediz, S.30).

2.1.3. Giyim - Kuşam Tarihi

2.1.3.1. Türklerde Giyim Kuşam

Giyim farklı geleneksel kültürlerle yaşam biçimlerine göre değişiklik gösteren maddi manevi kültür ürünüdür. Giyimin Anadolu’daki tarihçesini inceleyecek olursak çok eski kültürlerin tarih içinde sosyal ve ekonomik durum, yaş, kişilik, toplumdaki statüsüne göre coğrafi ve tarihi özelliklerinden zaman içinde etkilenecek günümüze kadar gelmiştir (G. YILMAZ, 2005 S.8).

Anadolu’da neolitik çağda Hititler öncesinde (İ.Ö. 6250-5400) Çatalhöyük’te bulunan, kömürleşmiş bitki liflerinde yün ve hayvan kılı karışımından dokunmuş kumaş kalıntılarına rastlanmıştır. Diğer yandan hayvan postları, kürk ve derilerinden de giysi olarak yararlanılmıştır. Kadınların giysileri omuzda iğne ile tutturuluyor, erkek giysilerinde kemer veya kemik iğnelerle kaymaması sağlanıyordu. Törenlerde leopar derisi giyildiği duvar fresklerinde görülmektedir. Maden işçiliğinin ilk örnekleri Çatalhöyük’te kurşun ve bakırdan yapılan, boncuk, iğne gibi küçük eşyalar metalürjinin ilk örnekleridir (G. YILMAZ, 2005 S.8).

Sümer kadın giysilerinde ise etek kenarlarının saçaklı ve süslemeli olduğu görülmüştür. M.Ö. 100-612 yıllarına ait Asur kadın elbiselerinde işleme olduğu saptanmıştır (G. YILMAZ, 2005 S.8).

İ.Ö. 9. yüzyılda Van'da yaşayan Urartular'ın Balawat kapı levhalarının üzerinde bulunan resimlerden, giysileri dizlerine kadar inen etek (tunik) giymekte olup, kalçaları üzerinde bu giysileri tutan, tunçtan yapılmış olduğu sanılan kemerler kullanmışlar ve başlarına kendilerine özgü miğferler giymişlerdir (G. YILMAZ, 2005 S.8).

Urartular zamanınsa süs ve süsleme olgusuna çok önem verildiği bulunan eserlerden anlaşılmaktadır. Bunun en önemli göstergesi Girit tepe sarayında hamam dairesinde bulunan ve sanat değeri oldukça yüksek, boncuklar, küpeler, bilezikler, yüzükler, tokalı iğneler, mühürler, kırmızı atık ve frit'den yapılan boncuklar bulunmuştur. Bir çoğu altın ve gümüşten yapılmıştır (G. YILMAZ, 2005 S.8).

Anadolu'da yaşamış bulunan Yunan ve Romalıların asker kökenli savaşçı toplum oluşları kıyafetlerini de etkilemiş, halkın kullandığı kıyafetlerden çok farklı kıyafetler giymişlerdir. Atlı savaşçılar da atın siyah gövdesi, mavi kuyruk ve yelesi ile binicinin açık mor gömlek ve pantolonu ile uyum sağlamıştır (G. YILMAZ, 2005 S.8).

Türk giyim kuşamının, milletimizin uzun tarihi geçmişini, yayıldığı geniş coğrafi alanı etkileşim halinde olduğu kültürleri ve değiştirdiği inanç sistemlerini göz önünde tutarak değerlendirilmesi gerekir. Çünkü milli giyim kuşam milli kimliğin bir parçasıdır (G. YILMAZ, 2005 S.9).

Türk tarihinde toplumsal yaşam ve özellikle de çeşitli dönem giyimleriyle ilgili belgeye çok az rastlanmaktadır. İslamlıktan önce yaşayan Türkler ile yüzyıllar boyunca tarih yapmış bir millet olmasına rağmen tarih yazan bir millet olamamıştır. Askeri bir saklama geleneğinin bir sonucu olarak tarihi belgeler hep yok edilmiştir (G. YILMAZ, 2005 S.9).

İslamiyetin başında putperestlik düşmanlığı sebebiyle bütün sanat eserleri yakılıp yıkıldığı için batı Türklerine ilişkin belgeleri bulmak pek kolay değildir. Bu sebeple en eski çağlara ait Türk giyiminin gösterdiği model özelliklerini inceleme ve bu konuda güvenilir kaynaklardan yararlanma imkanı bulunamamaktadır (G. YILMAZ, 2005 S.9).

Türk giyimi ile ilgili bu bilgiler, Orta Asya'da ele geçen duvar resimleriyle, Tufan'daki buluntulardan minyatürlerden ve bölgelere ait yayınlanmış gezi yazılarından öğrenilmiştir. Türklerin Anadolu'ya yerleşmeden önceki dönemlerle ilgili giyim özelliklerini yansıtan bu bilgilerden halkın elbise yapımında deri ve kumaş kullanıldığı

ata binmeye ve hareketli hayata uygun model seçtiği anlaşılmaktadır. Tarihi Türk giyimi ile ilgili ayrıntılı özellikleri, Selçuklular döneminden kalan belgeleri inceleyerek öğrenme imkanı verir (G. YILMAZ, 2005 S.9).

2.1.3.1.1. Selçuklular Dönemi Giyim Kuşam Özellikleri

Selçuklu kıyafetlerine ait hususiyetler Selçuklulardan daha erken tarihlere ait Türk kıyafetlerinin devamı niteliğindedir. İslamiyetten önceki Türk kıyafetleri Hunlara ait kurganlardan çıkan elbise, saç örgüleri, çizme, keçe çoraplar bu geleneğin köklerinin ne kadar eski tarihlere kadar indiğinin göstermektedir (G. YILMAZ, 2005 S.10).

Saç şekli de dahil olmak üzere kadın ve erkek giyimi tarzı birbirine çok yakındır. Selçuklu kıyafetlerinde kadını erkekten ayıran en önemli unsur baş kısmında görülmekteydi. Yaşlı kadınlara daima, gençler ölüm olayında başlarını omuzlarına kadar inen bir örtüyle kaparlardı. Gelinler ‘didek’ denilen başlıklar kullanıyorlardı. Bağaltaklar, üç dikimli ve kenarları değerli taşlar ve sırmalarla süslü kumaşlarla hazırlanıyordu. Değişik bağaltak türleri de vardı. Uçları arkaya sarkan kolon biçimindeki keçe veya kalın kumaşlardan yapılan üsküfler daha yaygındır (G. YILMAZ, 2005 S.10).

Selçuklu kadın ve erkek giyimine, kaftanlar ile yuvarlak kapalı yakalı, önden açık elbiseler hakimdi. Kaftan ve elbiselerin altına dize kadar çıkan çizme veya geniş paçalı şalvarlar giyiliyordu. Selçuklularda ve daha önceki dönemlerde elbiseler yün, pamuk, ipek, yün-ipek karışımı, deve tüyü ipliğinden dokunmuş kumaşlar ile keçeden dikiliyordu. Deri ve kürk de giyim kumaşında önemli bir yer tutmaktaydı (G. YILMAZ, 2005 S.10).

Selçuklular ayaklarına çarık, deri çizme, pataya (Anadolu’da dolak) giymişler, keçe çizmeyi İslam dünyasına yaymışlardır. Kemer ve kuşak mutlaka vardı. Erkekler kuşağı, kadınlar kemer kullanıyorlardı. Takıları hem kadınların hem de erkeklerin taktığı bilinmektedir. Küpe, kolye(mancuk), but, bilezik, yüzük en çok kullanılan takılardı. Hunlardan Osmanlıların son dönemine kadar kadınlar süslü bıçak taşımışlardır (G. YILMAZ, 2005 S.10).

2.1.3.1.2. Osmanlı Dönemi Giyim Kuşam Özellikleri

Türk giyiminde gözleyebildiğimiz, Hunlardan itibaren Türk özelliği olarak ortaya çıkan bir çok görüntüler kesintisiz Osmanlılarda da devam etmiştir. Ancak, XV asırdan sonra özellikle İstanbul ve diğer bazı büyük yerleşim merkezlerinde her sahada olduğu gibi giyim kuşamda da Osmanlı terkiibi şekillenmiştir (G. YILMAZ, 2005 S.11).

Osmanlı devrinin başlangıcında kadın ve erkek giyimleri Selçuklular dönemlerindeki gibi oldukça sade ve birbirine benziyordu. Ancak devlet büyüyüp zenginleştikçe bu sadelik yavaş yavaş terk edilmiş, özellikle XV. Asırdan itibaren daha da uzaklaşarak günden güne zenginleşmiştir. İmparatorluğun sosyal ve siyasi durumu gereği Müslüman, Hristiyan Musevi gibi dini inanışları farklı topluluklar kendilerine has kıyafetlerini daima muhafaza etmekle beraber, gayri Müslim kadınlar sokağa çıkarken Müslüman kadınlar gibi ferace, yeldirme, çar gibi dış giyimleri kullanmışlar ve başlarını örtmüşlerdir. Anadolu ve Rumeli’de giyim tarzı İstanbul’dan ve diğer büyük yerleşim merkezlerinden fazla etkilenmiştir. Bu bölgelerde büyük yerleşim merkezlerinden değişik, toprağa bağlı veya göçebe hayat tarzı sürdürülmüş eski Türk gelenekleri ve bunlara bağlı giyim kuşam şekilleri uzun süre muhafaza edilmiştir. Osmanlı devrine ait kadın giyimi yaşanan hayat tarzına paralel saray, şehir ve kırsal kesim gibi gruplar yanında her grubun kendine has kuralları, gelenekleri ve görgü kaidelerine göre farklılaşmıştır. Ayrıca, bölgelere göre kullanılan değişik boya, dokuma, işleme ve kesimler kadın giyimini zenginleştirmiştir (G. YILMAZ, 2005 S.11).

Osmanlı döneminde ana hatlarıyla ve müşterek yönleriyle kadın giyimi üç grupta değerlendirilebilir. Çamaşırlar, gömlek, dizlik, iç yeleğinden ibarettir. Dış giyim eşyaları, üç etek, iki etek, entari, şalvar, içlik, hırka, kürk, kemer ve kuşaklar, çorap ve ayakkabı şeklinde sıralanabilir. Sokak giyimi olarak ferace, yeldirme, maşlah ve son devirlerde çarşaf kullanılmıştır. Ayrıca, başlıklar ve takılar gerçekten kıyafeti tamamlayıcı ve vazgeçilmez unsur olarak Türk kadın giyiminde önemli rol oynamıştır (G. YILMAZ, 2005 S.11).

2.1.3.1.3. Cumhuriyet Dönemi Giyim Kuşam Özellikleri

Saray, şehir ve Anadolu giyimi olarak gruplara ayrılan Türk kadın giyimi içinde saray ve şehir giyiminde 17. yüzyıldan sonra Avrupa etkisi görülmeye başlamıştır (G. YILMAZ, 2005 S.12).

Cumhuriyetin kurulduğu günden günümüze kadar Türk kadın giyiminde de dünya modasına paralel bir çizgide gelişme olmuştur. Mesela 1923'te düşük be, ayak bileğine kadar uzayan etek boyları ve başta ipek türbanlar giyilmiştir. Manto bu tarihlerde, bürk kadınının vazgeçilmez bir üst giysisi olmuştur (G. YILMAZ, 2005 S.12).

1924'te kısa japone kollar, bluzan korsajlar ve boyunları saran rengarenk, dizi dizi inci boncuklar moda olmuştur. Yine aynı yıl, Avrupa'da kocaman kloş şapkalar moda olmuş ve moda, Türk kadını tarafından çok benimsenmiştir (G. YILMAZ, 2005 S.12).

1929 yılında abstre sanatın modayı etkilediği görülür. Bu yıllarda kadınlar tarafından geometrik desenli, geometrik kesimli elbiseler giyilmiştir. Etek boyları ve saçlar kısalmıştır (G. YILMAZ, 2005 S.12).

1927'de ise Dior'un ortaya attığı yeni moda ile kadın giyiminin genel çizgileri büyük ölçüde değişmiştir (G. YILMAZ, 2005 S.12).

1958' de Dünya ve dolayısıyla ülkemiz kadınları, Yves Saint Laurent tarafından moda dünyasına lanse edilen 'trapez' modasını uygulamışlardır (G. YILMAZ, 2005 S.12).

1960-61 yıllarında ise 'uzay' modası, bütün kadınların uyduğu bir moda olmuştur (G. YILMAZ, 2005 S.12).

1973-74 yıllarında da kadın modasında, rahatlık ve sadelik ön plana çıkmıştır (G. YILMAZ, 2005 S.12).

Bugün Türk kadın ve erkek kıyafetleri, biçim yönünden batılı, ülke kıyafetleri ile eşittir ve dünya modasına bağlı olarak biçim değiştirmektedir (G. YILMAZ, 2005 S.12).

2.1.4. Kütahya İli Gediz İlçesi Folklorik Kadın Kıyafetleri Özellikleri

2.1.4.1. Günlük Kadın Giyimi

2.1.4.1.1. Başa Bağlanan ve Takılan Giyim Parçaları

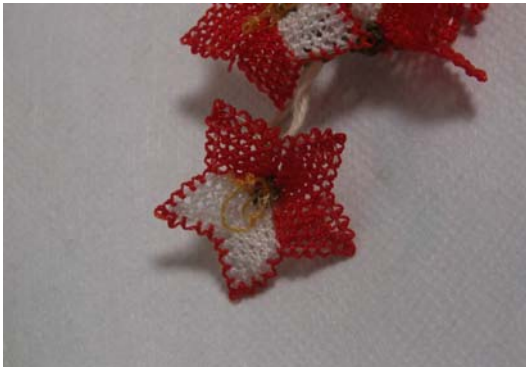
Yazma: Kare şeklinde çeşitli renklerden mermerşahi tabir edilen bezin üzerine boya ile çiçekler ve dallar baskı yapılarak hazırlanmıştır. Bağlamadan hafifçe başa örtülüp kenarları kulakların arkasına geri atılır. Önden kahrküller dışarı çıkartılır.

Yazmaların ilgi çekici tarafı kendisinden ziyade oyalarıdır. Çeşitli ipliklerin işlenilmesi ile meydana gelen oyalar harikadır.

Yapılışları bakımından oyalar iğne oyası ve mekik oyası olarak iki kısma ayrılır. Yörede mekik oyası pek makbul sayılmaz. İğne oyası oldukça revaçtadır. Oyaya sertlik vermesi için bakır tel kullanılmaktadır.

Tabiatın bütün çiçekleri kınalı ellerin büyük zevk ve özenle işledikleri bu oyalarda toplanmışlardır. Cinslerine göre isim alırlar ki bu isimlerin her biri çok mana ifade eder. (küpeli, kasımpatı, zambak, sümbül, paşa nişanı, elti eltiye küstü, meclis kuruldu vb.)

Genç kızların çeyizlerinde en az 15-20 tane iğne oyalı yazması bulunur.

Şekil No:18 Çayır zambağı motifi
yakından görünümü

Şekil No:19 Çayır zambağı motifli yazma
oyaları

Şekil No:20 Badem çiçeği motifli yazma
oyası

Şekil No:21 Menekşe motifli yazma oyası

Şekil No:22 Malaksattıran motifli yazma
oyası

Şekil No:23 Paşa nişanı motifli yazma
oyası

Şekil No:24 Çalı çiçeği motifli yazma
oyası

Şekil No:25 İncili küpe motifli yazma
oyası

Şekil No:26 Karanfil, inci, yedidağ çiçeği, iğde çiçeği motifli yazma oyaları

Şekil No:27 Çalıçiçeği motifli yazma oyası ve nişan terliği

Şekil No:28 Kasımpatı motifli yazma oyası

Çevre: Kenarları simli tığ oyaları ve simli dantellerle süslenmiş tülbentlik bez ve krep gibi kumaşlardan yapılan başörtüsündeki motifler, sim sarma ve sim yürütme ile işlenmiş bir giyim parçasıdır. Bazı çevrelerde renkli ipliklerle işlenmiş kenarlarından sim yürütülmüştür.

İşlemeleri ve oyaları öylesine kıymetli eski çevreler vardır ki zamanımızda antikacı dükkanlarında ve müze vitrinlerinde ecdad yadigârı olarak teşhir edilmektedir. Eski devirlerin günlük hayatında hanımların ve hanım kızların çevre oyalalarının hazırlanması ve sırma ile ipek nakışlarının işlenmesi bakımından önemli bir iş konusu olmuştur. Kızların çeyiz eşyası arasına girmiştir.

Şekil No:29 Çevre

Şekil No:30 Çevre

Fes: Yörede değişik kumaşlardan yapılan takke gibi başa takılan bir giysi parçasıdır. Alın kısmına gelecek yerine kıyafetle uyumlu olarak süslemeler yerleştirilir.

Geçmiş yıllarda süslemelerde gerçek küçük altın ve ya Reşat altını kullanılırken değişen ekonomik koşullarla birlikte bunların yerini metal takılar, pul-boncuk işlemleri ve ya süslü işleme teknikleri almıştır.

Şekil No:31 Fes

2.1.4.1.2. Bedene Giyilen Giyim Parçaları

Uzun Entari: Anadolu'nun birçok köşesinde üç etek denilen modele göre dikilen giysi Kütahya ili Gediz ilçesinde "Uzun Entari" olarak adlandırılmaktadır.

Üç Etek, Türk Giyim Kuşam Sözlüğünde;

“Eteği üç parçadan meydana gelen bir çeşit kadın elbisesi” diye tanımlanan elbiseye “Üç etek tabiri, entarinin belden aşağı kısmının üç ayrı yaprak dilimi halinde yapılmasından gelir, şalvarın üzerine giyilir” şeklinde açıklanmaktadır (Koçu, 1967, s: 220).

Önü boydan boya açık yanları dizlere kadar yırtmaçlı, kol kapakları ellerin üzerinde saçak teşkil edecek şekilde uzun topuklara kadar uzanan bir entaridir. Elbisenin temel kısmında sırma ve ipekten yapılmış oyalar ve şeritler bulunur. Bu şerit kol kapaklarında elbisenin önünü, eteklerini ve yırtmaçlarını dolandır.

Uzun entari çok çeşitli kumaşlardan yapılmakta, ucuz ve basit kumaşlardan yapılanlar günlük giysi olarak giyilmekte, çok işlemeli ve değerli kumaşlardan yapılanları ise özel günlerde kullanılmaktadır.

Uzun entaride kullanılan kumaşlar; mor kumaş, telli, kaşık sapı, yeşilli, altıparmak, kadife, tül gibi isimler almakta ve uzun entari yapıldığı kumaşın adı ile anılmaktadır.

Başa beyaz çevreler örtülmekte iken günümüzde oldukça süslü örtüler kullanılmaktadır. Beline gümüş kemer takılır, içi astarlıdır. Kol ağzı yırtmaçlıdır. Kol içi astarlıdır. Uzun entarilerin ön eteklerinin ön uçları kemere tutturularak kaldırılır. Hoş bir görünüm kazanır, alttaki şalvar görünür.

Geçmişten günümüze kadar Gediz yöre kültüründe önemli bir yer alan uzun entari, düğün sünnet gibi önemli günlerde kadınların vazgeçilmez giysisi olmuştur. Zaman içerisinde değişen ekonomik, kültürel ve sosyal koşullardan dolayı kadınlar uzun entariyi modernize ederek kullanmaya başlamışlardır. Bu modernizeler günümüz kadının gereksinimlerine hitap edecek şekilde desen ve motif alanında uygulanmış, yeni neslinde ilgisini çeken ve beğenerek kullanmalarına sebep olan bir hale getirilmiştir.

Şekil No:32 Uzun entarinin önden görünümü

Şekil No:33 Uzun entarinin arkadan görünümü

Sarka: Uzun entarinin üzerine giyilen, uzun kollu, önden açık, “0” yakalı, boyu göğüs ve el hizasında değişen bir üst giyimidir. Çuha ve kadifeden dikilir. Üzeri sırma ve sim ile işlenir. İşlemesi ağır olanlarda kumaş hiç görünmez. Önü açık boyu kısa olduğundan önündeki gümüş kemer görünür. Yaka çevresi, kol ağzı, ön ortası ve etek uçları simli bordürle süslenmiştir. Düğünlerde uzun entarinin üzerine giyilerek çok güzel takım oluşturur. Günümüzde modernize edilmiş şekilleri gençler tarafından da beğeni ile kullanılmaktadır.

Şekil No:34 Çuha sarkanın önden görünümü

Şekil No:35 Çuha sarkanın arkadan görünümü

Şekil No:36 Kadife sarkanın önden
görünümü

Şekil No:37 Kadife sarkanın arkadan
görünümü

Don Entari: Şalvar ve entari olarak iki parçadan oluşan bu giysi günlük hayatta kullanılmasına karşılık, çok güzel kumaşlardan yapılanları da özel günlerde giyilmektedir.

Basma, empirme, ipekli ve kutnu gibi kumaşlardan dikilenleri yazın, yünlü, kadife ve şal gibi kalın kumaşlardan dikilenleri ise kışın giyilmektedir. Hemen hemen her tür kumaştan dikildiği görülmüştür.

İki parçadan oluşan giysinin entarisi (şalvar üstü) giyenin yaşına, zevkine, mevsime ya da modaya göre değişiklik gösterirken, şalvar modelinde dikkate değer bir değişiklik gözlenmemiştir. Zamanla paralel olarak süsleme özellikleri değişirken, süsleme zenginlikleri ön plana çıkmıştır.

Önceleri entarinin bele yakın kısmını sıkıca tutturmak için uçkur yapılırken, günümüzde bluz boyları biraz daha uzun ve bol yapılarak giyen kişinin rahatlığı sağlanmıştır. Don entari genellikle sekiz metre tek en kumaştan yapılmakla birlikte giyenin vücut yapısına ve model özelliğine göre farklılıklar göstermektedir. Gençler yazmaları başın üzerinden omuzlara serbest bırakırken, yaşlılar omuzlarına düşen bölümleri kulaklarının arkasına alırlar. Yazmanın rengi giysinin rengine ve oyaları da, giysinin modeline göre değişiklik göstermektedir.

Giysinin giyilmeside farklı bir özelliğe sahiptir. Önce entari giyilir, şalvar uçkur yerinden büzülerek belde sıkıca bağlanır. Ağı tam ortadan tutturularak sağ tarafa çeşitli drapeler verilerek bele sokularak hoş bir görünüm kazandırılır.

Şekil No:38 Yazlık don entarinin
görünümü

Şekil No:39 Hareli kumaş don entarinin
görünümü

Şekil No:40 Kadife don entarinin
görünümü

Şalvar: Ağı yere temas edecek kadar uzundur. Enleri geniştir. Beline uçkur geçirilmiştir. Uçkur bağlandıktan sonra önden ve yanlardan kaldırılarak bele sokulur. Dökümlü hoş bir görünüm kazandırılır. Bele gümüş kemer takılır. Paça içi astarlıdır. Şalvarlar buzlu, tafta, kadife, telli gibi kumaşlardan yapılır. Kendi kumaşından hazırlanan üstü ile giyildiği gibi uzun entarinin altına giyilerek de takımı tamamlamaktadır.

2.1.4.1.3. Takı ve Süsler

Kemer: Üç etek ve şalvarların üzerlerine gösterişli gümüş kemerler takılır, gümüş kemerler kıyafete ayrı bir güzellik kazandırır.

Şekil No:41 Kemerin görünümü

Takılar: Gediz kıyafetleri gösterişli oldukları kadar takıları da gösterişlidir. Kıyafetlerin üzerine takılan takılar zenginliği ifade eder. Eskiden elmas gerdanlık, elmas küpe, elmas yüzük, külçe inciler, dizi altınlar takılırken günümüzde altın takıların tüm çeşitleri kullanılmaktadır.

2.2. İlgili Araştırmalar

Araştırma konusuyla ilgili ulaşılabilen araştırmaların özetleri tarih sırasına göre sunulmuştur.

ÖZBEL (1947) “Anadolu Kadın kılıkları” adlı araştırmasında yören yöreye bölgeden bölgeye bireylerin giyim tarzlarının farklılık gösterdiğini, Anadolu’nun değişik yörelerinde yaşayan ve eski Türkmen giyim geleneğini koruyan bir kadının fesindeki altınların yerini de geniş dallı basmaların aldığını belirtmiştir. Bu yöresel geleneklerin değişmesinde zevklerin, ekonomik durumun, iklim şartlarının ve tarihi sebeplerin olduğu vurgulanmıştır. Ayrıca günümüzde gençlerin çağdaş giyimi daha çok tercih ettiklerini, bazı ailelerde atalarının hatırası olan eski kıymetli giysileri sandıklarında muhafaza edildiğine değinmiştir.

KOÇU (1967) “Türk Giyim Kuşam ve Süsleme Sözlüğü” adlı araştırmasında bu dalda kullanılan terimlerin alfabetik sıraya göre tanımlarını yapmış, özelliklerini açıklamış, terimlerle ilgili olaylara, şiirlere, şarkılara ve çizimlere yer vermiştir.

ERDOĞAN (1995) “Kütahya yöresel kıyafetleri” adlı araştırmasında kıyafetlerin yöresel dildeki isim ve terimlerin kullanım yerlerini ve özelliklerini açıklamıştır.

KÖKLÜ (2002) “El İşlemeleri” adlı araştırmasında yöresel kıyafetlerin işlenmesi hakkında genel bilgiler, işlemede desen ve kompozisyon özellikleri, işlemede iplik ve kumaş seçimi, işlemede kenar temizleme teknikleri detaylı bir şekilde açıklanmıştır.

ERONÇ (1996) “Giyim Süsleme Teknikleri” adlı araştırmasında, Türk süsleme sanatı, dokuma, işleme sanatı ve Türk giyim kuşamı hakkında bilgi vermiştir.

3.YÖNTEM

Bu bölümde araştırmanın modeli, evren ve örnekleme, verilerin toplanması ve verilerin analizi hakkında bilgi verilmiştir.

3.1. Araştırmanın Modeli

Araştırmada tarama modeline dayalı betimleme yöntemi kullanılmıştır.

3.2. Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini Kütahya ili Gediz ilçesi oluşturmaktadır.

Araştırmanın örneklemini tesadüfi yöntemlerle seçilen Kütahya ili Gediz ilçesinde bulunan özgün özelliklere sahip 15 adet geleneksel, 2 adet modernize edilmiş, toplam 17 takım folklorik kadın kıyafeti oluşturulmaktadır.

3.3. Verilerin Toplanması

Yöre ve konu ile ilgili kütüphane ve internet aracılığı ile literatür taraması yapılmıştır.

Kütahya ili Gediz ilçesi folklorik kadın kıyafetlerinin özelliklerinin belirlenmesi amacı ile bilgi formu hazırlanmış ve yörede kaynak kişilerden elde edilen kıyafetler araştırmacı tarafından bizzat incelenerek bilgi formları doldurulmuştur.

Araştırma kapsamına alınan kıyafetlerin genel ve detay fotoğrafları çekilmiş ve bilgi formlarında sunulmuştur.

Kıyafetlerde kullanılan desenlerin çizimi Auto cad programı ile bilgisayar ortamında çizilmiş ve bilgi formlarının arkasında verilmiştir.

Kütahya ili Gediz ilçesi folklorik kadın kıyafetleri ile ilgili anket formlarından elde edilen bilgiler, bulgular ve yorumlar bölümünde sunulmuştur.

3.4. Verilerin Analizi

Araştırma kapsamında bireylerden elde edilen veriler veri kodlama formlarına işlenmiştir.

Verilerin analizinde frekans, yüzde (f.%) alınmış ve elde edilen bulguların dökümü tablolara aktarılmıştır.

Bilgi formlarından elde edilen tablolardaki bilgiler $y = fx100/n$ formülü kullanılarak hesaplanmıştır.

4. BULGULAR VE YORUMLAR

Bu bölümde Gediz ilçesinde uygulanan araştırmanın bulguları tablolar halinde verilmiş ve yorumları yapılmıştır. Önce anket formlarından elde edilen bulgulara, daha sonra da incelenen kıyafetlerden elde edilen bilgilere yer verilmiştir.

4.1. Anket Formundan Elde Edilen Bulgular ve Yorumlar

Bu bölümde anket formundan elde edilen bilgilerin istatistikleri tablolar halinde sunulmuş ve yorumlarına yer verilmiştir.

4.1.1 Folklorik Kadın Kıyafeti Sahibi Bireylerin Yaş Durumları

Araştırma kapsamına alınan bireylerin yaş durumlarını saptamak amacıyla yapılan anket formlarından elde edilen verilerin değerleri tablo 1’de sunulmuştur.

Tablo 1: Folklorik kadın kıyafeti sahibi bireylerin yaş durumları

Bireylerin yaşları	f	%
15 – 25 yaş	6	15
26 – 65 yaş	32	80
66 ve üzeri	2	5
Toplam	40	100

Tabloya göre folklorik kadın kıyafetine sahip bireylerin %80’i 26-65 yaş, %15’i 15-25yaş, %5’i 66 ve üzeri yaşlarda olduklarını belirtmişlerdir. Çoğunlunun 26-65 yaş ve 15-25 yaşlarında bireyler olduğu görülmüştür. Bu sonuç araştırma açısından olumlu ve sevindirici olarak değerlendirmiştir.

4.1.2 Folklorik Kadın Kıyafeti Sahibi Bireylerin Öğrenim Durumları

Araştırma kapsamına alınan bireylerin öğrenim durumlarını saptamak amacıyla yapılan anket formlarından elde edilen verilerin değerleri tablo 2’de sunulmuştur.

Tablo 2: Folklorik kadın kıyafeti sahibi bireylerin öğrenim durumu

Bireylerin öğrenim durumu	f	%
Okur-yazar değil	-	-
Okur-yazar	2	5
İlkokul mezunu	20	50
Orta öğretim (ortaokul-lise)	16	40
Yüksek öğrenim	2	5
Toplam	40	100

Tabloya göre folklorik kadın kıyafetine sahip bireylerin %50’si ilkokul mezunu, %40’ı ortaöğretim, %5’i yüksek öğrenim ve %5’i okur yazar olduğunu belirtmişlerdir. Okur-yazar olmayan bireye rastlanmamıştır.

4.1.3 Folklorik Kadın Kıyafeti Sahibi Bireylerin Medeni Durumu

Araştırma kapsamına alınan bireylerin medeni durumlarını saptamak amacıyla yapılan anket formlarından elde edilen verilerin değerleri tablo 3'te sunulmuştur.

Tablo 3: Folklorik kadın kıyafeti sahibi bireylerin medeni durumu

Bireylerin medeni durumu	f	%
Bekar	4	10
Evli	34	85
Eşi vefat etmiş	2	5
Boşanmış	-	-
Toplam	40	100

Tabloya göre folklorik kadın kıyafetine sahip bireylerin %85'i evli, %10'u bekar %5'i eşinin vefat etmiş olduğunu belirtmişlerdir. Evli bayanların kıyafetlere daha yoğun ilgi gösterdiği görülmüştür.

4.1.4 Folklorik Kadın Kıyafeti Sahibi Bireylerin Kıyafeti Temin Etme Şekilleri

Araştırma kapsamına alınan bireylerin folklorik kıyafeti temin etme şekillerini saptamak amacıyla yapılan anket formlarından elde edilen verilerin değerleri tablo 4’de sunulmuştur.

Tablo 4: Folklorik kadın kıyafetini nasıl temin ettikleri

Kıyafeti nasıl temin ettikleri	f	%
Kendim diktim	10	25
Diktirdim	14	35
Satın aldım	4	10
Annemden	8	20
Kayınvalidemden	4	10
Diğer	-	-
Toplam	40	100

Tabloya göre folklorik kadın kıyafetine sahip bireylerin %35’i diktirdiğini %25’i kendi diktiğini %20’si annesinden, %10’u kayınvalidesinden kaldığını ve %10’u satın aldıklarını belirtmişlerdir. Yöre halkının çoğunun kıyafetleri diktirerek temin ettiği görülmüş, bu durum yeni gelir imkanları oluşturulması açısından olumlu karşılanmıştır.

4.1.5 Folklorik Kadın Kıyafeti Sahibi Bireylerin Kıyafete Sahip Olma Süreleri

Araştırma kapsamına alınan bireylerin folklorik kıyafete sahip olma sürelerini saptamak amacıyla yapılan anket formlarından elde edilen verilerin değerleri tablo 5’te sunulmuştur.

Tablo 5: Folklorik kadın kıyafetine sahip olma süreleri

Kıyafete sahip olma süreleri	f	%
Yeni	16	40
10 – 20 yıl	10	25
20 – 30 yıl	8	20
30 – 40 yıl	4	10
40 ve üzeri	2	5
Toplam	40	100

Tabloya göre folklorik kadın kıyafetine sahip bireylerin %40’ı kıyafete yeni, %25’i 10-20 yıldır, %20’si 20-30 yıldır, %10’u 30-40 yıldır, %5’i ise 40 ve daha fazla yıl sahip olduklarını belirtmişlerdir. Yeni sahip olunan kıyafetlerin çoğunlukta olması, yöre halkının kıyafetlere ilgisinin devam ettiğini göstermiştir. Araştırma açısından olumlu karşılanmıştır.

4.1.6 Folklorik Kadın Kıyafetinin Kullanım Amaçları

Araştırma kapsamına alınan bireylerin folklorik kadın kıyafetlerinin kullanım amaçlarını saptamak amacıyla yapılan anket formlarından elde edilen verilerin değerleri tablo 6’da sunulmuştur.

Tablo 6: Folklorik kadın kıyafetini bugüne kadar hangi amaçla kullandıkları

Kıyafetin kullanım amacı	f	%
Düğün, nişan, nikah gibi özel günlerde	34	85
Günlük olarak	-	-
Bayramlarda	-	-
Hatıra Olarak Saklayarak	6	15
Başka	-	-
Toplam	40	100

Tabloya göre folklorik kadın kıyafetine sahip bireylerin %85’i bu kıyafeti düğün nişan, nikah gibi özel günlerde, %15’i ise hatıra olarak sakladığını belirtmişlerdir. Kıyafetlerin günlük olarak kullanılmadığı, tamamen özel anlam ifade ettiği ve bu doğrultuda kullanıldığı görülmektedir.

4.1.7 Folklorik Kadın Kıyafetini Oluşturan Parçaların Yöresel Adlandırılma Durumları

Kütahya ili Gediz ilçesi folklorik kadın kıyafetlerinin yöresel adlarını saptamak amacıyla yapılan anket formlarından elde edilen verilerin değerleri tablo 7’de sunulmuştur.

Tablo 7: Folklorik kadın kıyafetini oluşturan parçaların yöresel adları

Parçaların yöresel adları	f	%
Çevre	2	5
Yazma	2	5
Fes	4	10
İçlik	2	5
İç donu	2	5
Şalvar üstü	6	15
Şalvar	6	15
Uzun entari	6	15
Sarka (cepken)	6	15
Terlik	2	5
Ayakkabı	-	-
Kemer	2	5
Takılar	-	-
Toplam	40	100

Tabloya göre folklorik kadın kıyafetine sahip bireyler parçaların yöresel adlarını %15’i şalvar üstü, %15’i şalvar, %15’i uzun entari, %15’i sarka, %10’u fes, %5’i çevre, %5’i yazma, %5’i içlik, %5’i iç donu, %5’i terlik ve %5’i kemer olarak belirtmişlerdir.

4.1.8 Folklorik Kadın Kıyafetini Oluşturan Parçalarda Kullanılan Kumaş Türleri

Kütahya ili Gediz ilçesi folklorik kadın kıyafetlerinin parçalarında kullanılan kumaş türlerini saptamak amacıyla yapılan anket formlarından elde edilen verilerin değerleri tablo 8’de sunulmuştur.

Tablo 8: Folklorik kadın kıyafetini oluşturan parçalarda kullanılan kumaşlar

Kullanılan kumaşlar	f	%
Çuha	2	5
Kadife	10	25
Hareli	2	5
Canfes	2	5
Saten	14	35
Pamuklu	10	25
Toplam	40	100

Tabloya göre folklorik kadın kıyafetine sahip bireyler parçalarda kullanılan kumaşları %35’i saten, %25’i pamuklu, %25’i kadife, %5’i çuha, %5’i hareli ve %5’i canfes olarak belirtmişlerdir. Kumaşların asıllarının bulunmasında sıkıntı yaşandığı ve ekonomik olarak külfetli olduğu ifade edilmiştir. Gelişen teknoloji ile birlikte kullanılan kumaşların ekonomik ve aslına benzer türlerinin tercih edildiği görülmüştür.

4.1.9 Folklorik Kadın Kıyafetini Oluşturan Parçalarda Kullanılan Süsleme Malzemeleri

Kütahya ili Gediz ilçesi folklorik kadın kıyafetlerini oluşturan parçalarda kullanılan süsleme malzemelerini saptamak amacıyla yapılan anket formlarından elde edilen verilerin değerleri tablo 9’da sunulmuştur.

Tablo 9: Folklorik kadın kıyafetini oluşturan parçalarda kullanılan süsleme malzemeleri

Kullanılan süsleme malzemeleri	f	%
Sırma	4	10
Pul	10	25
Tırtıl	4	10
İnci	8	20
Boncuk	10	25
Tel	4	10
Toplam	40	100

Tabloya göre folklorik kadın kıyafetine sahip bireyler parçalarda kullanılan malzemeleri %25’i pul %25’i boncuk, %20’si inci %10’u sırma, %10’u tırtıl ve %10’u tel olarak belirtmişlerdir. Malzemelerin asıllarının bulunmasında sıkıntı yaşandığı ve ekonomik olarak külfetli olduğu ifade edilmiştir. Gelişen teknoloji ile birlikte kullanılan malzemelerin ekonomik ve aslına benzer türlerinin tercih edildiği görülmüştür.

4.1.10 Folklorik Kadın Kıyafetini Oluşturan Parçalarda Kullanılan Nakış Teknikleri

Kütahya ili Gediz ilçesi folklorik kadın kıyafetlerini oluşturan parçalarda kullanılan nakış tekniklerini saptamak amacıyla yapılan anket formlarından elde edilen verilerin değerleri tablo 10’da sunulmuştur.

Tablo 10: Folklorik kadın kıyafetini oluşturan parçalarda kullanılan nakış teknikleri

Kullanılan nakış teknikleri	f	%
Elde şekline göre sim sarma tekniği	8	20
Makinede şekline göre sim sarma tekniği	6	15
Aplike tekniği	2	5
Türkişi tekniği	2	5
Kordon tutturma tekniği	4	10
Makine dikişi (sim yürütme) tekniği	4	10
Harç dikim tekniği	10	25
Pul-boncuk tekniği	4	10
Toplam	40	100

Tabloya göre folklorik kadın kıyafetine sahip bireyler parçalarda kullanılan nakış tekniklerini %25’i harç dikim tekniği, %20’si elde şekline göre sim sarma tekniği, %15’i makinede şekline göre sim sarma tekniği, %10’u kordon tutturma tekniği, %10’u makine dikişi, %5’i applike tekniği ve %5’i Türkişi tekniği olarak belirtmişlerdir. Folklorik kadın kıyafetleri süslemelerinde çoğunlukla nakış teknikleri kullanılmakla beraber bu tekniklerin yanında dikiş tekniklerinin ve hazır malzemelerle uygulanan tekniklerinde tercih edildiği ayrıca kenar temizleme tekniği olarak yoğun bir şekilde hazır malzemelerle uygulanan tekniklerin kullanıldığı tespit edilmiştir.

4.1.11 Folklorik Kadın Kıyafetini Oluşturan Parçalarda Kullanılan Desen Özellikleri

Kütahya ili Gediz ilçesi folklorik kadın kıyafetlerini oluşturan parçalarda kullanılan desen özelliklerini saptamak amacıyla yapılan anket formlarından elde edilen verilerin değerleri tablo 11’de sunulmuştur.

Tablo 11: Folklorik kadın kıyafetini oluşturan parçalarda kullanılan desen özellikleri

Desen özellikleri	f	%
Bitkisel bezeme	30	75
Geometrik bezeme	6	15
Figüratif bezeme	4	10
Yazılı bezeme	-	-
Toplam	40	100

Tabloya göre folklorik kadın kıyafetine sahip bireyler parçalarda kullanılan desen özelliklerini %75’i bitkisel, %15’i geometrik, %10’u figüratif bezeme olarak belirtmişlerdir. Yazılı bezemelerin kullanımına rastlanmamıştır. Yörede en çok bitkisel bezemelerin kullanıldığı görülmüştür.

4.1.12 Folklorik Kadın Kıyafetini Oluşturan Parçalarda Kullanılan Desenlerin Kaynakları

Kütahya ili Gediz ilçesi folklorik kadın kıyafetlerini oluşturan parçalarda kullanılan desenleri kaynaklarını saptamak amacıyla yapılan anket formlarından elde edilen verilerin değerleri tablo 12’de sunulmuştur.

Tablo 12: Folklorik kadın kıyafetini oluşturan parçalarda kullanılan desenlerin kaynakları

Desenlerin kaynakları	f	%
Eski kıyafet desenlerinden	32	80
Çeşitli desen kitaplarından	8	20
Kendi çizimim	-	-
Başka	-	-
Toplam	40	100

Tabloya göre folklorik kadın kıyafetine sahip bireyler parçalarda kullanılan desen kaynaklarını %80’i eski kıyafet desenlerinden, %20’si çeşitli desen kitapları olarak belirtmişlerdir. Eski kıyafet desenlerinin bireylerin en önemli desen kaynağı olduğu görülmüş, yeni kıyafetlerin eski kaynakların ışığında ve çizgisinde hazırlanması araştırma açısından olumlu ve takdirle karşılanmıştır.

4.1.13 Folklorik Kadın Kıyafetlerinin Değişime Uğrama Sebepleri

Kütahya ili Gediz ilçesi folklorik kadın kıyafetlerinin değişime uğrama sebeplerini saptamak amacıyla yapılan anket formlarından elde edilen verilerin değerleri tablo 13’de sunulmuştur.

Tablo 13: Folklorik kadın kıyafetlerinin değişime uğrama sebepleri

Değişime uğrama sebepleri	f	%
Ekonomik koşullar	8	20
Modanın etkileri	8	20
Modernizelerin daha çok rağbet görmesi	12	30
Eski malzemelerin bulunmayışı	12	30
Toplama	40	100

Tabloya göre folklorik kadın kıyafetine sahip bireyler kıyafetlerin değişime uğrama sebeplerini %30’u modernizelerin daha çok rağbet görmesi, %30’u eski malzemelerin bulunmayışı, %20’si ekonomik koşullar, %20’si modanın etkileri, olarak belirtmişlerdir.

4.1.14 Folklorik Kadın Kıyafetlerini Kullanmanın Uyandırdığı Duygular

Kütahya ili Gediz ilçesi folklorik kadın kıyafetlerini kullanan bireylerde uyanan duyguları saptamak amacıyla yapılan anket formlarından elde edilen verilerin değerleri tablo 14’de sunulmuştur.

Tablo 14: Folklorik kadın kıyafetlerini kullanmanın uyandırdığı duygular

Kıyafeti kullanmanın uyandırdığı duygular	f	%
Kendine güven	6	15
Hoşlanma	10	25
Onur duyma	16	40
Alışkanlık	8	20
Toplam	40	100

Tabloya göre folklorik kadın kıyafetine sahip bireyler kıyafetleri kullanırken %40’ı onur duydukları için, %25’i hoşlandıkları için, %20’si alışkanlığa bağlı olarak, %15’i de kendilerinde güven duygusunu uyandırdığı için kullandıklarını belirtmişlerdir.

4.1.15 Folklorik Kadın Kıyafetlerinin Genç Kuşaklara Aktarılma Şekilleri

Kütahya ili Gediz ilçesi folklorik kadın kıyafetlerinin genç kuşaklara aktarılma şekillerini saptamak amacıyla yapılan anket formlarından elde edilen verilerin değerleri tablo 15’de sunulmuştur.

Tablo 15: Folklorik kadın kıyafetlerinin genç kuşaklara aktarılma şekilleri

Kıyafetlerin genç kuşaklara aktarılma şekilleri	f	%
Modernize yapılarak	10	25
Eski kıyafetlerin evlatlara devredilmesiyle	4	10
Her ikisi de	26	65
Başka	-	-
Toplam	40	100

Tabloya göre folklorik kadın kıyafetine sahip bireyler kıyafetleri genç kuşaklara %65’i hem modernize yapılarak hem de kıyafetlerin evlatlara devredilmesiyle, %25’i modernize yapılarak, %10’u da eski kıyafetlerin evlatlara devredilmesiyle belirtmişlerdir.

4.1.16 Folklorik Kadın Kıyafetlerini Korumak İçin Yapılan Çalışmalar

Kütahya ili Gediz ilçesi folklorik kadın kıyafetlerini korumak için yapılan çalışmaları saptamak amacıyla yapılan anket formlarından elde edilen verilerin değerleri tablo 16’de sunulmuştur.

Tablo 16: Folklorik kadın kıyafetlerini korumak için neler yapıldığı

Kıyafetlerin nasıl korunduğu	f	%
Özel günler dışında kullanmıyorum	-	-
Sandıkta saklıyorum	14	35
Kıyafetin arasına temiz bir örtü serip katlayarak bohça içinde saklıyorum	26	65
Naftalinleyip saklıyorum	-	-
Başka	-	-
Toplam	40	100

Tabloya göre folklorik kadın kıyafetine sahip bireyler kıyafetlerini korumak için %65’i kıyafetin arasına temiz bir örtü serip katlayarak bohça içinde sakladığını, %35’i sandıkta sakladığını belirtmişlerdir. Bireylerin çoğunun kıyafetin üzerindeki süslemelerin zarar görmesini engellemek amacıyla kat yerlerine bir örtü serip katlayarak bohça içinde muhafaza ettiği tespit edilmiştir.

4.1.17 Folklorik Kadın Kıyafetlerini Yaşatmak İçin Yapılan Çalışmalar

Kütahya ili Gediz ilçesi folklorik kadın kıyafetlerini yaşatmak için yapılan çalışmaları saptamak amacıyla yapılan anket formlarından elde edilen verilerin değerleri tablo 17’de sunulmuştur.

Tablo 17: Folklorik kadın kıyafetlerini yaşatmak için neler yapıldığı

Kıyafetleri yaşatmak için neler yapıldığı	f	%
Özel günlerde kullanmaya devam ediyorum	24	60
Aile büyüklerinden kalan kıyafetleri özenle saklıyorum	6	15
Eskiye kıyafetlerimi yeniliyorum	-	-
Gençleri kullanmaya teşvik ediyorum	10	25
Toplam	40	100

Tabloya göre folklorik kadın kıyafetine sahip bireyler kıyafetleri yaşatmak için %60’ı özel günlerde kullanmaya devam ettiğini, %25’i gençleri kullanmaya teşvik ettiğini, %15’i aile büyüklerinden kalan kıyafetleri özenle sakladığını belirtmişlerdir. Kıyafetleri yaşatmak adına çoğunluğun özel günlerde kıyafetleri kullanmaya devam ettikleri, gençlerin kıyafetleri kullanmaları konusunda teşvik edildiği, mevcut kıyafetlerin özenle saklanıp korunduğu görülmüştür.

4.2. Bilgi Formundan Elde Edilen Bulgular ve Yorumlar

Kütahya ili Gediz ilçesi folklorik kadın kıyafetleri çeşit, malzeme, teknik, motif ve kompozisyon özellikleri bakımından bilgi formları üzerinde incelenmiştir.

4.2.1. Bilgi Formları

Kütahya ili Gediz ilçesine ait folklorik kadın kıyafetlerinin özelliklerini belirlemeye yönelik bilgi formları 15 adet geleneksel iki adet modernize edilmiş, toplam 17 takım örnek için ayrı ayrı hazırlanarak verilmiştir.

Takım kıyafetler bulgularda yer alırken, takımda kullanılan giyim parçaları ile ilgili bilgilere kuramsal çerçevede aktarılmıştır.

Bilgi formlarını arkasında kıyafetlerin işlemelerinde kullanılan desenlere yer verilmiştir.

FOLKLORİK KIYAFET BİLGİ FORMU 1

GENEL GÖRÜNÜŞ

ŞekilNo:42 Sarkalı şalvarın

önden görünümü

ŞekilNo:43 Sarkalı şalvarın

arkadan görünümü

ŞekilNo:44 Sarkalı şalvarın

yandan görünümü

FOLKLORİK KIYAFET BİLGİ FORMU

ŞekilNo:45 Sarkanın (cepken)

önden görünümü

ŞekilNo:46 Sarkanın (cepken)

arkadan görünümü

ŞekilNo:47 Sarkanın işleme

detayından görünüm

Örnek No	: 1
Parça No	: 1
İnceleme Tarihi	: 07.09.2009
Giysi Parçasının Tarihi	: 1920
Giysi Parçasının Adı	: Cepken
Giysi Parçasının Yöredeki Adı	: Sarka
Giysi Parçasının Bulunduğu Yer	: Gediz
Kaynak Kişi	: Hanife KILIÇ
Kullanılan Boyut	: Yaka yüksekliği: 4 cm, yaka genişliği: 17 cm, ön yaka düşüklüğü: 11 cm, omuz boyu: 15 cm, kol boyu: 55 cm, kol genişliği: 20 cm, giysinin boyu: 50 cm, beden genişliği 51 cm, bel genişliği 51 cm, ön etek parça genişliği 24 cm
Giysinin Model Özelliği	: Hakim yaka olarak tasarlanmış, ön, kenar ve bele kadar “V” yaka formunda indirilmiştir. Sarkanın kolu kuş parçası ile rahatlatılmış ve cepken bel boyu yukarısında bırakılmıştır.
Giysinin Kumaş Özellikleri	
Kumaşın adı	: Kadife
Kumaşın yöresel adı	: Koton kadife
Rengi	: Siyah
Dikiş Tekniği	: Giysinin yan dikişleri, omuzları, kol altı ve kol evi dikişleri elde oyulgama dikişi ile dikilmiştir.
Astarlama Tekniği	: Giysi pamuklu astarlık bez ile astarlanmıştır. Yan dikişleri, kol altı, kol evi elde makine dikişi ile dikilmiştir. Giysiye yakaya ve etek ucuna çırpma dikişi ile tutturulmuştur.
Kenar Temizleme Tekniği	: Üç sıra kaytan ile elde çırpma dikişi ile temizlenmiştir.

Süsleme Özellikleri

Kullanılan malzeme

: Sim kordon ve sim harç

Uygulanan teknik

: Blonya iğnesi tekniği

Renk

: Altın sarısı

Konu

: Bitkisel bezeme

Kompozisyon Özelliği

: Giysinin ön parça, yaka ve kol çevresi oldukça kalın bir bordürle çalışılmıştır. Bordür ön köşelerin birleşiminde biraz daha kalınlaşarak üçgen şeklinde bir form almıştır. Şal desenleri sarkanın yan, arka ve kol parçalarına bordürle uyumlu olacak şekilde irili ufaklı yerleştirilmiştir. Sarkanın sadece kol altları boş bırakılarak hoş bir kompozisyon oluşturulmuştur.

Giysinin Giyilme Şekli

: Şalvar üstünün üzerine bel boyu yukarıda kalacak ve şalvar üstünün kolları cepken kollarından gözükecek şekilde giyilmektedir.

FOLKLORİK KIYAFET BİLGİ FORMU

Şekil No:48 Şalvar üstünün
önden görünümü

Şekil No:49 Şalvar üstünün
arkadan görünümü

Şekil No:50 Şalvar üstünün işleme
detayından görünüm

Parça No	: 2
İnceleme Tarihi	: 07.09.2009
Giysi Parçasının Tarihi	: 1920
Giysi Parçasının Adı	: Bluz
Giysi Parçasının Yöredeki Adı	: Şalvar Üstü
Giysi Parçasının Bulunduğu Yer	: Eskigediz
Kaynak Kişi	: Hanife KILIÇ
Kullanılan Boyut	: Yaka genişliği: 16 cm, ön yaka düşüklüğü: 14 cm, omuz boyu: 13 cm, kol boyu: 58 cm, kol evi: 24 cm, manşet: 3x8 cm, giysinin boyu: 50 cm, beden genişliği: 45 cm, bel genişliği: 53 cm
Giysinin Model Özelliği	: “0” yaka, kol üstü büzgü yapılarak takılmış ve kol altı kuş parçası ile rahatlatılmıştır. Etek ucu geniş (çan) olarak çalışılmıştır. Boy bel altında bırakılmıştır.
Giysinin Kumaş Özellikleri	
Kumaşın adı	: İpek
Kumaşın yöresel adı	: İpek
Rengi	: Kırmızı
Dikiş Tekniği	: Giysinin yan dikişleri, omuzları, kol altı ve kol evi dikişleri elde oyulgama dikişi ile dikilmiştir.
Astarlama Tekniği	: Giysi krem rengi pamuklu astarlık bez ile astarlanmıştır. Astarın yan dikişleri, kol altı ve kol evi dikişleri elde makine dikişi ile birleştirilmiştir. Manşetin altına aynı pamuklu astar geçirilmiştir.
Kenar Temizleme Tekniği	: Giysinin kol ucu, etek ucu ve ön açıklığı elde astar ile çırpma dikişi ile temizlenmiştir.

Süsleme Özellikleri**Kullanılan malzeme**

: Hazır sim

Uygulanan teknik

: Blonya iğnesi tekniği

Renk

: Altın sarısı

Konu

: Bitkisel bezeme

Kompozisyon Özelliği

: Şal deseni iki yaka altına, uca doğru inelecek şekilde yerleştirilmiştir. Yakada da incelen desen yakayı çevrelemiş, kol manşetlerinde de ince desen su şeklinde çalışılarak kompozisyon tamamlanmıştır.

Giysinin Giyilme Şekli

: Giysi üst bedende ten üzerine giyilmektedir. Şalvarın üzerinde kalacak şekilde kullanılmaktadır.

FOLKLORİK KIYAFET BİLGİ FORMU

Şekil No:51 Şalvarın

önden görünümü

Şekil No:52 Şalvarın

yandan görünümü

Şekil No:53 Şalvarın

işleme detayından görünüm

Şekil No:54 Şalvarın

işleme detayından görünüm

Şekil No:55 Şalvarın

işleme detayından görünüm

Parça No	: 3
İnceleme Tarihi	: 07.09.2009
Giysi Parçasının Tarihi	: 1920
Giysi Parçasının Adı	: Şalvar
Giysi Parçasının Yöredeki Adı	: Şalvar
Giysi Parçasının Bulunduğu Yer	: Eskigediz
Kaynak Kişi	: Hanife KILIÇ
Kullanılan Boyut	: 160x120 cm

Giysinin Model Özelliği

: Şalvar yan parça, ön ve arka yan parça, ön ve arka orta parça olmak üzere 8 parçadan oluşmuştur. Ağı yere temas edecek kadar uzun tasarlanmıştır. Enleri geniştir, beline uçkur geçirilmiştir.

Giysinin Kumaş Özellikleri

Kumaşın adı

: İpek

Kumaşın yöresel adı

: İpek

Rengi

: Kırmızı

Dikiş Tekniği

: Yan dikişleri, beli, ağ parçası ve parçaları elde makine dikişi ile dikilmiştir.

Astarlama Tekniği

: Pamuklu kumaş asıl şalvar kalıbı ile elde makine dikişi ile astarlanmıştır.

Kenar Temizleme Tekniği

: Giysinin paça ucunda kordon çırpma dikişi ile tutturulmuş, bel kısmı astar ile temizlenmiştir.

Süsleme Özellikleri

Kullanılan malzeme

: Hazır sim ve kordon

Uygulanan teknik

: Blonya iğnesi tekniği

Renk

: Altın sarısı

Konu

: Bitkisel bezeme

Kompozisyon Özelliği

: Şalvarın yan parçalarından indirilen bordür paçalarda birleştirilmiştir. Bordürlerin ortasına iki taraflı motif yerleştirilerek ortada biraz kalınlaşması sağlanmıştır. Paça üzerlerine şal deseni yerleştirilmiş, aynı hizada belden aşağıya doğru motiflerle süslenmiş bordür indirilerek kompozisyon tamamlanmıştır.

Giysinin Giyilme Şekli

: Ten üzerine giyilmektedir. Beli uçkurlu, ağı yere temas edecek kadar uzundur. Uçkur belde sıkıca bağlandıktan sonra sağ ve solda drapeler oluşturacak şekilde önden aynı hizada kaldırılarak kemere tutturulur. Dökümlü hoş bir görünüm kazandırılır. Bele isteğe göre gümüş kemer takılabilir.

FOLKLORİK KIYAFET BİLGİ FORMU

Şekil No:56

Çevrenin genel görünümü

Şekil No:57

Çevrenin işleme detayından görünüm

Parça No	: 4
İnceleme Tarihi	: 07.09.2009
Giysi Parçasının Tarihi	: 1920
Giysi Parçasının Adı	: Çevre
Giysi Parçasının Yöredeki Adı	: Çevre
Giysi Parçasının Bulunduğu Yer	: Eskigediz
Kaynak Kişi	: Hanife KILIÇ
Kullanılan Boyut	: 90x90 cm
Giysinin Model Özelliği	: Kare şeklinde tasarlanmış giyim parçasıdır.
Giysinin Kumaş Özellikleri	
Kumaşın adı	: Krep
Kumaşın Yöresel Adı	: Krep
Rengi	: Krem
Kenar Temizleme Tekniği	: Çevrenin kenarları elde makine dikişi ile temizlenmiştir.

Süsleme Özellikleri

Kullanılan malzeme	: İnce makine simi, nakış ipi.
Uygulanan teknik	: Türkişi tekniği
Renk	: Altın sarısı,bordo, siyah, yeşil ve açık pembe
Konu	: Hayvansal, bitkisel bezeme ve geometrik bezeme.

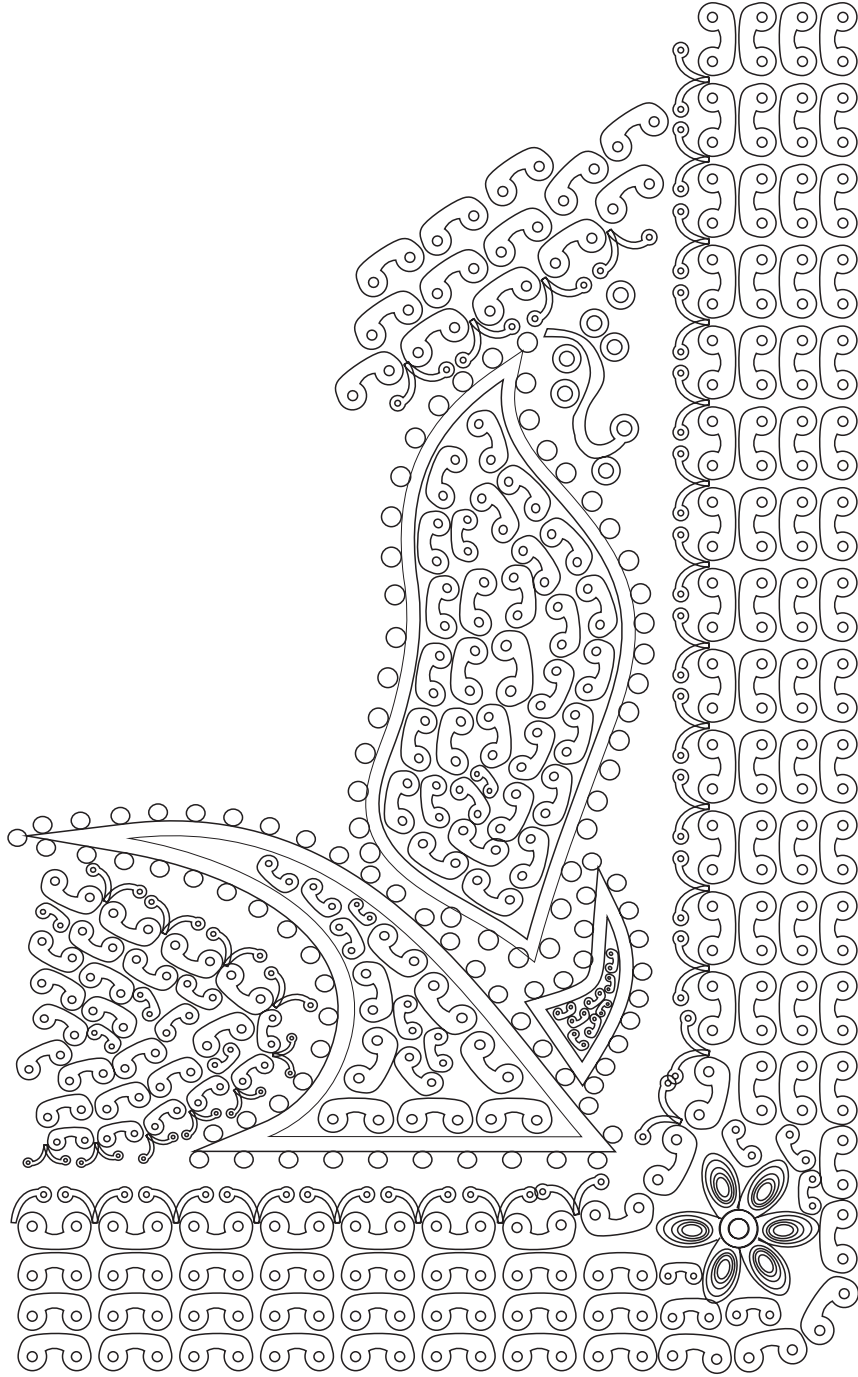
Kompozisyon Özelliği

: Giyim parçasının dört köşesine motif yerleştirilmiş, motiflerin olduğu köşeler civan kaşı ile süslenerek kompozisyon tamamlanmıştır.

Giysinin Giyilme Şekli

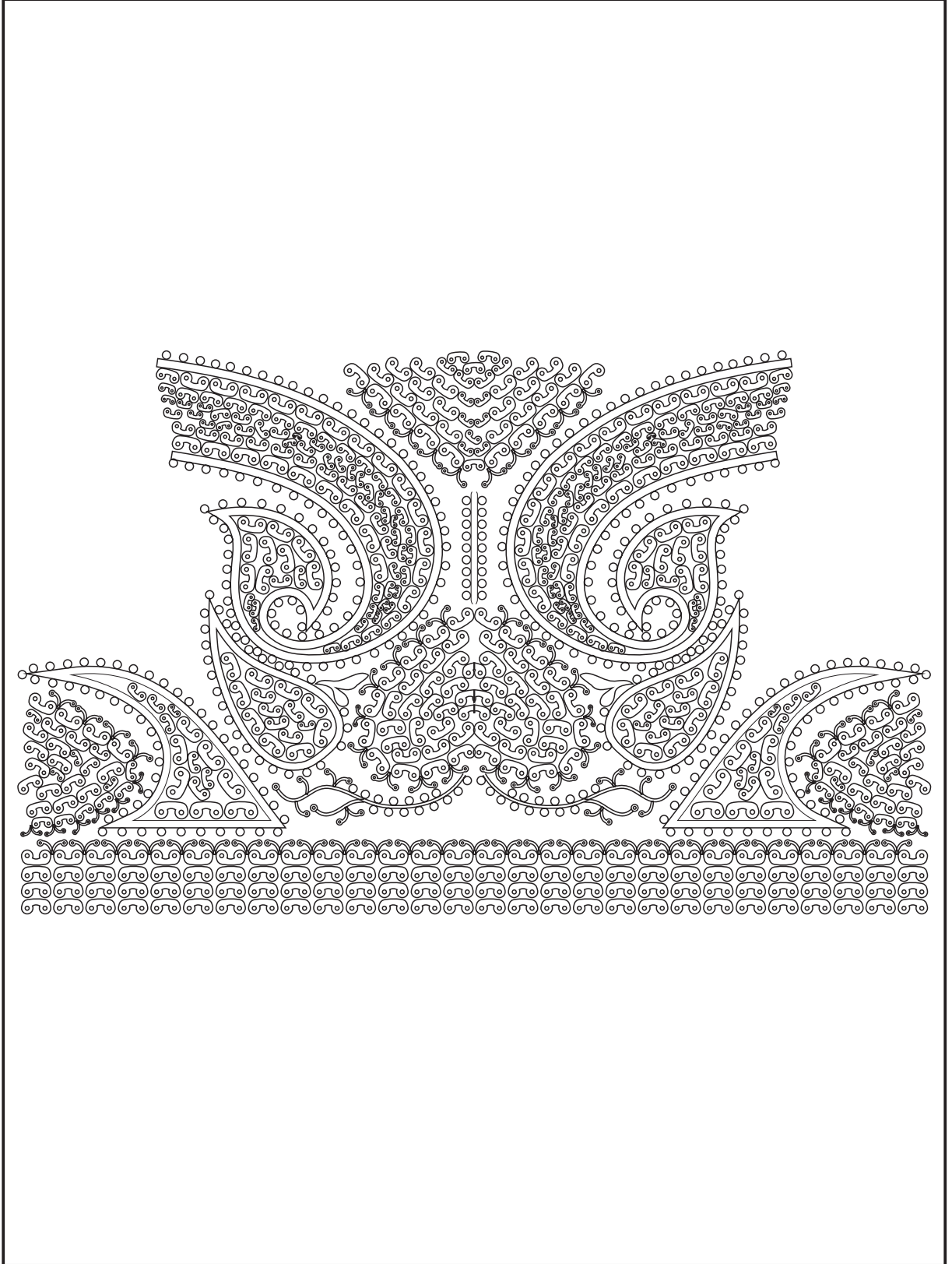
: Başın üzerine örtülmek suretiyle kullanılmaktadır. Kullanış şekli yaşlı ve gençlere göre değişir. Gençler başın üzerinden omuzlara serbest bırakırken, yaşlılar omuzlara dökülen kısımları kulakların arkasına alarak kullanırlar.

DESEN ÇİZİMİ

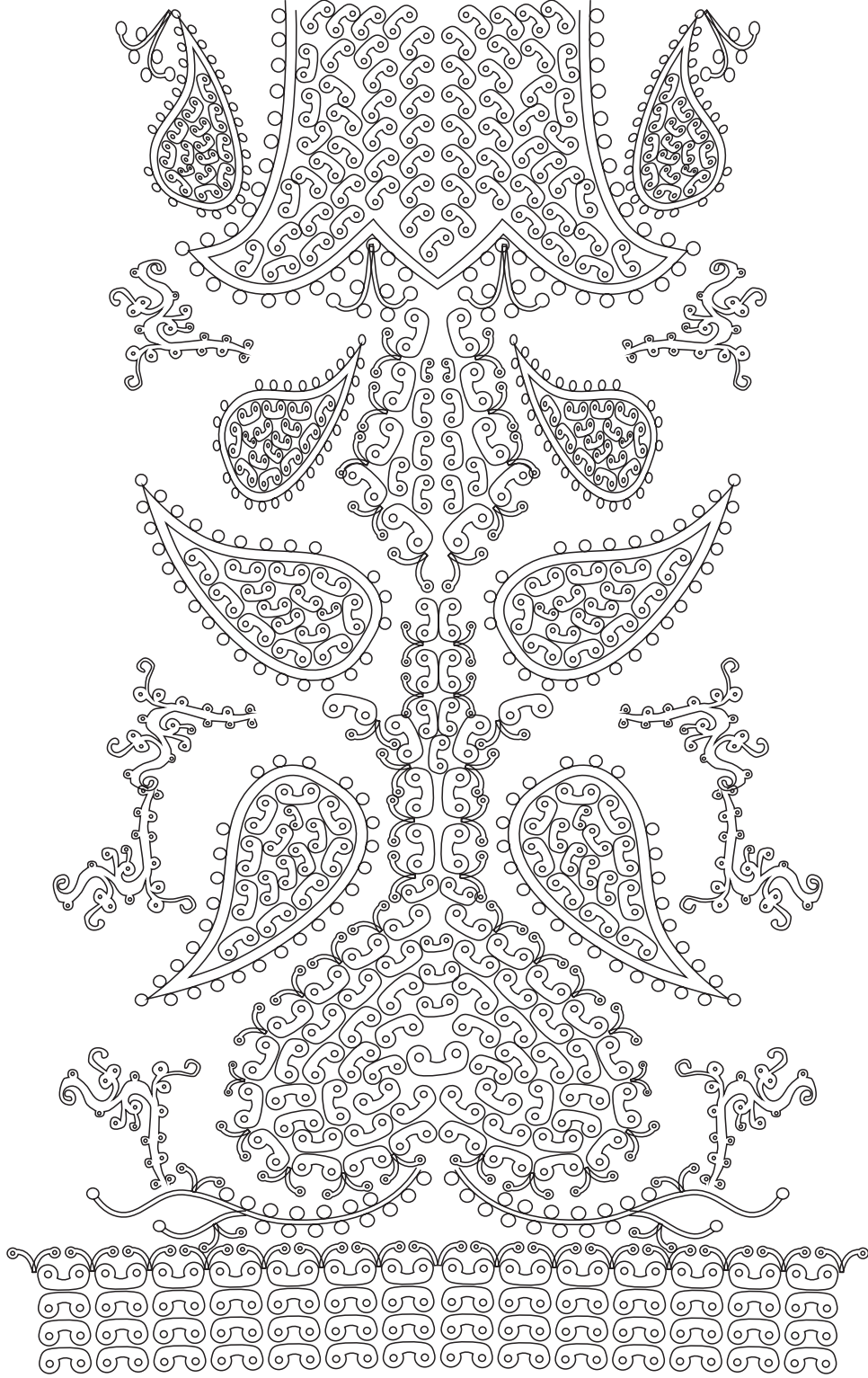
Desen No:1 Sarkanın ön beden işleme deseni çizimi

DESEN ÇİZİMİ

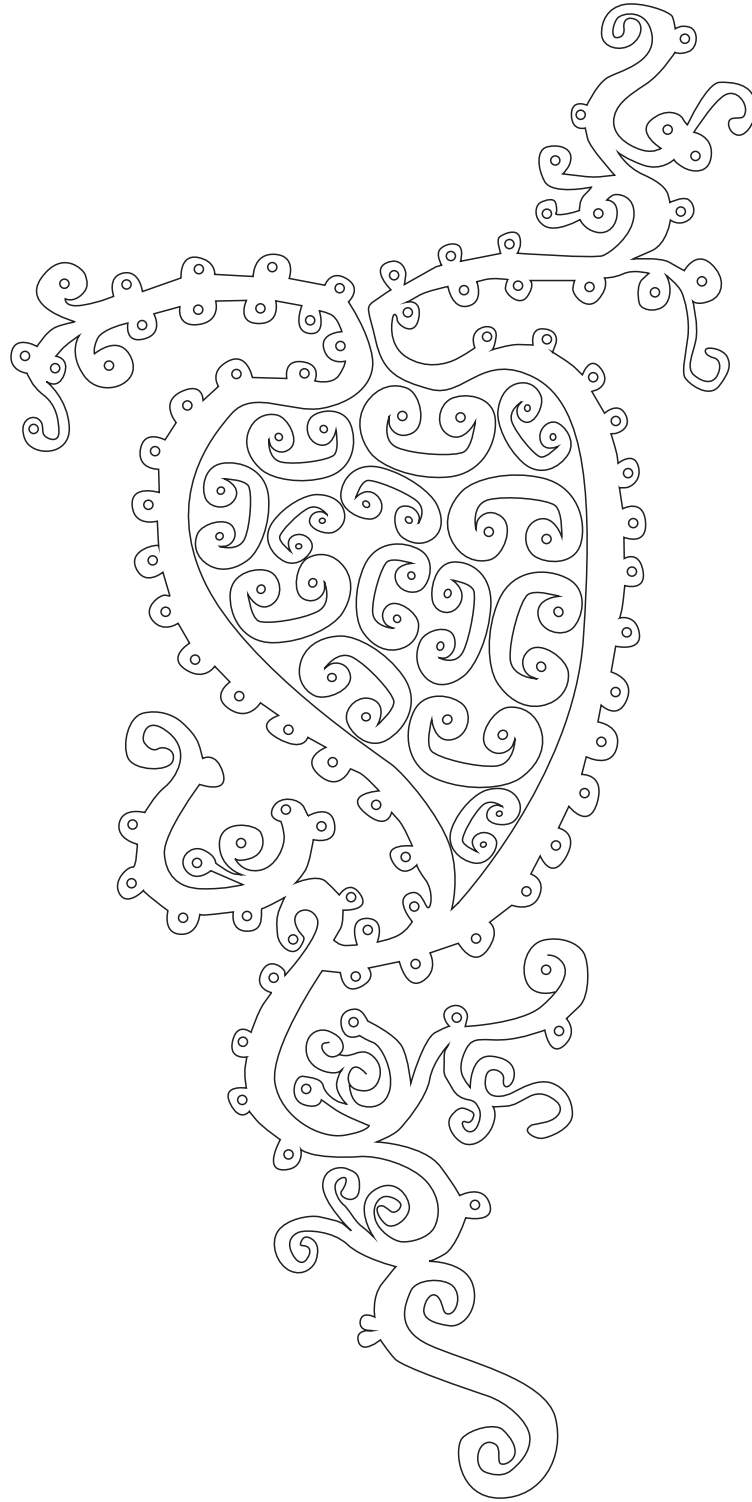

Desen No:2 Sarkanın arka beden işleme deseni çizimi

DESEN ÇİZİMİ

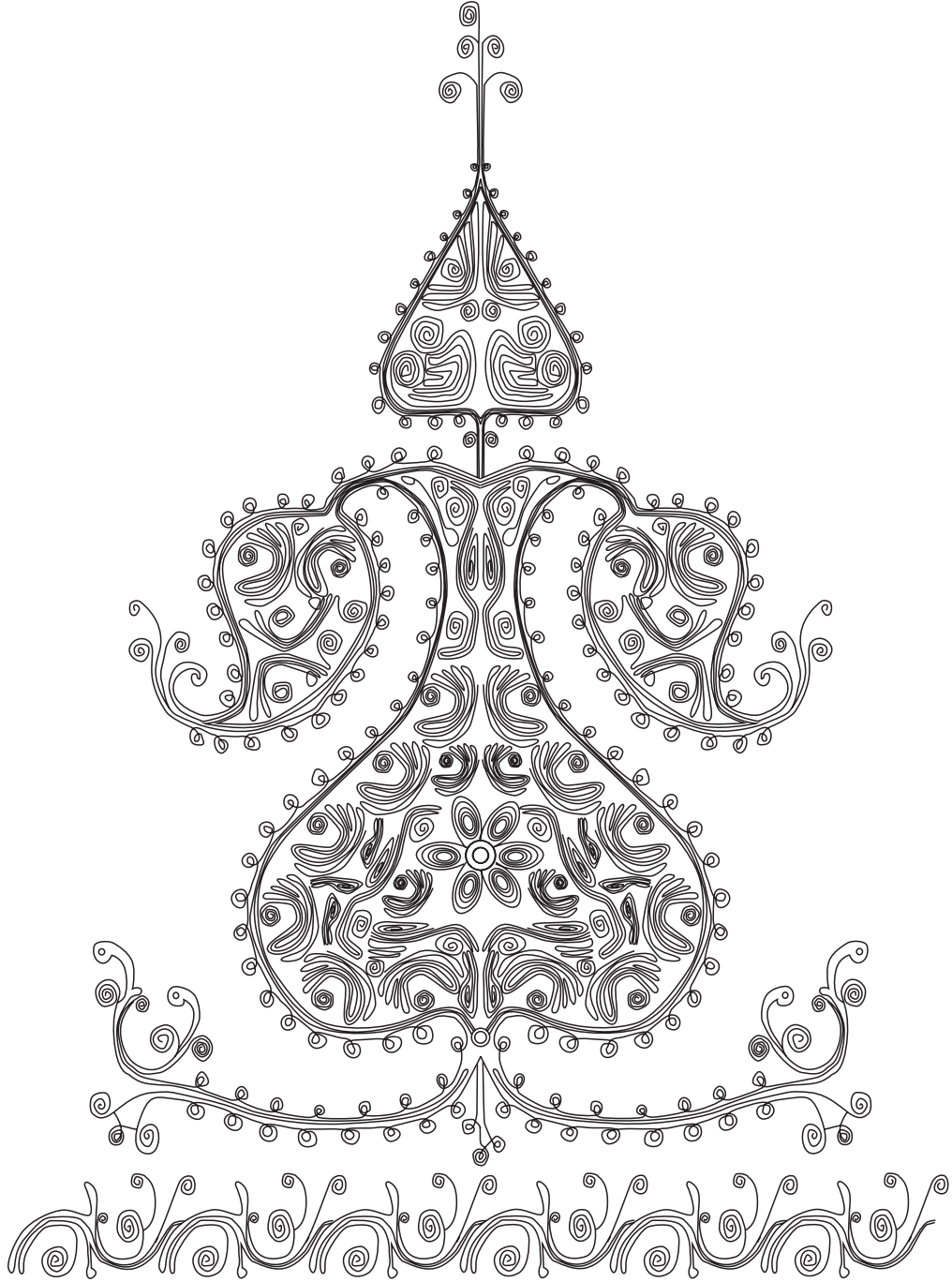

Desen No:3 Sarkanın kol işleme deseni çizimi

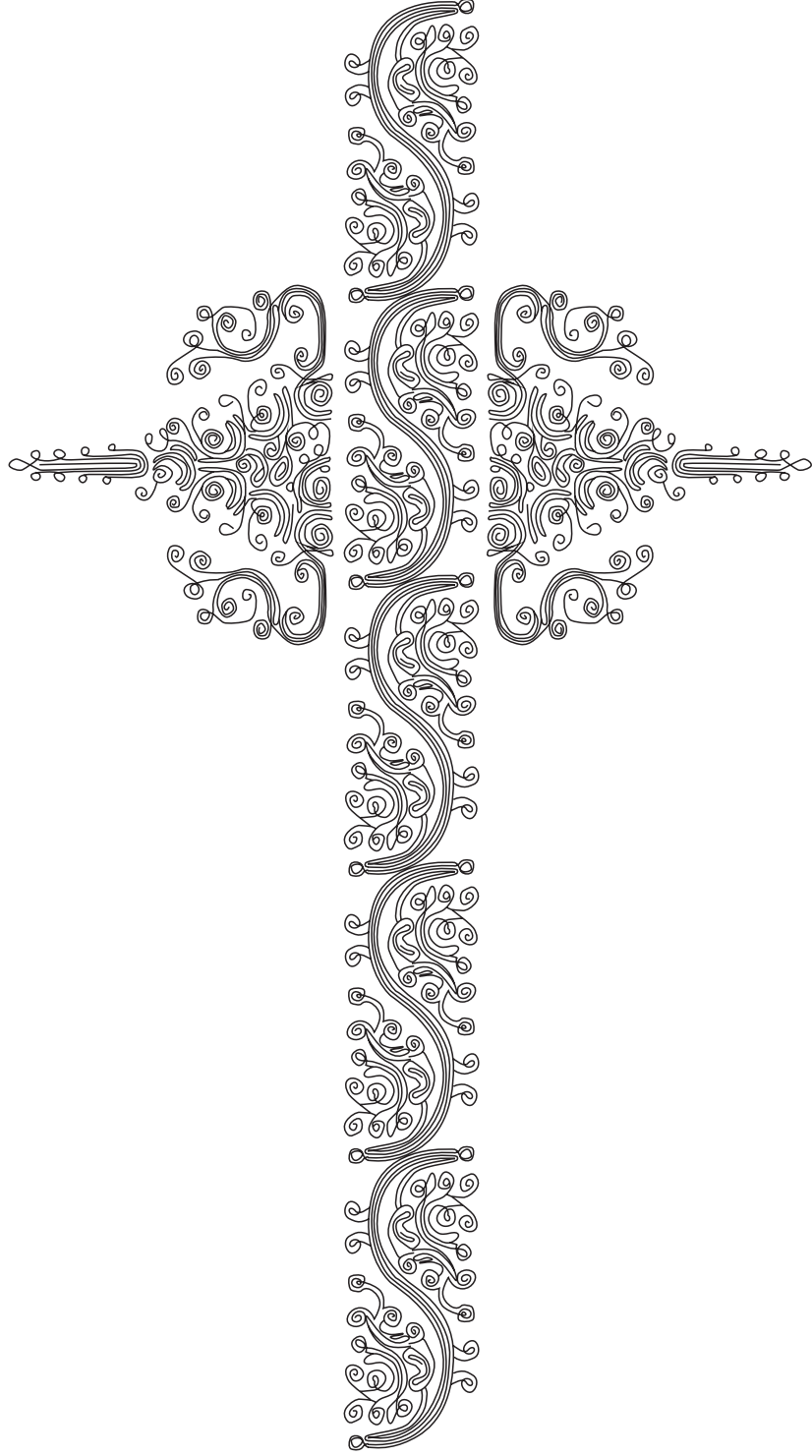
DESEN ÇİZİMİ

Desen No:4 Şalvar üstünün ön beden işleme deseni çizimi

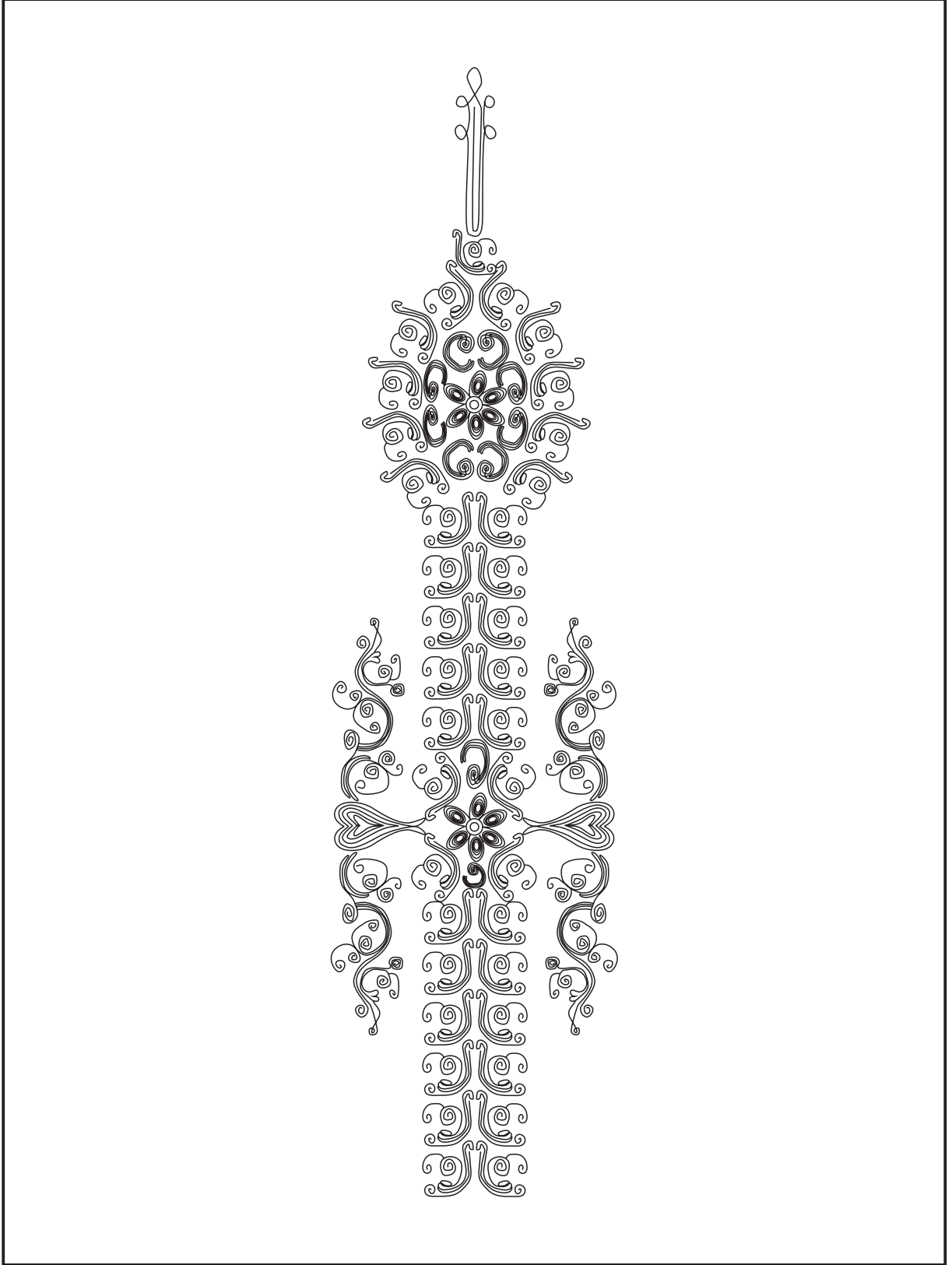
DESEN ÇİZİMİ

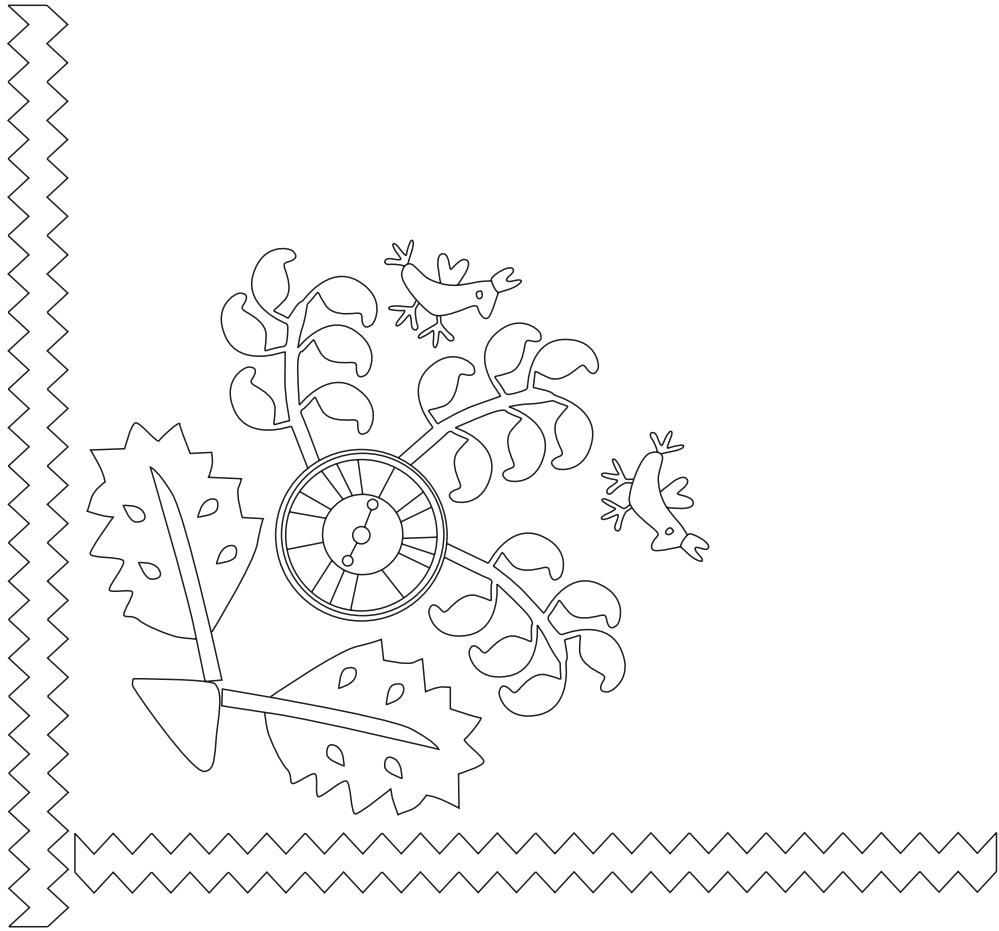
Desen No:5 Şalvarın paçavustü işleme deseni çizimi

DESEN ÇİZİMİ

Desen No:6 Şalvarın bordür işleme deseni çizimi

DESEN ÇİZİMİ

Desen No:7 Şalvarın bordür işleme deseni çizimi

DESEN ÇİZİMİ

Desen No:8 Çevrenin işleme deseni çizimi

FOLKLORİK KIYAFET BİLGİ FORMU 2**GENEL GÖRÜNÜŞ**

ŞekilNo:58 Don entarinin
önden görünümü

Şekil No:59 Don entarinin
arkadan görünümü

ŞekilNo:60 Don entarinin
yandan görünümü

FOLKLORİK KIYAFET BİLGİ FORMU

Şekil No:61 Şalvar üstünün
önden görünümü

Şekil No:62 Şalvar üstünün
desen detayından görünüm

Parça No	: 1
İnceleme Tarihi	: 20.10.2009
Giysi Parçasının Tarihi	: 1990
Giysi Parçasının Adı	: Bluz
Giysi Parçasının Yöredeki Adı	: Şalvar üstü
Giysi Parçasının Bulunduğu Yer	: Gediz
Kaynak Kişi	: Şaziye Türk

Kullanılan Boyut	: Yaka genişliği:15 cm, ön yaka düşüklüğü:13 cm, omuz boyu:13 cm, kol boyu:56 cm, kol evi:25 cm, kol ucu:15 cm, giysinin boyu: 60 cm, beden genişliği:55 cm, bel boyu:40 cm, bel genişliği:47 cm, etek ucu genişliği:68 cm
Giysinin Model Özelliği	: Beşgen yakalı, takma büzgülü kolludur. Kol boyu el üzerinde uca doğru daralmaktadır. Bel lastik büzgülü ve belden aşağıya sarkan üçgen volenleri bulunan üst giysisidir.
Giysinin Kumaş Özellikleri	
Kumaşın adı	: Şifon
Kumaşın yöresel adı	: Şifon
Rengi	: Pembe, mavi, sarı
Dikiş Tekniği	: Yan dikişler, omuzlar, kollar makine dikişi ile birleştirilmiştir.
Astarlama Tekniği	: Bedende ve etek volenlerinde ipek astar kullanılmıştır.
Kenar Temizleme Tekniği	: Giysinin kenarları makine dikişi ile temizlenmiştir.
Süsleme Özellikleri	
Kullanılan malzeme	: Kendi kumaşı
Uygulanan teknik	: El yapımı gül
Renk	: Pembe, mavi, sarı
Konu	: Gül
Kompozisyon Özelliği	: Kumaş kendinden desenli olup süsleme, omuzlara yerleştirilen, giyside kullanılan kumaştan yapılan üçer gülden ibarettir.

Giysinin Giyilme Şekli

: Ten üzerine şalvarın üzerinde kalacak şekilde giyilir

FOLKLORİK KIYAFET BİLGİ FORMU

Şekil No:63 Şalvarın

genel görünümü

Parça No	: 2
İnceleme Tarihi	: 20.10.2009
Giysi Parçasının Tarihi	: 1990
Giysi Parçasının Adı	: Şalvar
Giysi Parçasının Yöredeki Adı	: Şalvar
Giysi Parçasının Bulunduğu Yer	: Gediz
Kaynak Kişi	: Şaziye Türk
Kullanılan Boyut	: 160x120 cm
Giysinin Model Özelliği	: Şalvar yan parça, ön ve arka yan parça, ön ve arka orta parça olmak üzere 8 parçadan oluşmuştur. Ağı yere temas edecek kadar uzun tasarlanmıştır. Enleri geniştir, beline uçkur geçirilmiştir.
Giysinin Kumaş Özellikleri	
Kumaşın adı	: Şifon
Kumaşın yöresel adı	: Şifon
Rengi	: Pembe, mavi, sarı

Dikiş Tekniği	: Yan dikişler, beli, ağ parçası ve parçaları makine dikişi ile birleştirilmiştir.
Astarlama Tekniği	: İpek astar kalıbı aynı astar kalıbı ile makine dikişi ile astarlanmıştır.
Kenar Temizleme Tekniği	: Giysinin kenarları makine dikişi ile temizlenmiştir.
Süsleme Özellikleri	
Kullanılan malzeme	: -
Uygulanan teknik	: -
Renk	: -
Konu	: -
Kompozisyon Özelliği	: Kumaş kendinden bitkisel bezemeli olup şalvar üzerinde herhangi bir süsleme yapılmamıştır.
Giysinin Giyilme Şekli	: Ten üzerine, şalvar üstünün altında kalacak şekilde giyilir. Uçkur yerinden büzülerek belde sıkıca bağlanır. Ağı tam ortadan kemere tutturulurken sağ ve sola çeşitli drapeler bırakılarak dökümlü hoş bir görünüm kazandırılır. İsteğe göre bele gümüş kemer takılır.

FOLKLORİK KIYAFET BİLGİ FORMU

Şekil No:64 Kemerin
görünümü

Şekil No:65 Kemerin
detayından görünüm

Parça No	: 3
İnceleme Tarihi	: 20.10.2009
Giysi Parçasının Tarihi	: 1999
Giysi Parçasının Adı	: Kemer
Giysi Parçasının Yöredeki Adı	: Kemer
Giysi Parçasının Bulunduğu Yer	: Gediz
Kaynak Kişi	: Şaziye Türk

Kullanılan Boyut

: 96x5 cm

Kompozisyon Özelliği

: Gümüş ve altın sarısı renklerinde çalışılmış
bele takılan bir takıdır.

FOLKLORİK KIYAFET BİLGİ FORMU 3
GENEL GÖRÜNÜŞ

Şekil No:66 Don entarinin
önden görünümü

Şekil No:67 Don entarinin
arkadan görünümü

Şekil No:68 Don entarinin
yandan görünümü

FOLKLORİK KIYAFET BİLGİ FORMU

Şekil No:69 Şalvar üstünün

önden görünümü

Şekil No:70 Şalvar üstünün

işleme detayından görünüm

Parça No	: 1
İnceleme Tarihi	: 12.07.2009
Giyisi Parçasının Tarihi	: 1965
Giyisi Parçasının Adı	: Bluz
Giyisi Parçasının Yöredeki Adı	: Şalvar üstü
Giyisi Parçasının Bulunduğu Yer	: Gediz
Kaynak Kişi	: Sibel SAYIMOĞLU

Kullanılan Boyut	: Yaka genişliği:15 cm, ön yaka düşüklüğü:13 cm, omuz boyu:13 cm, kol boyu:56 cm, kol evi:25 cm, kol ucu:15 cm, giysinin boyu: 60 cm, beden genişliği:55 cm, bel boyu:40 cm, bel genişliği:47 cm, etek ucu genişliği:68 cm
Giysinin Model Özelliği	: “0” yaka çalışılmıştır. Düz takma kollu olup kol ağzı geniş bırakılmıştır. Bel yanlardan lastikle büzülmüş, boy kalça hizasında sonlandırılmıştır.
Giysinin Kumaş Özellikleri	
Kumaşın adı	: İpek Kadife
Kumaşın yöresel adı	: Kristal kadife
Rengi	: Kırmızı
Dikiş Tekniği	: Yan dikişler, omuzlar, kollar ve kol evi makine dikişi ile birleştirilmiştir.
Astarlama Tekniği	: -
Kenar Temizleme Tekniği	: Giysinin kenarları elde gizli dikiş ile temizlenmiştir.
Süsleme Özellikleri	
Kullanılan malzeme	: Sim, yaprak şeklinde pul ve kordon
Uygulanan teknik	: Kordon tutturma tekniği
Renk	: Altın sarısı
Konu	: Bitkisel bezeme

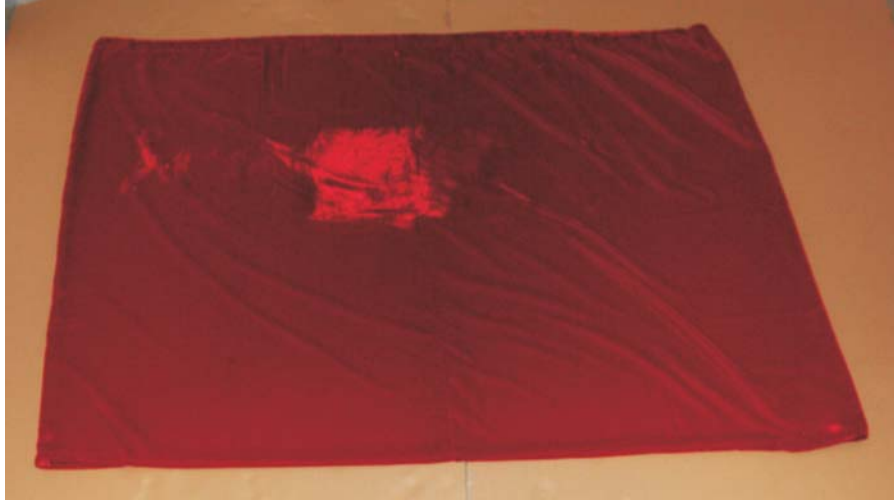
Kompozisyon Özelliği

: Dal şeklinde işlenen kordonların muhtelif yerlerine eklenen, yaprak şeklinde pullarla sarmaşık görünümlü motif ortaya çıkarılmıştır. Motif kol kenarlarına ve ön yaka etrafına yerleştirilerek zarif bir kompozisyon oluşturulmuştur.

Giyisinin Giyilme Şekli

: Ten üzerine etekleri şalvarın altında kalacak şekilde giyilir.

FOLKLORİK KIYAFET BİLGİ FORMU

ŞekilNo:71 Şalvarın

genel görünümü

Parça No	: 2
İnceleme Tarihi	: 12.07.2009
Giysi Parçasının Tarihi	: 1965
Giysi Parçasının Adı	: Şalvar
Giysi Parçasının Yöredeki Adı	: Şalvar
Giysi Parçasının Bulunduğu Yer	: Gediz
Kaynak Kişi	: Sibel SAYIMOĞLU
Kullanılan Boyut	: 160x120 cm
Giysinin Model Özelliği	:Şalvar yan parça, ön ve arka yan parça, ön ve arka orta parça olmak üzere 8 parçadan oluşmuştur. Ağı yere temas edecek kadar uzun tasarlanmıştır. Enleri geniştir, beline uçkur geçirilmiştir.
Giysinin Kumaş Özellikleri	
Kumaşın adı	: İpek kadife
Kumaşın yöresel adı	: Kristal kadife
Rengi	: Kırmızı

Dikiş Tekniği	: Yan dikişler, beli, ağ parçası ve parçaları makine dikişi ile birleştirilmiştir.
Astarlama Tekniği	: -
Kenar Temizleme Tekniği	: Giysinin kenarları elde gizli dikiş ile temizlenmiştir.
Süsleme Özellikleri	
Kullanılan malzeme	: -
Uygulanan teknik	: -
Renk	: -
Konu	: -
Kompozisyon Özelliği	: -
Giysinin Giyilme Şekli	: Ten üzerine, şalvar üstü altta kalacak şekilde giyilir. Uçkur yerinden büzülerek belde sıkıca bağlanır. Ağı tam ortadan kemere tutturulurken sağ ve sola çeşitli drapeler bırakılarak dökümlü hoş bir görünüm kazandırılır. İsteğe göre bele gümüş kemer takılır.

FOLKLORİK KIYAFET BİLGİ FORMU

Şekil No:72

Çevrenin genel görünümü

Şekil No:73

Çevrenin işleme detayından görünüm

Parça No	: 3
İnceleme Tarihi	: 12.07.2009
Giyisi Parçasının Tarihi	: 2005
Giyisi Parçasının Adı	: Çevre
Giyisi Parçasının Yöredeki Adı	: Çevre
Giyisi Parçasının Bulunduğu Yer	: Gediz
Kaynak Kişi	: Sibel SAYIMOĞLU
Kullanılan Boyut	: 90x90 cm
Giyisinin Model Özelliği	: Kare şeklinde tasarlanmış bir giyim parçasıdır.
Giyisinin Kumaş Özellikleri	
Kumaşın adı	: Krep
Kumaşın yöresel adı	: Krep
Rengi	: Beyaz
Kenar Temizleme Tekniği	: Çevrenin dört kenarında hazır harç kullanılarak makine dikişi ile temizlenmiştir.

Süsleme Özellikleri

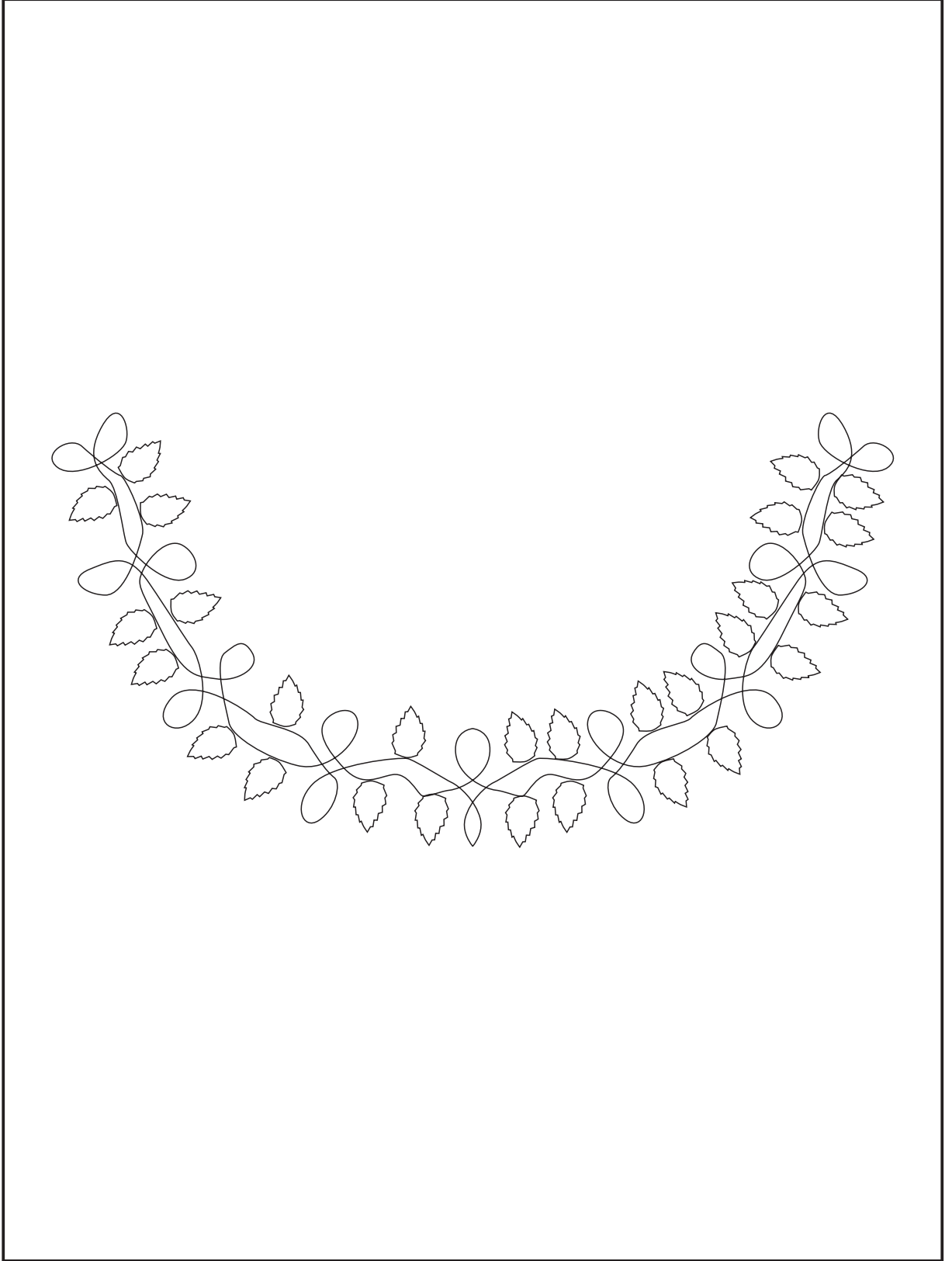
Kullanılan malzeme	: Sim ve hazır harç
Uygulanan teknik	: Sim sarma tekniği
Renk	: Altın sarısı
Konu	: Bitkisel bezeme

Kompozisyon Özelliği

: Motif çevrenin ortasına daire şeklinde, köşelere üçer ve kenar ortalarına birer tane yerleştirilerek bir kompozisyon oluşturulmuş, çevrenin kenarları hazır harçla süslenmiştir.

Giyisinin Giyilme Şekli

: Başın üzerine örtülmek şekli ile kullanılır. İsteğe göre topuzun arkasına bir kenarı tokalarla tutturularak da kullanılabilir. Gençler başın üzerinden serbest bırakırken yaşlılar omuzlara dökülen kısımları kulak arkasına alarak kullanırlar

DESEN ÇİZİMİ

Desen No:9 Şalvar üstünün ön beden işleme deseni çizimi

DESEN ÇİZİMİ

Desen No:10 Çevrenin işleme deseni çizimi

FOLKLORİK KIYAFET BİLGİ FORMU 4
GENEL GÖRÜNÜŞ

Şekil No:74 Don Entarinin
önden görünümü

Şekil No:75 Don Entarinin
arkadan görünümü

Şekil No:76 Don Entari
yandan görünümü

FOLKLORİK KIYAFET BİLGİ FORMU

Şekil No:77 Şalvar üstünün
önden görünümü

Şekil No:78 Şalvar üstünün
işleme detayından görünüm

Parça No	: 1
İnceleme Tarihi	: 25.09.2009
Giyisi Parçasının Tarihi	: 1965
Giyisi Parçasının Adı	: Bluz
Giyisi Parçasının Yöredeki Adı	: Şalvar üstü
Giyisi Parçasının Bulunduğu Yer	: Gediz
Kaynak Kişi	: Hayriye İSTEK
Kullanılan Boyut	: Yaka genişliği:16 cm, ön yaka düşüklüğü:14 cm, omuz boyu:13 cm, kol boyu:57 cm, kol evi:24 cm, kol ucu:11 cm, giysinin boyu: 62 cm, beden genişliği:55 cm, bel boyu:40 cm, bel genişliği:47 cm, etek ucu genişliği:68 cm
Giysinin Model Özelliği	: Ön kesimi asimetriktir. Sağ parça sol ümzun üzerine çıtçıt ile kapatılmaktadır. Yaka degaje (dökümlü) yaka olarak çalışılmış ve beli lastikle büzdürülmüştür.

Giysinin Kumaş Özellikleri

Kumaşın adı : Koton kadife

Kumaşın yöresel adı : Kadife

Rengi : Bordo

Dikiş Tekniği : Giysinin yan dikişleri, omuzları, kol altı ve kol evi dikişleri makine dikişi ile dikilmiştir.

Astarlama Tekniği : Giysinin beden ve kolları ipek astar kullanılarak makine dikişi ile astarlanmıştır.

Kenar Temizleme Tekniği : Giysinin yaka çevresi, kol ucu ve etek ucu makine dikişi ile temizlenmiştir.

Süsleme Özellikleri

Kullanılan malzeme : Makina simi ve boncuk

Uygulanan teknik : Elde sim sarma tekniği

Renk : Altın sarısı

Konu : Bitkisel bezeme

Kompozisyon Özelliği : Motif giyim parçasının ön belden yukarı kısmına yakaya doğru sıklaşacak şekilde yerleştirilmiş, yakada boncuk ve tek bir motifle sonlandırılarak bir kompozisyon oluşturulmuştur. Motifler serpmeler olarak yerleştirilmiştir.

Giysinin Giyilme Şekli : Ten üzerine etekleri şalvarın altında kalacak şekilde giyilir.

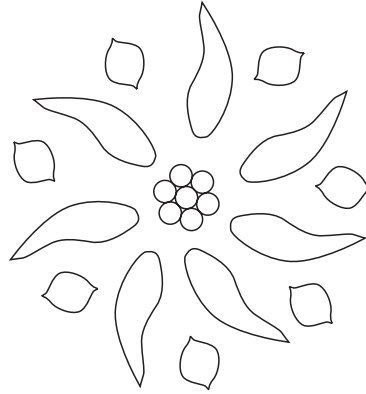
FOLKLORİK KIYAFET BİLGİ FORMU

Şekil No: 79 Şalvarın
genel görünümü

Parça No	: 2
İnceleme Tarihi	: 25.09.2009
Giysi Parçasının Tarihi	: 1965
Giysi Parçasının Adı	: Şalvar
Giysi Parçasının Yöredeki Adı	: Şalvar
Giysi Parçasının Bulunduğu Yer	: Gediz
Kaynak Kişi	: Hayriye İSTEK
Kullanılan Boyut	: 155x115 cm
Giysinin Model Özelliği	: Şalvar yan parça, ön ve arka yan parça, ön ve arka orta parça olmak üzere 8 parçadan oluşmuştur. Ağı yere temas edecek kadar uzun tasarlanmıştır. Enleri geniştir, beline uçkur geçirilmiştir.
Giysinin Kumaş Özellikleri	
Kumaşın adı	: Koton kadife
Kumaşın yöresel adı	: Kadife
Rengi	: Bordo

Dikiş Tekniği	: Yan dikişler, beli, ağ parçası ve parçaları makine dikişi ile birleştirilmiştir.
Astarlama Tekniği	: İpek astarlık kumaş asıl şalvar kalıbı ile makine dikişi ile astarlanmıştır.
Kenar Temizleme Tekniği	: Giysinin kenarları makine dikişi ile temizlenmiştir.
Süsleme Özellikleri	
Kullanılan malzeme	: Sim ve boncuk.
Uygulanan teknik	: Elde sim sarma tekniği
Renk	: Altın sarısı
Konu	: Bitkisel bezeme
Kompozisyon Özelliği	: Motif şalvarın ön yüzüne serpmeye şekilde yerleştirilerek bir kompozisyon oluşturulmuştur.
Giysinin Giyilme Şekli	: Ten üzerine, şalvar üstü altta kalacak şekilde giyilir. Uçkur yerinden büzülerek belde sıkıca bağlanır. Ağı tam ortadan kemere tutturulurken sağ ve sola çeşitli drapeler bırakılarak dökümlü hoş bir görünüm kazandırılır. İsteğe göre bele gümüş kemer takılır.

DESEN ÇİZİMİ

Desen No:11 Şalvar üstünün ön beden işleme deseni çizimi

FOLKLORİK KIYAFET BİLGİ FORMU 5**GENEL GÖRÜNÜŞ**

ŞekilNo:80 Don Entarinin

önden görünümü

ŞekilNo:81 Don Entarinin

arkadan görünümü

ŞekilNo:82 Don Entarinin

yandan görünümü

FOLKLORİK KIYAFET BİLGİ FORMU

Şekil No:83 Şalvar üstünün
önden görünümü

Şekil No:84 Şalvar üstünün
arkadan görünümü

Şekil No:85 Şalvar üstünün
işleme detayından görünüm

Parça No	: 1
İnceleme Tarihi	: 20.09.2009
Giysi Parçasının Tarihi	: 1990
Giysi Parçasının Adı	: Bluz
Giysi Parçasının Yöredeki Adı	: Şalvar üstü
Giysi Parçasının Bulunduğu Yer	: Gediz
Kaynak Kişi	: Şaziye TÜRK
Kullanılan Boyut	: Yaka genişliği:16 cm, ön yaka düşüklüğü:14 cm, omuz boyu:13 cm, kol boyu:57 cm, kol evi:24 cm, kol ucu:11 cm, giysinin boyu: 62 cm, beden genişliği:55 cm, bel boyu:40 cm, bel genişliği:47 cm, etek ucu genişliği:68 cm
Giysinin Model Özelliği	: Yaka “V” şeklinde, önde kruvaze olarak kapatılmıştır. Kol, kol üstü büzgülü bilekte daralan şekilde çalışılmıştır. Bel lastik ile büzülmüştür.
Giysinin Kumaş Özellikleri	
Kumaşın adı	: Koton kadife
Kumaşın yöresel adı	: Kadife
Rengi	: Mor
Dikiş Tekniği	: Giysinin yan dikişleri, omuzları, kol altı ve kol evi dikişleri makine dikişi ile dikilmiştir.
Astarlama Tekniği	: Giysinin beden ve kolları ipek astar kullanılarak makine dikişi ile astarlanmıştır.
Kenar Temizleme Tekniği	: Giysinin yaka çevresi, kol ucu ve etek ucu makine dikişi ile temizlenmiştir. Yaka ve kol ucu boncuk tutturularak temizlenmiştir.

Süsleme Özellikleri

Kullanılan malzeme

: Sim ve boncuk

Uygulanan teknik

: Elde sim sarma tekniği

Renk

: Altın sarısı

Konu

: Bitkisel bezeme

Kompozisyon Özelliği

: Motif yakada yarım kollarda ve arkalarda tam çalışılmıştır. Yakanın diğer kısmına motifle uyumlu olacak şekilde ince bordür yerleştirilerek kompozisyon tamamlanmıştır.

Giysinin Giyilme Şekli

: Ten üzerine etekleri şalvarın altında kalacak şekilde giyilir.

FOLKLORİK KIYAFET BİLGİ FORMU

Şekil No:86 Şalvarın
genel görünümü

Şekil No:87 Şalvarın işleme
detayından görünüm

Parça No	: 2
İnceleme Tarihi	: 20.09.2009
Giysi Parçasının Tarihi	: 1990
Giysi Parçasının Adı	: Şalvar
Giysi Parçasının Yöredeki Adı	: Şalvar
Giysi Parçasının Bulunduğu Yer	: Gediz
Kaynak Kişi	: Şaziye TÜRK
Kullanılan Boyut	: 155x115 cm
Giysinin Model Özelliği	: Şalvar yan parça, ön ve arka yan parça, ön ve arka orta parça olmak üzere 8 parçadan oluşmuştur. Ağı yere temas edecek kadar uzun tasarlanmıştır. Enleri geniştir, beline uçkur geçirilmiştir.

Giysinin Kumaş Özellikleri

Kumaşın adı	: Koton kadife
Kumaşın yöresel adı	: Kadife
Rengi	: Mor
Dikiş Tekniği	: Yan dikişler, beli ve ağ parçası makine dikişi ile birleştirilmiştir.

Astarlama Tekniği

: İpek astarlık kumaş asıl şalvar kalıbı ile makine dikişi ile astarlanmıştır.

Kenar Temizleme Tekniği

: Giysinin kenarları makine dikişi ile temizlenmiştir.

Süsleme Özellikleri

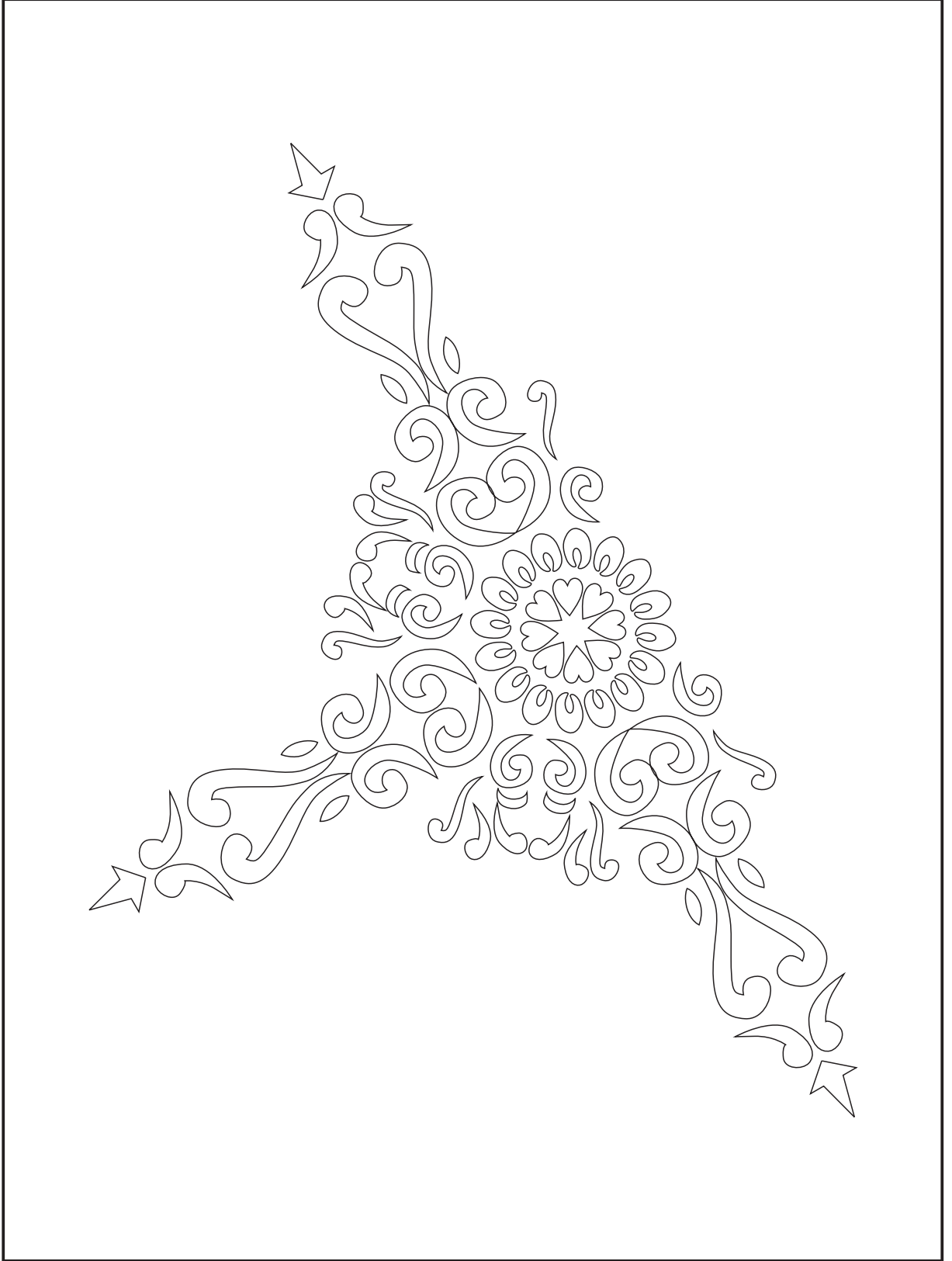
Kullanılan malzeme	: Sim ve boncuk.
Uygulanan teknik	: Elde sim sarma tekniği
Renk	: Altın sarısı
Konu	: Bitkisel bezeme

Kompozisyon Özelliği

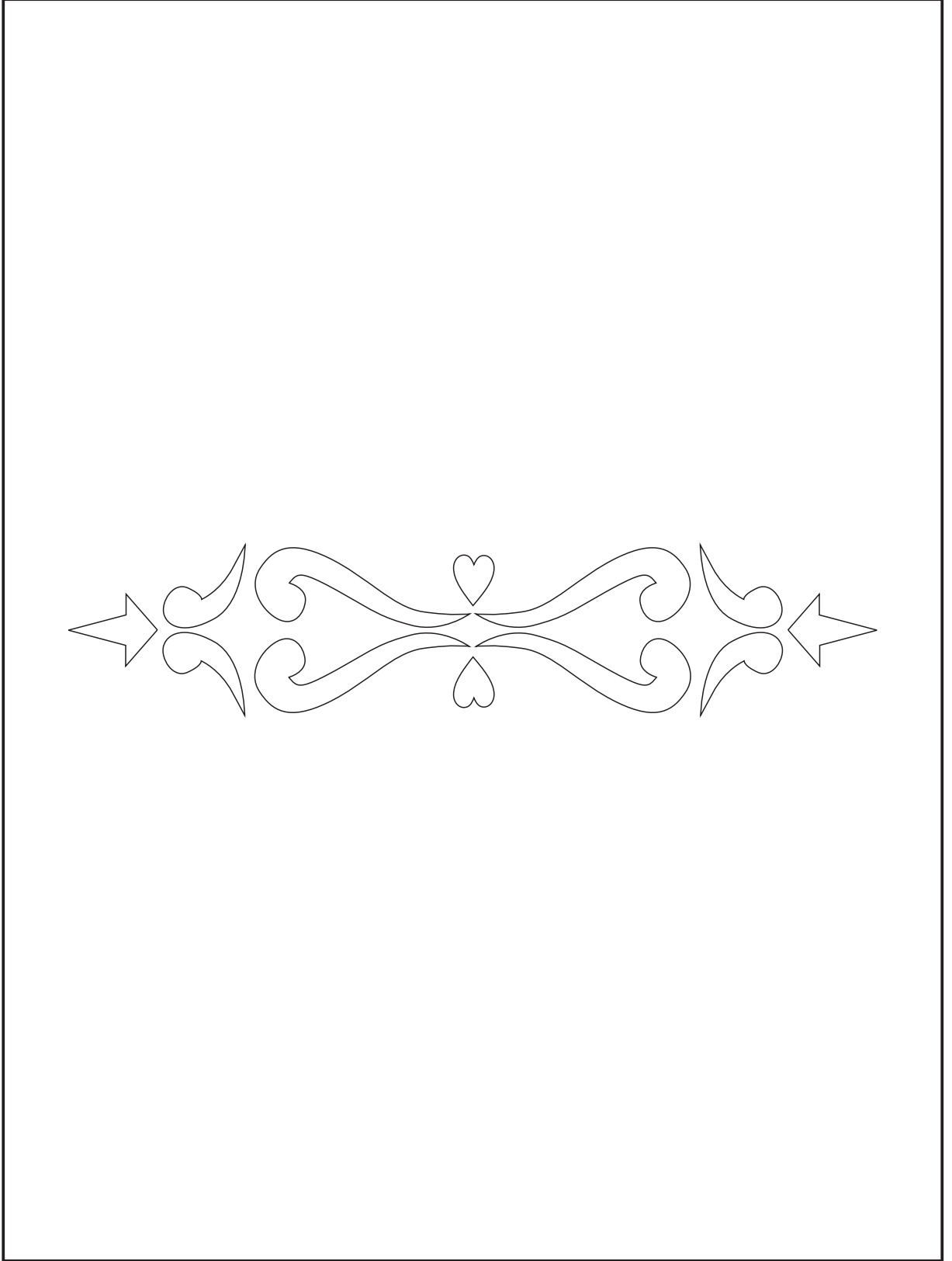
: Motif şalvarın yan paçalarına belden aşağıya incek şekilde yerleştirilirken ana motifle uyumlu diğer motif, şalvara serpiştirilerek kompozisyon tamamlanmıştır.

Giysinin Giyilme Şekli

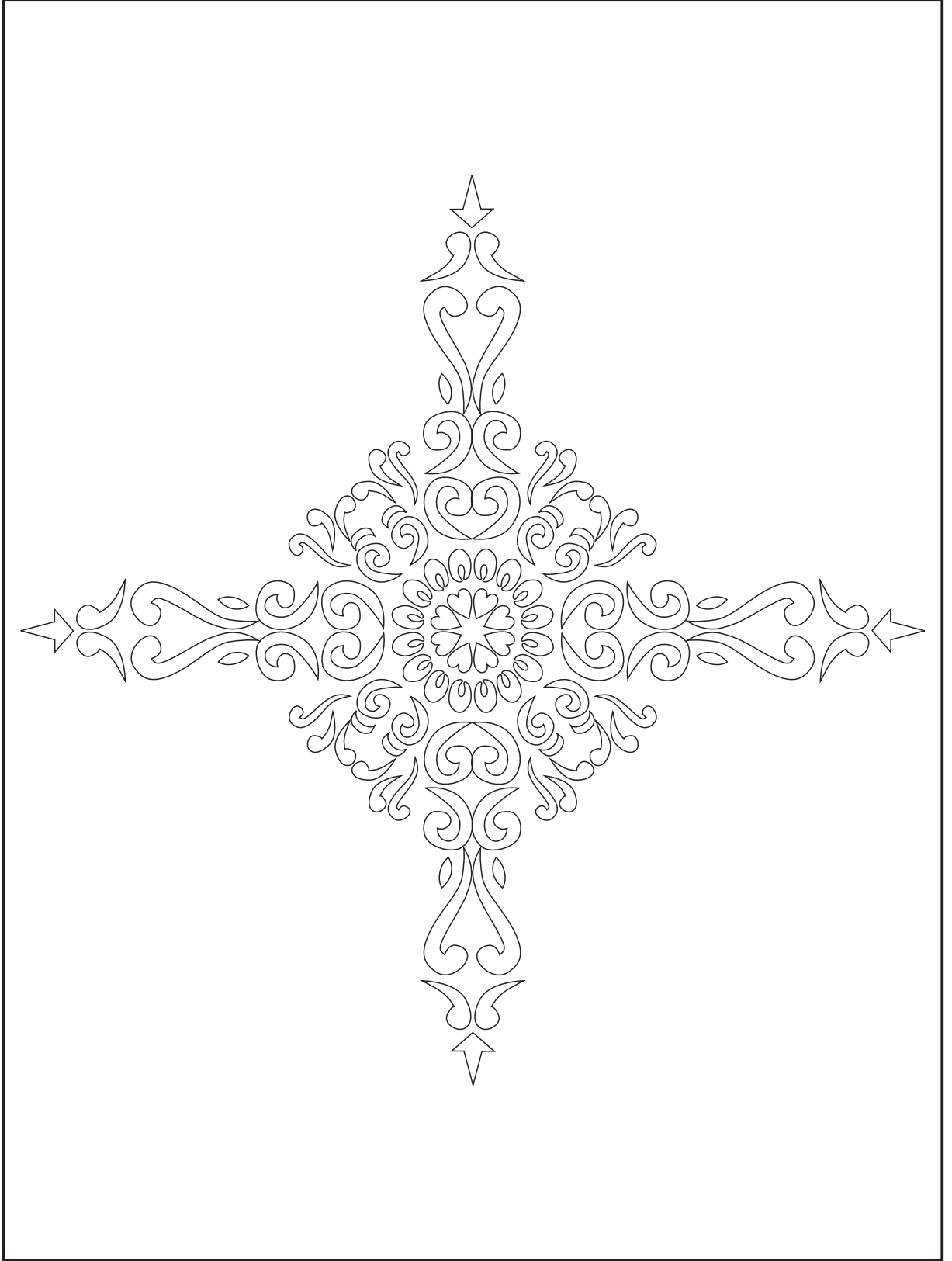
: Ten üzerine, şalvar üstü altta kalacak şekilde giyilir. Uçkur yerinden büzülerek belde sıkıca bağlanır. Ağı tam ortadan kemere tutturulurken sağ ve sola çeşitli drapeler bırakılarak dökümlü hoş bir görünüm kazandırılır. İsteğe göre bele gümüş kemer takılır.

DESEN ÇİZİMİ

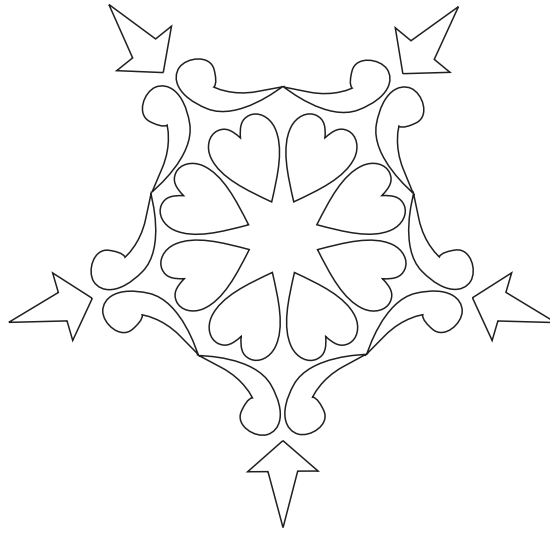
Desen No:12 Şalvar üstünün ön beden yaka işleme deseni çizimi

DESEN ÇİZİMİ

Desen No:13 Şalvar üstünün ön beden yaka bordür işleme deseni çizimi

DESEN ÇİZİMİ

Desen No:14 Şalvar üstünün arka beden işleme deseni çizimi

DESEN ÇİZİMİ

Desen No:15 Şalvar işleme deseni çizimi

FOLKLORİK KIYAFET BİLGİ FORMU 6

GENEL GÖRÜNÜŞ

Şekil No:88 Sarkalı şalvarın

önden görünümü

Şekil No:89 Sarkalı şalvarın

arkadan görünümü

Şekil No:90 Sarkalı şalvarın

yandan görünümü

FOLKLORİK KIYAFET BİLGİ FORMU

Şekil No:91 Sarkanın (cepken)

önden görünümü

Şekil No:92 Sarkanın (cepken)

arkadan görünümü

Şekil No:93 Sarkanın işleme

detayından görünüm

Parça No	: 1
İnceleme Tarihi	: 19.08.2009
Giysi Parçasının Tarihi	: 1990
Giysi Parçasının Adı	: Cepken
Giysi Parçasının Yöredeki Adı	: Sarka
Giysi Parçasının Bulunduğu Yer	: Gediz
Kaynak Kişi	: Şeyma KARAMETE
Kullanılan Boyut	: Yaka yüksekliği: 4 cm, yaka genişliği: 17 cm, ön yaka düşüklüğü: 11 cm, omuz boyu: 16 cm, kol boyu: 56 cm, kol genişliği: 21 cm, giysinin boyu: 52 cm, beden genişliği 53 cm, bel genişliği 50 cm, ön etek parça genişliği 25 cm
Giysinin Model Özelliği	: Hakim yaka olarak tasarlanmış, ön kenar bele kadar “V” yaka formunda indirilmiştir. Uzun kare kol kuş parçası ile rahatlatılmış cepken boyu bel yukarısında bırakılmıştır.
Giysinin Kumaş Özellikleri	
Kumaşın adı	: Kadife
Kumaşın yöresel adı	: Kadife
Rengi	: Siyah
Dikiş Tekniği	: Giysinin yan dikişleri, omuzları, kol altı ve kol evi dikişlerinde makine dikişi kullanılmıştır.
Astarlama Tekniği	: Pamuklu astarlık bez ile astarlanmıştır. Astarın yan dikişleri, kol altı ve kol evi makine dikişi ile dikilmiştir. Giysiye yaka, etek ucu çırpma dikişi ile tutturulmuştur.
Kenar Temizleme Tekniği	: Giysinin kol, etek ve yaka çevresi balık sırtı kordonla temizlenmiştir.

Süsleme Özellikleri

Kullanılan malzeme

: Sim, pul ve balık sırtı kordon

Uygulanan teknik

: Suzeni tekniği

Renk

: Altın sarısı

Konu

: Bitkisel bezeme

Kompozisyon Özelliği

: Parçanın işlenmemiş yeri bulunmamaktadır.

İşleme olarak “Aynalı Pullu”ya benzemektedir.

Tek farkı dal ve çiçeklerin daha geniş demetler

halinde olmasıdır. Dal ve çiçeklerin uç kısımları

pulla işlenir. Dal ve çiçeklerin süpürgeye

benzemesi nedeni ile yörede “Süpürgeli” olarak

adlandırılmıştır. Boşluklar spiral şeklinde

desenle doldurularak kompozisyon

tamamlanmıştır.

Giysinin Giyilme Şekli

: Al gömleğin üzerine bedeni saracak şekilde

giyilir. Al gömleğin kolları sarkanın kol

ucundan gözüktür.

FOLKLORİK KIYAFET BİLGİ FORMU

Şekil No:94 Şalvarın

genel görünümü

Şekil No:95 Şalvarın işleme

detayından görünüm

Parça No	: 2
İnceleme Tarihi	: 19.08.2009
Giysi Parçasının Tarihi	: 1990
Giysi Parçasının Adı	: Şalvar
Giysi Parçasının Yöredeki Adı	: Şalvar
Giysi Parçasının Bulunduğu Yer	: Gediz
Kaynak Kişi	: Şeyma KARAMETE
Kullanılan Boyut	: 155x115 cm

Giysinin Model Özelliği

: Şalvar yan parça, ön ve arka yan parça, ön ve arka orta parça olmak üzere 8 parçadan oluşmuştur. Ağı yere temas edecek kadar uzun tasarlanmıştır. Enleri geniştir, beline uçkur geçirilmiştir.

Giysinin Kumaş Özellikleri

Kumaşın adı

: Canfes

Kumaşın yöresel adı

: Canfes

Rengi

: Kırmızı

Dikiş Tekniği

: Yan dikişler, beli, ağ parçası ve parçaları makine dikişi ile birleştirilmiştir.

Astarlama Tekniği

: Astar kullanılmamıştır. İç temizliğinde baskı makine tekniği uygulanmıştır.

Kenar Temizleme Tekniği

: Giysinin paçaları balık sırtı kordonla temizlenmiştir.

Süsleme Özellikleri

Kullanılan malzeme

: Sim ipliği, dikiş ipliği, pul ve boncuk.

Uygulanan teknik

: Aplike, kordon tutturma

Renk

: Altın sarısı

Konu

: Bitkisel bezeme

Kompozisyon Özelliği

: Desen kumaş üzerine boşluk bırakılmadan yerleştirilmiş, altın sarısı sırma ile işlenmiştir. Sırma tek sıra olmayıp 3-4 sıra halinde gergef tespit edilmiştir. Kumaş üzerine uyumlu kıvrımlar ile dal ve çiçek oluşturacak şekilde ince iple tutturulmuştur. Çiçeklerin başlangıç noktalarına cam göbeği kumaş applike edilerek kompozisyon tamamlanmıştır.

Giysinin Giyilme Şekli

: Ten üzerine, algömlük altta kalacak şekilde giyilir. Uçkur yerinden büzülerek belde sıkıca bağlanır. Ağı tam ortadan kemere tutturulurken sağ ve sola çeşitli drapeler bırakılarak dökümlü hoş bir görünüm kazandırılır. İsteğe göre bele gümüş kemer takılır.

FOLKLORİK KIYAFET BİLGİ FORMU

Şekil No:96

Çevrenin genel görünümü

Şekil No:97

Çevrenin işleme detayından görünüm

Parça No	: 3
İnceleme Tarihi	: 19.08.2009
Giysi Parçasının Tarihi	: 1999
Giysi Parçasının Adı	: Çevre
Giysi Parçasının Yöredeki Adı	: Çevre
Giysi Parçasının Bulunduğu Yer	: Gediz
Kaynak Kişi	: Şeyma KARAMETE
Kullanılan Boyut	: 90x90 cm
Giysinin Model Özelliği	: Kare şeklinde tasarlanmış giyim parçasıdır.
Giysinin Kumaş Özellikleri	
Kumaşın adı	: İpek krep
Kumaşın yöresel adı	: Krep
Rengi	: Beyaz
Kenar Temizleme Tekniği	: Çevrenin dörtkenarında hazır harç kullanılarak makine dikişi ile temizlenmiştir.

Süsleme Özellikleri

Kullanılan malzeme

: İnce makine simi ve hazır harç

Uygulanan teknik

: Sim sarma tekniği

Renk

: Altın sarısı

Konu

: Bitkisel bezeme

Kompozisyon Özelliği

: Motif öne gelecek şekilde köşelere birer tane konulmuş, çevrenin ortasına simetrik olarak serpiştirilerek kompozisyon tamamlanmıştır.

Giysinin Giyilme Şekli

: Fesin üzerine tutturulmak suretiyle kullanılmaktadır. Kullanım şekli yaşlı ve gençlere göre değişir. Gençler festen sarkan bölümleri serbest bırakırken, yaşlılar fes kullanmadan ve sarkan bölümleri kulak arkasına alarak kullanırlar.

FOLKLORİK KIYAFET BİLGİ FORMU

ŞekilNo:98

Fesin görünümü

Parça No	: 4
İnceleme Tarihi	: 19.08.2009
Giysi Parçasının Tarihi	: 2005
Giysi Parçasının Adı	: Fes
Giysi Parçasının Yöredeki Adı	: Fes
Giysi Parçasının Bulunduğu Yer	: Gediz
Kaynak Kişi	: Şeyma KARAMETE
Kullanılan Boyut	: Fesin çevresi: 53 cm, fesin yüksekliği: 6 cm, fesin çapı: 15 cm
Giysinin Kumaş Özellikleri	
Kumaşın adı	: Saten
Kumaşın yöresel adı	: Saten
Rengi	: Kırmızı
Kenar Temizleme Tekniği	: Giysi parçasının kenarı makine dikişi ile temizlenmiştir.

Süsleme Özellikleri

Kullanılan malzeme	: Metal takı
Uygulanan teknik	: Tutturma tekniği
Renk	: Altın sarısı
Konu	: -

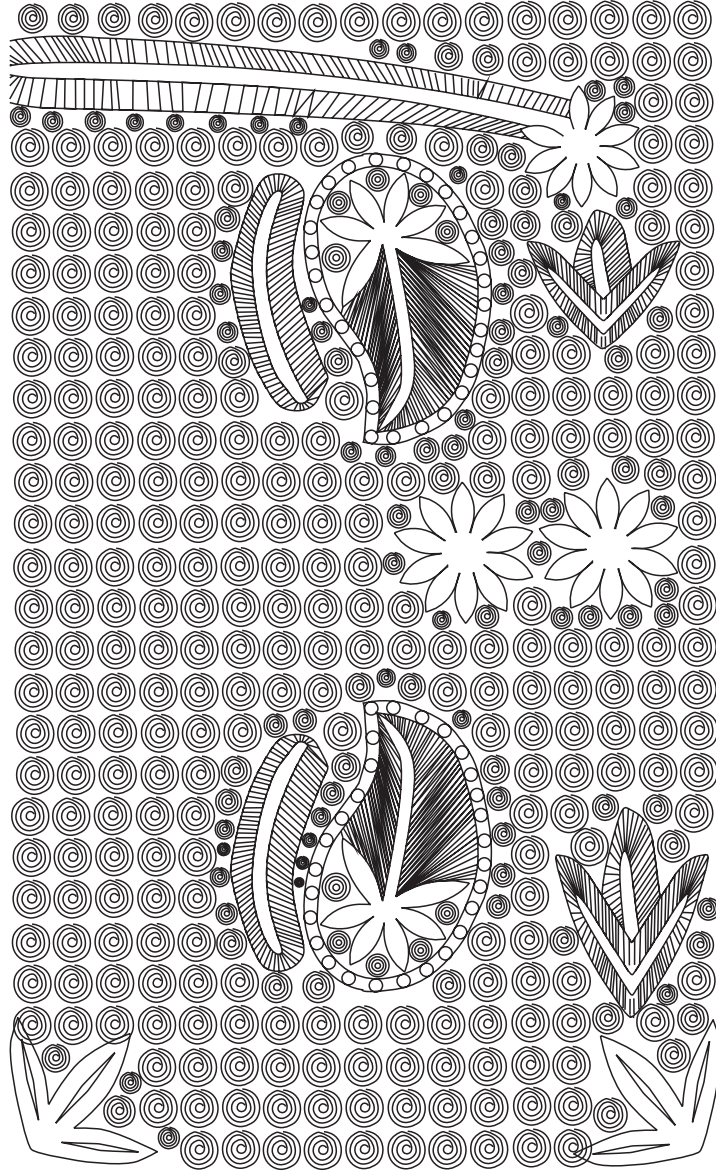
Kompozisyon Özelliği

: Fesin ön tarafına yerleştirilmiş metal takı ile süslenerek bir kompozisyon oluşturulmuştur.

Giysinin Giyilme Şekli

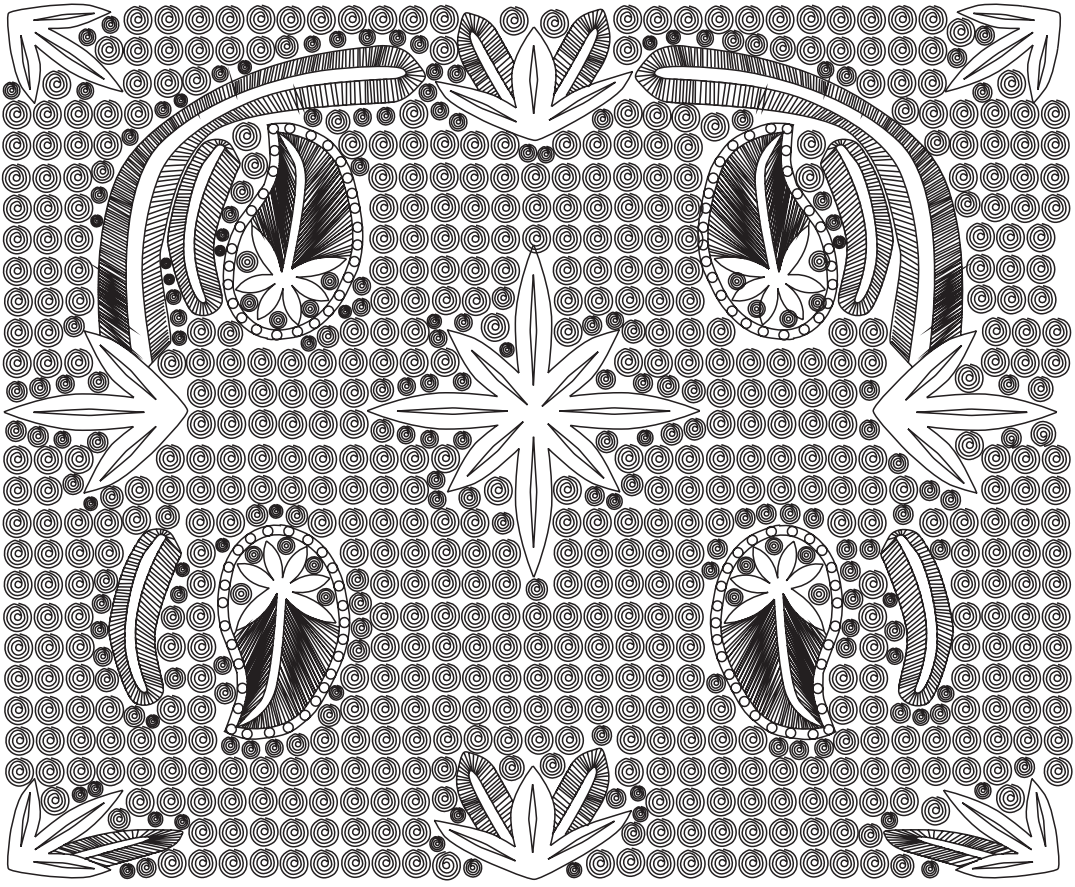
: Fes saça tokalarla tutturulmak suretiyle ön taraftaki süsleme öne gelecek şekilde kullanılır.

DESEN ÇİZİMİ

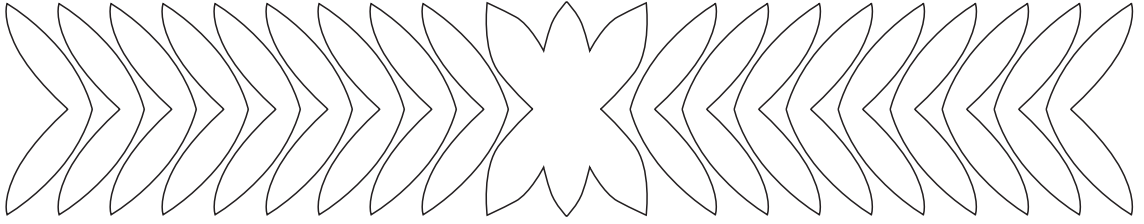

Desen No:16 Sarkanın ön beden işleme deseni çizimi

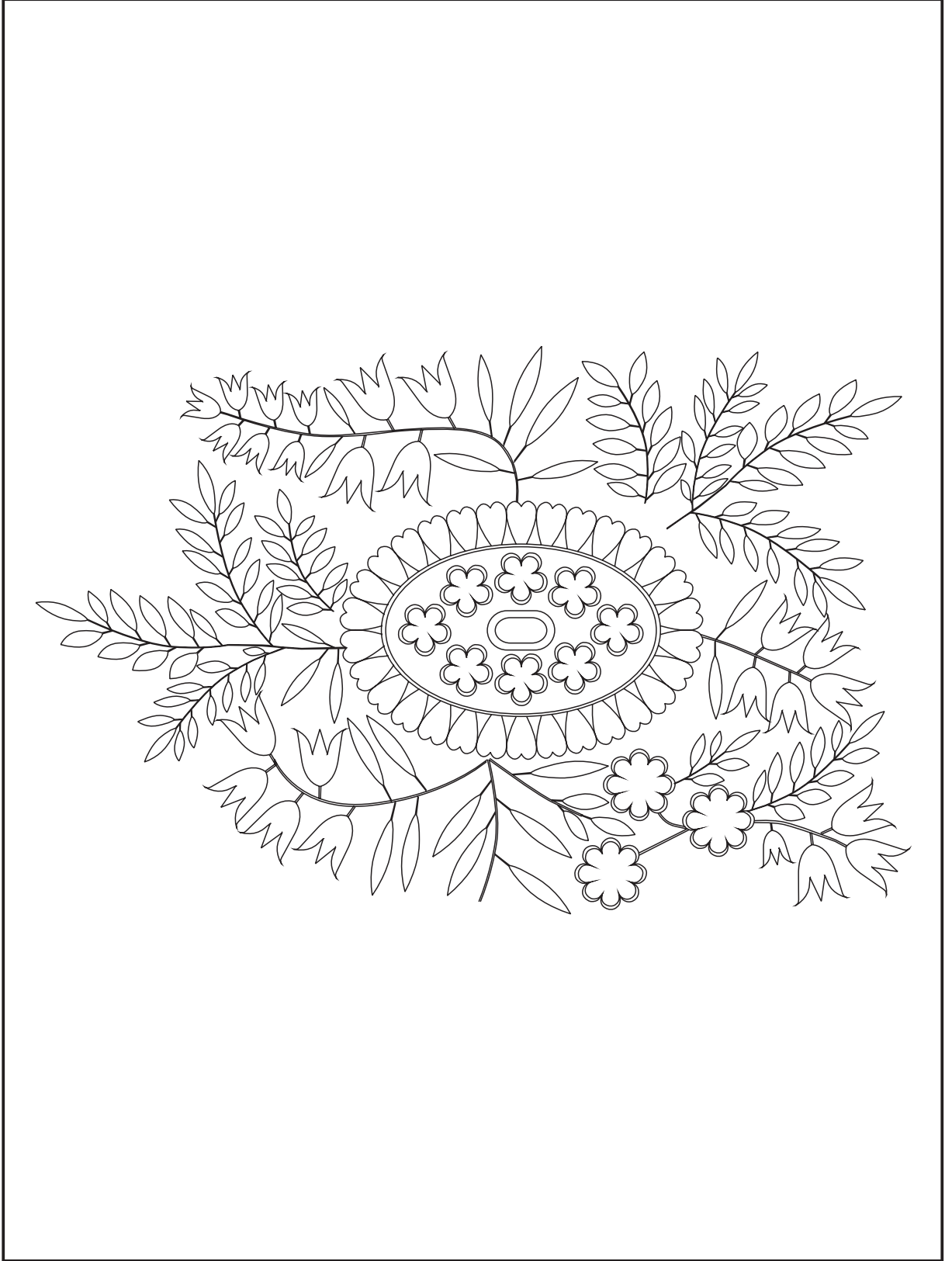
DESEN ÇİZİMİ

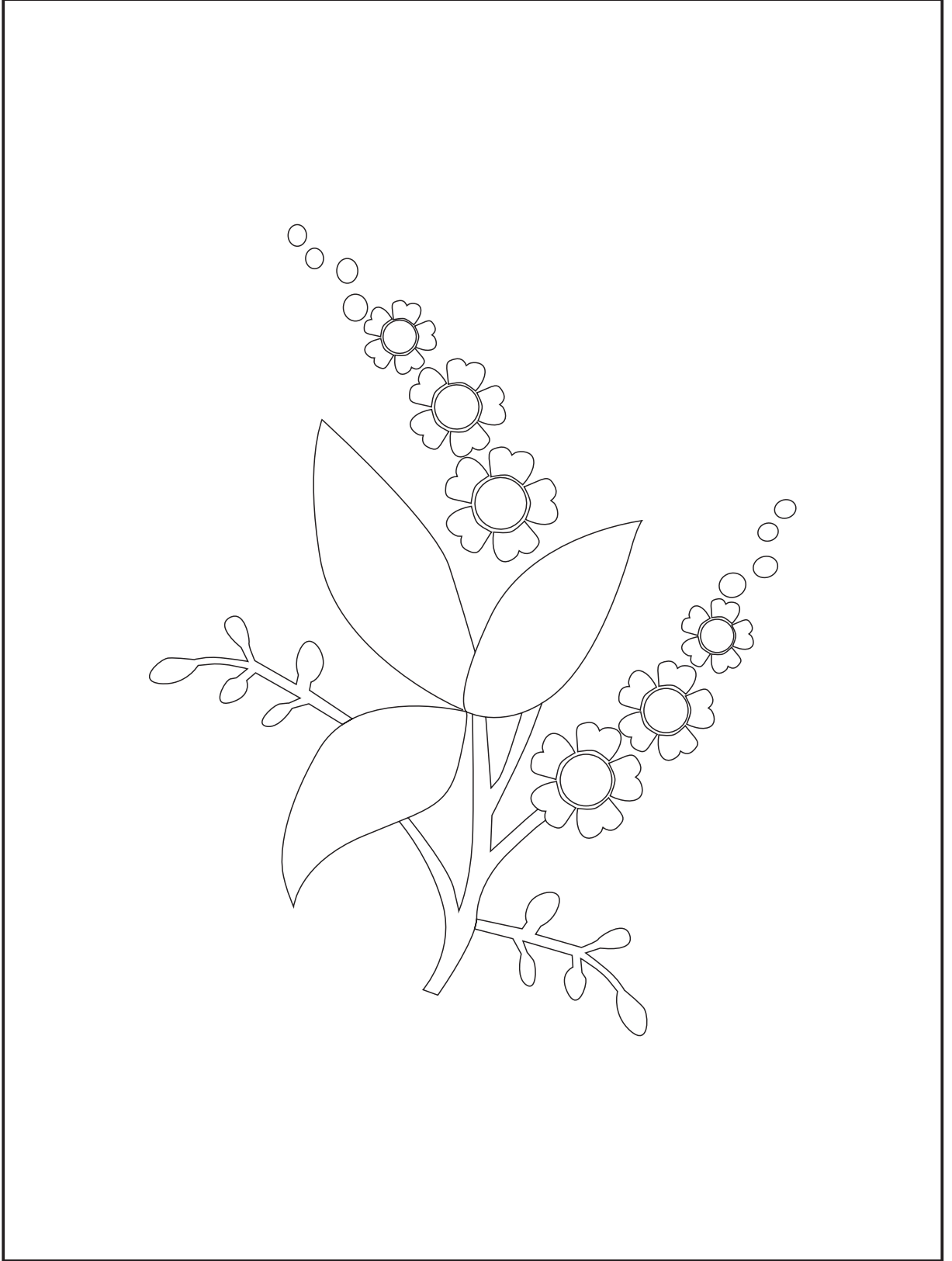
Desen No:17 Sarkanın arka beden işleme deseni çizimi

DESEN ÇİZİMİ

Desen No:18 Sarkanın kol bordürü işleme deseni çizimi

DESEN ÇİZİMİ

Desen No:19 Şalvarın işleme deseni çizimi

DESEN ÇİZİMİ

Desen No:20 Çevrenin işleme deseni çizimi

FOLKLORİK KIYAFET BİLGİ FORMU 7

GENEL GÖRÜNÜŞ

ŞekilNo:99 Sarkalı şalvarın

önden görünümü

ŞekilNo:100 Sarkalı şalvarın

arkadan görünümü

ŞekilNo:101 Sarkalı şalvarın

yandan görünümü

FOLKLORİK KIYAFET BİLGİ FORMU

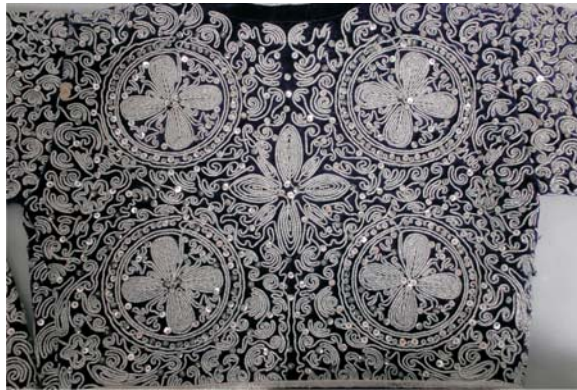
Şekil No:102 Sarkanın (cepken)

önden görünümü

Şekil No:103 Sarkanın (cepken)

arkadan görünümü

Şekil No:104 Sarkanın işleme

detayından görünüm

Parça No	: 1
İnceleme Tarihi	: 05.07.2009
Giysi Parçasının Tarihi	: 2007
Giysi Parçasının Adı	: Cepken
Giysi Parçasının Yöredeki Adı	: Sarka
Giysi Parçasının Bulunduğu Yer	: Gediz
Kaynak Kişi	: Hamide ÖZYURT
Kullanılan Boyut	: Yaka yüksekliği:4 cm, yaka genişliği:17 cm, ön yaka düşüklüğü: 11 cm, omuz boyu:15 cm, kol boyu: 55 cm, kol genişliği:20 cm, giysinin boyu: 50 cm, beden genişliği 51 cm, bel genişliği 51 cm, ön etek parça genişliği 24 cm
Giysinin Model Özelliği	: Giysinin arka ortası kumaş katıdır. “0” yaka kesimlidir. “0” yaka kesimine hakim yaka çalışılmıştır. Omuzlar dikişli olup, önü açık, boyu belden kısa tasarlanmıştır. Kolu uzundur.
Giysinin Kumaş Özellikleri	
Kumaşın adı	: Kadife
Kumaşın yöresel adı	: Kadife
Rengi	: Mavi
Dikiş Tekniği	: Giysinin yan dikişleri, omuzları, kol altı ve kol evi dikişleri makine dikişi ile dikilmiştir.
Astarlama Tekniği	: Giysi mavi pamuklu astarlık bez ile astarlanmıştır. Yan dikişleri, kol altı, kol evi makine dikişi ile dikilmiştir.
Kenar Temizleme Tekniği	: Giysinin kol, yaka ve ön çevresi tek sıra, etekucu iki sıra balık sırtı kordon ile temizlenmiştir.

Süsleme Özellikleri

Kullanılan malzeme

: İnce gümüş kordon, pul ve boncuk

Uygulanan teknik

: Kordon tutturma tekniği, pul-boncuk tutturma tekniği

Renk

: Gümüş rengi

Konu

: Bitkisel ve geometrik bezeme

Kompozisyon Özelliği

: Desen giysinin ön yüzüne iki parça halinde, arka yüzüne ve kollarına tam olarak yerleştirilmiştir. Ön yüzünde çiçek ortalarına yerleştirilen püsküllerle kompozisyon tamamlanırken kol, yaka ve ön çevresi tek sıra, etek ucu iki sıra balıksırtı kordonla süslenmiştir.

Giysinin Giyilme Şekli

: Şalvarla birlikte kullanılan, giyim şekli modele göre değişen bir giysi parçasıdır. Bu modelde içliğin üzerine vücudu saracak, etekleri şalvarın üzerinde kalacak şekilde kullanılmıştır.

FOLKLORİK KIYAFET BİLGİ FORMU

ŞekilNo:105 Şalvarın
genel görünümü

ŞekilNo:106 Şalvarın
işleme detayından görünüm

ŞekilNo:107 Şalvarın
işleme detayından görünüm

Parça No	: 2
İnceleme Tarihi	: 05.07.2009
Giysi Parçasının Tarihi	: 2007
Giysi Parçasının Adı	: Şalvar
Giysi Parçasının Yöredeki Adı	: Şalvar
Giysi Parçasının Bulunduğu Yer	: Gediz
Kaynak Kişi	: Hamide Özyurt
Kullanılan Boyut	: 160x120 cm
Giysinin Model Özelliği	: Şalvar yan parça, ön ve arka yan parça, ön ve arka orta parça olmak üzere 8 parçadan oluşmuştur. Ağı yere temas edecek kadar uzun tasarlanmıştır. Enleri geniştir, beline uçkur geçirilmiştir.
Giysinin Kumaş Özellikleri	
Kumaşın adı	: Monoray polyester
Kumaşın yöresel adı	: Monoray polyester
Rengi	: Mavi
Dikiş Tekniği	: Yan dikişleri, beli, ağ parçası ve parçaları makine dikişi ile dikilmiştir.
Astarlama Tekniği	: Polyester astarlık kumaş asıl şalvar kalıbı ile makine dikişi ile astarlanmıştır.
Kenar Temizleme Tekniği	: Giysinin paça ucu ve beli makine dikişi ile temizlenmiştir.
Süsleme Özellikleri	
Kullanılan malzeme	: İnce makine simi, pul ve boncuk
Uygulanan teknik	: Makinada Türkişi tekniği, pul-boncuk tutturma tekniği.
Renk	: Gümüş rengi
Konu	: Bitkisel bezeme

Kompozisyon Özelliği

: Giysinin yan parçalarına bordür yerleştirilip bordürler paçada birleştirilmiştir. Bordürlerin ortasında kalan açıklığa dört adet motif simetrik olarak yerleştirilmiştir.

Giysinin Giyilme Şekli

: Ten üzerine, beli içliğin üzerinde kalacak şekilde giyilir. Beli uçkurlu, ağı yere temas edecek kadar uzundur. Uçkur belde sıkıca bağlandıktan sonra sağ ve solda drapeler oluşturacak şekilde önden aynı hizada kaldırılarak kemere tutturulur. Dökümlü hoş bir görünüm kazandırılır. Bele isteğe göre gümüş kemer takılabilir.

FOLKLORİK KIYAFET BİLGİ FORMU

Şekil No:108 İçliğin
görünümü

Şekil No:109 İçliğin işleme detayından
görünüm

Parça No	: 3
İnceleme Tarihi	: 05.07.2009
Giysi Parçasının Tarihi	: 2007
Giysi Parçasının Adı	: Bluz
Giysi Parçasının Yöredeki Adı	: İçlik
Giysi Parçasının Bulunduğu Yer	: Gediz
Kaynak Kişi	: Hamide ÖZYURT
Kullanılan Boyut	: Yaka genişliği:18 cm, ön yaka düşüklüğü:10 cm, arka yaka yırtmaç boyu:18 cm, omuz boyu:10 cm, kol evi:22 cm, giysinin boyu:62 cm, beden genişliği:45 cm, bel genişliği:52 cm

Giysinin Model Özelliği

: Giysi “0” yaka kesimli olup kolsuzdur. Arka orta dikişlidir. Arka yakada yırtmaç çalışılmıştır.

Giysinin Kumaş Özellikleri

Kumaşın adı

: Ödemiş ipeği

Kumaşın yöresel adı

: İpek

Rengi

: Açık krem

Dikiş Tekniği

: Giysinin kol, omuz, yan ve etek ucu makine dikişi ile dikilmiştir.

Astarlama Tekniği

: -

Kenar Temizleme Tekniği

: Giysinin kol evi ve yaka açıklığı pervaz ile makine dikişi yapılmıştır. Yaka çevresi kordon ile temizlenmiştir.

Süsleme Özellikleri

Kullanılan malzeme

: İnce makine simi, pul ve boncuk

Uygulanan teknik

: Makinada Türkişi tekniği, pul-boncuk tutturma tekniği

Renk

: Gümüş rengi

Konu

: Bitkisel bezeme

Kompozisyon Özelliği

: Giysinin ön yaka ortasından bele kadar bordür yerleştirilmiştir. Giysinin bu tarz kompozisyon özelliğinden dolayı üzerine cepken giyildiğinde bordür cepken aralığından gözükererek hoş bir görüntü sergilemektedir.

Giysinin Giyilme Şekli

: Ten üzerine şalvarın altında kalacak şekilde giyilir.

FOLKLORİK KIYAFET BİLGİ FORMU

Şekil No:110 Çevrenin
görünümü

Parça No	: 4
İnceleme Tarihi	: 05.07.2009
Giysi Parçasının Tarihi	: 2007
Giysi Parçasının Adı	: Çevre
Giysi Parçasının Yöredeki Adı	: Çevre
Giysi Parçasının Bulunduğu Yer	: Gediz
Kaynak Kişi	: Hamide Özyurt
Kullanılan Boyut	: 90x90 cm
Giysinin Model Özelliği	: Kare şeklinde tasarlanmış giyim parçasıdır.
Giysinin Kumaş Özellikleri	
Kumaşın adı	: Krep
Kumaşın yöresel adı	: Krep
Rengi	: Açık krem
Kenar Temizleme Tekniği	: Çevrenin kenarları tığ oyası ile temizlenmiştir.

Süsleme Özellikleri

Kullanılan malzeme

: İnce makine simi, pul ve boncuk

Uygulanan teknik

: Makinede Türkişi tekniği, pul-boncuk
tutturma tekniği

Renk

: Gümüş rengi

Konu

: Bitkisel bezeme

Kompozisyon Özelliği

: Giyim parçasının dörtkenarı bordürle
çevrilmiş, köşelere ana motif yerleştirilmiştir.
Kenar süslemesinde tığ oyası kullanılmıştır.

Giysinin Giyilme Şekli

: Giyim parçası, kullanılan bordürler üst üste
gözükecek şekilde üçgen olarak katlanır. Başa
takılan fesin üzerine fesin üzerindeki süsler
gözükecek şekilde tutturulur

FOLKLORİK KIYAFET BİLGİ FORMU

Şekil No:111

Fesin görünümü

Parça No	: 5
İnceleme Tarihi	: 05.07.2009
Giysi Parçasının Tarihi	: 2007
Giysi Parçasının Adı	: Fes
Giysi Parçasının Yöredeki Adı	: Fes
Giysi Parçasının Bulunduğu Yer	: Gediz
Kaynak Kişi	: Hamide Özyurt
Kullanılan Boyut	: Fesin çevresi: 53 cm, fesin yüksekliği: 6 cm, fesin çapı: 15 cm
Giysinin Kumaş Özellikleri	
Kumaşın adı	: Monoray polyester
Kumaşın yöresel adı	: Monoray polyester
Rengi	: Mavi
Kenar Temizleme Tekniği	: Giysi parçasının kenarı makine dikişi ile temizlenmiştir.

Süsleme Özellikleri

Kullanılan malzeme	: Metal takı
Uygulanan teknik	: Tutturma tekniği
Renk	: Altın sarısı
Konu	: -

Kompozisyon Özelliği

: Fes, ön tarafına yerleştirilmiş metal takı ile süslenerek bir kompozisyon oluşturulmuştur.

Giysinin Giyilme Şekli

: Fes saça tokalarla tutturulmak suretiyle ön taraftaki süsleme öne gelecek şekilde kullanılır.

FOLKLORİK KIYAFET BİLGİ FORMU

Şekil No:112 Ayakkabının
görünümü

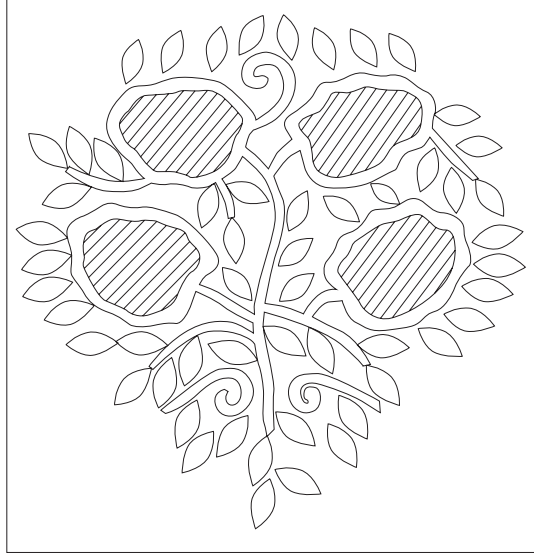
Şekil No:113 Ayakkabının işleme detayından
görünüm

Parça No	: 6
İnceleme Tarihi	: 05.07.2009
Giyisi Parçasının Tarihi	: 2007
Giyisi Parçasının Adı	: Ayakkabı
Giyisi Parçasının Yöredeki Adı	: Ayakkabı

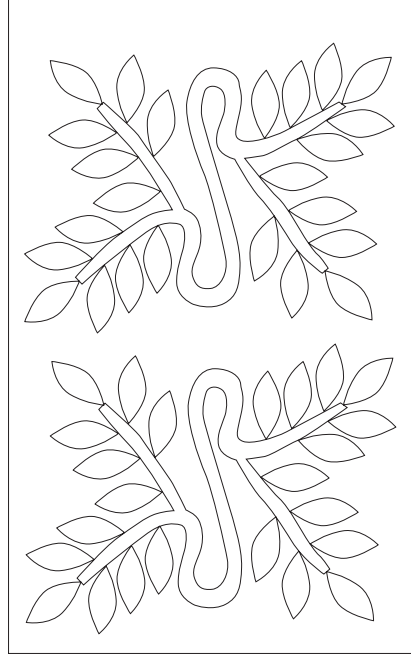
Giysi Parçasının Bulunduğu Yer	: Gediz
Kaynak Kişi	: Hamide Özyurt
Giysinin Kumaş Özellikleri	
Kumaşın adı	: Monoray polyester
Kumaşın yöresel adı	: Monoray polyester
Rengi	: Mavi
Süsleme Özellikleri	
Kullanılan malzeme	: İnce makine simi, pul ve boncuk
Uygulanan teknik	: Makinada Türkişi tekniği, pul-boncuk tutturma tekniği
Renk	: Gümüş rengi
Konu	: Bitkisel bezeme
Kompozisyon Özelliği	: Bordürde kullanılan motif büyütülerek ayakkabının ön kısmına yerleştirilmiştir.

DESEN ÇİZİMİ

Desen No:21 Sarkanın ön, arka beden işleme deseni çizimi

DESEN ÇİZİMİ

Desen No:22 Çevre ve şalvarın işleme deseni çizimi

Desen No:23 Çevre, içlik, şalvar ve ayakkabının işleme deseni çizimi

FOLKLORİK KIYAFET BİLGİ FORMU 8**GENEL GÖRÜNÜŞ**

Şekil No:114 Uzun entarinin
önden görünümü

Şekil No:115 Uzun entarinin
arkadan görünümü

Şekil No:116 Uzun entarinin
yandan görünümü

FOLKLORİK KIYAFET BİLGİ FORMU

Şekil No: 117 Uzun entarinin
önden görünümü

Şekil No: 118 Uzun entarinin
arkadan görünümü

Şekil No: 119 Uzun entarinin işleme
detayından görünüm

Şekil No: 120 Uzun entarinin işleme
detayından görünüm

Şekil No: 121 Uzun entarinin işleme
detayından görünüm

Parça No	: 1
İnceleme Tarihi	: 03.08.2009
Giysi Parçasının Tarihi	: 1920
Giysi Parçasının Adı	: Üç etek
Giysi Parçasının Yöredeki Adı	: Uzun entari
Giysi Parçasının Bulunduğu Yer	: Eskigediz
Kaynak Kişi	: Hanife KILIÇ
Kullanılan Boyut	: Omuz boyu:157 cm, kol boyu:68 cm, kol genişliği:20 cm, kol yırtmaç boyu:18 cm, giysinin boyu: 150 cm, beden genişliği:48 cm, bel genişliği:53 cm, arka etek ucu genişliği:88 cm, ön etek ucu genişliği:44 cm, yan yırtmaç boyu:91 cm
Giysinin Model Özelliği	: Dik yakalı ve önü açık. Yanlar yırtmaçlı olup önler etek etrafı ve kol ağzı dilimlidir. Belden itibaren etek ucu genişletilmiştir. Kol altına hareket rahatlığı sağlamak için üçgen şeklinde kuş parçası konulmuştur. Kollar dar kesimli ve kol oyuntusu yapılmadan çalışılmıştır. Kollar kol boyundan uzun olarak, dirseğe kadar “U” şeklinde yırtmaçlıdır. Kol ucu kol evine göre daha geniştir. Giysi boyu ayak bileğine kadar tasarlanmıştır.
Giysinin Kumaş Özellikleri	
Kumaşın adı	: İpek
Kumaşın yöresel adı	: Tel sim desenli ipek
Rengi	: Pembe

Dikiş Tekniği

: Giysinin yan dikişleri, kol altı, kol evi ve peşlerin birleştirilmesi elde oyulgama ile dikilmiştir.

Astarlama Tekniği

: Giysi krem rengi pamuklu astarlık bez ile astarlanmıştır. Astarın yan dikişleri, yaka, kol altı ve kol evi elde oyulgama dikişi ile dikilmiştir. Giysiye yaka, etek ucu, kol ucunda çırpma dikişi ile tutturulmuştur. Kol altı yırtmaç boyuna kadar bordo pamuklu astarlık kumaş ile astarlanmıştır.

Kenar Temizleme Tekniği

: Hazır harçlarla kenar temizlemesi yapılmıştır.

Süsleme Özellikleri**Kullanılan malzeme**

: Kordon sim, tırtıl sim, balık sırtı şerit kullanılmıştır.

Uygulanan teknik

: Kordon tutturma tekniği, balık sırtı şeritlerde çırpma dikişi tekniği, tırtıl tutturma tekniği

Renk

:Altın sarısı

Konu

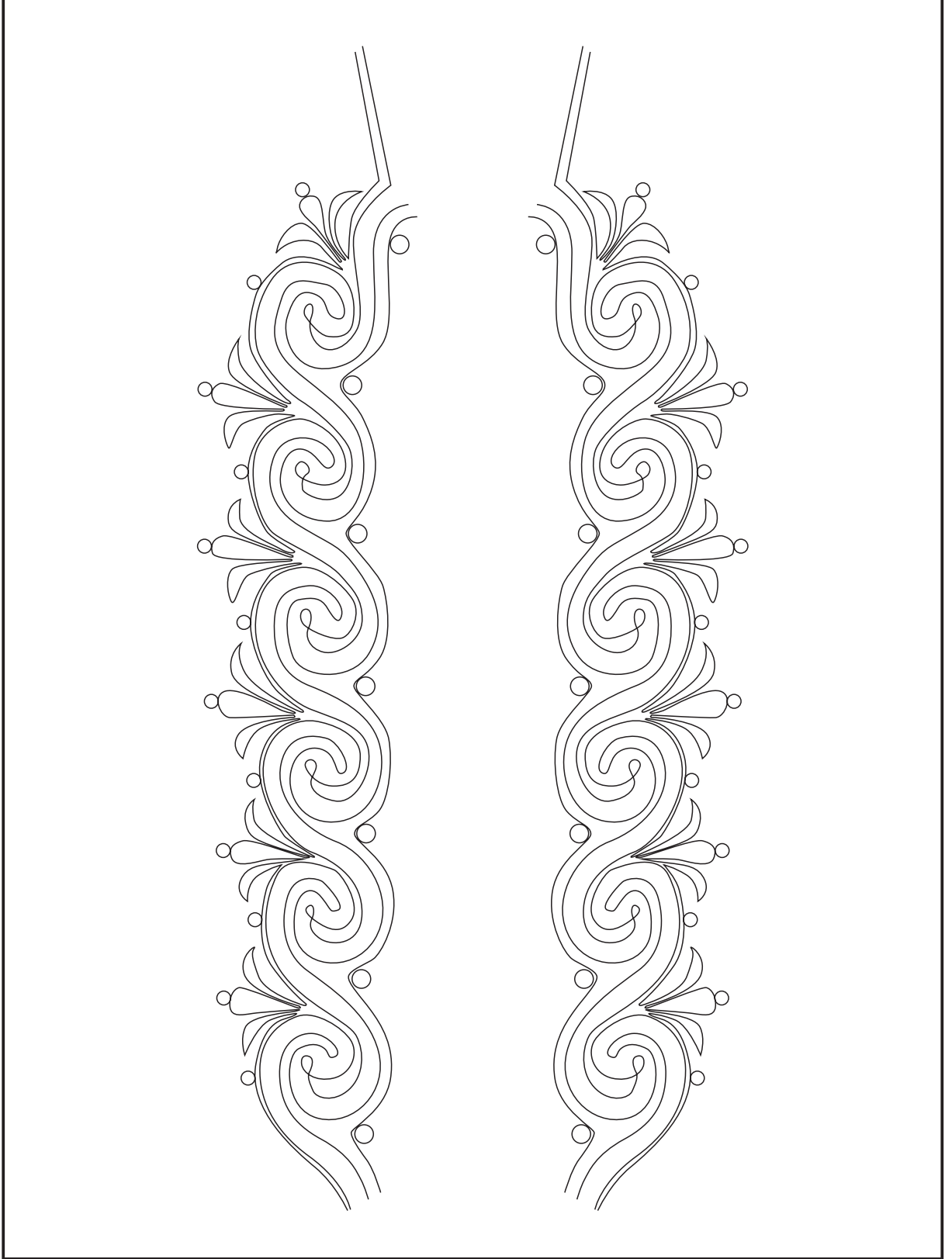
: Bitkisel bezeme

Kompozisyon Özelliği

: Kol ve yaka ağırlıklı çalışılmış, kol ağzının kenarlarına harç, bordür oluşturarak küçük ve büyük dilimli şekillerde geçirilmiştir. Manşet içinde harç ile bölmeler oluşturulmuş, bölme içleri kordon tutturma tekniği ile motiflerle bezenmiştir. Yakayı kordon tutturma tekniği ile yerleştirilen bir bordür süslemektedir. Etekler ve yırtmaçlar iki sıra harçla tasarlanarak kompozisyon tamamlanmıştır.

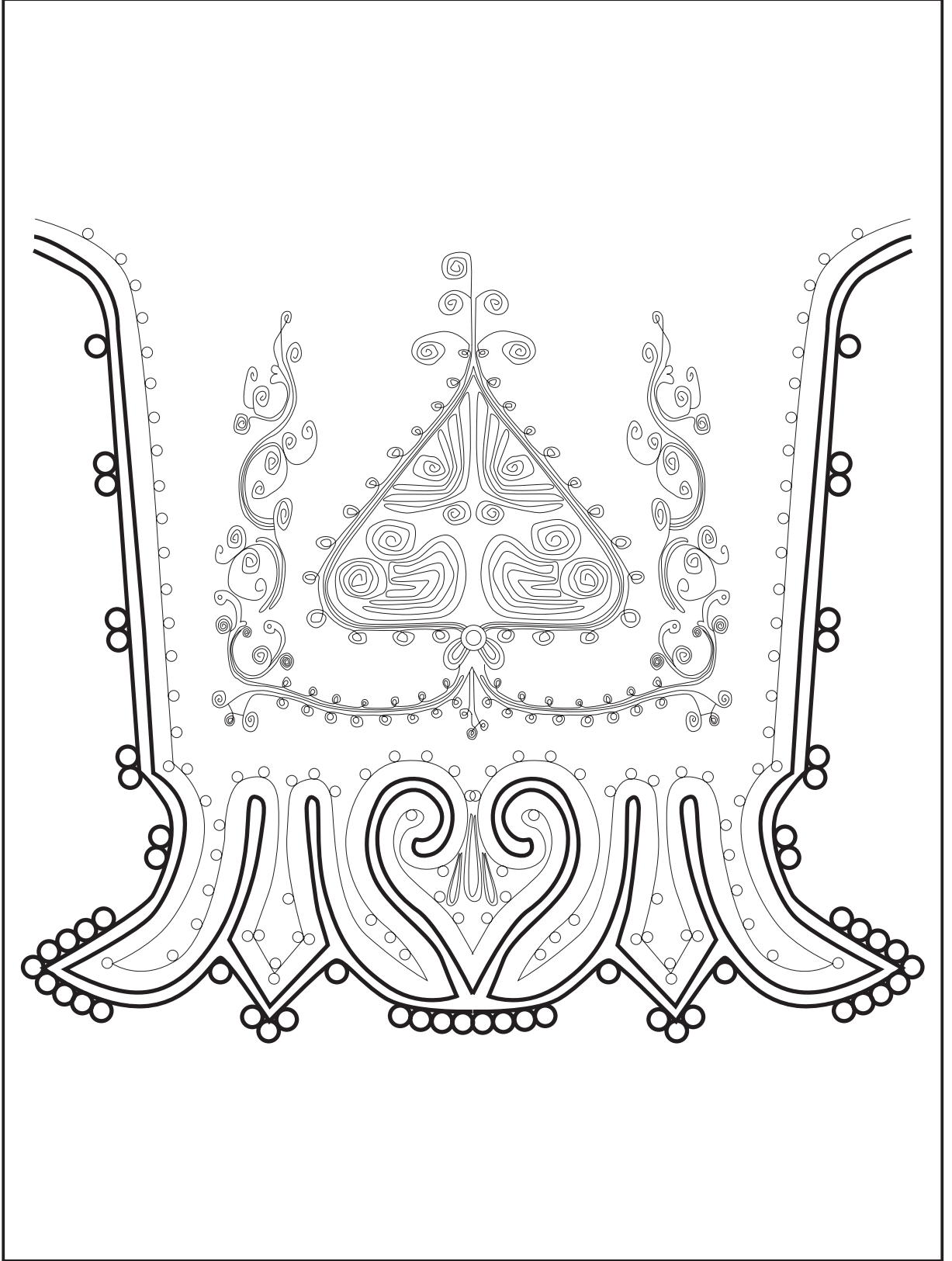
Giysinin Giyilme Şekli

: Giysi şalvar üstünün üzerine, ön etekleri önde birbirinin üzerine kapanacak şekilde kemerin altına düz veya çapraz tutturulur.

DESEN ÇİZİMİ

Desen No:24 Uzun entarinin yaka işleme deseni çizimi

DESEN ÇİZİMİ

Desen No:25 Uzun entarının kol işleme deseni çizimi

FOLKLORİK KIYAFET BİLGİ FORMU 9
GENEL GÖRÜNÜŞ

Şekil No:122 Uzun entarinin
 önden görünümü

Şekil No:123 Uzun entarinin
 arkadan görünümü

Şekil No:124 Uzun entarinin
 yandan görünümü

FOLKLORİK KIYAFET BİLGİ FORMU

Şekil No:125 Uzun entarinin
görünümü

Şekil No:126 Uzun entarinin desen
detayından görünüm

Parça No	: 1
İnceleme Tarihi	: 16.08.2009
Giysi Parçasının Tarihi	: 1970
Giysi Parçasının Adı	: Üç etek
Giysi Parçasının Yöredeki Adı	: Uzun entari
Giysi Parçasının Bulunduğu Yer	: Gediz

Kaynak Kişi	: Hatice KUMRU
Kullanılan Boyut	: Omuz boyu:157 cm, kol boyu:68 cm, kol genişliği:20 cm, kol yırtmaç boyu:18 cm, giysinin boyu: 150 cm, beden genişliği:55 cm, bel genişliği:53 cm, arka etek ucu genişliği:88 cm, ön etek ucu genişliği:44 cm, yan yırtmaç boyu:91 cm
Giysinin Model Özelliği	: “V” yakalı ve önü açık. Uzun kollu dirseklere kadar yırtmaçlıdır. Kol altına hareket rahatlığı sağlamak için üçgen şeklinde kuş parçası konulmuştur. Giysi boyu ayak bileğine kadar tasarlanmıştır. Etekler arkada bir, önde iki olmak üzere üç parçadan oluşmaktadır. Yaka, ön orta, etek ucu, yan yırtmaçları, kol ucu ve yırtmaçları dilimlidir.
Giysinin Kumaş Özellikleri	
Kumaşın adı	: Desenli saten kumaş
Kumaşın yöresel adı	: Desenli saten
Rengi	: Sarı, kırmızı, siyah
Dikiş Tekniği	: Giysinin omuz, yan, kol altı ve ön peş parçaları makine dikişi ile temizlenmiştir.
Astarlama Tekniği	: Giysi krem pamuklu astarlık kumaş ile makine dikişi kullanılarak astarlanmıştır.
Kenar Temizleme Tekniği	: Giysinin kol ucu, etek ucu, ön çevresi ve yan yırtmaç dilimleri simli balıksırtı kordonla temizlenmiştir.

Süsleme Özellikleri**Kullanılan malzeme**

: Hazır harç

Uygulanan teknik

: Harç tutturma tekniği

Renk

: Altın sarısı

Konu

: -

Kompozisyon Özelliği

: Giyim parçası kendinden desenli olup ön etek, arka etek, yaka ve kol uçları dilimli şekilde çalışılıp harç tutturularak bir kompozisyon oluşturulmuştur.

Giysinin Giyilme Şekli

: Giysi şalvar üstünün üzerine, ön etekleri önde birbirinin üzerine kapanacak şekilde, kemerin altına düz ve ya çapraz tutturularak giyilir.

FOLKLORİK KIYAFET BİLGİ FORMU

Şekil No:127 Al gömleğinin
görünümü

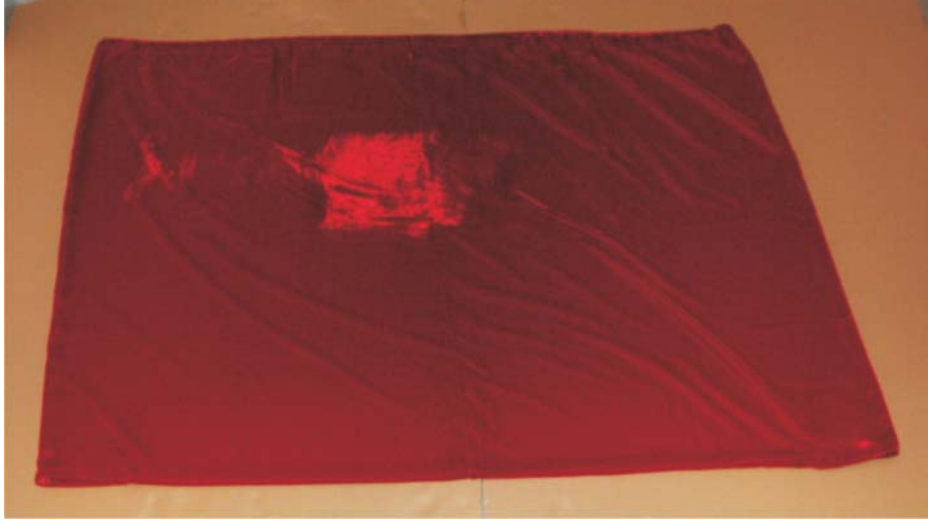

Şekil No:128 Al gömleğinin işleme
detayından görünüm

Parça No	: 2
İnceleme Tarihi	:16.08.2009
Giysi Parçasının Tarihi	: 1990
Giysi Parçasının Adı	: Gömlek
Giysi Parçasının Yöredeki Adı	: Al gömlek
Giysi Parçasının Bulunduğu Yer	: Gediz
Kaynak Kişi	: Hatice KUMRU

Kullanılan Boyut	: Yaka yüksekliği: 8 cm, yaka genişliği: 15 cm, ön yaka düşüklüğü: 9 cm, omuz boyu: 15 cm, kol boyu: 57 cm, kol genişliği: 15 cm, kol evi: 19 cm, kol ucu: 16 cm, giysinin boyu: 43 cm, beden genişliği 46 cm, bel genişliği: 46 cm, etek ucu: 50 cm.
Giysinin Model Özelliği	: “0” yakalı, arka ortası küçük yırtmaçlı, kollar kol oyuntusu yapılarak bedene takılmıştır.
Giysinin Kumaş Özellikleri	
Kumaşın adı	: Opal
Kumaşın yöresel adı	: Opal
Rengi	: Kırmızı
Dikiş Tekniği	: Giysinin omuz, kol evi, kol altı ve yan dikişleri makine dikiş i ile dikilmiştir.
Astarlama Tekniği	: -
Kenar Temizleme Tekniği	: Giysinin etek ucu ve kol ucu makine dikiş i ile temizlenmiştir. Yaka çevresi pervaz ile temizlenmiştir.
Süsleme Özellikleri	
Kullanılan malzeme	: Sim, pul ve boncuk
Uygulanan teknik	: İnce sim sarma
Renk	: Altın sarısı
Konu	: Bitkisel ve geometrik bezeme
Kompozisyon Özelliği	: Motif giysinin yaka ortasından bele kadar simetrik olarak yerleştirilirken, kol kenarlarına bordür şeklinde kullanılarak bir kompozisyon oluşturmuştur.
Giysinin Giyilme Şekli	: Giysi ten üzerine şalvarın altında kalacak şekilde giyilir.

FOLKLORİK KIYAFET BİLGİ FORMU

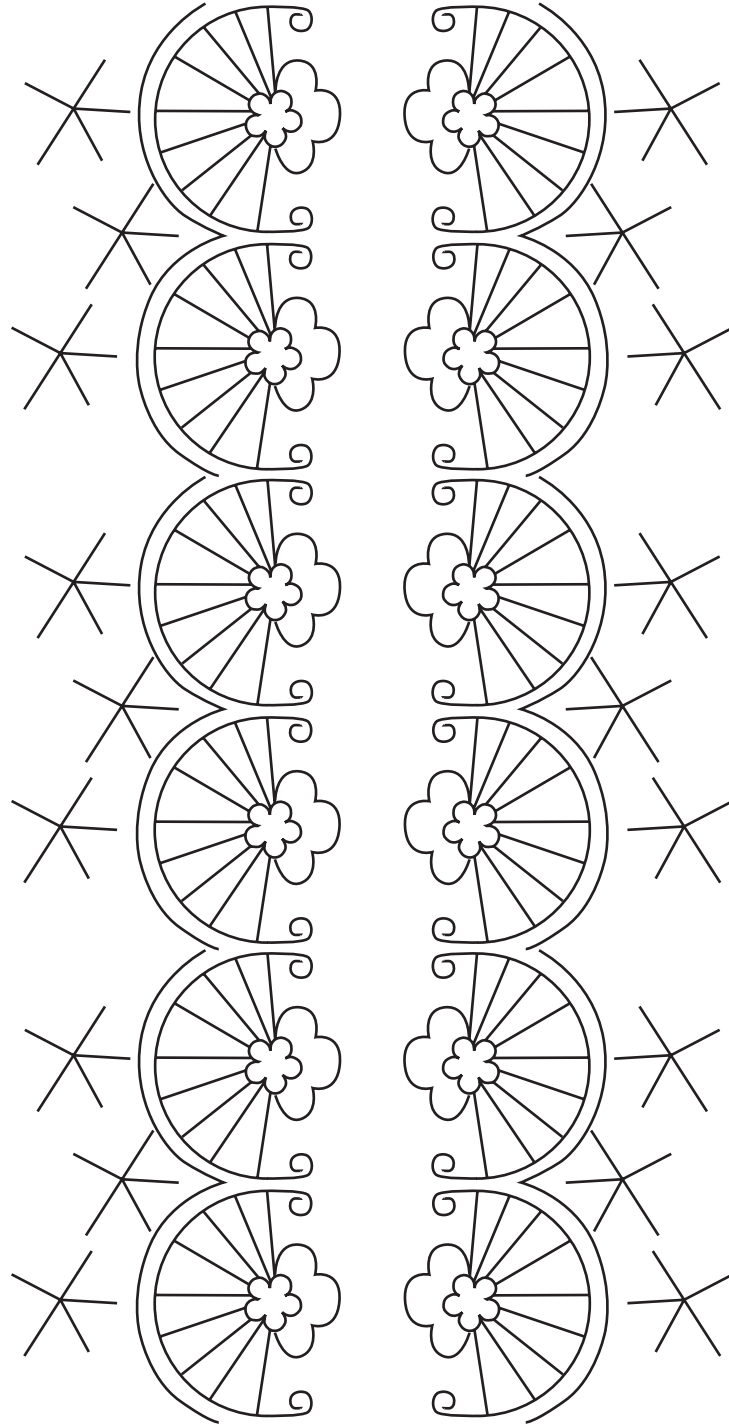

Şekil No:129 Şalvarın

genel görünümü

Parça No	: 3
İnceleme Tarihi	: 16.08.2009
Giysi Parçasının Tarihi	: 1965
Giysi Parçasının Adı	: Şalvar
Giysi Parçasının Yöredeki Adı	: Şalvar
Giysi Parçasının Bulunduğu Yer	: Gediz
Kaynak Kişi	: Hatice KUMRU
Kullanılan Boyut	: 160x120 cm
Giysinin Model Özelliği	: Şalvar yan parça, ön ve arka yan parça, ön ve arka orta parça olmak üzere 8 parçadan oluşmuştur. Ağı yere temas edecek kadar uzun tasarlanmıştır. Enleri geniştir, beline uçkur geçirilmiştir.
Giysinin Kumaş Özellikleri	
Kumaşın adı	: Kadife
Kumaşın yöresel adı	: Kristal kadife
Rengi	: Kırmızı

Dikiş Tekniği	: Yan dikişler, beli, ağ parçası ve parçaları makine dikişi ile birleştirilmiştir.
Astarlama Tekniği	: -
Kenar Temizleme Tekniği	: Giysinin kenarları elde gizli dikiş ile temizlenmiştir.
Süsleme Özellikleri	
Kullanılan malzeme	: -
Uygulanan teknik	: -
Renk	: -
Konu	: -
Kompozisyon Özelliği	: -
Giysinin Giyilme Şekli	: Ten üzerine, şalvar üstü altta kalacak şekilde giyilir. Uçkur yerinden büzülerek belde sıkıca bağlanır. Ağı tam ortadan kemere tutturulurken sağ ve sola çeşitli drapeler bırakılarak dökümlü hoş bir görünüm kazandırılır. İsteğe göre bele gümüş kemer takılır.

DESEN ÇİZİMİ

Desen No:26 Al gömleğin ön beden işleme deseni çizimi

FOLKLORİK KIYAFET BİLGİ FORMU 10

GENEL GÖRÜNÜŞ

Şekil No:130 Uzun entarinin
önden görünümü

Şekil No:131 Uzun entarinin
arkadan görünümü

Şekil No:132 Uzun entarinin
yandan görünümü

FOLKLORİK KIYAFET BİLGİ FORMU

Şekil No:133 Uzun entarinin
görünümü

Şekil No:134 Uzun entarinin
desen detayından görünüm

Parça No	: 1
İnceleme Tarihi	: 27.09.2009
Giysi Parçasının Tarihi	: 1980
Giysi Parçasının Adı	: Üç etek
Giysi Parçasının Yöredeki Adı	: Uzun entari
Giysi Parçasının Bulunduğu Yer	: Gediz
Kaynak Kişi	: Şeyma KARAMETE

Kullanılan Boyut

: Omuz boyu:157 cm, kol boyu:68 cm, kol genişliği:20 cm, kol yırtmaç boyu:18 cm, giysinin boyu: 150 cm, beden genişliği:55 cm, bel genişliği:53 cm, arka etek ucu genişliği:88 cm, ön etek ucu genişliği:44 cm, yan yırtmaç boyu:91 cm

Giysinin Model Özelliği

: “V” yakalı ve önü açık. Uzun kare kollu dirseklere kadar yırtmaçlıdır. Kol altına hareket rahatlığı sağlamak için üçgen şeklinde kuş parçası konulmuştur. Giysi boyu ayak bileğine kadar tasarlanmıştır. Üç etek arkada bir, önde iki olmak üzere üç parçadan oluşmaktadır. Yaka, ön orta, etek ucu, yan yırtmaçları, kol ucu ve yırtmaçları dilimlidir.

Giysinin Kumaş Özellikleri

Kumaşın adı

: Desenli saten kumaş

Kumaşın yöresel adı

: Desenli saten

Rengi

: Sarı, Yeşil

Dikiş Tekniği

: Giysinin omuz, yan, kol altı ve ön peş parçaları makine dikişi ile temizlenmiştir.

Astarlama Tekniği

:Giysi krem pamuklu astarlık kumaş ile makine dikişi kullanılarak astarlanmıştır

Kenar Temizleme Tekniği

:Giysinin kol ucu, etek ucu, ön çevresi ve yan yırtmaç dilimleri simli balıksırtı kordonla temizlenmiştir.

Süsleme Özellikleri

Kullanılan malzeme

: Hazır harç

Uygulanan teknik

: Tutturma tekniği

Renk

: Altın sarısı

Konu	: -
Kompozisyon Özelliği	: Giyim parçası kendinden desenli olup ön etek, arka etek, yaka ve kol uçları dilimli şekilde çalışılıp harç tutturularak bir kompozisyon oluşturulmuştur.
Giysinin Giyilme Şekli	: Giysi şalvar üstünün üzerine, ön etekleri önde birbirinin üzerine kapanacak şekilde kemerin altına düz veya çapraz tutturulur

GENEL GÖRÜNÜŞ

Şekil No:135 Don entarinin
önden görünümü

Şekil No:136 Don entarinin
arkadan görünümü

Şekil No:137 Don entarinin
yandan görünümü

FOLKLORİK KIYAFET BİLGİ FORMU

Şekil No:137 Şalvar üstünün

önden görünümü

Şekil No:139 Şalvar üstünün

desen detayından görünüm

Parça No	: 2
İnceleme Tarihi	: 27.09.2009
Giysi Parçasının Tarihi	: 1950
Giysi Parçasının Adı	: Bluz
Giysi Parçasının Yöredeki Adı	: Şalvar üstü
Giysi Parçasının Bulunduğu Yer	: Gediz
Kaynak Kişi	: Şeyma KARAMETE
Kullanılan Boyut	: Yaka yüksekliği: 14cm, yaka genişliği: 15cm, omuz boyu: 16cm, kol boyu: 53cm, kol genişliği: 16cm, kol evi: 19cm, kol ucu: 14cm, giysinin boyu: 45cm, beden genişliği: 45cm, bel genişliği: 48, etek ucu: 46 cm.

Giysinin Model Özelliği

: “V” yaka üzerine boyun çevresine dik yaka çalışılmıştır. Ön ortası fiyonk dikilerek süslenmiştir. Kol ağzlarında ince manşet ve yırtmaç ile ilik düğme çalışılmıştır.

Giysinin Kumaş Özellikleri

Kumaşın adı

: Telli kumaş

Kumaşın yöresel adı

: Hareli telli

Rengi

: Yeşil, altın sarısı

Dikiş Tekniği

: Giysinin omuz, kol evi, kol altı, yan dikişleri ve etek ucu makine dikişi ile dikilmiştir.

Astarlama Tekniği

: -

Kenar Temizleme Tekniği

: Giysinin yakası kumaşın tersi kullanılarak enkrüste tekniği ile temizlenmiştir.

Süsleme Özellikleri

Kullanılan malzeme

: Kendi kumaşı

Uygulanan teknik

: El yapımı fiyonk

Renk

: Yeşil, altın sarısı

Konu

: Fiyonk

Kompozisyon Özelliği

: Süsleme yaka ortasına dikilen fiyonktan ibarettir.

Giysinin Giyilme Şekli

: Ten üzerine şalvarın altında kalacak şekilde giyilir.

FOLKLORİK KIYAFET BİLGİ FORMU

Şekil No:140 Şalvarın

genel görünümü

Parça No	: 3
İnceleme Tarihi	: 27.09.2009
Giysi Parçasının Tarihi	: 1950
Giysi Parçasının Adı	: Şalvar
Giysi Parçasının Yöredeki Adı	: Şalvar
Giysi Parçasının Bulunduğu Yer	: Gediz
Kaynak Kişi	: Şeyma KARAMETE
Kullanılan Boyut	: 160x120 cm
Giysinin Model Özelliği	: Şalvar yan parça, ön ve arka yan parça, ön ve arka orta parça olmak üzere 8 parçadan oluşmuştur. Ağı yere temas edecek kadar uzun tasarlanmıştır. Enleri geniştir, beline uçkur geçirilmiştir.
Giysinin Kumaş Özellikleri	
Kumaşın adı	: Telli kumaş
Kumaşın yöresel adı	: Hareli telli
Rengi	: Yeşil, altın sarısı

Desen özelliği	: Kendinden desenli
Dikiş Tekniği	: Yan dikişler, beli, ağ parçası ve parçaları makine dikişi ile dikilmiştir.
Astarlama Tekniği	: -
Kenar Temizleme Tekniği	: Giysinin bel, paça ucu ve yan dikişleri makine dikişi ile temizlenmiştir.
Süsleme Özellikleri	
Kullanılan malzeme	: -
Uygulanan teknik	: -
Renk	: -
Konu	: -
Kompozisyon Özelliği	: -
Giysinin Giyilme şekli	: Ten üzerine, şalvar üstü altta kalacak şekilde giyilir. Uçkur yerinden büzülererek belde sıkıca bağlanır. Ağı tam ortadan kemere tutturulurken sağ ve sola çeşitli drapeler bırakılarak dökümlü hoş bir görünüm kazandırılır. İsteğe göre bele gümüş kemer takılır.

FOLKLORİK KIYAFET BİLGİ FORMU 11

GENEL GÖRÜNÜŞ

Şekil No:141 Sarkalı uzun entarinin
önden görünümü

Şekil No:142 Sarkalı uzun entarinin
arkadan görünümü

Şekil No:143 Sarkalı uzun entarinin
yandan görünümü

FOLKLORİK KIYAFET BİLGİ FORMU
GENEL GÖRÜNÜŞ

Şekil No:144 Sarkalı uzun entarinin
farklı bir kullanım şekli

FOLKLORİK KIYAFET BİLGİ FORMU

Şekil No:145 Sarkanın (cepken)
önden görünümü

Şekil No:146 Sarkanın (cepken)
arkadan görünümü

Şekil No:147 Sarkanın işleme
detayından görünüm

Parça No	: 1
İnceleme Tarihi	: 17.10.2009
Giysi Parçasının Tarihi	: 2000
Giysi Parçasının Adı	: Cepken
Giysi Parçasının Yöredeki Adı	: Sarka
Giysi Parçasının Bulunduğu Yer	: Gediz
Kaynak Kişi	: Havva DUMAN
Kullanılan Boyut	: Yaka yüksekliği:4 cm, yaka genişliği:17 cm, ön yaka düşüklüğü: 11 cm, omuz boyu:15 cm, kol boyu: 55 cm, kol genişliği:20 cm, giysinin boyu: 50 cm, beden genişliği 51 cm, bel genişliği 51 cm, ön etek parça genişliği 24 cm
Giysinin Model Özelliği	: Giysinin arka ortası kumaş katıdır. “0” yaka kesimlidir. “0” yaka kesimine hakim yaka çalışılmıştır. Omuzlar dikişli olup, önü açık, boyu belden kısa tasarlanmıştır. Kolu uzundur.
Giysinin Kumaş Özellikleri	
Kumaşın adı	: Kadife
Kumaşın yöresel adı	: Kadife
Rengi	: Siyah
Dikiş Tekniği	: Giysinin yan dikişleri, omuzları, kol altı ve kol evi dikişleri makine dikişi ile dikilmiştir.
Astarlama Tekniği	: Giysi siyah astarlık bez ile astarlanmıştır. Yan dikişleri, kol altı, kol evi makine dikişi ile dikilmiştir. Giysiye yaka, etek ucu ve kol ucu makine dikişi ile tutturulmuştur.
Kenar Temizleme Tekniği	: Giysinin kol, yaka ve ön çevresi tek sıra, etek ucu tek sıra balık sırtı kordon ile temizlenmiştir.

Süsleme Özellikleri

Kullanılan malzeme

: Kalın sim, pul ve boncuk

Uygulanan teknik

: Sim yürütme tekniği

Renk

: Altın sarısı

Konu

: Bitkisel bezeme

Kompozisyon Özelliği

: Giysinin ön parça, yaka ve kol çevresi bordürlü çalışılmış. Bordür ön köşelerde üçgen şeklinde birleştirilmiştir. Sarkanın ön parça köşelerinde uygulanan köşe bordür omuzlarda da kullanılmıştır. Şal desenli motif sarkanın yan parçalarına bordürle uyumlu olacak şekilde estetik olarak yerleştirilmiştir. Şal desenli motif giysinin arkasında simetrik iki parça halinde çalışılmıştır. Şal deseni kollarada uygulanarak kompozisyon tamamlanmıştır.

Giysinin Giyilme Şekli

: Bu modelde uzun entari ile birlikte kullanılmış, uzun entarinin üzerine giyilerek entarinin kolları cepkenin kollarından dışarı sarkacak şekilde kullanılmıştır.

FOLKLORİK KIYAFET BİLGİ FORMU
GENEL GÖRÜNÜŞ

Şekil No:148 Sarkasız uzun entarinin
 önden görünümü

Şekil No:149 Sarkasız uzun entarinin
 arkadan görünümü

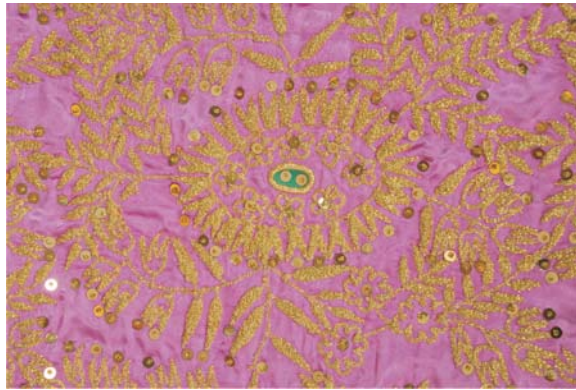

Şekil No:150 Sarkasız uzun entarinin
 yandan görünümü

FOLKLORİK KIYAFET BİLGİ FORMU

ŞekilNo:151 Uzun entarinin
önden görünümü

ŞekilNo:152 Uzun entarinin
işleme detayından görünüm

Parça No	: 2
İnceleme Tarihi	: 17.10.2009
Giyisi Parçasının Tarihi	: 2000
Giyisi Parçasının Adı	: Üç etek
Giyisi Parçasının Yöredeki Adı	: Uzun entari
Giyisi Parçasının Bulunduğu Yer	: Gediz

Kaynak Kişi	: Havva DUMAN
Kullanılan Boyut	: Omuz boyu:17 cm, kol boyu: 68 cm, kol genişliği:20 cm, kol yırtmaç boyu:18 cm, giysinin boyu:150 cm, beden genişliği:53 cm, bel genişliği:53 cm, ön etek ucu:44 cm, arka etek ucu:70 cm, yan yırtmaç boyu:91 cm
Giysinin Model Özelliği	: “V” yakalı ve önü açık uzun kare kollu dirseklere kada yırtmaçlıdır. Kol altına hareket rahatlığı sağlamak için üçgen şeklinde kuş parçası konulmuştur. Giysi ayak bileğine kadar tasarlanmıştır. Etekler arkada bir önde iki olmak üzere üç parçadan oluşmaktadır. Yaka, ön orta, etek ucu ve yırtmaçları dilimlidir.
Giysinin Kumaş Özellikleri	
Kumaşın adı	: Atlas saten
Kumaşın yöresel adı	: Saten
Rengi	: Pembe
Dikiş Tekniği	: Giysinin omuz, yan, kol altı ve ön peş parçaları makine dikişi ile temizlenmiştir.
Astarlama Tekniği	: Giysi bordo renkli pamuklu astarlık kumaş ile makine dikişi kullanılarak astarlanmıştır.
Kenar Temizleme Tekniği	: Giysinin kol ucu, etek ucu, ön çevresi ve yan yırtmaç dilimleri simli balıksırtı kordonla temizlenmiştir.
Süsleme Özellikleri	
Kullanılan malzeme	: Sim ipliği, dikiş ipliği, pul ve boncuk.
Uygulanan teknik	: Sim yürütme
Renk	: Altın sarısı
Konu	: Bitkisel bezeme

Kompozisyon Özelliği

: Desen kumaş üzerine boşluk bırakılmadan yerleştirilmiş, altın sarısı sırma ile işlenmiştir. Sırma tek sıra olmayıp 3-4 sıra halinde gergef tespit edilmiştir. Kumaş üzerine uyumlu kıvrımlar ile dal ve çiçek oluşturacak şekilde ince iple tutturulmuştur. Çiçeklerin başlangıç noktalarına cam göbeği kumaş applike edilmiştir.

Giysinin Giyilme Şekli

: İçliğin ve şalvarın üzerine giyilmektedir. Belde genellikle kemer kullanılır. Yan dilimler isteğe göre düz veya çapraz olarak kemere tutturulmak suretiyle giyilmektedir.

FOLKLORİK KIYAFET BİLGİ FORMU
GENEL GÖRÜNÜŞ

Şekil No:153 İçlik ve şalvarın
 önden görünümü

Şekil No:154 İçlik ve şalvarın
 arkadan görünümü

Şekil No:155 İçlik ve şalvarın
 yandan görünümü

FOLKLORİK KIYAFET BİLGİ FORMU

Şekil No:156 İçliğin
önden görünümü

Şekil No:157 İçliğin
arkadan görünümü

Şekil No:158 İçliğin işleme detayından
görünüm

Parça No	: 3
İnceleme Tarihi	: 17.10.2009
Giysi Parçasının Tarihi	: 2000
Giysi Parçasının Adı	: Bluz
Giysi Parçasının Yöredeki Adı	: İçlik
Giysi Parçasının Bulunduğu Yer	: Gediz
Kaynak Kişi	: Havva DUMAN
Kullanılan Boyut	: Yaka genişliği:18 cm, ön yaka düşüklüğü:10 cm, arka yaka yırtmaç boyu:18 cm, omuz boyu:10 cm, kol evi:22 cm, giysinin boyu:62 cm, beden genişliği:45 cm, bel genişliği:52 cm
Giysinin Model Özelliği	: “0” yakalı, kolsuz, boy kalça hizasında bitirilmiştir. Arka ortasına yırtmaç çalışılmıştır.
Giysinin Kumaş Özellikleri	
Kumaşın adı	: Monoray saten
Kumaşın yöresel adı	: Saten
Rengi	: Pembe
Dikiş Tekniği	: Omuz ve yan dikişler makine dikişi ile birleştirilmiştir.
Astarlama Tekniği	: Kendi renginde ipek astar kullanılmış ve giysinin tamamı astarla çalışılmıştır.
Kenar Temizleme Tekniği	: Giysinin yaka, kol evi ve etek ucu makine dikişi ile temizlenmiştir. Yaka çevresi ve kol evi boncuk tutturularak süslenmiştir.
Süsleme Özellikleri	
Kullanılan malzeme	: Sim, pul ve boncuk
Uygulanan teknik	: Kalın sim yürütme tekniği
Renk	: Altın sarısı, yeşil
Konu	: Bitkisel bezeme

Kompozisyon Özelliği

: Giysi parçasının yaka etrafı boncuk ve papatyalarla çevrelenmiştir. Yaka ortasındaki papatyalar, aplike edilmiş yeşil parçanın etrafına sıralanmış, kol etrafına boncuklar tutturularak kompozisyon tamamlanmıştır.

Giysinin Giyilme Şekli

: Ten üzerine etekleri şalvarın altında kalacak şekilde giyilir.

FOLKLORİK KIYAFET BİLGİ FORMU

Şekil No:159 Şalvarın
genel görünümü

Şekil No:160 Şalvarın
işleme detayından görünüm

Parça No	: 4
İnceleme Tarihi	: 17.10.2009
Giysi Parçasının Tarihi	: 2000
Giysi Parçasının Adı	: Şalvar
Giysi Parçasının Yöredeki Adı	: Şalvar
Giysi Parçasının Bulunduğu Yer	: Gediz
Kaynak Kişi	: Havva DUMAN
Kullanılan Boyut	: Manşet genişliği:17x4 cm, giysinin boyu:108 cm, beden boyu:62 cm, bel boyu:28 cm
Giysinin Model Özelliği	: Giysinin beli lastikli olup paçalara büzülerek manşet takılmıştır.
Giysinin Kumaş Özellikleri	
Kumaşın adı	: Monoray saten
Kumaşın yöresel adı	: Saten
Rengi	: Pembe

Dikiş Tekniği	: Giysinin bel, yan, ağı ve manşeti makine dikişi ile dikilmiştir.
Astarlama Tekniği	: -
Kenar Temizleme Tekniği	: Giysinin bel, yan, ağı ve manşeti makine dikişi ile temizlenmiştir.
Süsleme Özellikleri	
Kullanılan malzeme	: Sim, pul ve boncuk
Uygulanan teknik	: Sim yürütme tekniği
Renk	: Altın sarısı, yeşil
Konu	: Bitkisel bezeme
Kompozisyon Özelliği	: Motif paçalara yanlardan gözükecek şekilde yerleştirilirken, manşete sıralanmış papatyalar ve boncuklarla kompozisyon tamamlanmıştır.
Giysinin Giyilme Şekli	: Ten üzerine, içliği altında kalacak şekilde giyilir.

FOLKLORİK KIYAFET BİLGİ FORMU

ŞekilNo:161

Çevrenin genel görünümü

ŞekilNo: 162

Çevrenin işleme detayından görünüm

Parça No	: 5
İnceleme Tarihi	: 17.10.2009
Giysi Parçasının Tarihi	: 2000
Giysi Parçasının Adı	: Çevre
Giysi Parçasının Yöredeki Adı	: Çevre
Giysi Parçasının Bulunduğu Yer	: Gediz
Kaynak Kişi	: Havva DUMAN
Kullanılan Boyut	: 90x90 cm
Giysinin Model Özelliği	: Kare şeklinde tasarlanmış giyim parçasıdır.
Giysinin Kumaş Özellikleri	
Kumaşın adı	: Krep
Kumaşın yöresel adı	: Krep
Rengi	: Beyaz
Kenar Temizleme Tekniği	: Çevrenin kenarları tığ oyası ile temizlenmiştir.
Süsleme Özellikleri	
Kullanılan malzeme	: Sim, pul ve boncuk
Uygulanan teknik	: Sim sarma tekniği
Renk	: Altın sarısı

Konu	: Bitkisel bezeme
Kompozisyon Özelliği	: Motif simetrik olarak çevrenin ortasında dört, köşlerde üçer tane kullanılmıştır. Kenarlar tığ oyası ile süslenerek kompozisyon tamamlanmıştır.
Giysinin Giyilme Şekli	: Fesin üzerine tutturulmak suretiyle kullanılmaktadır. Kullanım şekli yaşlı ve gençlere göre değişir. Gençler festen sarkan bölümleri serbest bırakırken, yaşlılar, fes kullanmadan ve sarkan bölümleri kulak arkasına alarak kullanırlar.

FOLKLORİK KIYAFET BİLGİ FORMU

Şekil No:163

Fesin görünümü

Şekil No:164 Fesin süsleme

detayından görünüm

Parça No	: 6
İnceleme Tarihi	: 17.10.2009
Giyisi Parçasının Tarihi	: 2000
Giyisi Parçasının Adı	: Fes
Giyisi Parçasının Yöredeki Adı	: Fes
Giyisi Parçasının Bulunduğu Yer	: Gediz
Kaynak Kişi	: Havva DUMAN
Kullanılan Boyut	: Fesin çevresi: 53 cm, fesin yüksekliği: 6 cm, fesin çapı: 15 cm

Giysinin Kumaş Özellikleri

Kumaşın adı : Saten

Kumaşın yöresel adı : Saten

Rengi : Sarı

Kenar Temizleme Tekniği : Giysi parçasının kenarı makine dikişi ile temizlenmiştir.

Süsleme Özellikleri

Kullanılan malzeme : Pul ve boncuk

Uygulanan teknik : Tutturma tekniği

Renk : Altın sarısı ve krem rengi

Konu : Bitkisel bezeme

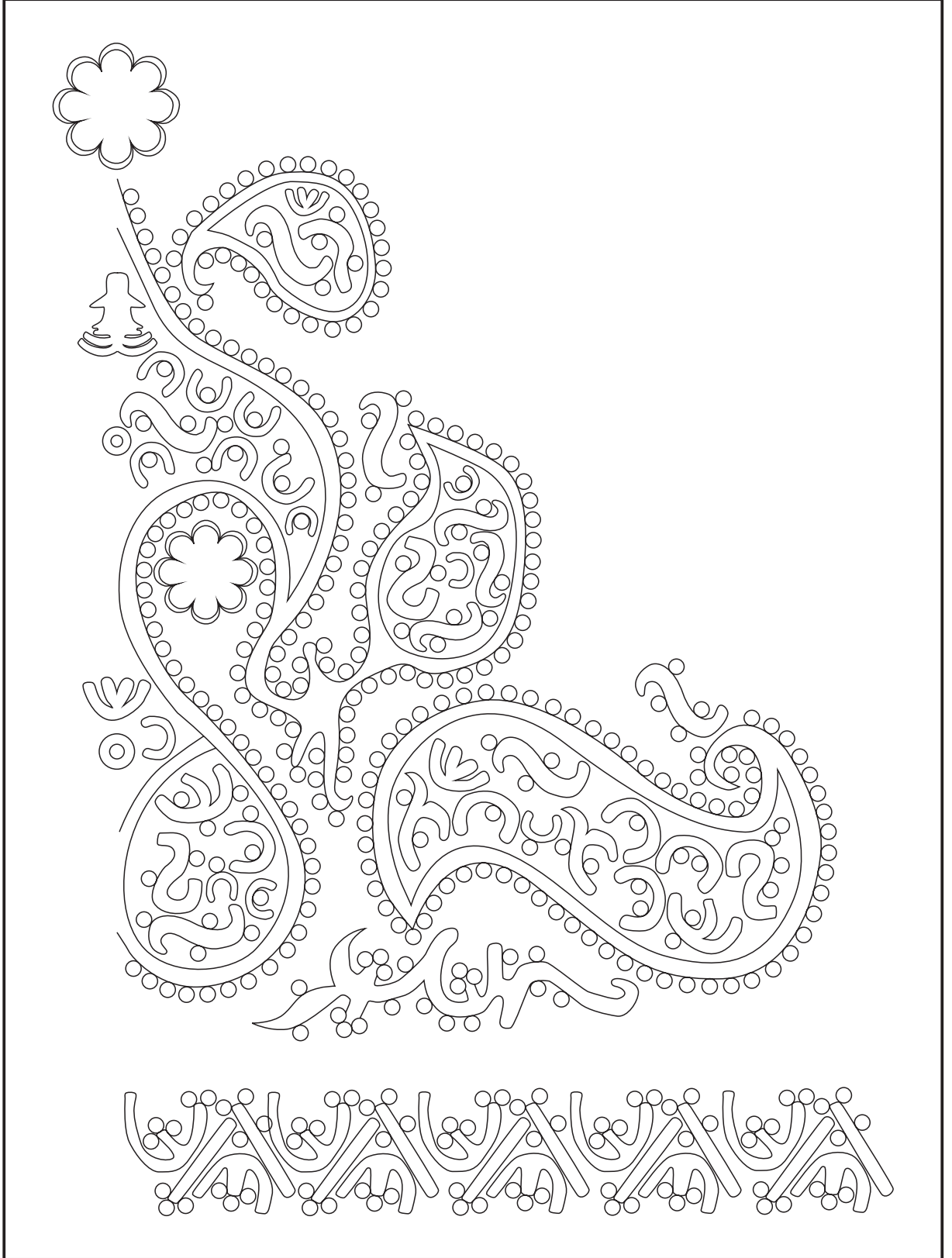
Kompozisyon Özelliği : Giysinin çevresi pul ve boncuklarla süslenirken ön ortasında pul ve boncuklarla çiçek deseni oluşturularak kompozisyon tamamlanmıştır.

Giysinin Giyilme Şekli : Fes saça tokalarla tutturulmak suretiyle ön taraftaki süsleme öne gelecek şekilde kullanılır.

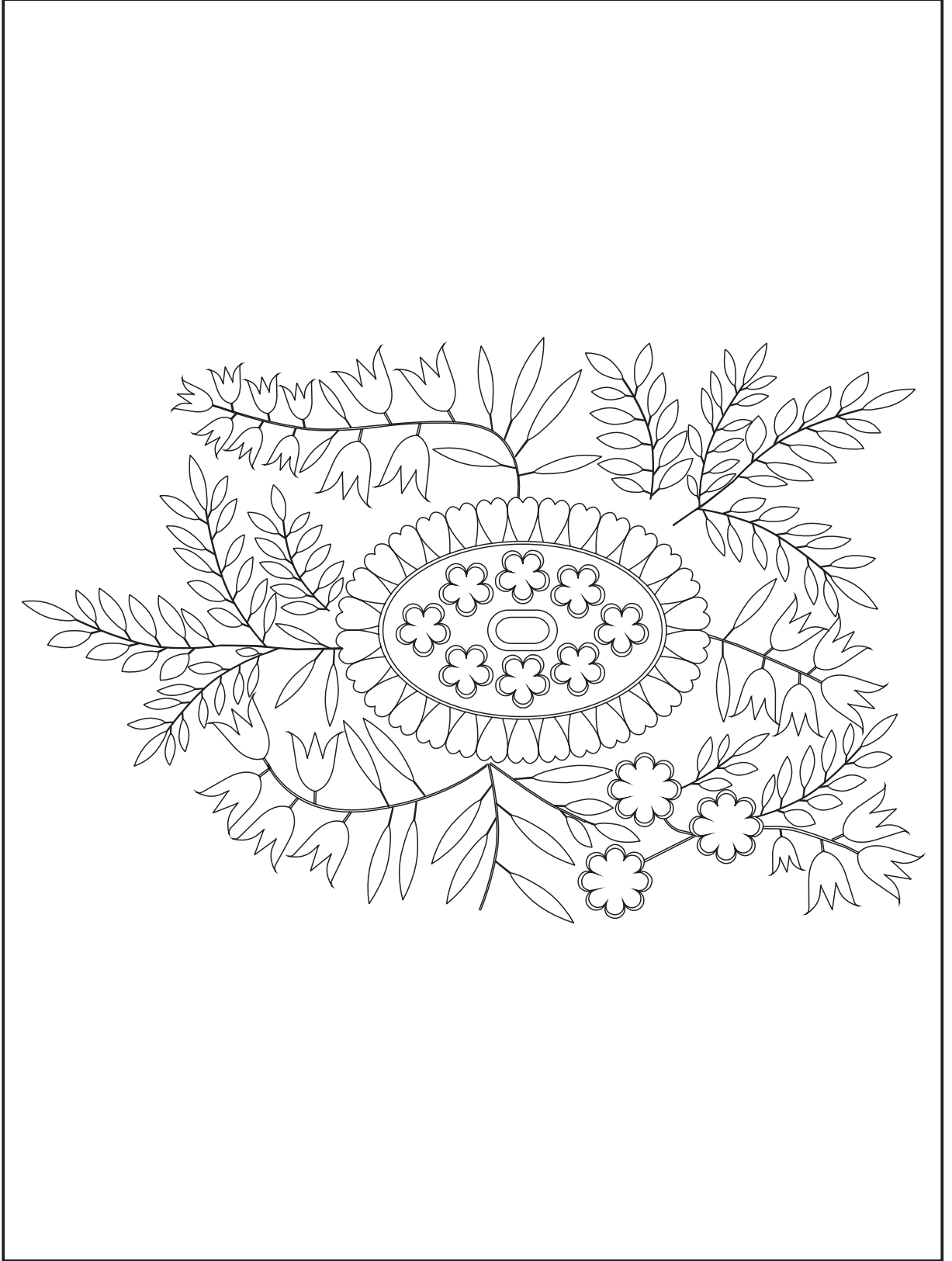
DESEN ÇİZİMİ

Desen No:27 Sarkanın ön beden işleme deseni çizimi

DESEN ÇİZİMİ

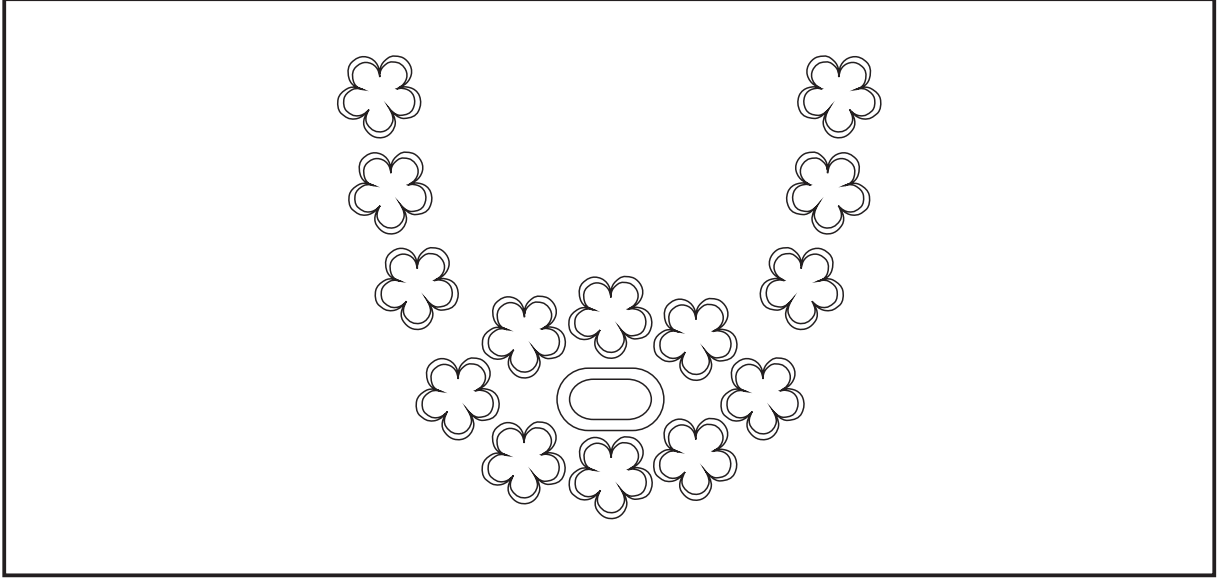

Desen No:28 Sarkanın arka beden işleme deseni çizimi

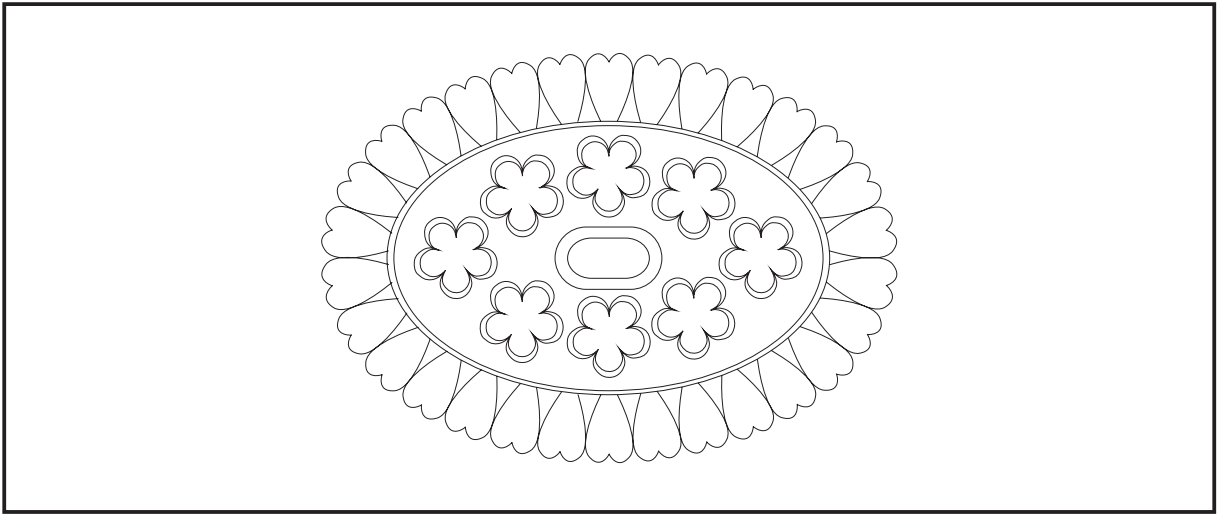
DESEN ÇİZİMİ

Desen No:29 Uzun entarinin işleme deseni çizimi

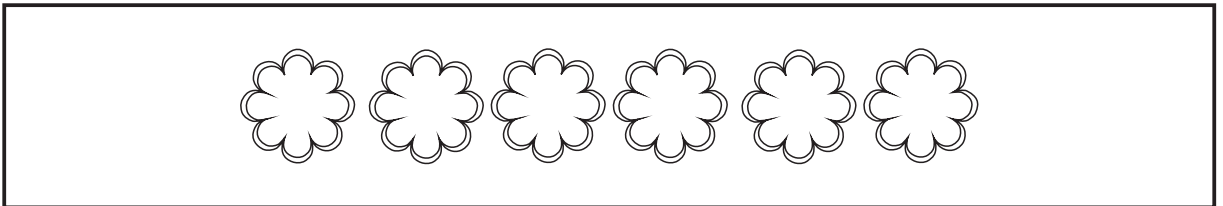
DESEN ÇİZİMİ

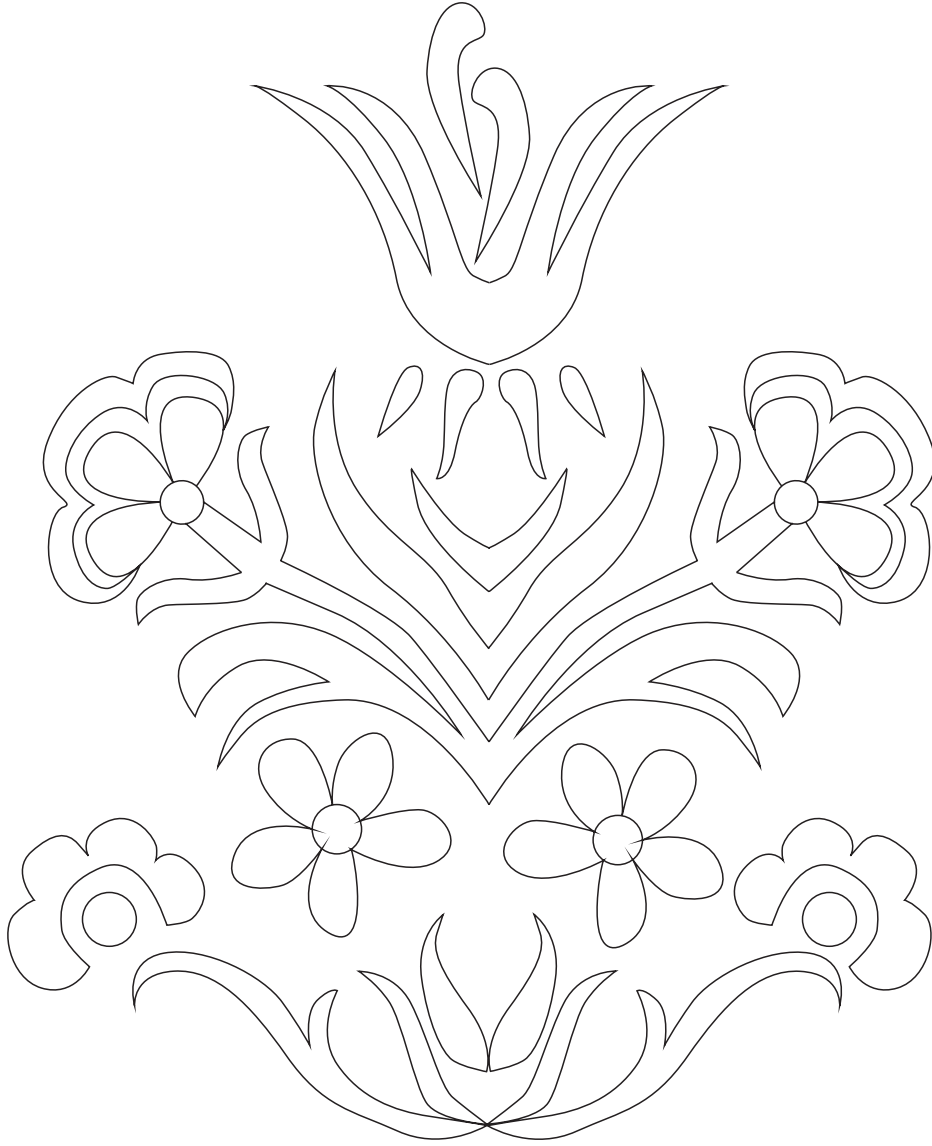
Desen No:30 İçliğin yaka işleme deseni çizimi

Desen No:31 Şalvarın paça işleme deseni çizimi

Desen No:32 Şalvarın paça bordürü işleme deseni çizimi

DESEN ÇİZİMİ

Desen No:33 Çevrenin işleme deseni çizimi

FOLKLORİK KIYAFET BİLGİ FORMU 12

GENEL GÖRÜNÜŞ

Şekil No:165 Uzun entarinin
önden görünümü

Şekil No:166 Uzun entarinin
arkadan görünümü

Şekil No:167 Uzun entarinin
yandan görünümü

FOLKLORİK KIYAFET BİLGİ FORMU

Şekil No:168 Uzun entarinin
görünümü

Şekil No:169 Uzun entarinin
işleme detayından görünüm

Şekil No:170 Uzun entarinin
işleme detayından görünüm

Şekil No:171 Uzun entarinin
işleme detayından görünüm

Şekil No:172 Uzun entarinin
işleme detayından görünüm

Parça No	: 1
İnceleme Tarihi	: 21.10.2009
Giysi Parçasının Tarihi	: 2008
Giysi Parçasının Adı	: Üç etek
Giysi Parçasının Yöredeki Adı	: Uzun entari
Giysi Parçasının Bulunduğu Yer	: Gediz
Kaynak Kişi	: Hamide ÖZYURT
Kullanılan Boyut	: Omuz boyu:17 cm, kol boyu: 68 cm, kol genişliği:20 cm, kol yırtmaç boyu:18 cm, giysinin boyu:150 cm, beden genişliği:53 cm, bel genişliği:53 cm, ön etek ucu:44 cm, arka etek ucu:70 cm, yan yırtmaç boyu:91 cm
Giysinin Model Özelliği	: “V” yakalı ve önü açık uzun kare kollu dirseklere kadar yırtmaçlıdır. Kol altına hareket rahatlığı sağlamak için üçgen şeklinde kuş parçası konulmuştur. Giysi ayak bileğine kadar tasarlanmıştır. Etekler arkada bir önde iki olmak üzere üç parçadan oluşmaktadır.
Giysinin Kumaş Özellikleri	
Kumaşın adı	: Monoray saten
Kumaşın yöresel adı	: Saten
Rengi	: Bordo
Dikiş Tekniği	: Giysinin omuz, yan, kol altı ve ön peş parçaları makine dikişi ile temizlenmiştir.
Astarlama Tekniği	: Giysi bordo renkli pamuklu astarlık kumaş ile makine dikişi kullanılarak astarlanmıştır.
Kenar Temizleme Tekniği	: Giysinin kol ucu, etek ucu, ön çevresi ve yan yırtmaç dilimleri simli ip kullanılarak tığ oyası ile temizlenmiştir.

Süsleme Özellikleri

Kullanılan malzeme

: Sim, pul ve boncuk.

Uygulanan teknik

: Makinede sim sarma tekniği

Renk

: Altın sarısı

Konu

: Bitkisel bezeme

Kompozisyon Özelliği

: Motif ön ve arka parçaların eteklerinde tam uygulanırken, omuzlara doğru bazı parçaları eksiltilerek küçültülmesi sağlanmıştır. Kollarda tek bir gül motifi olarak çalışılmıştır. Giyim parçasının bütün kenarları “S” şeklinde bordürle çevrelenirken yine tüm kenarlar tığ oyası ile oyalanarak kompozisyon tamamlanmıştır.

Giysinin Giyilme Şekli

: İçliğin ve şalvarın üzerine giyilmektedir. Belde genellikle kemer kullanılır. Yan dilimler isteğe göre düz veya çapraz olarak kemere tutturulmak suretiyle giyilmektedir.

FOLKLORİK KIYAFET BİLGİ FORMU
GENEL GÖRÜNÜŞ

Şekil No:173 İçlik ve şalvarın
 önden görünümü

Şekil No:174 İçlik ve şalvarın
 arkadan görünümü

Şekil No:175 İçlik ve şalvarın
 yandan görünümü

FOLKLORİK KIYAFET BİLGİ FORMU

Şekil No:176 İçliğin
görünümü

Şekil No:177 İçliğin işleme detayından
görünüm

Parça No	: 2
İnceleme Tarihi	: 21.10.2009
Giysi Parçasının Tarihi	: 2008
Giysi Parçasının Adı	: Bluz
Giysi Parçasının Yöredeki Adı	: İçlik
Giysi Parçasının Bulunduğu Yer	: Gediz
Kaynak Kişi	: Hamide ÖZYURT

Kullanılan Boyut	: Yaka genişliği:18 cm, ön yaka düşüklüğü:10 cm, arka yaka yırtmaç boyu:18 cm, omuz boyu:10 cm, kol evi:22 cm, giysinin boyu:62 cm, beden genişliği:45 cm, bel genişliği:52 cm
Giysinin Model Özelliği	: Beşgen yakalı, kolsuz, boy kalça hizasında bitirilmiştir. Arka ortasına yırtmaç çalışılmıştır.
Giysinin Kumaş Özellikleri	
Kumaşın adı	: Monoray saten
Kumaşın yöresel adı	: Saten
Rengi	: Sarı
Dikiş Tekniği	: Omuz ve yan dikişler makine dikişi ile birleştirilmiştir.
Astarlama Tekniği	: Krem renğinde pamuklu astar kullanılmış ve giysinin tamamı astarla çalışılmıştır.
Kenar Temizleme Tekniği	: Giysinin yaka, kol evi ve etek ucu makine dikişi ile temizlenmiştir. Yaka çevresi ve kol evi boncuk tutturularak süslenmiştir.
Süsleme Özellikleri	
Kullanılan malzeme	: Sim, pul ve boncuk
Uygulanan teknik	: Makinede sim sarma tekniği
Renk	: Altın sarısı
Konu	: Bitkisel bezeme
Kompozisyon Özelliği	: Yakanın tam ortasına en küçük gül motifi simetrik olarak üç adet yerleştirilmiş, kol ve yaka etrafına dikilen boncuklarla kompozisyon tamamlanmıştır.
Giysinin Giyilme Şekli	: Ten üzerine etekleri şalvarın üstünde kalacak şekilde giyilir.

FOLKLORİK KIYAFET BİLGİ FORMU

Şekil No:178 Şalvarın
genel görünümü

Şekil No:179 Şalvarın
işleme detayından görünüm

Parça No	: 3
İnceleme Tarihi	: 21.10.2009
Giysi Parçasının Tarihi	: 2008
Giysi Parçasının Adı	: Şalvar
Giysi Parçasının Yöredeki Adı	: Şalvar
Giysi Parçasının Bulunduğu Yer	: Gediz
Kaynak Kişi	: Hamide ÖZYURT
Kullanılan Boyut	: Manşet genişliği:17x4 cm, giysinin boyu:108 cm, beden boyu:62 cm, bel boyu:28 cm
Giysinin Model Özelliği	: Giysinin beli lastikli olup paçalara büzülerek manşet takılmıştır.
Giysinin Kumaş Özellikleri	
Kumaşın adı	: Monoray Saten
Kumaşın yöresel adı	: Saten
Rengi	: Sarı
Dikiş Tekniği	: Giysinin bel, yan, ağı ve manşeti makine dikişi ile dikilmiştir.

Astarlama Tekniği	: -
Kenar Temizleme Tekniği	: Giysinin bel, yan, ağı ve manşeti makine dikiş i ile temizlenmiştir.
Süsleme Özellikleri	
Kullanılan malzeme	: Sim, pul ve boncuk
Uygulanan teknik	: Makinede sim sarma tekniği
Renk	: Altın sarısı
Konu	: Bitkisel bezeme
Kompozisyon Özelliği	: Motif paçalara yanlardan gözükecek şekilde yerleştirilirken bir kompozisyon tamamlanmıştır.
Giysinin Giyilme Şekli	: Ten üzerine, içliğin altında kalacak şekilde giyilir.

FOLKLORİK KIYAFET BİLGİ FORMU

Şekil No: 180

Çevrenin genel görünümü

Şekil No: 181

Çevrenin işleme detayından görünüm

Parça No	: 4
İnceleme Tarihi	: 21.10.2009
Giysi Parçasının Tarihi	: 2008
Giysi Parçasının Adı	: Çevre
Giysi Parçasının Yöredeki Adı	: Çevre
Giysi Parçasının Bulunduğu Yer	: Gediz
Kaynak Kişi	: Hamide ÖZYURT
Kullanılan Boyut	: 130x90 cm
Giysinin Model Özelliği	: Dikdörtgen şeklinde tasarlanmış giyim parçasıdır.
Giysinin Kumaş Özellikleri	
Kumaşın adı	: Krep
Kumaşın yöresel adı	: Krep
Rengi	: Beyaz
Kenar Temizleme Tekniği	: Çevrenin kenarları tığ oyası ile temizlenmiştir.
Süsleme Özellikleri	
Kullanılan malzeme	: Sim, pul ve boncuk
Uygulanan teknik	: Makinede sim sarma tekniği

Renk	: Altın sarısı
Konu	: Bitkisel bezeme
Kompozisyon Özelliği	: Motifler çevrenin üzerine serpiştirilirken kenarlara yapılan tığ oyası ile süslenerek kompozisyon tamamlanmıştır.
Giysinin Giyilme Şekli	: Fesin üzerine tutturulmak suratiyle kullanılmaktadır. Kullanım şekli yaşlı ve gençlere göre değişir. Gençler festen sarkan bölümleri serbest bırakırken, yaşlılar, fes kullanmadan ve sarkan bölümleri kolak arkasına alarak kullanırlar.

FOLKLORİK KIYAFET BİLGİ FORMU

Şekil No:182

Fesin görünümü

Şekil No:183 Fesin süsleme

detayından görünüm

Parça No	: 5
İnceleme Tarihi	: 21.10.2009
Giyisi Parçasının Tarihi	: 2008
Giyisi Parçasının Adı	: Fes
Giyisi Parçasının Yöredeki Adı	: Fes
Giyisi Parçasının Bulunduğu Yer	: Gediz
Kaynak Kişi	: Hamide ÖZYURT
Kullanılan Boyut	: Fesin çevresi: 53 cm, fesin yüksekliği: 6 cm, fesin çapı: 15 cm

Giysinin Kumaş Özellikleri

Kumaşın adı : Monoray saten

Kumaşın yöresel adı : Saten

Rengi : Bordo

Kenar Temizleme Tekniği

: Giysi parçasının kenarı makine dikişi ile temizlenmiştir.

Süsleme Özellikleri

Kullanılan malzeme : Sim pul ve boncuk

Uygulanan teknik : Makinede sim sarma tekniği

Renk : Altın sarısı

Konu : Bitkisel bezeme

Kompozisyon Özelliği

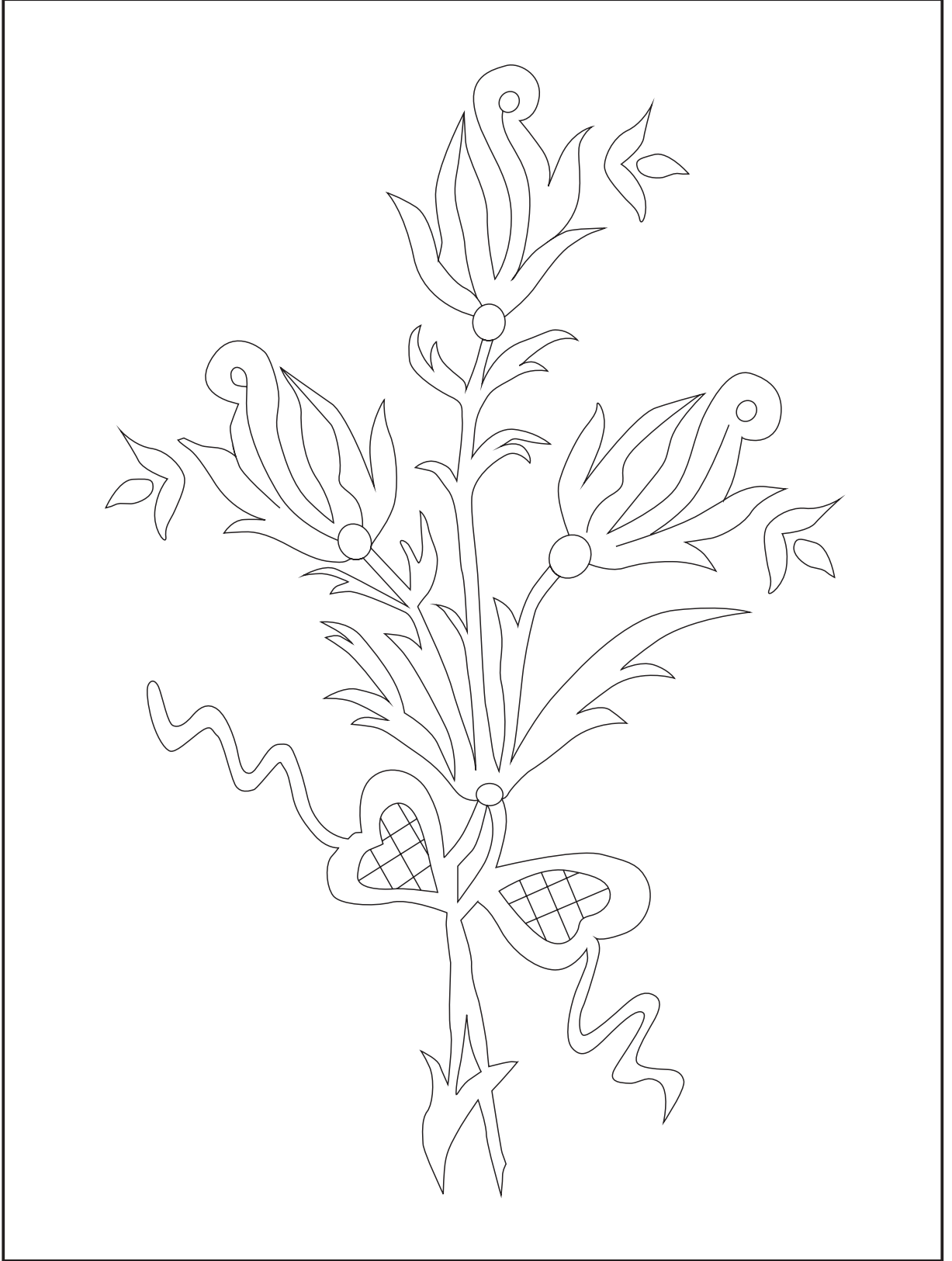
: Giyim parçasının önüne gelecek şekilde yerleştirilen motifle bir kompozisyon oluşturulmuştur.

Giysinin Giyilme Şekli

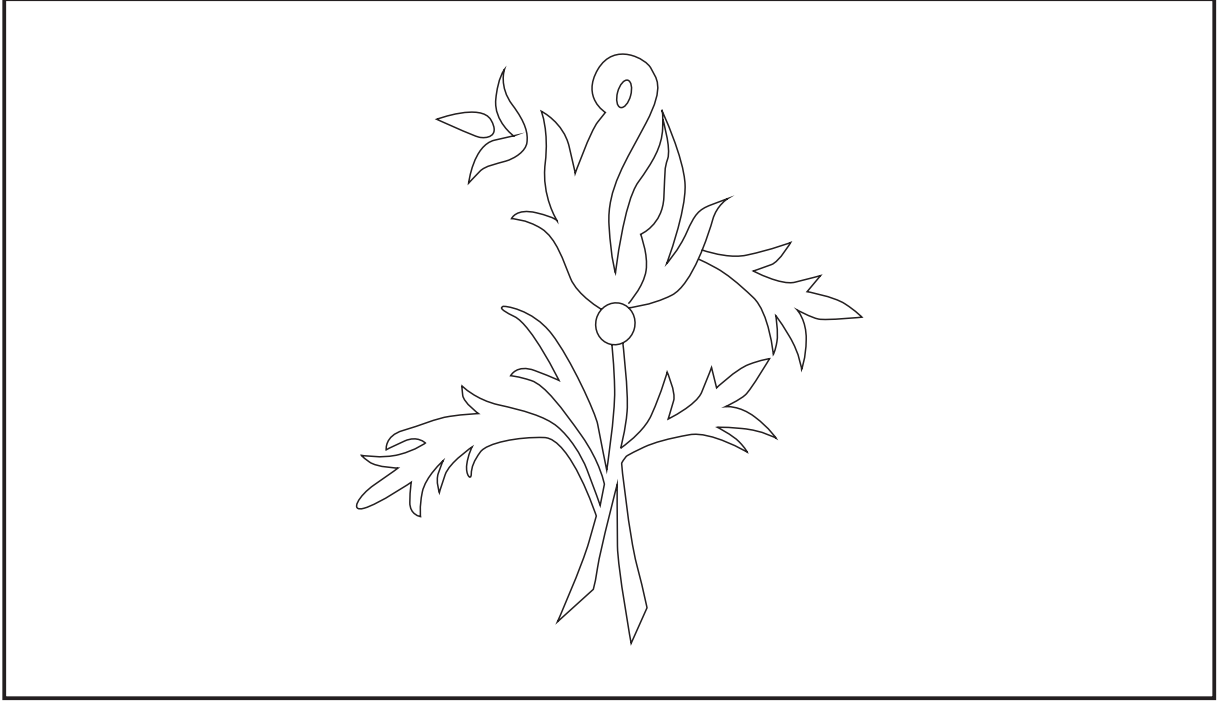
: Fes saça tokalarla tutturulmak suretiyle ön taraftaki süsleme öne gelecek şekilde kullanılır.

DESEN ÇİZİMİ

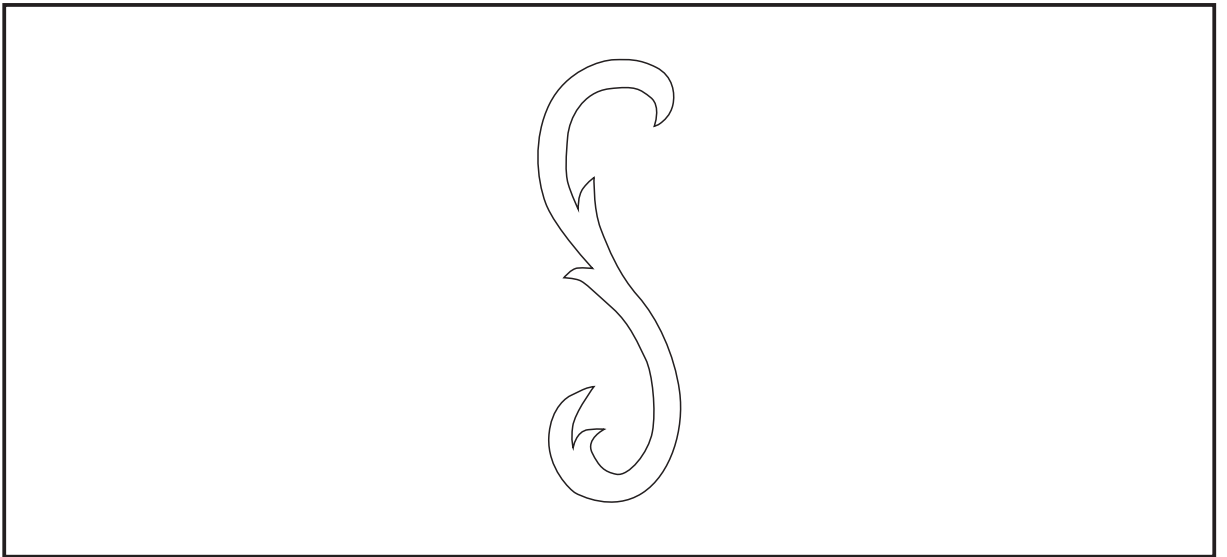
Desen No:34 Uzun entarinin işleme deseni çizimi

DESEN ÇİZİMİ

Desen No:35 Uzun entarinin, şalvarın ve paçanın işleme deseni çizimi

DESEN ÇİZİMİ

Desen No:36 Uzun entarinin, içliğin, çevrenin ve fesin işleme deseni çizimi

DESEN ÇİZİMİ

Desen No:37 Uzun entarinin bordür işleme deseni çizimi

FOLKLORİK KIYAFET BİLGİ FORMU 13**GENEL GÖRÜNÜŞ**

Şekil No:184 Uzun entarinin
önden görünümü

Şekil No:185 Uzun entarinin
arkadan görünümü

Şekil No:186 Uzun entarinin
yandan görünümü

FOLKLORİK KIYAFET BİLGİ FORMU

Şekil No:187 Uzun entarinin
görünümü

Şekil No:188 Uzun entarinin
işleme detayından görünüm

Parça No	: 1
İnceleme Tarihi	: 11.10.2009
Giysi Parçasının Tarihi	: 2003
Giysi Parçasının Adı	: Üç etek
Giysi Parçasının Yöredeki Adı	: Uzun entari
Giysi Parçasının Bulunduğu Yer	: Gediz

Kaynak Kişi	: Hayriye İSTEK
Kullanılan Boyut	: Omuz boyu:17 cm, kol boyu: 65 cm, kol genişliği:18 cm, kol yırtmaç boyu:25 cm, giysinin boyu:143 cm, beden genişliği:55 cm, bel genişliği:55 cm, ön etek ucu:35 cm, arka etek ucu:65 cm, yan yırtmaç boyu:60 cm
Giysinin Model Özelliği	: “V” yakalı ve önü açık uzun kare kollu dirseklere kadar yırtmaçlıdır. Kol altına hareket rahatlığı sağlamak için üçgen şeklinde kuş parçası konulmuştur. Giysi ayak bileğine kadar tasarlanmıştır. Etekler arkada bir önde iki olmak üzere üç parçadan oluşmaktadır. Yaka, ön orta, etek ucu, kol ucu ve yırtmaçları dilimlidir.
Giysinin Kumaş Özellikleri	
Kumaşın adı	: Monoray saten
Kumaşın yöresel adı	: Saten
Rengi	: Pembe
Dikiş Tekniği	: Giysinin omuz, yan, kol altı ve ön peş parçaları makine dikişi ile temizlenmiştir.
Astarlama Tekniği	: Giysi pembe renkli polyester astarlık kumaş ile makine dikişi kullanılarak astarlanmıştır.
Kenar Temizleme Tekniği	: Giysinin kol ucu, etek ucu, ön çevresi ve yan yırtmaç dilimleri gümüş rengi hazır harç kullanılarak temizlenmiştir.
Süsleme Özellikleri	
Kullanılan malzeme	: Sim, pul ve boncuk.
Uygulanan teknik	: Makinede sim sarma tekniği
Renk	: Gümüş rengi

Konu	: Bitkisel bezeme
Kompozisyon Özelliği	: Motif giysinin bazı yerlerine çift, bazı yerlerine tek olarak kullanılmıştır. Kenarlar dilimli olarak gümüş rengi hazır harç tutturularak kompozisyon tamamlanmıştır.
Giysinin Giyilme Şekli	: Büstiyer ve şalvarın üzerine giyilmektedir. Belde genellikle kemer kullanılır. Yan dilimler isteğe göre düz veya çapraz olarak kemere tutturulmak suretiyle giyilmektedir.

FOLKLORİK KIYAFET BİLGİ FORMU

Şekil No:189 İçliğin önden
görünümü

Şekil No:190 İçliğin arkadan
görünümü

Parça No	: 2
İnceleme Tarihi	: 11.10.2009
Giysi Parçasının Tarihi	: 2003
Giysi Parçasının Adı	: Bluz
Giysi Parçasının Yöredeki Adı	: İçlik
Giysi Parçasının Bulunduğu Yer	: Gediz

Kaynak Kişi	: Hayriye İSTEK
Kullanılan Boyut	: Yaka genişliği:23 cm, ön yaka düşüklüğü:12 cm, arka yaka düşüklüğü:5 cm, omuz boyu:11 cm, kol evi:23 cm, giysinin boyu:57 cm, beden genişliği:47 cm, etek ucu:53 cm
Giysinin Model Özelliği	: Beşgen yakalı, kolsuz, boy kalça hizasında bitirilmiştir. Arka ortasına yırtmaç çalışılmıştır.
Giysinin Kumaş Özellikleri	
Kumaşın adı	: Lame
Kumaşın yöresel adı	: Lame
Rengi	: Gümüş rengi
Dikiş Tekniği	: Omuz ve yan dikişler makine dikişi ile birleştirilmiştir.
Astarlama Tekniği	: -
Kenar Temizleme Tekniği	: Giysinin yaka, kol evi ve etek ucu makine dikişi ile temizlenmiştir.
Süsleme Özellikleri	
Kullanılan malzeme	: -
Uygulanan teknik	: -
Renk	: -
Konu	: -
Kompozisyon Özelliği	: -
Giysinin Giyilme Şekli	: Ten üzerine etekleri şalvarın üstünde kalacak şekilde giyilir.

FOLKLORİK KIYAFET BİLGİ FORMU

Şekil No:191 Şalvarın

genel görünümü

Parça No	: 3
İnceleme Tarihi	: 11.10.2009
Giysi Parçasının Tarihi	: 2003
Giysi Parçasının Adı	: Şalvar
Giysi Parçasının Yöredeki Adı	: Şalvar
Giysi Parçasının Bulunduğu Yer	: Gediz
Kaynak Kişi	: Hayriye İSTEK
Kullanılan Boyut	: Manşet genişliği:15x4 cm, giysinin boyu:103 cm, beden genişliği:60 cm, bel boyu:35 cm, ağ boyu:39 cm
Giysinin Model Özelliği	: Giysinin beli lastikli olup paçalara büzülerek manşet takılmıştır.

Giysinin Kumaş Özellikleri

Kumaşın adı : Lame

Kumaşın yöresel adı : Lame

Rengi : Gümüş rengi

Dikiş Tekniği : Giysinin bel, yan, ağı ve manşeti makine dikişi ile dikilmiştir.

Astarlama Tekniği : -

Kenar Temizleme Tekniği : Giysinin bel, yan, ağı ve manşeti makine dikişi ile temizlenmiştir.

Süsleme Özellikleri

Kullanılan malzeme : -

Uygulanan teknik : -

Renk : -

Konu : -

Kompozisyon Özelliği : -

Giysinin Giyilme Şekli : Ten üzerine, içliğin altında kalacak şekilde giyilir.

FOLKLORİK KIYAFET BİLGİ FORMU

Şekil No:192

Çevrenin genel görünümü

Şekil No: 193

Çevrenin işleme detayından görünüm

Parça No	: 4
İnceleme Tarihi	: 11.10.2009
Giyisi Parçasının Tarihi	: 2003
Giyisi Parçasının Adı	: Çevre
Giyisi Parçasının Yöredeki Adı	: Çevre
Giyisi Parçasının Bulunduğu Yer	: Gediz
Kaynak Kişi	: Hayriye İSTEK
Kullanılan Boyut	: 110x70 cm
Giyisinin Model Özelliği	: Dikdörtgen şeklinde tasarlanmış giyim parçasıdır.
Giyisinin Kumaş Özellikleri	
Kumaşın adı	: Krep
Kumaşın yöresel adı	: Krep
Rengi	: Beyaz
Kenar Temizleme Tekniği	: Çevrenin kenarları hazır harç ile temizlenmiştir.

Süsleme Özellikleri

Kullanılan malzeme

: Sim, pul ve boncuk

Uygulanan teknik

: Makinede sim sarma tekniği

Renk

: Gümüş rengi

Konu

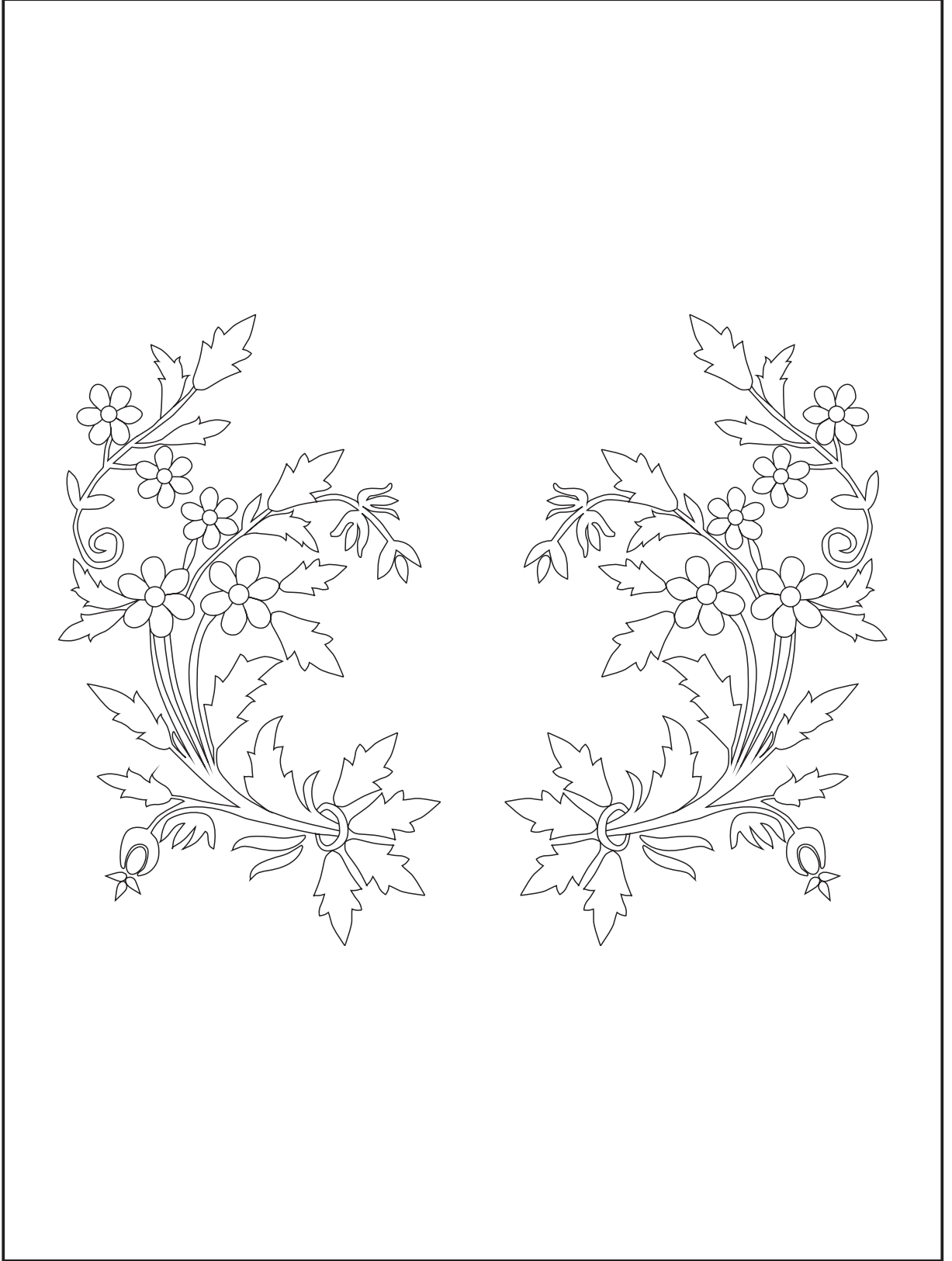
: Bitkisel bezeme

Kompozisyon Özelliği

: Çevrenin ön ortasına simetrik ve çift yerleştirilen motif, köşelere ve arka ortasına tek yerleştirilmiştir. Kenarlara tutturulan harç ile kompozisyon tamamlanmıştır.

Giysinin Giyilme Şekli

: Başın üzerine örtülmek suretiyle kullanılmaktadır. İsteğe göre topuzun arkasına bir kenarı büzülüp tokalarla tutturularakta kullanılabilir. Kullanım şekli yaşlı ve gençlere göre değişir. Gençler sarkan bölümleri serbest bırakırken, yaşlılar, sarkan bölümleri kulak arkasına alarak kullanırlar.

DESEN ÇİZİMİ

Desen No:38 Uzun entari ve çevrenin işleme deseni çizimi

FOLKLORİK KIYAFET BİLGİ FORMU 14
GENEL GÖRÜNÜŞ

Şekil No:194 Uzun entarinin
 önden görünümü

Şekil No:195 Uzun entarinin
 arkadan görünümü

Şekil No:196 Uzun entarinin
 yandan görünümü

FOLKLORİK KIYAFET BİLGİ FORMU

Şekil No:197 Uzun entarinin
görünümü

Şekil No:198 Uzun entarinin
işleme detayından görünüm

Parça No	: 1
İnceleme Tarihi	: 14.11.2009
Giysi Parçasının Tarihi	: 2005
Giysi Parçasının Adı	: Üç etek
Giysi Parçasının Yöredeki Adı	: Uzun entari
Giysi Parçasının Bulunduğu Yer	: Gediz

Kaynak Kişi	: Hayriye İSTEK
Kullanılan Boyut	: Omuz boyu:17 cm, kol boyu: 65 cm, kol genişliği:18 cm, kol yırtmaç boyu:25 cm, giysinin boyu:143 cm, beden genişliği:55 cm, bel genişliği:55 cm, ön etek ucu:35 cm, arka etek ucu:65 cm, yan yırtmaç boyu:60 cm
Giysinin Model Özelliği	: “V” yakalı ve önü açık uzun kare kollu dirseklere kadar yırtmaçlıdır. Kol altına hareket rahatlığı sağlamak için üçgen şeklinde kuş parçası konulmuştur. Giysi ayak bileğine kadar tasarlanmıştır. Etekler arkada bir önde iki olmak üzere üç parçadan oluşmaktadır. Yaka, ön orta, etek ucu, kol ucu ve yırtmaçları dilimlidir.
Giysinin Kumaş Özellikleri	
Kumaşın adı	: Monoray saten
Kumaşın yöresel adı	: Saten
Rengi	: Yağ yeşili
Dikiş Tekniği	: Giysinin omuz, yan, kol altı ve ön peş parçaları makine dikişi ile temizlenmiştir.
Astarlama Tekniği	: Giysi yeşil renkli polyester astarlık kumaş ile makine dikişi kullanılarak astarlanmıştır.
Kenar Temizleme Tekniği	: Giysinin kol ucu, etek ucu, ön çevresi ve yan yırtmaç dilimleri altın sarısı hazır harç kullanılarak temizlenmiştir.
Süsleme Özellikleri	
Kullanılan malzeme	: Sim, pul ve boncuk.
Uygulanan teknik	: Makinede sim sarma tekniği
Renk	: Altın sarısı
Konu	: Bitkisel bezeme

Kompozisyon Özelliği

: Motif uzun entarinin etrafına bordür, iç kısımlarına değişik kompozisyon oluşturacak şekilde yerleştirilirken kenarlara dilimli olarak yerleştirilen hazır harçla kompozisyon tamamlanmıştı.

Giyisinin Giyilme Şekli

: Büstiyer ve şalvarın üzerine giyilmektedir. Belde genellikle kemer kullanılır. Yan dilimler isteğe göre düz veya çapraz olarak kemere tutturulmak suretiyle giyilmektedir.

FOLKLORİK KIYAFET BİLGİ FORMU

Şekil No:199 Büstiyerin
görünümü

Parça No	: 2
İnceleme Tarihi	: 14.11.2009
Giysi Parçasının Tarihi	: 2005
Giysi Parçasının Adı	: Büstiyer
Giysi Parçasının Yöredeki Adı	: Büstiyer
Giysi Parçasının Bulunduğu Yer	: Gediz
Kaynak Kişi	: Hayriye İSTEK
Kullanılan Boyut	: Giysinin boyu:48 cm, beden genişliği:57 cm, bel genişliği:30 cm, etek ucu:57 cm
Giysinin Model Özelliği	: Yakası lastikli olarak tasarlanmış giyim parçasıdır.
Giysinin Kumaş Özellikleri	
Kumaşın adı	: Dore
Kumaşın yöresel adı	: Dore
Rengi	: Altın sarısı
Dikiş Tekniği	: Giysinin tüm dikişleri makine dikişi ile birleştirilmiştir.

Astarlama Tekniği	: -
Kenar Temizleme Tekniği	: Giysinin kenarları makine dikişı ile temizlenmiştir.
Süsleme Özellikleri	
Kullanılan malzeme	: -
Uygulanan teknik	: -
Renk	: -
Konu	: -
Kompozisyon Özelliği	: -
Giysinin Giyilme Şekli	: Ten üzerine etekleri şalvarın altında kalacak şekilde giyilir.

FOLKLORİK KIYAFET BİLGİ FORMU

Şekil No:200 Şalvarın
görünümü

Parça No	: 3
İnceleme Tarihi	: 14.11.2009
Giysi Parçasının Tarihi	: 2005
Giysi Parçasının Adı	: Şalvar
Giysi Parçasının Yöredeki Adı	: Şalvar
Giysi Parçasının Bulunduğu Yer	: Gediz
Kaynak Kişi	: Hayriye İSTEK
Kullanılan Boyut	: Manşet genişliği:15x4 cm, giysinin boyu:103 cm, beden genişliği:60 cm, bel boyu:35 cm, ağ boyu:39 cm
Giysinin Model Özelliği	: Giysinin beli lastikli olup paçalara büzülerek manşet takılmıştır.

Giysinin Kumaş Özellikleri

Kumaşın adı : Dore

Kumaşın yöresel adı : Dore

Rengi : Altın sarısı

Dikiş Tekniği : Giysinin bel, yan, ağ ve manşeti makine dikişi ile dikilmiştir.

Astarlama Tekniği : -

Kenar Temizleme Tekniği : Giysinin bel, yan, ağ ve manşeti makine dikişi ile temizlenmiştir.

Süsleme Özellikleri

Kullanılan malzeme : -

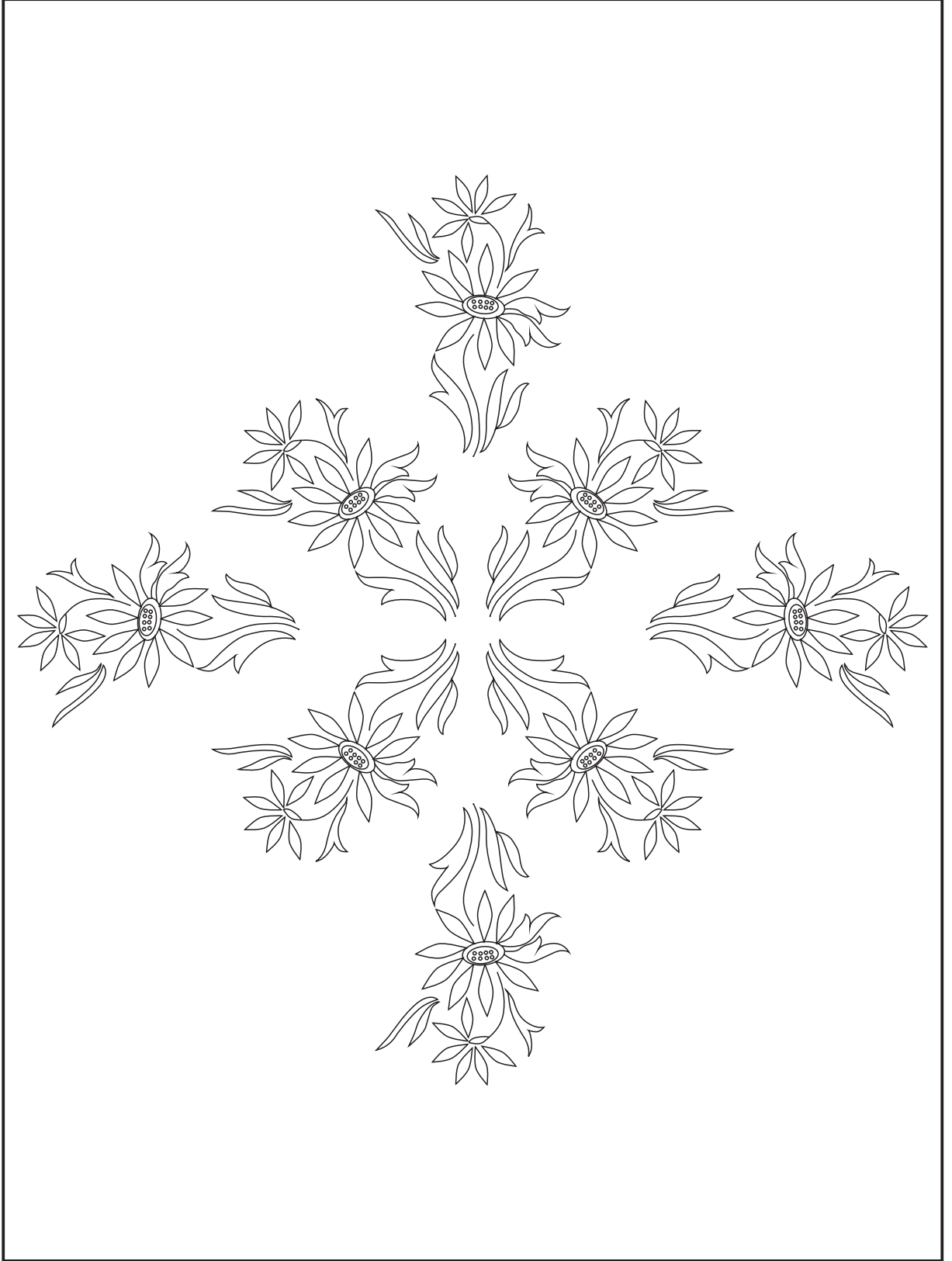
Uygulanan teknik : -

Renk : -

Konu : -

Kompozisyon Özelliği : -

Giysinin Giyilme Şekli : Ten üzerine, içliğin altında kalacak şekilde giyilir.

DESEN ÇİZİMİ

Desen No:39 Uzun entarinin işleme deseni çizimi

FOLKLORİK KIYAFET BİLGİ FORMU 15

GENEL GÖRÜNÜŞ

ŞekilNo:201 Uzun entarinin
önden görünümü

ŞekilNo:202 Uzun entarinin
arkadan görünümü

ŞekilNo:203 Uzun entarinin
yandan görünümü

FOLKLORİK KIYAFET BİLGİ FORMU

Şekil No:204 Uzun entarinin
görünümü

Şekil No:205 Uzun entarinin
desen detayından görünüm

Parça No	: 1
İnceleme Tarihi	: 08.10.2009
Giysi Parçasının Tarihi	: 2000
Giysi Parçasının Adı	: Üç etek
Giysi Parçasının Yöredeki Adı	: Uzun entari
Giysi Parçasının Bulunduğu Yer	: Gediz

Kaynak Kişi	: Hayriye İSTEK
Kullanılan Boyut	: Omuz boyu:13 cm, kol boyu: 66 cm, kol genişliği:26 cm, kol yırtmaç boyu:25 cm, giysinin boyu:127 cm, beden genişliği:60 cm, bel genişliği:60 cm, ön etek ucu:33 cm, arka etek ucu:68 cm, yan yırtmaç boyu:63 cm
Giysinin Model Özelliği	: “V” yaka önden açık, takma kollu, dirseklere kadar yırtmaçlıdır. Etek boyu ayak bileklerine kadar uzanan, yanları yırtmaçlıdır. Etekler arkada bir önde iki olmak üzere üç parçadan oluşmaktadır. Yaka, ön orta, etek ucu, yan yırtmaçları, kol ucu ve yırtmaçları düzdür.
Giysinin Kumaş Özellikleri	
Kumaşın adı	: Chanel saten
Kumaşın yöresel adı	: Saten
Rengi	: Su yeşili
Dikiş Tekniği	: Giysinin omuz, yan, kol altı ve ön peş parçaları makine dikişi ile temizlenmiştir.
Astarlama Tekniği	: Giysinin astarında astarlık kumaş olarak chanel saten kullanılmıştır. Kumaş makine dikişi ile tüle tutturulmuştur.
Kenar Temizleme Tekniği	: Giysinin kol ucu, etek ucu, ön çevresi ve yan yırtmaçları altın sarısı hazır harç kullanılarak temizlenmiştir.
Süsleme Özellikleri	
Kullanılan malzeme	: Kendinden desenli tül, hazır harç
Uygulanan teknik	: Makine dikişi tekniği
Renk	: Beyaz
Konu	: Bitkisel bezeme

Kompozisyon Özelliği

: Tül kendinden desenli olup giysinin çevresine hazır harç tutturularak kompozisyon oluşturulmuştur.

Giysinin Giyilme Şekli

: Büstiyer ve şalvarın üzerine giyilmektedir. Belde genellikle kemer kullanılır. Yan dilimler isteğe göre düz veya çapraz olarak kemere tutturulmak suretiyle giyilmektedir.

FOLKLORİK KIYAFET BİLGİ FORMU

Şekil No:206 Büstiyerin
görünümü

Parça No	: 2
İnceleme Tarihi	: 08.10.2009
Giysi Parçasının Tarihi	: 2000
Giysi Parçasının Adı	: Büstiyer
Giysi Parçasının Yöredeki Adı	: Büstiyer
Giysi Parçasının Bulunduğu Yer	: Gediz
Kaynak Kişi	: Hayriye İSTEK
Kullanılan Boyut	: Giysinin boyu:48 cm, beden genişliği:57 cm, bel genişliği:30 cm, etek ucu:57 cm
Giysinin Model Özelliği	: Giysi dikdörtgen kesimli olup üst kısmı kalın lastik ile büzdürülmüştür.
Giysinin Kumaş Özellikleri	
Kumaşın adı	: Chanel saten
Kumaşın yöresel adı	: Saten
Rengi	: Su yeşili
Dikiş Tekniği	: Giysinin yan etek ucu ve lastik kısmında makine dikişi kullanılmıştır.

Astarlama Tekniği	: -
Kenar Temizleme Tekniği	: Giysinin yan ve etekleri makine dikişi ile üst kısmı hazır kordon ile temizlenmiştir.
Süsleme Özellikleri	
Kullanılan malzeme	: Hazır harç
Uygulanan teknik	: Harç tutturma tekniği
Renk	: Altın sarısı
Konu	: -
Kompozisyon Özelliği	: Giyim parçasının ön yakasına hazır harç tutturularak bir kompozisyon oluşturulmuştur.
Giysinin Giyilme Şekli	: Ten üzerine etekleri şalvarın altında kalacak şekilde giyilir.

FOLKLORİK KIYAFET BİLGİ FORMU

Şekil No:207 Şalvarın
görünümü

Parça No	: 3
İnceleme Tarihi	: 08.10.2009
Giyisi Parçasının Tarihi	: 2000
Giyisi Parçasının Adı	: Şalvar
Giyisi Parçasının Yöredeki Adı	: Şalvar
Giyisi Parçasının Bulunduğu Yer	: Gediz
Kaynak Kişi	: Hayriye İSTEK
Kullanılan Boyut	: Manşet genişliği:15x4 cm, giysinin boyu:103 cm, beden genişliği:60 cm, bel boyu:35 cm, ağ boyu:39 cm
Giysinin Model Özelliği	: Giysinin beli lastikli olup paçalara büzülerek manşet takılmıştır.

Giysinin Kumaş Özellikleri

Kumaşın adı : Chanel saten

Kumaşın yöresel adı : Saten

Rengi : Su Yeşil

Dikiş Tekniği : Giysinin bel, yan, ağı ve manşeti makine dikişi ile dikilmiştir.

Astarlama Tekniği : -

Kenar Temizleme Tekniği : Giysinin bel, yan, ağı ve manşeti makine dikişi ile temizlenmiştir.

Süsleme Özellikleri

Kullanılan malzeme : Hazır harç

Uygulanan teknik : Harç tutturma tekniği

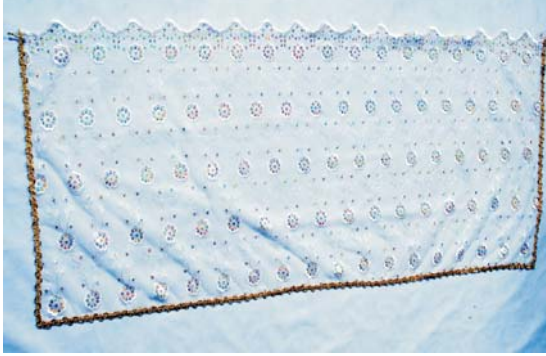
Renk : Altın sarısı

Konu : -

Kompozisyon Özelliği : Giysinin paçalarına hazır harç tutturularak bir kompozisyon oluşturulmuştur.

Giysinin Giyilme Şekli : Ten üzerine, büstiyerin üstünde kalacak şekilde giyilir.

FOLKLORİK KIYAFET BİLGİ FORMU

Şekil No: 208

Çevrenin genel görünümü

Şekil No: 209

Çevrenin desen detayından görünüm

Parça No	: 4
İnceleme Tarihi	: 08.10.2009
Giysi Parçasının Tarihi	: 2000
Giysi Parçasının Adı	: Çevre
Giysi Parçasının Yöredeki Adı	: Çevre
Giysi Parçasının Bulunduğu Yer	: Gediz
Kaynak Kişi	: Hayriye İSTEK
Kullanılan Boyut	: 130x60 cm
Giysinin Model Özelliği	: Giysi dikdörtgen şeklinde tasarlanmıştır.
Giysinin Kumaş Özellikleri	
Kumaşın adı	: Kendinden desenli tül
Kumaşın yöresel adı	: Kendinden desenli tül
Rengi	: Beyaz
Kenar Temizleme Tekniği	: Çevrenin üç kenarı hazır harç ile temizlenmiştir.

Süsleme Özellikleri

Kullanılan malzeme	: Hazır harç
Uygulanan teknik	: Harç tutturma tekniği
Renk	: Altın sarısı
Konu	: -

Kompozisyon Özelliği

: Kumaş kendinden desenli olup üç kenarına hazır harç tutturularak bir kompozisyon oluşturulmuştur.

Giysinin Giyilme Şekli

: Başın üzerine örtülmek suretiyle kullanılır. İsteğe göre topuzun arkasına bir kenarı büzülüp tokalarla tutturularak da kullanılabilir. Gençler başın üzerinden serbest bırakırken, yaşlılar omuzlara dökülen kısımları kulak arkasına alarak kullanırlar.

FOLKLORİK KIYAFET BİLGİ FORMU 16

GENEL GÖRÜNÜŞ

Şekil No:210 Modernize edilmiş sarkalı
şalvarın önden görünümü

Şekil No:211 Modernize edilmiş sarkalı
şalvarın arkadan görünümü

Şekil No:212 Modernize edilmiş sarkalı
şalvarın yandan görünümü

FOLKLORİK KIYAFET BİLGİ FORMU

Şekil No:213 Sarkanın (cepken)
önden görünümü

Şekil No:214 Sarkanın (cepken)
arkadan görünümü

Şekil No:215 Sarkanın işleme
detayından görünüm

Parça No	: 1
İnceleme Tarihi	: 28.08.2009
Giysi Parçasının Tarihi	: 2008
Giysi Parçasının Adı	: Cepken
Giysi Parçasının Yöredeki Adı	: Sarka
Giysi Parçasının Bulunduğu Yer	: Gediz
Kaynak Kişi	: Hamide ÖZYURT
Kullanılan Boyut	: Yaka yüksekliği: 14cm, yaka genişliği: 15cm, ön yaka düşüklüğü: 9cm, omuz boyu: 16cm, kol boyu: 53cm, kol genişliği: 16cm, kol evi: 19cm, kol ucu: 14cm, giysinin boyu: 45cm, beden genişliği: 45cm, bel genişliği: 48cm, etek ucu genişliği: 45cm.
Giysinin Model Özelliği	: Giysinin arka ortası kumaş katıdır. “0” yaka kesimlidir. “0” yaka kesimine hakim yaka çalışılmıştır. Omuzlar dikişli olup, önü açık, boyu belden kısa tasarlanmıştır. Kolu uzundur. Cepken ön kenarı etek ucunda yuvarlatılmıştır.
Giysinin Kumaş Özellikleri	
Kumaşın adı	: Monoray polyester
Kumaşın yöresel adı	: Monoray polyester
Rengi	: Patlıcan moru
Dikiş Tekniği	: Giysinin omuz, yan, kol evi ve kol altı makine dikişi ile dikilmiştir.
Astarlama Tekniği	: Giysi ipek astar kullanılarak makine dikişi ile astarlanmıştır.
Kenar Temizleme Tekniği	: Giysi makine dikişi ile temizlenerek ön, kol, yaka ve etek ucuna boncuklar dikilmiştir.

Süsleme Özellikleri

Kullanılan malzeme	: Sim, iri boncuk ve pul
Uygulanan teknik	: Makine sim sarma tekniği, pul - boncuk tutturma tekniği.
Renk	: Altın sarısı, gümüş beyazı
Konu	: Bitkisel bezeme
Kompozisyon Özelliği	: Giysinin ön parça ve yaka çevresi motife uygun bordürlü çalışılmış, bordür ön köşelerde küçük bir motifle birleştirilmiştir. Sepetli motif sarkanın yan parçalarına bordürle uyumlu olacak şekilde ikişer tane yerleştirilirken, sarkanın arka parçasına simetrik olarak dört adet işlenmiştir. Kollar iki sepetli motifin ortasına küçük motif konarak tasarlanmış sarkanın tüm çevresine boncuk tutturularak kompozisyon tamamlanmıştır.
Giysinin Giyilme Şekli	: Büstiyerin üzerine bedeni saracak şekilde giyilir.

FOLKLORİK KIYAFET BİLGİ FORMU

GENEL GÖRÜNÜŞ

Şekil No:216 Modernizenin sarkasız

kullanım şeklinin önden görünümü

Şekil No:217 Modernizenin sarkasız

kullanım şeklinin arkadan görünümü

Şekil No:218 Modernizenin sarkasız

kullanım şeklinin yandan görünümü

FOLKLORİK KIYAFET BİLGİ FORMU

Şekil No:219 Büstiyerin
önden görünümü

Şekil No:220 Büstiyerin
arkadan görünümü

Parça No	: 2
İnceleme Tarihi	: 28.08.2009
Giyisi Parçasının Tarihi	: 2008
Giyisi Parçasının Adı	: Büstiyer
Giyisi Parçasının Yöredeki Adı	: Büstiyer
Giyisi Parçasının Bulunduğu Yer	: Gediz

Kaynak Kişi	: Hamide ÖZYURT
Kullanılan Boyut	: Giysinin boyu: 30cm, beden genişliği: 42cm, bel genişliği: 42cm, etek ucu genişliği: 43cm.
Giysinin Model Özelliği	: Arka çapraz britlere geçirilen kordonlarla kapatılmıştır. Kuplarla bedene oturtulmuş, omuzlarda ince askılar kullanılmıştır. Etek kısımları tığ oyası ile süslenmiştir.
Giysinin Kumaş Özellikleri	
Kumaşın adı	: Monoray polyester
Kumaşın yöresel adı	: Monoray polyester
Rengi	: Patlıcan moru
Dikiş Tekniği	: Giysinin yan, etek ucu ve üst kenarları makine dikişi ile dikilmiştir.
Astarlama Tekniği	: Giysi ipek astar ile astarlanmıştır.
Kenar Temizleme Tekniği	: Giysinin yan, etek ucu ve üst kenarlarında makine dikişi ile kenar temizlemesi yapılmış ve etek ucu simli ip ile tığ oyası ile temizlenmiştir. Giysinin üst kenarlarında ve askısında boncuklar kullanılmıştır.
Süsleme Özellikleri	
Kullanılan malzeme	: Sim ve boncuk
Uygulanan teknik	: Tığ oyası tekniği
Renk	: Altın sarısı
Konu	: Bitkisel bezeme
Kompozisyon Özelliği	: Giyim parçasının yaka etrafı boncuklarla, etek etrafı tığ oyası ile süslenmiştir. Arkadan çapraz inen kordonla kompozisyon tamamlanmıştır..
Giysinin Giyilme Şekli	: Ten üzerine etekleri şalvarın üzerinde kalacak şekilde giyilir.

FOLKLORİK KIYAFET BİLGİ FORMU

Şekil No:221 Şalvarın

genel görünümü

Şekil No:222 Şalvarın

Şekil No:223 Şalvarın

işleme detayından görünüm

işleme detayından görünüm

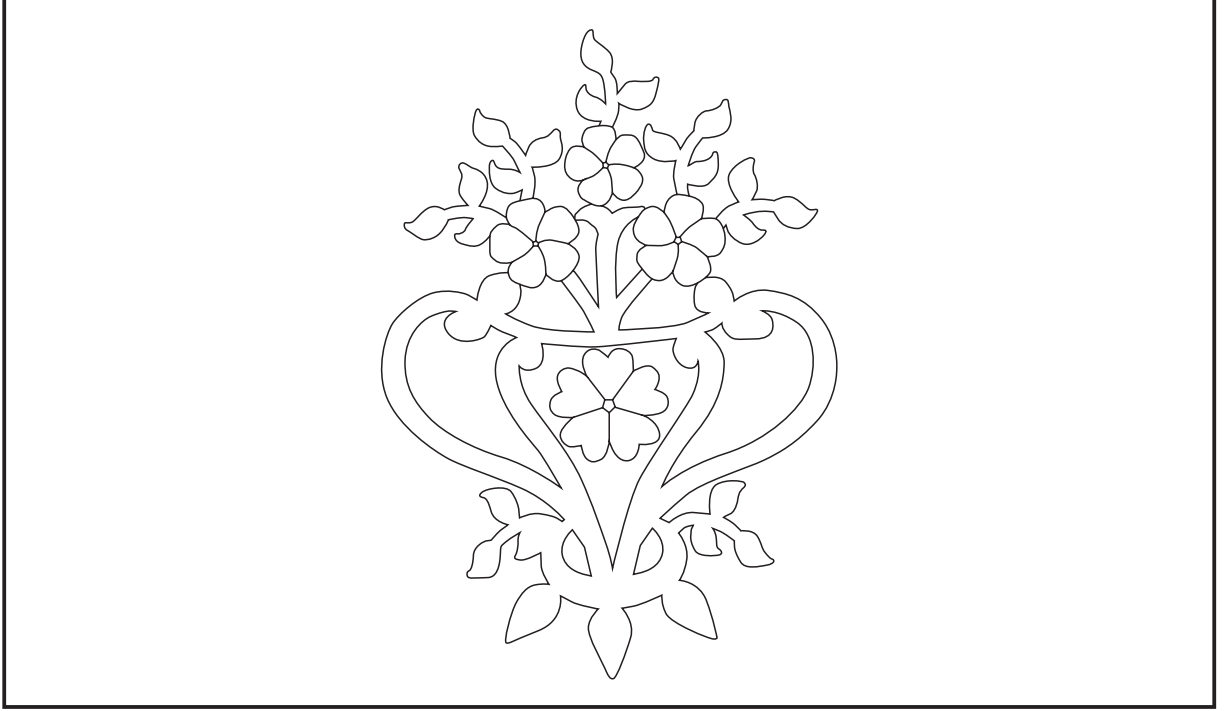
Şekil No:224 Şalvarın

işleme detayından görünüm

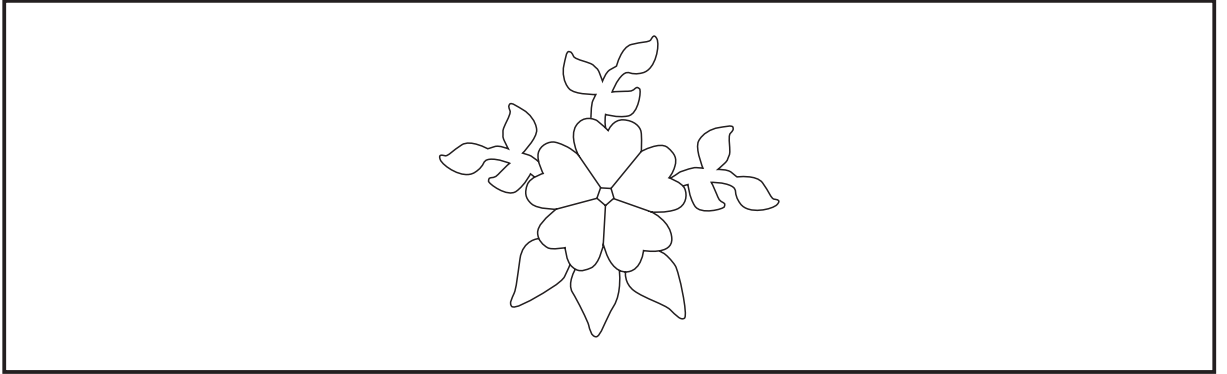
Parça No	: 3
İnceleme Tarihi	: 28.08.2009
Giyisi Parçasının Tarihi	: 2008
Giyisi Parçasının Adı	: Şalvar
Giyisi Parçasının Yöredeki Adı	: Şalvar
Giyisi Parçasının Bulunduğu Yer	: Gediz

Kaynak Kişi	: Hamide ÖZYURT
Kullanılan Boyut	: Giysinin boyu: 180cm, giysinin eni: 135cm, arka manşet: 62x7cm, ön manşet: 62x7cm.
Giysinin Model Özelliği	: Model dikdörtgen olarak tasarlanmıştır. Kısa kenarları büzülerek, manşet takılmış kemer oluşturulmuştur.
Giysinin Kumaş Özellikleri	
Kumaşın adı	: Monoray polyester
Kumaşın yöresel adı	: Monoray polyester
Rengi	: Patlıcan moru
Dikiş Tekniği	: Giysi makine dikişi ile dikilmiştir.
Astarlama Tekniği	: -
Kenar Temizleme Tekniği	: Giysinin kenarları makine dikişi ile temizlenmiş, yan dikişlerde simli ip ile tığ oyası kullanılmıştır.
Süsleme Özellikleri	
Kullanılan malzeme	: Sim, iri boncuk ve pul
Uygulanan teknik	: Makinede sim sarma tekniği, pul - boncuk tutturma tekniği.
Renk	: Altın sarısı, gümüş beyazı
Konu	: Bitkisel bezeme
Kompozisyon Özelliği	: Şalvarın kenarlarına ince su gidilirken, motif bordür olarak kullanılarak, aralıklı üç sıra halinde iki bel arasına işlenmiştir. Kenarlar tığ oyası ile süslenerek kompozisyon tamamlanmıştır.
Giysinin Giyilme Şekli	: Uzun manşet arka kemer olup, kısa manşet ön kemerdur. Giysinin tam ortası ayak yeridir. Arka manşetin üzerine ön manşet düğmelenerek giyilir.

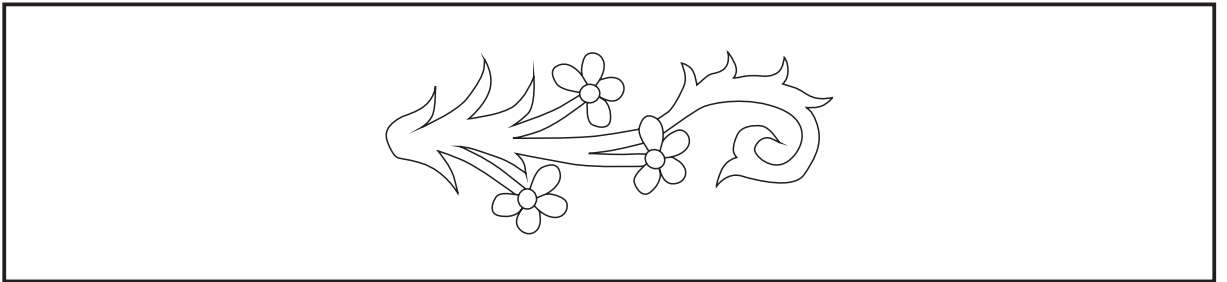
DESEN ÇİZİMİ

Desen No:40 Sarkanın ve şalvarın işleme deseni çizimi

Desen No:41 Sarkanın ve şalvarın işleme deseni çizimi

Desen No:42 Sarkanın ve şalvarın işleme deseni çizimi

FOLKLORİK KIYAFET BİLGİ FORMU 17
GENEL GÖRÜNÜŞ

Şekil No:225 Modernize edilmiş sarkalı
 şalvarın önden görünümü

Şekil No:226 Modernize edilmiş sarkalı
 şalvarın arkadan görünümü

Şekil No:227 Modernize edilmiş sarkalı
 şalvarın yandan görünümü

FOLKLORİK KIYAFET BİLGİ FORMU

Şekil No:228 Sarkanın (cepken)
önden görünümü

Şekil No:229 Sarkanın (cepken)
arkadan görünümü

Şekil No:230 Sarkanın işleme
detayından görünüm

Parça No	: 1
İnceleme Tarihi	: 13.10.2009
Giysi Parçasının Tarihi	: 2009
Giysi Parçasının Adı	: Cepken
Giysi Parçasının Yöredeki Adı	: Sarka
Giysi Parçasının Bulunduğu Yer	: Gediz
Kaynak Kişi	: Hamide ÖZYURT
Kullanılan Boyut	: Yaka yüksekliği: 10cm, yaka genişliği: 18cm, ön yaka yüksekliği: 6cm, omuz boyu: 12cm, kol boyu: 15cm, kol evi: 17cm, kol ucu: 13cm, giysinin boyu: 40cm, beden genişliği: 42cm, bel genişliği: 40cm.
Giysinin Model Özelliği	: Giysinin arka ortası kumaş katıdır. “0” yaka kesimlidir. “0” yaka kesimine hakim yaka çalışılmıştır. Omuzlar dikişli olup, ön yaka açıklığı boyun ve belde tutturularak damla şeklinde çalışılmıştır. Kol kısa tasarlanmıştır.
Giysinin Kumaş Özellikleri	
Kumaşın adı	: Şanel kumaş (tersinden)
Kumaşın yöresel adı	: Şanel kumaş
Rengi	: Fıstık yeşili
Dikiş Tekniği	: Giysinin omuz, yan, kol evi ve kol altı makine dikişiyle dikilmiştir.
Astarlama Tekniği	: Giysi ipek astar kullanılarak makine dikişiyle astarlanmıştır.
Kenar Temizleme Tekniği	: Giysinin kenarları makine dikişi ile temizlenmiştir.

Süsleme Özellikleri

Kullanılan malzeme	: Sim, iri boncuk ve pul
Uygulanan teknik	: Makinede sim sarma tekniği, pul - boncuk tutturma.
Renk	: Altın sarısı, gümüş beyazı
Konu	: Bitkisel bezeme
Kompozisyon Özelliği	: Giysinin yaka, ön, arka ve kol uçları bordür şeklinde tasarlanarak iki motifle kompozisyon tamamlanmıştır.
Giysinin Giyilme Şekli	: Büstiyerin üzerine bedeni saracak şekilde giyilir.

FOLKLORİK KIYAFET BİLGİ FORMU

Şekil No:231 Büstiyerin
görünümü

Parça No	: 2
İnceleme Tarihi	: 13.10.2009
Giysi Parçasının Tarihi	: 2009
Giysi Parçasının Adı	: Büstiyer
Giysi Parçasının Yöredeki Adı	: Büstiyer
Giysi Parçasının Bulunduğu Yer	: Gediz
Kaynak Kişi	: Hamide ÖZYURT
Kullanılan Boyut	: Giysinin boyu: 44cm, beden genişliği: 42 bel genişliği: 42cm, etek ucu genişliği: 48cm.
Giysinin Model Özelliği	: Yandan britlerle ilik düğme ile kapatılmış, kuplarla bedene oturtulmuştur. Omuzlarda ince askılar kullanılmıştır.
Giysinin Kumaş Özellikleri	
Kumaşın adı	: Şanel kumaş (tersinden)
Kumaşın yöresel adı	: Şanel kumaş
Rengi	: Fıstık yeşili

Dikiş Tekniği	: Giysinin yan, etek ucu ve üst kenarları makine dikişi ile dikilmiştir.
Astarlama Tekniği	: Giysi ipek astar ile astarlanmıştır.
Kenar Temizleme Tekniği	: Giysinin yan, etek ucu ve üst kenarlarında makine dikişi ile kenar temizlemesi yapılmıştır.
Süsleme Özellikleri	
Kullanılan malzeme	: -
Uygulanan teknik	: -
Renk	: -
Konu	: -
Kompozisyon Özelliği	: -
Giysinin Giyilme Şekli	: Ten üzerine etekleri şalvarın üzerinde kalacak şekilde giyilir.

FOLKLORİK KIYAFET BİLGİ FORMU

Şekil No:232 Şalvarın

genel görünümü

Şekil No:233 Şalvarın

işleme detayından görünüm

Şekil No:234 Şalvarın

işleme detayından görünüm

Parça No	: 3
İnceleme Tarihi	: 13.10.2009
Giysi Parçasının Tarihi	: 2009
Giysi Parçasının Adı	: Şalvar
Giysi Parçasının Yöredeki Adı	: Ara bacak
Giysi Parçasının Bulunduğu Yer	: Gediz
Kaynak Kişi	: Hamide ÖZYURT

Kullanılan Boyut	: Giysinin boyu: 82cm, beden genişliği: 118cm, bel manşet: 9x34, ağ yüksekliği: 44cm, paça ucu: 28cm.
Giysinin Model Özelliği	: Geniş kemerli, paçalarda daraltılıp, yanlarda genişletilerek drape görünümü verilmiştir. Ayrıca şalvarın kenarları biye ile büzülebilecek şekilde çalışılmıştır.
Giysinin Kumaş Özellikleri	
Kumaşın adı	: Şanel kumaş (tersinden)
Kumaşın yöresel adı	: Şanel kumaş
Rengi	: Fıstık yeşili
Dikiş Tekniği	: Giysi makine dikişi ile dikilmiştir.
Astarlama Tekniği	: -
Kenar Temizleme Tekniği	: Giysinin kenarları makine dikişi ile temizlenmiş, yan dikişlerde simli ip ile tığ oyası kullanılmıştır.
Süsleme Özellikleri	
Kullanılan malzeme	: Sim, iri boncuk ve pul
Uygulanan teknik	: Makinede sim sarma tekniği, pul - boncuk tutturma.
Renk	: Altın sarısı, gümüş beyazı
Konu	: Bitkisel bezeme
Kompozisyon Özelliği	: Giysinin beli manşetli çalışılmış ve bordür deseni işlenmiştir. Aynı desen belden paçalara doğru yanlardan biyelere kadar indirilerek kompozisyon tamamlanmıştır.
Giysinin Giyilme Şekli	: Astarın üzerine giyilir.

FOLKLORİK KIYAFET BİLGİ FORMU

Şekil No:235 Astar donun
görünümü

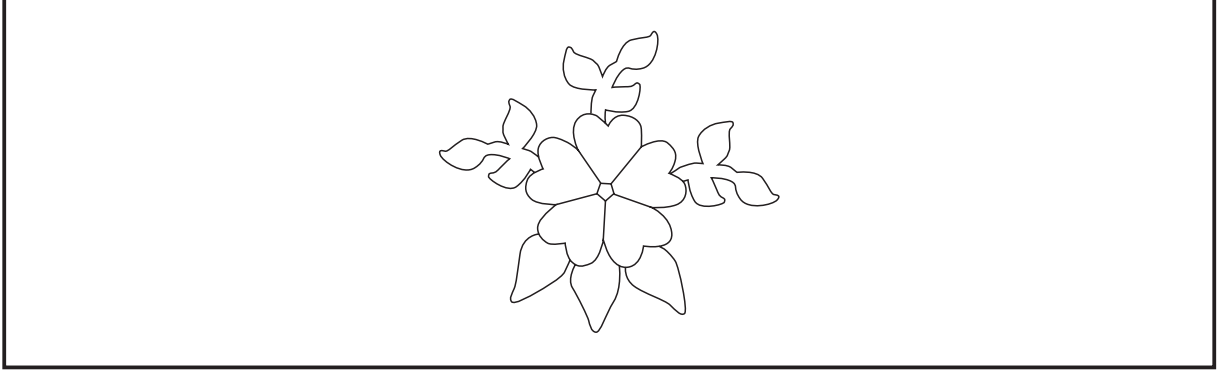
Parça No	: 4
İnceleme Tarihi	: 13.10.2009
Giysi Parçasının Tarihi	: 2009
Giysi Parçasının Adı	: Şort
Giysi Parçasının Yöredeki Adı	: Astar don
Giysi Parçasının Bulunduğu Yer	: Gediz
Kaynak Kişi	: Hamide ÖZYURT
Kullanılan Boyut	: Giysinin boyu: 52cm, beden genişliği: 53cm, bel genişliği: 25, ağ yüksekliği: 28cm, paça ucu: 27cm.
Giysinin Model Özelliği	: Bel lastikle büzülmüş, düz kesim uygulanarak boy dizde bırakılmıştır. Astar amacıyla hazırlanmıştır.

Giysinin Kumaş Özellikleri

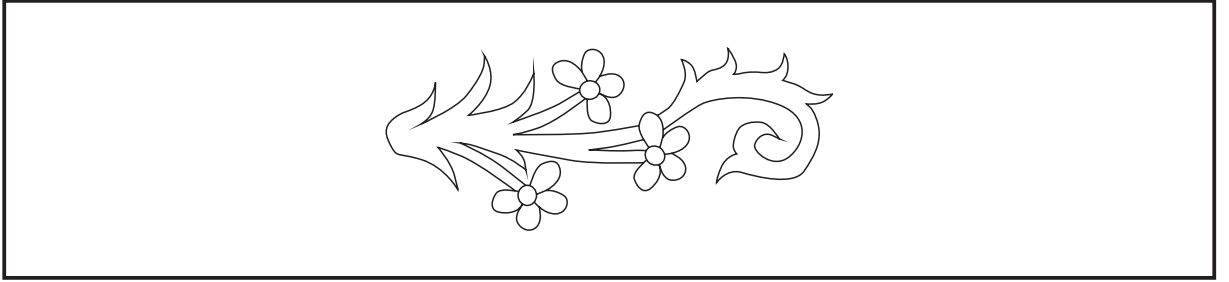
Kumaşın adı	: Monoray saten
Kumaşın yöresel adı	: Monoray saten
Rengi	: Fıstık yeşili
Desen özelliği	: -
Dikiş Tekniği	: Yan dikişleri, beli makine dikişi ile dikilmiştir.
Astarlama Tekniği	: -
Kenar Temizleme Tekniği	: Giysinin kenarları makine dikişi ile temizlenmiştir.

Süsleme Özellikleri

Kullanılan malzeme	: -
Uygulanan teknik	: -
Renk	: -
Konu	: -
Kompozisyon Özelliği	: -
Giysinin Giyilme Şekli	: Ten üzerine üst parçanın altında kalacak şekilde astar amacı ile giyilir.

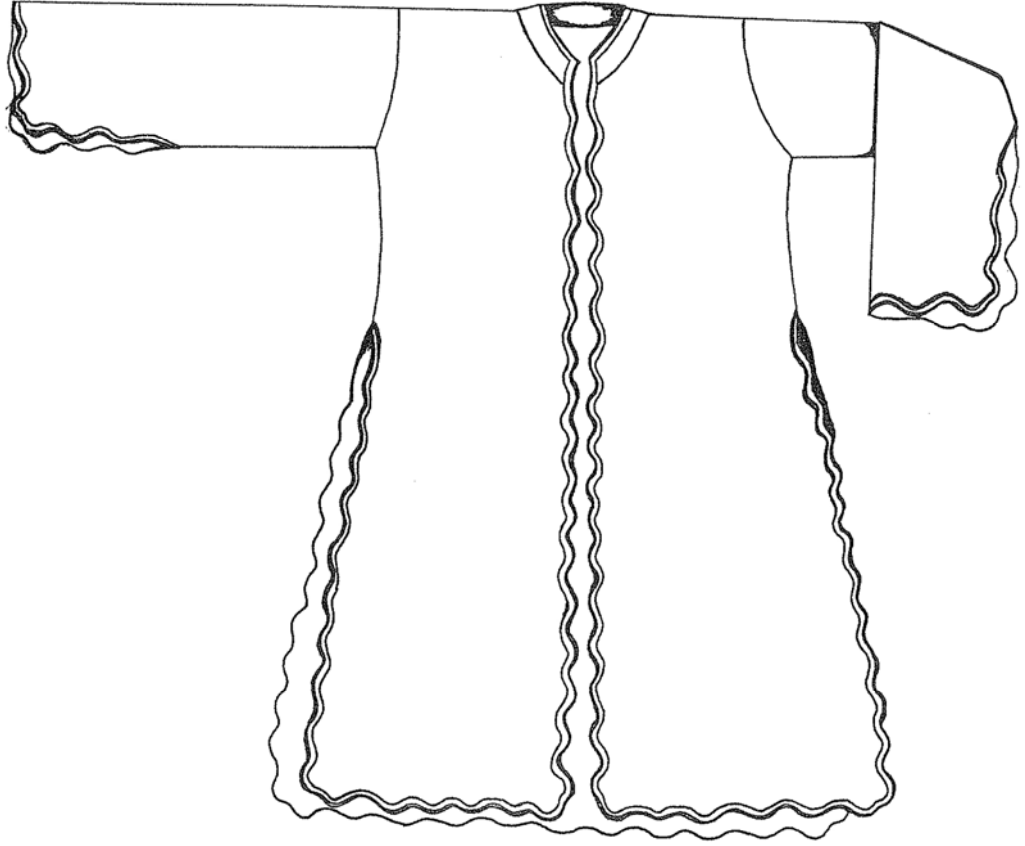
DESEN ÇİZİMİ

Desen No:43 Sarkanın ve şalvarın işleme deseni çizimi

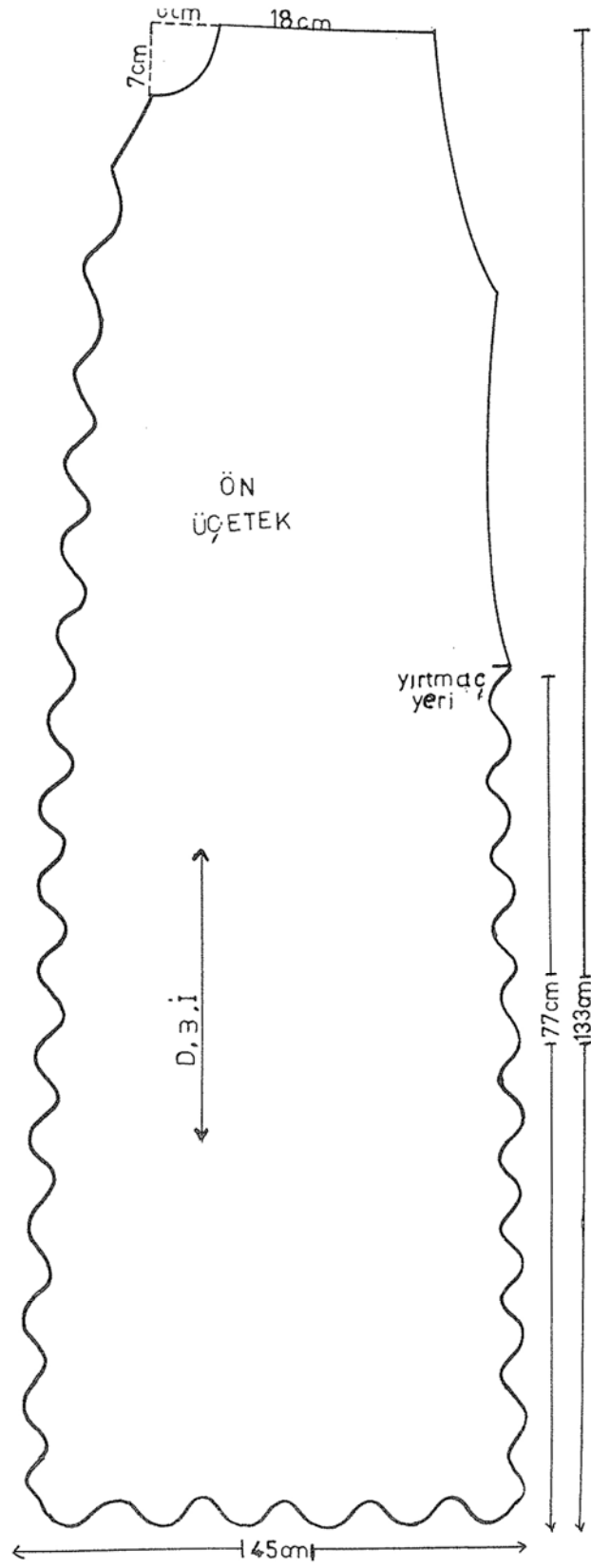

Desen No:44 Sarkanın ve şalvarın işleme deseni çizimi

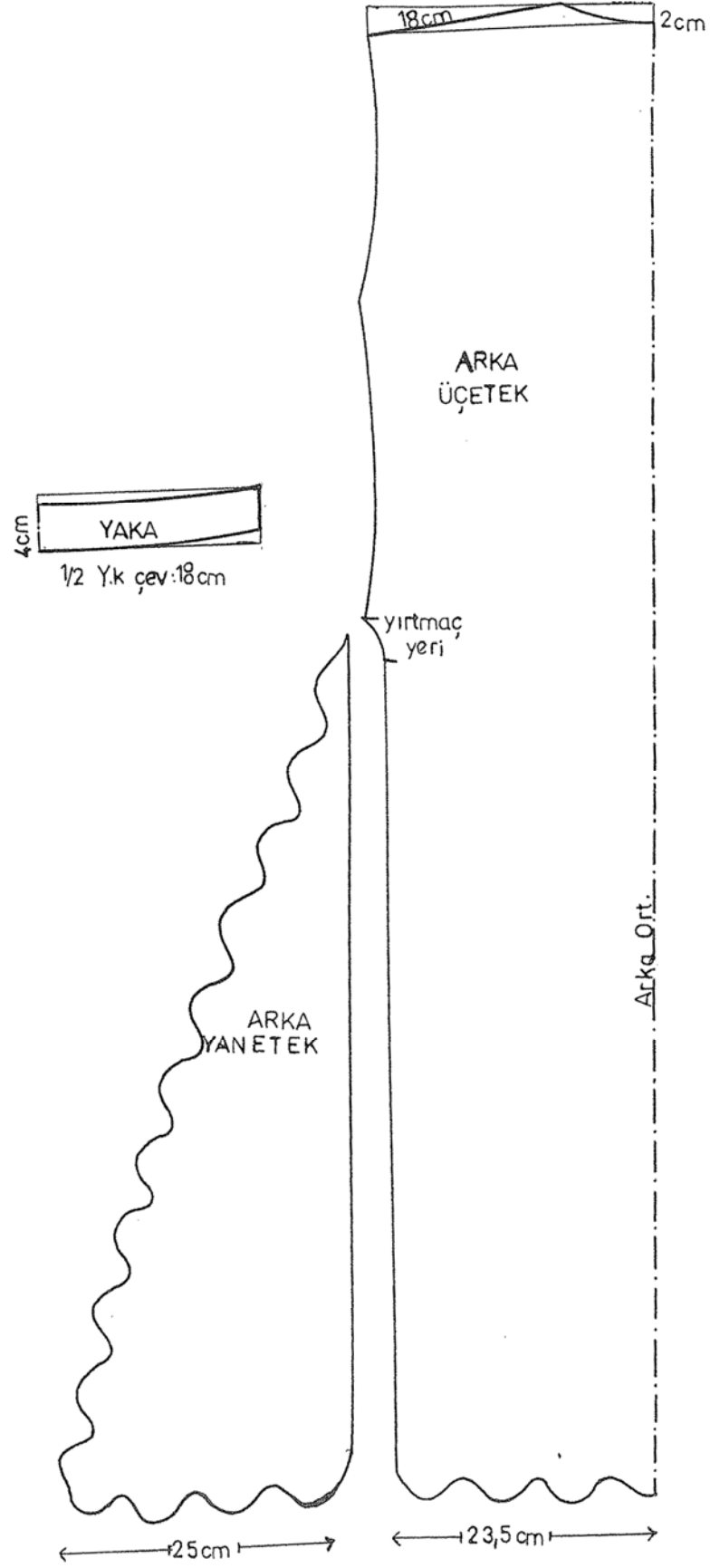
4.2.2. Kütahya İli Gediz İlçesinde Kullanılan Folklorik Kadın Kıyafetlerinin Teknik ve Kalıp Çizimleri

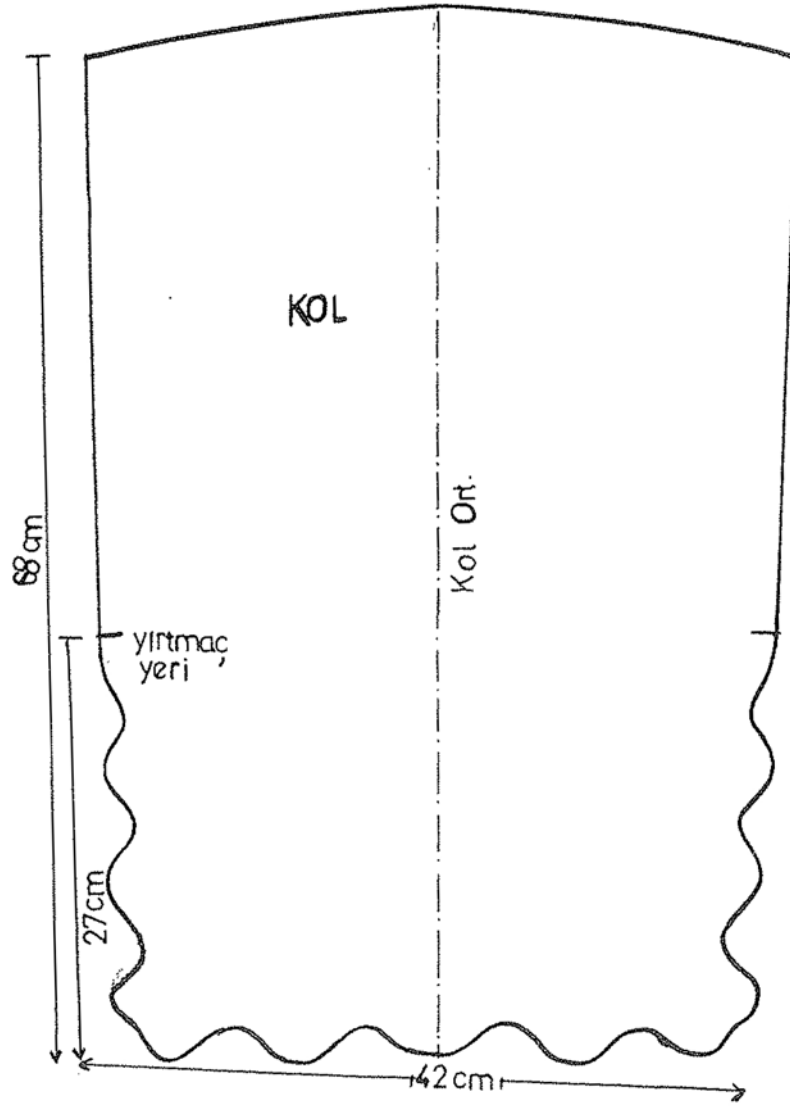
Şekil No 1: Uzun entarinin teknik çizimi

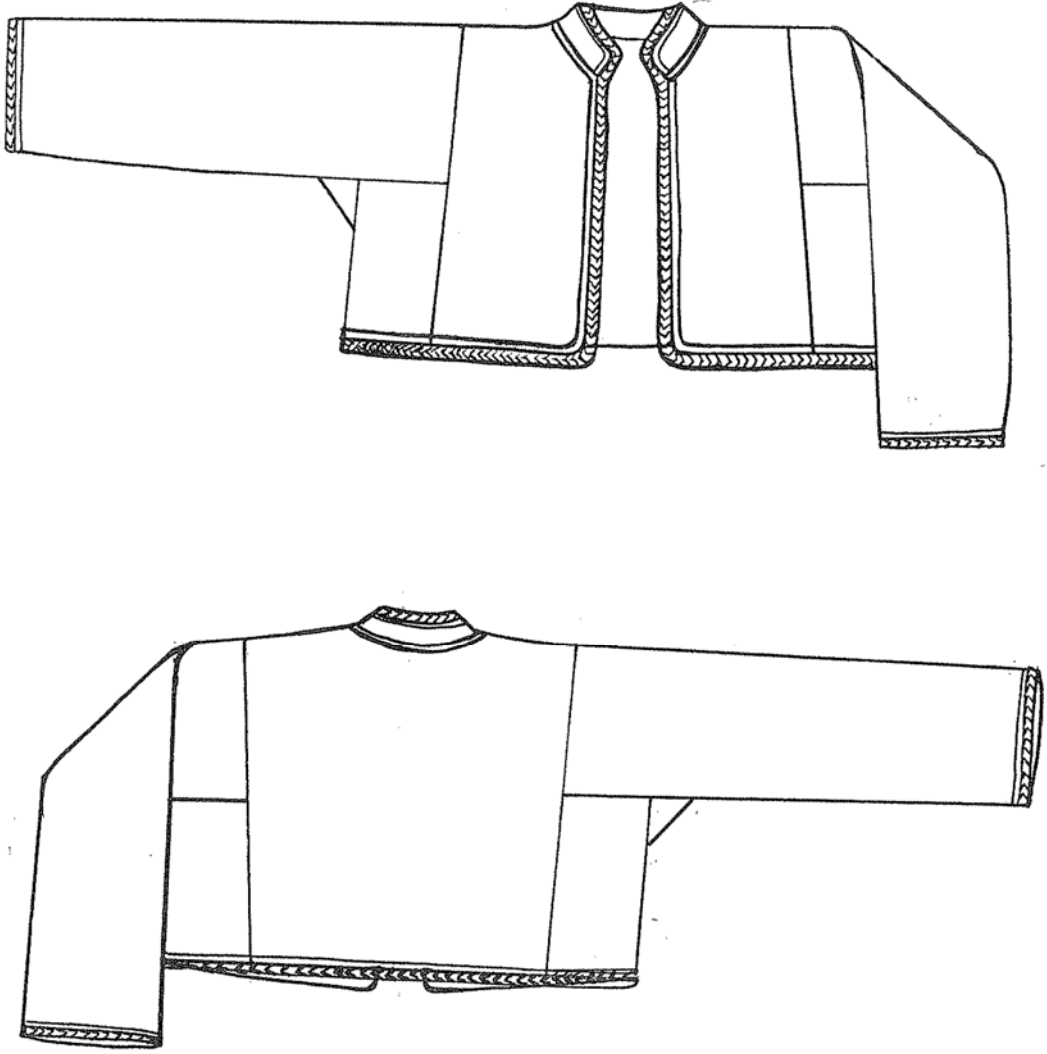
Şekil No 2: Uzun entarinin ön beden kalıbı

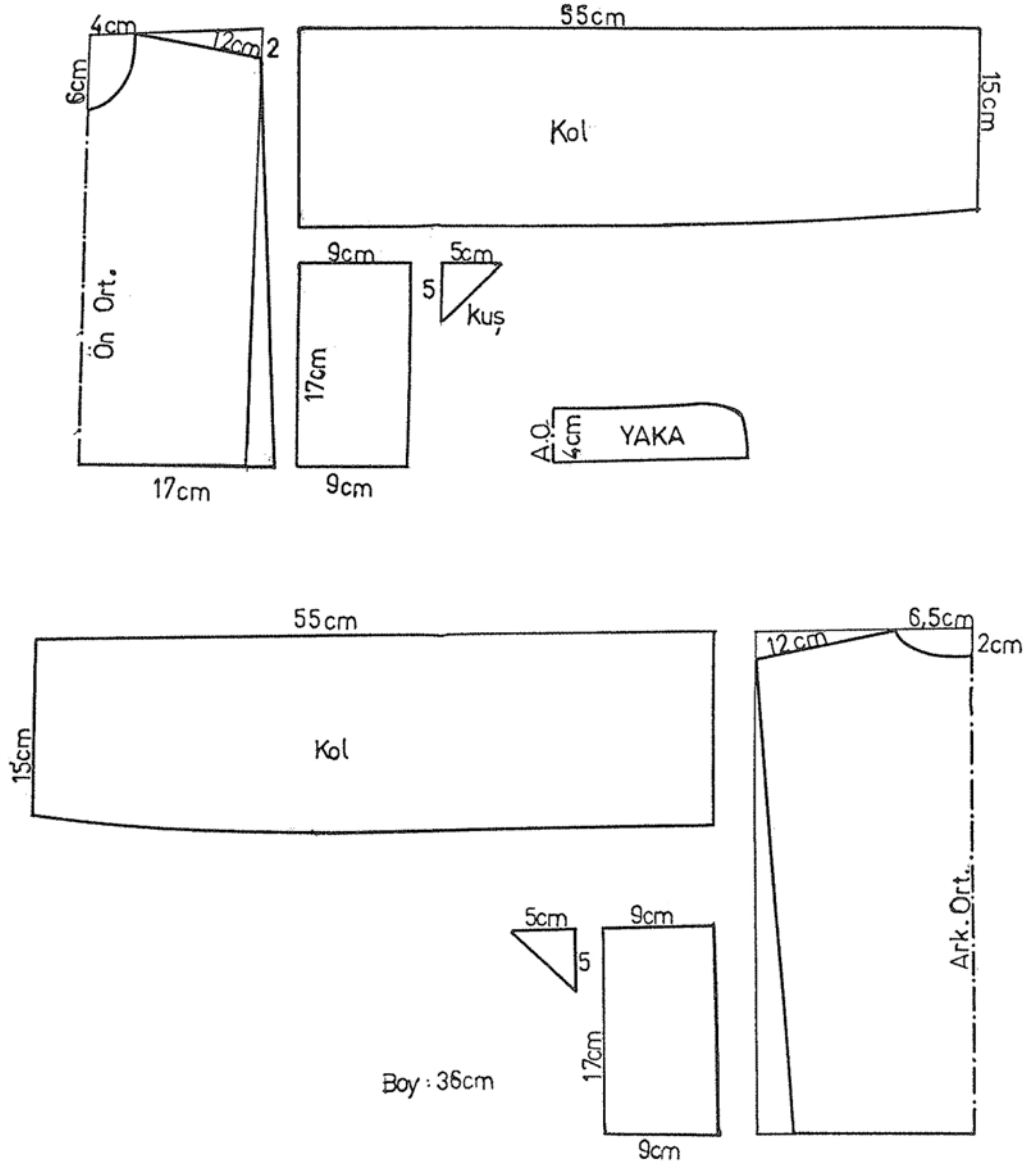
Şekil No 3: Uzun entarinin arka beden kalıbı

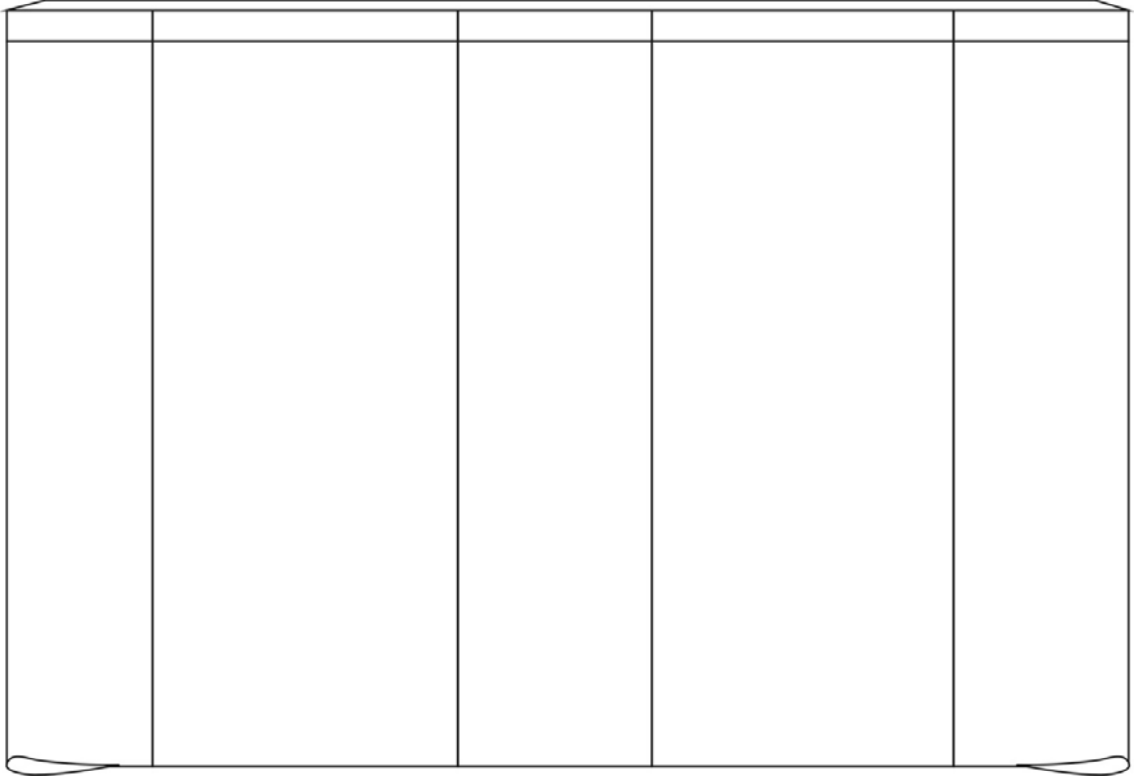
Şekil No 4: Uzun entarinin kol kalıbı

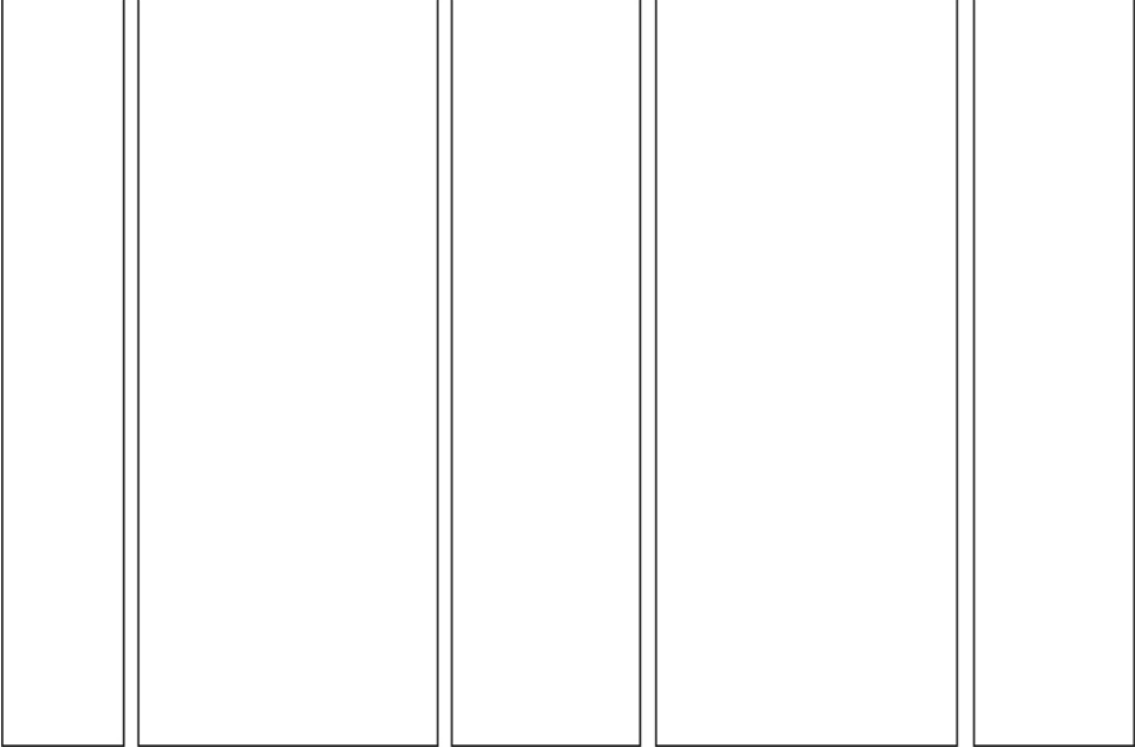
Şekil No 5: Sarkanın teknik çizimi

Şekil No 6: Sarkanın tüm parçalarının kalıbı

Şekil No 7: Şalvarın teknik çizimi

Şekil No 8: Şalvarın kalıbı

SONUÇ VE ÖNERİLER

5.1. Sonuç

Kütahya ili Gediz ilçesinde bulunan folklorik kadın kıyafetlerinin özellikleri çeşit, malzeme, teknik, motif ve kompozisyon özellikleri bakımından incelenen bu araştırmada aşağıdaki sonuçlara varılmıştır.

Araştırma iki ayrı veri toplama aracı ile yürütülmüştür. Bunlar anket formları ve bilgi formlarıdır. Araştırma kapsamına alınan 40 kişiye uygulanan anket formundan elde edilen bulgular doğrultusunda ulaşılan sonuçlar şunlardır;

Gediz ilçesinde araştırma kapsamına alınan bireylerin çoğunlunun 26-65 yaş olduğu görülmüştür. 25-65 yaş grubunun çoğunluğu teşkil etmesi araştırma açısından olumlu ve sevindirici olarak değerlendirmiştir.

İnceleme sonucunda bireylerin genelde ilkokul mezunu olduğu görülmüş, okur-yazar olmayan bireye rastlanmamıştır.

Bireylerin medeni durumları incelendiğinde evli bayanların kıyafetlere daha yoğun ilgi gösterdiği görülmüştür.

Folklorik kadın kıyafetlerini yöre halkının çoğunun kıyafetleri diktirerek temin ettiği görülmüş, bu durum yeni gelir imkanları oluşturulması açısından olumlu karşılanmıştır.

Bireylerin kıyafetlere sahip olma süreleri incelendiğinde, yeni sahip olunan kıyafetlerin çoğunlukta olması, yöre halkının kıyafetlere ilgisinin devam ettiğini göstermiştir. Araştırma açısından olumlu karşılanmıştır.

Kıyafetlerin günlük olarak kullanılmadığı, tamamen özel anlam ifade ettiği ve bu doğrultuda kullanıldığı görülmektedir.

Folklorik kadın kıyafetlerinin parçalarının yöresel adlarını çevre, fes, içlik, iç donu, şalvar üstü, şalvar, uzun entari, sarka (cepken), terlik ve kemer olarak belirlenmiştir.

Kıyafetlerin yapımında kullanılan kumaşların asıllarının bulunmasında sıkıntı yaşandığı ve ekonomik olarak külfetli olduğu ifade edilmiştir. Gelişen teknoloji ile birlikte kullanılan kumaşların ekonomik ve aslına benzer türlerinin tercih edildiği görülmüştür. Malzemelerinde asıllarının bulunmasında sıkıntı yaşandığı ve ekonomik

olarak külfetli olduğu ifade edilmiştir. Gelişen teknoloji ile birlikte kullanılan malzemelerin ekonomik ve aslına benzer türlerinin tercih edildiği g r lm ştir.

İnceleme sonucunda folklorik kadın kıyafetleri süslemelerinde, çoğunlukla nakış teknikleri kullanılmakla beraber, bu tekniklerin yanında dikiş tekniklerinin ve hazır malzemelerle uygulanan tekniklerinde tercih edildiği, ayrıca kenar temizleme tekniği olarak yoğun bir şekilde hazır malzemelerle uygulanan tekniklerin kullanıldığı tespit edilmiştir.

Desen özelliklerinde yazılı bezemelerin kullanımına rastlanmamıştır. Yörede en çok bitkisel bezemelerin kullanıldığı g r lm ştir. Eski kıyafet desenlerinin bireylerin en önemli desen kaynağı olduğu görülmüş, yeni kıyafetlerin eski kaynakların ışığında ve çizgisinde hazırlanması araştırma açısından olumlu ve takdirle karşılanmıştır.

Folklorik kadın kıyafetlerinin değişime uğrama sebepleri ekonomik koşullar, modanın etkileri, modernizelerin daha çok rağbet görmesi, eski malzemelerin bulunmayışı olarak belirlenmiştir.

Kıyafetleri kullanan bireylerin, bu kıyafetleri kullanırken kendine güven, hoşlanma, onur duyma, alışkanlık duygularını hissettikleri saptanmıştır.

Bu kıyafetleri, genç kuşaklara aktarma yöntemi olarak, modernize yapıldığı, eski kıyafetlerin evlatlara devredildiği, yöre halkının her iki yöntemi de kullanarak kıyafetleri yeni nesle aktardığı g r lm ştir.

Folklorik kadın kıyafetlerini korumak için, sandıkta saklandığı, kıyafetin arasına temiz bir örtü serip katlayarak bohça içinde saklandığı belirlenmiştir. Bireylerin çoğunun kıyafetin üzerindeki süslemelerin zarar görmesini engellemek amacıyla kat yerlerine bir örtü serip katlayarak bohça içinde muhafaza ettiği belirtilmiştir.

Yöre halkının folklorik kadın kıyafetlerini yaşatmak için, kıyafetlerin özel günlerde kullanılmaya devam edildiği, aile büyüklerinden kalan kıyafetlerin özenle sakladığı, genç kuşakların kıyafetleri kullanmaya teşvik edildiği belirlenmiştir. Kıyafetleri yaşatmak adına çoğunluğun özel günlerde kıyafetleri kullanmaya devam ettikleri, gençlerin kıyafetleri kullanmaları konusunda teşvik edildiği, mevcut kıyafetlerin özenle saklanıp korunduğu saptanmıştır.

Gediz ilçesinde bulunan folklorik kadın kıyafetlerinin özelliklerini çeşit, malzeme, teknik, motif ve kompozisyon özellikleri bakımından incelendiği 17 adet bilgi formunda elde edilen bulgular doğrultusunda ulaşılan sonuçlar şunlardır;

Bilgi formuna göre incelenen folklorik kadın kıyafetleri ilçenin kültürünü yansıtmaktadır. Kıyafetlerin çeşitliliği dikkat çekmektedir.

Kullanılan malzemelerde günümüz şartlarına göre büyük değişiklik olduğu göze çarpmaktadır.

Kıyafetlerde kullanılan teknik, motif ve kompozisyon özellikleri bakımından geçmişe bağlı kaldığı, günümüzde çok fazla değişiklik yapılmadığı tespit edilmiştir.

Elde edilen bulgulardan faydalanılarak ilçenin tanıtımı için turizmde kullanılması düşüncesiyle folklorik kıyafetlerden esinlenerek, biblo sukabağı ve folklorik kıyafetli bebek çalışılmıştır.

Bu araştırmada zengin folklorik kültürümüzün ortaya çıkarılması düşünülmüştür. Bu nedenle folklorik kadın kıyafetlerinin kültürünün yok olmasının önlenmesi, bilinmeyen özelliklerinin tanıtılması ve gelecek kuşaklara aktarılmasının gerekliliğinin düşünüldüğü sonucuna varılmıştır.

5.2. Öneriler

Araştırmadan elde edilen sonuçlara ilişkin öneriler aşağıda sunulmuştur.

1. Hızla ilerleyen ve çok çeşitli zevklere hitap edebilen, giyim ve tekstil sektörünün geleneksel kıyafetlerimiz üzerindeki etkisini azaltmanın tek yolu onları güncel bir hale getirebilmektir. Bu da kıyafetlerin renk, desen, süsleme ve tasarım orijinalliklerine sadık kalarak modernize çalışmalarının yapılmasıyla mümkün olabilir.

2. Yapılan araştırmada çoğunluğunu ev hanımlarının oluşturduğu bireylerin kıyafetlerini aralarında yardımlaşarak yaptıkları tespit edilmiştir. Bu durumun bilinçli bir şekilde organize edilmesi ve bireylerin satış yapabilecekleri piyasaların oluşturulması ile bireylere yeni gelir imkanları sağlanabilir.

3. Yapılan araştırmada imkanlar dahilinde günümüzde kullanılan 17 takım folklorik incelenip kayıt altına alınmıştır. Bu araştırma daha da genişletilerek günümüzde kullanılan kıyafetlerin yanı sıra sandıklarda saklanan kıyafetlerde belgelenerek, bu kıyafetlerin renk, desen, kompozisyon ve teknik özellikleri tespit edilip, fotoğraflarla desteklenen bir katalog hazırlanması ile tarihi çok eskilere dayanan bu zengin kültürümüzün bozulmadan gelecek nesillere, olması gerektiği gibi aktarılması sağlanabilir.

4. Gediz ilçesine ait folklorik kadın kıyafetlerinin yer aldığı turistik objeler (bebek vb.) üretimine yönelik çalışmalar yapılabilir.

5. Orijinal yöre kıyafetlerinin müzelerde koruma altına alınması büyük önem taşımaktadır. Yörede bu amaca hizmet edebilecek bir müze bulunmamaktadır. Bu doğrultuda bir müzenin kurulması ve yöreye ait etnoğrafik eserlerin biran önce toplanması gerekmektedir.

KAYNAKÇA

- AKBİL, Fatma PAMİR (1970), **İŞLEME**, İstanbul
- ARSEVEN, Ali Doğan (2001), **Alan Araştırma Yöntemi (İlkeler, Teknikler, Örnekler)** Ankara; Gündüz Yayıncılık
- ARSEVEN, Ali Doğan (2004), **Anket Hazırlama (Alan Araştırmaları İçin)** Ankara, Gündüz Yayıncılık
- BARIŞTA, H. Örcün (1988), **Türk El Sanatları**, Kültür ve Turizm Bakanlığı, Ankara, Sevinç Matbaası.
- BARIŞTA, H. Örcün (1995), **Türk İşleme Sanatı Tarihi**, Ankara.
- BARIŞTA, H. Örgün (1997) **Türk İşlemelerinden Teknikler**, Ankara.
- BARIŞTA, H. Örcün (2001), “**Cumhuriyet Dönemi Türk Halk İşlemeciliği Desen ve Terminolojisinden Örnekler**”, Ankara; T.C. Kültür Bakanlığı Yayınları
- BEYZAT, (Çağlayan) Esen (1990), **Tokat Bölgesi Geleneksel Kıyafetleri**, Kültür Bakanlığı Halk Kültürünün Araştırma Dairesi Yayınları. Ankara; A.Ü. Ankara Basımevi.
- CUMHURİYETİN 50. YILINDA KÜTAHYA İL YILLIĞI S. 73
- DELİBAŞ, Selma (1995), **Geleneksel Türk Sanatları**, İstanbul; T.C. Kültür Bakanlığı Cenk Ofset.
- DİYARBEKİRLİ, Nejat (1969), **Türk Sanatı Tarihi Araştırma ve İncelemeleri**, İstanbul.
- EMİROĞLU, Efdal (1961), **Sanat Hakkındaki Düşünceler**, Ankara.
- ERDOĞAN (1995), **Kütahya yöresel kıyafetleri**
- ERONÇ, Perihan Y. (1996), **Selçuklu Sanatı**, Ankara, T.C. Kültür Bakanlığı
- GEDİZ BELEDİYESİ, <http://www.gediz.bel.tr>
- GÜNAY, Umay (1986), **Türk Kadın Kıyafetleri**, İstanbul.
- KAYA, Reyhan (1981), Dival Nakış İşleri, **Türkiye’imiz**, s: 30, Şubat
- KOÇ, Fatma (1990), **Kütahya Geleneksel Kadın Giysileri Üzerine Bir Araştırma** Ankara; Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi.
- KOÇU, R. Ekrem (1967), **Türk Giyim Kuşam ve Süslenme Sözlüğü**, Ankara, Başnur Matbaası.

- KORKUSUZ, Süheyla (Yüksel), (1980), **Nakış**, İstanbul: Temel Ders Kitabı, Milli Eğitim Basımevi.
- KÖKLÜ, Hülya (2002), **El İşlemeleri**, İstanbul, Yapa Yayınları.
- KÜTAHYA İL YILLIĞI 1967
- OKAN, Nevzer (1979), **Nakış**, Ankara.
- ÖZBEL, Kenan () **Kılavuz Kitapları: XX, El Sanatları X, Kuşaklar ve Kolonlar** CHP Halk Evleri Bürosu.
- ÖZBEL, Kenan (1947), **Kılavuz Kitapları: XIII. El Sanatları V, Anadolu Kadın Kılık-ları**, CHP Halk Evleri Bürosu.
- ÖZBEL, Kenan (1949), **Kılavuz Kitaplar: XXV, El Sanatları XV, Kasnak İşleri**, CHP Halk Evleri Bürosu.
- ÖZCAN, Fatma (TUğtaş)(1984), **Türk Nakışları Öğretim Yaprakları**, Ankara.
- ÖZEL, Mehmet (1992), **Folklorik Türk Kadın Kıyafetleri**.
- ÖZTÜRK, İsmail (1998), **Geleneksel Türk El Sanatlarına Giriş**, Ankara.
- ÖVÜNÇ, Refia (1986), **Türk İşleme Desenleri**, İstanbul.
- PINAR M., **Çağlar Boyu Gediz**
- SAYIN, Bilge (1975), **Nakış**, Ankara: Mektupla Yüksek Öğretim Kız Teknik Yüksek Öğretmen Okulu.
- SÖZEN, METİN ve GÜNER, Şemsi (1998). **Geleneksel Türk El Sanatları**, İstanbul, Hürriyet Gazetecilik ve Matbaacılık.
- SÜRER, Ayten (1993) **Ege Yöresi Kadın Giyiminde Geleneksel Toplumsal ve Yerel İnançlara Dayalı, Öğeler ve Günümüzde Yaşayan Örnekleri, II. Milletlerarası Türk Folklor Kongresi Bildirileri**, Ankara, Başbakanlık Basımevi. www.gediz.bel.tr
- TÜRK DİL KURUMU, <http://www.tdk.gov.tr>
- YAĞAN, Şahin Yüksel (1978), **Türk El Dokumacılığı**, İstanbul: Apa Ofset Basımevi.
- YEŞİL M., Küçük Asya C.8 S. 341 **Tarihte Kütahya**
- YILMAZ, Gökhan (2005), Tokat Yöresi Folklorik Kıyafetler Üzerine Bire Araştırma, Yüksek Lisans Tezi (Yayımlanmamış)
- YILMAZKURT, Gönül (2002), **Makine Nakışı**, Ankara.
- <http://www.kulturizm.gov.tr>

EKLER**EK-1. Kaynak Kişi Künyeleri****EK-2. Anket Formu Örneği****EK-3. Folklorik Kadın Kıyafeti Bilgi Formu Örneği**

EK-1 Kaynak Kişi Künyeleri

1. Nolu Kıyafet

Adı Soyadı : Hanife KILIÇ

Doğum Yeri ve Yılı : Gediz - 1954

Öğrenim Durumu : İlkokul

Mesleği : Ev Hanımı

2. Nolu Kıyafet

Adı Soyadı : Şaziye TÜRK

Doğum Yeri ve Yılı : Gediz - 1968

Öğrenim Durumu : İlkokul

Mesleği : Ev Hanımı

3. Nolu Kıyafet

Adı Soyadı : Sibel SAYIMOĞLU

Doğum Yeri ve Yılı : Gediz - 1970

Öğrenim Durumu : Lise

Mesleği : Ev Hanımı

4. Nolu Kıyafet

Adı Soyadı : Hayriye İSTEK

Doğum Yeri ve Yılı : Gediz - 1960

Öğrenim Durumu : İlkokul

Mesleği : Terzi

5. Nolu Kıyafet

Adı Soyadı : Şaziye TÜRK

Doğum Yeri ve Yılı : Gediz - 1968

Öğrenim Durumu : İlkokul

Mesleği : Ev Hanımı

6. Nolu Kıyafet

Adı Soyadı : Şeyma KARAMETE
 Doğum Yeri ve Yılı : Gediz - 1973
 Öğrenim Durumu : Lise
 Mesleği : Ev Hanımı

7. Nolu Kıyafet

Adı Soyadı : Hamide ÖZYURT
 Doğum Yeri ve Yılı : Gediz - 1967
 Öğrenim Durumu : Lise
 Mesleği : Terzi

8. Nolu Kıyafet

Adı Soyadı : Hanife KILIÇ
 Doğum Yeri ve Yılı : Gediz - 1954
 Öğrenim Durumu : İlkokul
 Mesleği : Ev Hanımı

9. Nolu Kıyafet

Adı Soyadı : Hatice KUMLU
 Doğum Yeri ve Yılı : Gediz - 1970
 Öğrenim Durumu : Ortaokul
 Mesleği : Ev Hanımı

10. Nolu Kıyafet

Adı Soyadı : Şeyma KARAMETE
 Doğum Yeri ve Yılı : Gediz - 1973
 Öğrenim Durumu : Lise
 Mesleği : Ev Hanımı

11. Nolu Kıyafet

Adı Soyadı : Havva Duman
 Doğum Yeri ve Yılı : Gediz - 1975
 Öğrenim Durumu : Lise
 Mesleği : Ev Hanımı

12. Nolu Kıyafet

Adı Soyadı : Hamide ÖZYURT
 Doğum Yeri ve Yılı : Gediz - 1967
 Öğrenim Durumu : Lise
 Mesleği : Terzi

13. Nolu Kıyafet

Adı Soyadı : Hayriye İSTEK
 Doğum Yeri ve Yılı : Gediz -1960
 Öğrenim Durumu : İlkokul
 Mesleği : Terzi

14. Nolu Kıyafet

Adı Soyadı : Hayriye İSTEK
 Doğum Yeri ve Yılı : Gediz - 1960
 Öğrenim Durumu : İlkokul
 Mesleği : Terzi

15. Nolu Kıyafet

Adı Soyadı : Hayriye İSTEK
 Doğum Yeri ve Yılı : Gediz - 1960
 Öğrenim Durumu : İlkokul
 Mesleği : Terzi

16. Nolu Kıyafet

Adı Soyadı : Hamide ÖZYURT
Doğum Yeri ve Yılı : Gediz - 1967
Öğrenim Durumu : Lise
Mesleği : Terzi

17. Nolu Kıyafet

Adı Soyadı : Hamide ÖZYURT
Doğum Yeri ve Yılı : Gediz - 1967
Öğrenim Durumu : Lise
Mesleği : Terzi

EK-2 Anket Formu Örneği

- 1.Doğum yeriniz:
- 2.Yaşınız:
- 3.Öğrenim durumunuz
 - a) Okur-yazar değil
 - b) Okur-yazar
 - c) İlkokul mezunu
 - d) Orta öğretim (ortaokul – lise)
 - e) Yüksek öğrenim
4. Medeni durumunuz
 - a) Bekâr
 - b) Evli
 - c) Eşi vefat etmiş
 - d) Boşanmış
5. Folklorik kadın kıyafetini nasıl temin ettiniz?
 - a) Kendim diktim
 - b) Diktirdim
 - c) Satın aldım
 - d) Annemden
 - e) Kayıinvalidemden
 - f) Diğer;
6. Folklorik kadın kıyafetine ne zamandır sahipsiniz?
 - a) Yeni
 - b) 10 – 20 yıldır
 - c) 20 – 30 yıldır
 - d) 30 – 40 yıldır
 - e) 40 ve üzeri
7. Folklorik kıyafeti bugüne kadar hangi amaçlarla kullandınız?
 - a) Düğün, nişan, nikâh gibi özel günlerde
 - b) Günlük olarak
 - c) Bayramlarda
 - d) Hatıra olarak saklayarak
 - e) Başka;

8. Folklorik kadın kıyafetini oluşturan parçaların yöresel adları nelerdir?

a) Çevre	b) Yazma	c) Fes
d) İçlik	e) Büstiyer	f) İç donu
g) Şalvar üstü	h) Şalvar	i) Uzun entari
j) Sarka (cepken)	k) Terlik	l) Ayakkabı
m) Kemer	n) Takılar	

9. Folklorik kadın kıyafetini oluşturan parçalarda kullanılan kumaşlar nelerdir?

a) Çuha	b) Kadife	c) Hareli
d) Canfes	e) Saten	f) Pamuklu

10. Folklorik kadın kıyafetini oluşturan parçalarda kullanılan süsleme malzemeleri nelerdir?

a) Sırma	b) Kaytan	c) Pul
d) Tırtıl	e) İnci	f) Boncuk
g) Tel		

11. Folklorik kadın kıyafetini oluşturan parçalarda kullanılan nakış teknikleri nelerdir?

- a) Elde şekline göre sim sarma tekniği
- b) Makinede şekline göre sim sarma tekniği
- c) Aplike tekniği
- d) Türkişi tekniği
- e) Kordon tutturma tekniği
- f) Makine dikişi (sim yürütme) tkniği
- g) Harç dikim tekniği
- h) Pul-boncuk dikimi tekniği

12. Folklorik kadın kıyafetini oluşturan parçalarda kullanılan desen özellikleri nelerdir?

a) Bitkisel bezeme	b) Geometrik bezeme
c) Figüratif bezeme	d) Yazılı bezeme

13. Folklorik kadın kıyafetini oluşturan parçalarda kullanılan desenlerin kaynakları nelerdir?

a) Eski kıyafet desenleri	b) Çeşitli desen kitaplarından
c) Kendi çizimim	d) Başka;

14. Folklorik kadın kıyafetinin değişime uğrama sebepleri nelerdir?
- a) Ekonomik koşullar
 - b) Modanın etkileri
 - c) Modernizelerin daha çok rağbet görmesi
 - d) Eski malzemelerin bulunmaması
15. Folklorik kadın kıyafetini kullanmanın sizde uyandırdığı duygular nelerdir?
- a) Kendine güven
 - b) Hoşlanma
 - c) Onur duyma
 - d) Alışkanlık
16. Folklorik kadın kıyafetlerinin genç kuşaklara aktarılma şekilleri nelerdir?
- a) Modernize yapılarak
 - b) Eski kıyafetlerin evlatlara devredilmesiyle
 - c) Her ikisi de
 - d) Başka;
17. Folklorik kadın kıyafetlerini korumak için neler yapıyorsunuz?
- a) Özel günler dışında kullanmıyorum
 - b) Sandıkta saklıyorum
 - c) Kıyafetin arasına temiz bir örtü serip katlayarak bohça içinde saklıyorum
 - d) Naftalinleyip saklıyorum
 - e) Başka;
18. Folklorik kadın kıyafetlerini yaşatmak için neler yapıyorsunuz?
- a) Özel günlerde kullanmaya devam ediyorum
 - b) Aile büyüklerinden kalan kıyafetleri özenle saklıyorum
 - c) Eskiyen kıyafetlerimi yeniliyorum
 - d) Gençleri kullanmaya teşvik ediyorum

EK-3 Folklorik Kadın Kıyafeti Bilgi Formu Örneği**Genel Görünüş**

Şekil No:... Kıyafetin önden görünümü

Şekil No: ...Kıyafetin arkadan
görünümü

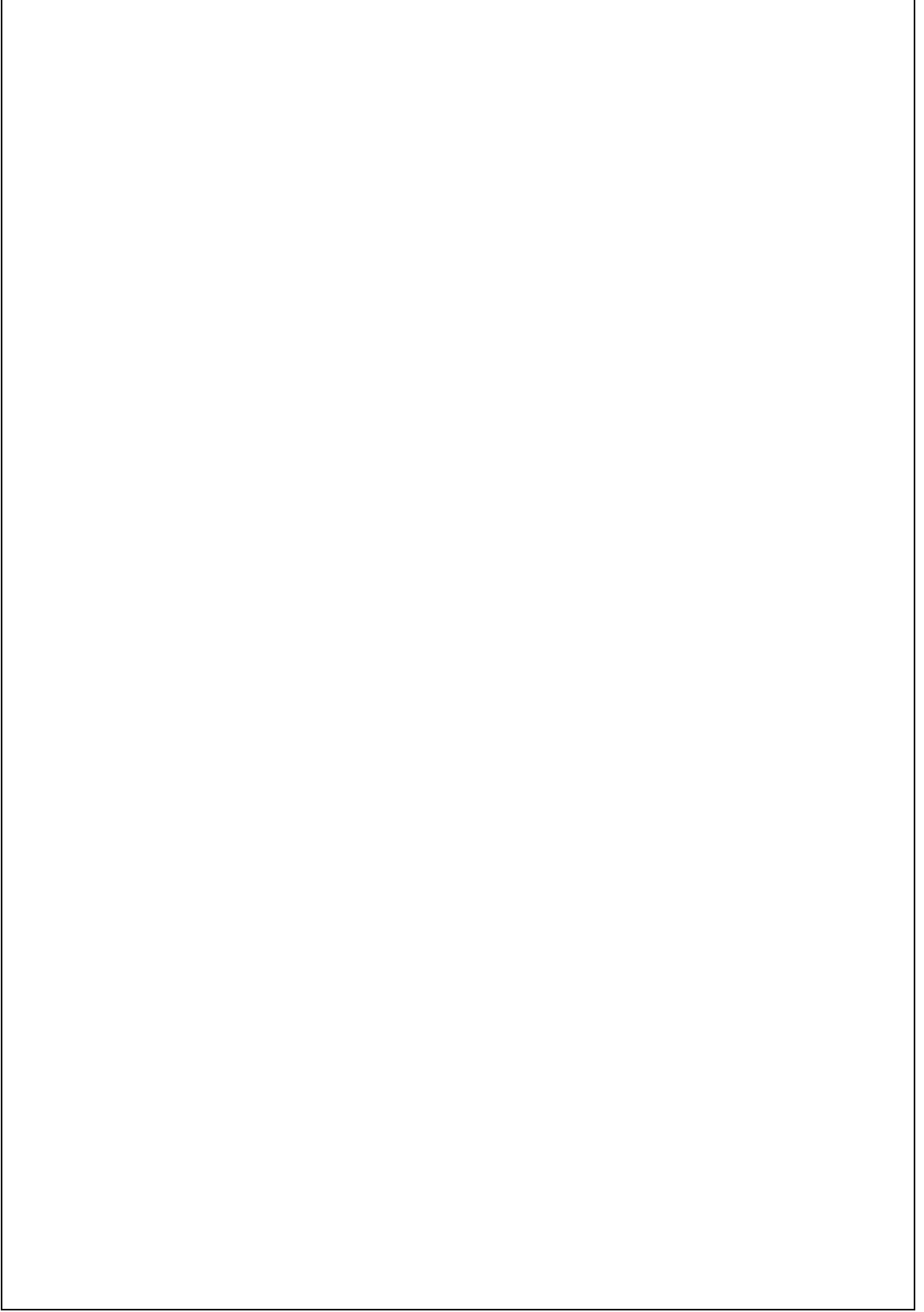
Şekil No: ... Kıyafetin yandan
görünümü

FOLKLORİK KADIN KIYAFETİ BİLGİ FORMU -1

Şekil No: ...

İşleme detayından görünüm

Parça No	:	
İnceleme Tarihi	:	
Giyisi Parçasını Tarihi	:	
Giyisi Parçasının Adı	:	
Giyisi Parçasının Yöredeki Adı	:	
Giyisi Parçasının Bulunduğu Yer	:	
Kaynak Kişi	:	
Kullanılan Boyut	:	
Giyisinin Model Özelliği	:	
Giyisinin Kumaş Özellikleri	:	
Kumaşın Adı	:	
Kumaşın Yöresel Adı	:	
Rengi	:	
Dikiş Tekniği	:	
Astarlama Tekniği	:	
Kenar Temizleme Tekniği	:	
Süsleme Özellikleri	:	
Süslemede Kullanılan Malzeme	:	
Uygulanan Teknik	:	
Renk	:	
Konu	:	
Kompozisyon Özelliği	:	
Giyisinin Giyilme Şekli	:	

Desen Çizimi

Desen No:

Teknik Ve Kalp Çizimi